

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การวางแผนแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

THE MASTERPLAN OF RAJABHAT
PETCHBURIWITTAYALONGKORN INSTITUTE

สมคณะ เกียรติกิ่ง
SOMKANEY GIATHIGONG

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 49295
วัน, เดือน, ปี 19 ก.พ. 2547

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

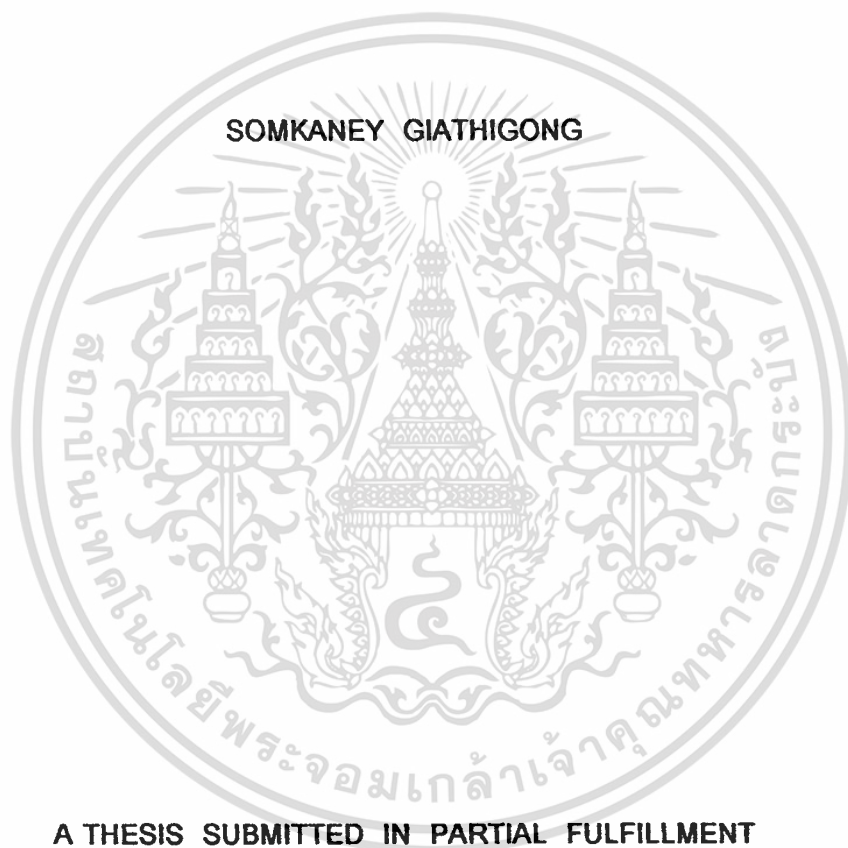
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISBN 974-324-804-8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

THE MASTERPLAN OF PETCHBURIWITTAYALONGKORN INSTITUTE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2003
ISBN 974-324-804-8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2003

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวางแผนผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรี
วิทยาลัยนครในพระบรมราชูปถัมภ์

นักศึกษา

สมคณ เกียรติกิจ

รหัสประจำตัว

42064005

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหาร

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

พ.ศ.

2546

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพล คำรงค์เสถียร

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ จุฬามณี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อการนำมาใช้ในการวางแผนผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยนคร โดยเป็นการเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์ของอาคาร, กลุ่มอาคารและที่ดิน รวมถึงการปลูกสร้างอาคารที่จะใช้งานในอนาคตของสถาบัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักศึกษา ที่ปฏิบัติงานที่อยู่ในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยนคร

ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพในปัจจุบัน (ผังเดิม) มีทั้งอาคารเก่าและอาคารใหม่ รวมถึงการต่อเติมอาคารที่ใช้งานในปัจจุบัน มีการใช้งานที่ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมในสถาบันหรือกิจกรรมไม่สอดคล้องกับสภาพของอาคาร ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น การสัญจรแออัด, ปัญหาเรื่องความร้อนของอาคาร, กระแสไฟฟ้าขัดข้อง เป็นต้น เหล่านี้ล้วนมาจากการไม่ได้วางแผนผังแม่บทและการใช้อาคารสถานที่ที่สอดคล้องกับการใช้งาน

แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยนคร มีดังนี้

1. สถาบันมีนโยบายในการส่งเสริมด้านวิชาการ จึงควรมีการวางแผนการใช้อาคารที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนด้วย
2. การเปิดคณะหรือโปรแกรมใหม่ควรคำนึงถึงศักยภาพในการใช้งานของอาคารและสถานที่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และควรมีแผนงานที่แน่นอน
3. การเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยทางสถาบันต้องมีแผนในการเตรียมความพร้อมในการรองรับสิ่งใหม่ๆ รวมถึงการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ให้คุ้มค่าที่สุด

4. อาคารต่างที่ใช้งานส่วนใหญ่คณะเป็นผู้ดูแล และผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้งานและการดูแลรักษาอาคารสถานที่มากนัก ทำให้ตัวอาคารทรุดโทรมอย่างรวดเร็ว

5. การก่อสร้างอาคารใหม่ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ทางสถาบันได้รับจากทางกระทรวง โดยทางสถาบันได้เขียนโครงการส่งไป ไม่ว่าจะเป็นโครงการก่อสร้างอาคารใหม่ หรือต่อเติมอาคาร ซึ่งโครงการที่เสนอไปส่วนใหญ่ที่ได้คือ การต่อเติมอาคาร

การวางแผนแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณณ์ จะแบ่งออกเป็นแผนระยะสั้น(5-10)กับแผนระยะยาว(30-40) โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

แผนระยะสั้น

1. มีการก่อสร้างอาคารใหม่บริเวณพื้นที่ว่างของสถาบัน
2. ปรับปรุงอาคารเก่าของสถาบันให้สอดคล้องกับการใช้งาน
3. ปรับปรุงบริเวณโดยรอบอาคารทั้งหมด ในด้านสวนหย่อมและความสะอาด
4. จัดพื้นที่บริการให้กับนักศึกษาในด้านสถานที่พักผ่อน, ตู้ขายเครื่องดื่ม
5. จัดให้มีอุปกรณ์ด้านการเรียนการสอนให้ครบทุกอาคาร
6. มีการตรวจสอบสภาพอาคารต่อเนื่องทุกปี เพื่อทำการซ่อมแซมให้ใช้งานได้ตามปกติ หรือปรับ

สภาพ (ขุดเพื่อการสร้างอาคารใหม่ในอนาคต)

แผนระยะยาว

1.ควรมีการปรับรูปแบบผังของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณณ์ทั้งหมดเพื่อให้สอดคล้องกับการใช้งานในอนาคต

2.ควรมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอาคารเก่าที่ใช้งานมานานแล้วเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3.ในการวางแผนควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้งานของอาคาร และที่ดินที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

Thesis Title	The Masterplan of RajabhatPetchburiwittayalongkom Institute
Student	Somkaney Giathigong
Student ID.	42064005
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Architecture
Year	2003
Thesis Advisor	Assistant Professor Sompol Dumrongsatian
Thesis Co-advisor	Assistant Professor Dr. Lertlak Klinhom Assistant Professor Sutud Juframee

ABSTRACT

The Purpose of this research was to study the influence of the environment on the master plan design of the Rajabhat Institute Petchburiwittayalongkom. This included the utilization of land and building facilities in the future. The sample group of this research was based on the institute executives, lecturers and students who are related to the institute.

The result of this research can be concluded that the current physical environment is not complied with the main activities of the institute, and it causes some problems such as highly congested traffic, thermal problem, electricity shortage. The root cause of this problem is based on the lacking of the master plan on the building facilities usage.

Currently, the trend on the land and facilities utilization can be itemized into:

1. The academic goal should be matched with the utilization of facilities.
2. The institute should recognize about the available academic resource and the deployment of lands and building facilities.
3. The institute should have a plan on the utilization of facilities during the transition to be a University.
4. The maintenance should not be relied on the faculty personnel, since some of them have not enough time and knowledge on the facilities maintenance. This work should be assigned to the authorized personnel of the institute.

5. Because of the tight budget, the allowed construction project on the institute includes only the the facilities modification ones.

The investigation on the facilities maintenance should be done annually in order to fix and modify the building on schedule.

There were three phases of the development of RajabhatPetchburiwittayalongkorn Institute.

Phase 1 B.E. 2567-2552

- 1.1 New facilities should be constructed on the available space owned by the institute.
- 1.2 The existed facilities needs some modification in order to comply with the academic objectives.
- 1.3 The environment which surrounds the facilities should be improved with the focus on the hygiene and rest areas.
- 1.4 The institute should realize about the importance of the student service fulfilling such as rest areas, vending machines etc.
- 1.5 The equipments which facilitates the educational needs should be available in numbers.

Phase 2 B.E. 2553-2567

- 2.1 Development areas around the existing building to be the complex building.
- 2.2 Canteen, Convention Center and parking lot should be grouped in the only one service area.

Phase 3 B.E. 2568-2585

- 3.1 Develop the entire master plan of the RajabhatPetchburiwittayalongkorn Institute in order to comply with the future plan of utilization.
- 3.2 Improve the existing facilities in order to get along with the future change.
- 3.3 Facilities planning should be done systematically in order to get along with the future change and increase the effective utilization on the existing facilities and surrounding areas.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างค้ำจุนจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพล คำรังเสถียร อาจารย์ที่ปรึกษาในการตรวจสอบเนื้อหาของงานออกแบบในการจัดทำเอกสาร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในการจัดทำเอกสารให้ถูกต้องตามแบบแผนของทางสถาบัน ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ จุฬามณี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ให้คำแนะนำและแก้ไขส่วนเนื้อหาในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ

ขอขอบพระคุณอาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกท่านของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ที่มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในด้านต่างให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณพนิดา ปัจฉัยเดร นักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สาขาสถาปัตยกรรม ที่มีส่วนช่วยในการสนับสนุนด้านงานเขียนแบบและจัดหาข้อมูลประกอบในการจัดทำเอกสารวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ คุณบรรจง อยู่สูงเนิน นักศึกษาปริญญาโท สาขาสถาปัตยกรรม ให้ให้ความช่วยเหลือในด้านความคิดและการวิเคราะห์งานเอกสาร ตลอดจนการแก้ไขเนื้อหาของงานจนสำเร็จในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา (ผู้ล่วงลับ) และครอบครัว คุณบัณฑูร คุณบุ๋ม คุณโอ และเพื่อนๆ ที่ให้กำลังใจให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงด้วยดี

สมคณ เกียรติกิจ

ตุลาคม 2546

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญภาพ.....	XII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้วิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	5
1.5 นิยามศัพท์.....	6
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 การวางแผน.....	7
2.1.1 การวางแผน(ความหมาย).....	7
2.1.2 สาเหตุการวางแผน.....	7
2.1.3 กระบวนการวางแผน.....	9
2.2 การออกแบบผังบริเวณ.....	11
2.2.1 ศิลปะการจัดวางผัง.....	11
2.2.2 ธรรมชาติการจัดวางผัง.....	11
2.2.3 การวิเคราะห์ที่ดินและวัตถุประสงค์.....	12
2.2.4 ที่ตั้งของหน่วยกิจกรรมต่างๆ.....	13
2.2.5 ระบบทางเดิน.....	13
2.2.6 ทิศนภาพ.....	15
2.3 การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม.....	18
2.3.1 ประเภทของการวางแผน.....	19
2.3.2 การวางแผนจำแนกตามเวลา.....	19
2.3.3 การวางแผนจำแนกตามหน้าที่.....	20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.4 การวางแผนจำแนกตามเนื้อที่.....	20
2.3.5 การวางแผนจำแนกตามสถาบัน.....	20
2.3.6 การวางแผนจำแนกลักษณะการใช้.....	21
2.3.7 การวางแผนจำแนกตามลำดับชั้นขององค์กร.....	21
2.3.8 กระบวนการและขั้นตอนในการวางแผนการบริหาร.....	21
2.3.9 หลักสำคัญของการวางแผน.....	23
2.4 เอกสารอ้างอิงจากสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต.....	25
2.4.1 พื้นที่การใช้งานของคณะต่างๆ ในปัจจุบัน.....	25
2.4.2 จำนวนนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะต่างๆ ในปัจจุบัน.....	26
2.4.3 จำนวนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถาบัน.....	27
2.4.4 สาระสำคัญของหลักสูตรที่เปิดสอนในสถาบัน.....	28
2.4.5 นโยบายของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต.....	55
2.5 แนวทางการบริหารงานของสถาบันราชภัฏ เมื่อเป็นระบบมหาวิทยาลัย.....	66
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	78
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	80
3.1 ประชากรและกลุ่มประชากร.....	80
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ.....	82
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
บทที่ 4 ผลการดำเนินการวิจัย.....	84
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากผู้ตอบแบบสอบถาม.....	85
4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม(อาจารย์).....	85
4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกอาคารและ กลุ่มอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต.....	86
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากผู้ตอบแบบสอบถาม.....	94

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.2.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม(นักศึกษา).....	94
4.2.2	ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกอาคารและ กลุ่มอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์.....	96
4.3	การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ.....	105
4.3.1	ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่....	107
4.3.2	การศึกษาและวิเคราะห์พื้นที่ในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์.....	126
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	133
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	133
5.2	การอภิปรายผล.....	138
5.2.1	สภาพการใช้พื้นที่ในปัจจุบัน.....	138
5.2.2	แนวทางการวางผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์.....	139
5.2.3	การออกแบบผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์.....	139
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	154
5.3.1	ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	154
5.3.2	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	155
บรรณานุกรม.....		156
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	เอกสารทางราชการ.....	160
ภาคผนวก ข	แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	162
ภาคผนวก ค	เอกสาร-ตำราที่เกี่ยวข้อง.....	175
ประวัติผู้เขียน.....		192

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 พื้นที่การใช้งานของคณะต่างๆ ในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ.....	25
2.2 แสดงจำนวนนักศึกษาภาคปกติ.....	26
2.3 แสดงจำนวนนักศึกษาภาคคส.ปช.....	26
2.4 จำนวนข้าราชการ, เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสถาบันราชภัฏ เพชรบุรีวิทยาเขตกรณ.....	27
2.5 แสดงจำนวนครูที่ปฏิบัติงานในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ.....	27
2.6 แสดงการกำหนดหน่วยกิตและสัดส่วนหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร ของสถาบันราชภัฏสาขาการศึกษา.....	30
2.7 แสดงการกำหนดหน่วยกิตและสัดส่วนหน่วยกิตตาม โครงสร้างหลักสูตร ของสถาบันราชภัฏสาขาวิทยาศาสตร์.....	39
2.8 แสดงการกำหนดหน่วยกิตและสัดส่วนหน่วยกิตตาม โครงสร้างหลักสูตร ของสถาบันราชภัฏสาขาการศิลปศาสตร์.....	47
2.9 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนนักเรียนในระบบ 3 จังหวัด.....	62
2.10 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นพื้นฐาน.....	63
2.11 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา.....	63
3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	80
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม(อาจารย์).....	84,85
4.2 อาคารที่ปฏิบัติงานประจำ.....	86
4.3 ลักษณะอาคารและกลุ่มอาคาร.....	86
4.4 ลักษณะการคมนาคมเพื่อเข้าถึงตัวอาคารและกลุ่มอาคาร.....	87
4.5 การต่อเติมและการขยายอาคาร.....	87
4.6 สภาพทั่วไปของอาคารเรียน.....	87
4.7 สภาพทั่วไปของอาคารเรียน (สะอาด, ร่มรื่น).....	88
4.8 ทางสัญจรระหว่างอาคาร.....	88
4.9 สถานที่พักผ่อนของนักศึกษา.....	88
4.10 ปริมาณสถานที่พักผ่อนของนักศึกษา.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11 การจัดสวนหย่อมรอบๆ อาคารและกลุ่มอาคาร	89
4.12 ทิศทางของแสงธรรมชาติที่ต้องเข้าหาตัวอาคาร.....	89
4.13 เสียงรบกวนจากภายนอกอาคาร.....	90
4.14 เสียงรบกวนจากภายในอาคาร.....	90
4.15 อุปกรณ์ช่วยระบายอากาศภายในห้อง.....	90
4.16 การระบายอากาศในตัวอาคาร.....	91
4.17 ทางสัญจรภายในอาคาร.....	91
4.18 ทางสัญจรภายในอาคาร(ลิ้น)	92
4.19 การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร.....	92
4.20 การตกแต่งภายในเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการเรียนรู้.....	92
4.21 รูปแบบการสอนของอาจารย์.....	93
4.22 ความคิดเห็นในการใช้สื่อการเรียนการสอนในอาคาร.....	93
4.23 การดูแล ซ่อมแซมปรับปรุงสภาพบริเวณภายนอกและภายในอาคาร.....	94
4.24 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (นักศึกษา).....	94 , 95
4.25 อาคารที่ปฏิบัติงานประจำ.....	96
4.26 ลักษณะอาคารและกลุ่มอาคาร.....	96
4.27 ลักษณะการคมนาคมเพื่อเข้าถึงตัวอาคารและกลุ่มอาคาร.....	97
4.28 การต่อเติมและขยายอาคาร.....	97
4.29 สภาพทั่วไปของอาคารเรียน.....	97
4.30 สภาพทั่วไปของอาคารสวดครัมรีน.....	98
4.31 ทางสัญจรระหว่างอาคาร.....	98
4.32 สถานที่พักผ่อนของนักศึกษา.....	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.33 ปริมาณสถานที่พักนอนของนักศึกษา.....	99
4.34 การจัดสวนหย่อมรอบๆอาคารและกลุ่มอาคาร.....	99
4.35 คู่มือของ เครื่องดื่ม ของทานเล่น	99
4.36 ทิศทางของแสงธรรมชาติที่ส่องเข้าหาตัวอาคาร.....	100
4.37 เสียงรบกวนจากภายนอกอาคาร.....	100
4.38 เสียงรบกวนจากภายในอาคาร.....	100
4.39 อุปกรณ์ช่วยระบายอากาศภายในห้อง.....	101
4.40 การระบายอากาศในตัวอาคาร.....	101
4.41 ทางสัญจรภายในอาคาร.....	101
4.42 ทางสัญจรภายในอาคาร(ชั้น).....	101
4.43 การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร.....	102
4.44 การตกแต่งภายในเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการเรียนรู้.....	102
4.45 รูปแบบการเรียนของนักศึกษา.....	103
4.46 ความคิดเห็นในการใช้สื่อการเรียนการสอนในอาคาร.....	103
4.47 การดูแล ซ่อมแซมปรับปรุงสภาพบริเวณภายนอกและภายในอาคาร.....	104

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงแผนภูมิสาเหตุที่ทำให้มีการวางแผน.....	8
2.2 แบบจำลองกระบวนการวางแผนโดยทั่วไป.....	10
2.3 แผนภาพแสดงการเชื่อมโยงจุดต่างๆกับความสัมพันธ์ของกลุ่มอาคาร.....	13
2.4 แบบตาทหามากที่นิยมใช้กันทั่วไป.....	14
2.5 แสดงโครงสร้างหลักสูตรของสถาบันราชภัฏ สาขาการศึกษา.....	31
2.6 แสดงโครงสร้างหลักสูตรของสถาบันราชภัฏ สาขาวิทยาศาสตร์.....	40
2.7 แสดงโครงสร้างหลักสูตรของสถาบันราชภัฏ สาขาศิลปศาสตร์.....	48
2.8 แสดงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ในระบบมหาวิทยาลัย.....	77
4.1 แสดงแผนผังการจัดวางตัวอาคาร ในปัจจุบันของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย และภาพหุ่นจำลองของสถาบัน.....	105
4.2 แสดงที่ตั้งและกลุ่มอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยในปัจจุบัน.....	106
4.3 อาคารคณะวิทยาการจัดการ,บัณฑิตวิทยาลัย, ไปรษณีย์วิทยาคหกรรม.....	107
4.4 ด้านหน้าอาคาร 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.....	108
4.5 ด้านหน้าอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	109
4.6 อาคารเก่าด้านหน้าคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	109
4.7 ด้านหน้าคณะครุศาสตร์.....	110
4.8 ด้านหลังคณะครุศาสตร์.....	110
4.9 ด้านหน้าอาคาร 7 (อาคารเรียนรวมคณะครุศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์).....	111
4.10 อาคาร 9 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.....	112
4.11 อาคารปฏิบัติงานคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.....	112
4.12 ส่วนต่อเติมอาคาร 8 อาคารปฏิบัติงานของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.....	112
4.13 ด้านหน้าอาคารหอประชุม.....	113
4.14 ด้านหน้าอาคารโรงอาหารเก่า.....	114
4.15 อาคาร 100 ปี (อาคารเรียนรวม 15 ชั้น).....	115
4.16 ด้านหน้าอาคารโรงอาหารใหม่.....	116
4.17 ด้านหน้าอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์.....	117
4.18 ด้านหน้าอาคารคณะเกษตรและเทคโนโลยี.....	118
4.19 ด้านหน้าอาคารเรียนรวมคณะเกษตรและเทคโนโลยี.....	118

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.20 ด้านหน้าอาคารหอสมุดกลาง.....	119
4.21 ด้านหลังห้องสมุดเป็นอาคารต่อเติมใหม่.....	119
4.22 ที่พักด้านหลังอาคารเรียน 15 ชั้น.....	120
4.23 ที่พักด้านหลังอาคาร 4	120
4.24 ด้านหน้าบริเวณลานคิ้ว.....	120
4.25 คู่มือของช่าง โรงอาหารเก่า.....	120
4.26 คู่มือของช่าง โรงอาหารเก่า.....	120
4.27 คู่มือของช่างห้องสมุด.....	120
4.28 ด้านหน้าศูนย์ฝึกอบรมการณืวิชาชีพ.....	121
4.29 สระว่ายน้ำอำนวยการเปล่งวานิช.....	122
4.30 ด้านหน้าอาคารยิมเนเซียม.....	123
4.31 ด้านหน้าอาคาร โรงเรียนประถมสาธิต.....	123
4.32 ด้านหน้าห้องพยาบาล.....	123
4.33 ฝ่ายพาหนะ.....	124
4.34 หน้าอาคารกิจการนักศึกษา.....	124
4.35 สวนหย่อมด้านหน้าสถาบัน.....	124
4.36 สวนหย่อมด้านหน้าอาคาร 2	124
4.37 สวนหย่อมด้านหน้าอาคารคหกรรม.....	124
4.38 ที่จอดรถข้างอาคาร 15 ชั้น ด้านทิศใต้.....	125
4.39 ที่จอดรถข้างอาคาร 15 ชั้น ด้านทิศเหนือ.....	125
4.40 ที่จอดรถด้านหน้าอาคาร 1 และอาคาร 2	125
4.41 ที่จอดรถข้างอาคารหอประชุม.....	125
4.42 แสดงสภาพผังหุ่นจำลองในปัจจุบันของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณื.....	125
4.43 สภาพผังในปัจจุบันของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณื.....	126
4.44 สภาพกลุ่มอาคารที่ใช้งานในปัจจุบันของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณื.....	127
4.45 สภาพการแยกกลุ่มอาคารเก่าและกลุ่มอาคารใหม่ที่ใช้งานในปัจจุบันของ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณื.....	127
4.46 การแบ่งกลุ่มอาคารตามลักษณะที่ใช้งานในปัจจุบันของ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณื.....	127

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.47 แสดงลักษณะของกลุ่มอาคาร.....	128
4.48 แสดงตำแหน่งกลุ่มอาคารบริหารและกลุ่มอาคารสนับสนุนการศึกษา.....	128
4.49 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารการศึกษา.....	129
4.50 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารบริการ.....	130
4.51 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารพาณิชย์.....	131
4.52 แสดงลักษณะภาพลักษณ์ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์.....	131
4.53 แสดงลักษณะทางเข้าของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์.....	131
4.54 แสดงลักษณะทางออกของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์.....	131
4.55 แสดงลักษณะการจัดพื้นที่จอดรถบริเวณรอบๆ อาคาร.....	132
4.56 แสดงลักษณะการจัดพื้นที่จอดรถในส่วนที่เกินจากที่จัดไว้ให้.....	132
4.57 แสดงลักษณะการจัดสวนหย่อมในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์.....	132
5.1 แสดงภาพผังของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์และกลุ่มอาคารที่อยู่ในสถาบัน.....	136
5.2 แสดงภาพอาคารต่างๆภายในสถาบันที่มีการปลูกใหม่ภายใน 5 ปี.....	137
5.3 แสดงการวางผังระยะที่ 1 พ.ศ.2547 – 2552.....	140
5.4 แสดงพื้นที่ในส่วนที่ได้รับการปรับปรุงในแผนระยะที่ 1	141
5.5 แสดงแนวคิดในการออกแบบผังแม่บทในระยะที่ 1	141
5.6 แสดงส่วนที่ 1 ที่ได้รับการปรับปรุงเมื่อออกนอกระบบของผังแม่บทระยะที่ 1	142
5.7 แสดงส่วนที่ 2 ที่ได้รับการปรับปรุงเมื่อออกนอกระบบของผังแม่บทระยะที่ 1	142
5.8 แสดงส่วนที่ 3 ที่ได้รับการปรับปรุงเมื่อออกนอกระบบของผังแม่บทระยะที่ 1	143
5.9 แสดงรูปแบบในการปรับปรุงผังแม่บทในระยะที่ 1 ทั้งหมด.....	143
5.10 สวนหย่อมหน้าสถาบัน.....	144
5.11 สวนหย่อมหน้าอาคาร 2.....	144
5.12 สวนหย่อมริมบ่อน้ำหน้าอาคารช่างยนต์.....	144
5.13 ลานคิ้ว,ที่พักผ่อนของนักศึกษา.....	144
5.14 ที่พักผ่อนของนักศึกษาลังอาคาร 15 ชั้น.....	144
5.15 ตู้ขายของ.....	144
5.16 แสดงแผนผังหุ่นจำลอง.....	146
5.17 แสดงแผนผังการออกแบบผังแม่บทในระยะที่ 2	146
5.18 แสดงแผนผังแม่บทที่จัดกลุ่มอาคารใหม่ในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์.....	147

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.19 แสดงผังแม่บทของของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ในระยะที่ 3 (พ.ศ.2567-2585).....	148
5.20 แสดงทัศนียภาพของผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย.....	149
5.21 แสดงส่วนที่ 2 ของผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย.....	150
5.22 แสดงส่วนที่ 3 ของผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย.....	151
5.23 แสดงส่วนที่ 4 ของผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย.....	152
5.24 แสดงการจัดสวนหย่อมรอบๆอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย.....	152
5.25 แสดงการจัดระบบการจราจรให้เข้าถึงได้ทุกพื้นที่.....	153

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ แต่เดิมเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ซึ่งสมเด็จพระราชปิตุจฉาเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร โปรดประทานให้กระทรวงศึกษาธิการตั้งขึ้น ต่อมาในปีพ.ศ.2480 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนสตรีเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนแผนกสามัญสูงสุดชั้น ม.6 พ.ศ.2489 ได้เปลี่ยนเป็นโรงเรียนสหศึกษา และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ โดยรับเด็กมัธยม1 – มัธยม 4 เพิ่ม

วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2513 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “วิทยาลัยครู เพชรบุรีวิทยาลงกรณ์” เปิดสอนถึงชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง มีนักเรียนระดับป.กศ., ป.กศ.สูง และนักเรียนสาริตชั้นป5 – ม.ศ.3 ต่อมาปีพ.ศ.2515 มีนักเรียนเพิ่มขึ้นจำนวนมาก จึงต้องขยายวิทยาลัยมาอยู่ที่ถนนพหลโยธิน กม. 48 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีเนื้อที่ทั้งหมด 294 ไร่ 3 งาน 72 ตารางวา ส่วนสถานที่เดิมได้จัดการศึกษาเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย และใช้ชื่อว่า “โรงเรียนมัธยมสาริตเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์”

วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2517 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงโปรดเกล้าฯ รับวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2 สิงหาคม พ.ศ.2520 ยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัยครู และเปิดสอนถึงปริญญาตรี

พ.ศ.2523 ยกเลิกการสอนระดับป.กศ. คงมีเฉพาะป.กศ.สูง และปริญญาตรี 12 ตุลาคม 2527 กรมการฝึกหัดครูได้แก้ไข พร.บ.วิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ให้สามารถเปิดสอนปริญญาตรีสาขาอื่นๆ ได้ พ.ศ.2528 ได้เปิดสอนระดับอนุปริญญาและปริญญา 3 สาขา คือสาขาวิชาการศึกษา, ศิลปศาสตร์, วิทยาศาสตร์

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม “สถาบันราชภัฏ” แก่วิทยาลัยครูทั่วประเทศ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ จึงใช้นามว่า “สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (สำนักส่งเสริมวิชาการ ร.ภ.เพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ 2544 : 1-3)

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน สภาพสถาบันราชภัฏได้ประกาศให้สถาบันราชภัฏทั่วประเทศได้มีการบริหารงานด้วยตนเอง โดยสภาพสถาบันราชภัฏจะเป็นแก่ผู้ดูแล แต่ยังขึ้นอยู่กับสภาพสถาบันราชภัฏอยู่ ค้ำคูณโยบายนี้ สภาพสถาบันราชภัฏกลุ่มศรีอยุธยา ซึ่งเป็นกลุ่มสถาบันที่อยู่รอบนอกจังหวัด

กรุงเทพมหานคร (ปริมณฑล) จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และจำนวนทรัพยากรที่มีอยู่ หรือหาได้จากท้องถิ่น เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยเกษตรฯ ก็เป็นสถาบันที่มีการตอบรับจากผู้เรียนสูงในระดับหนึ่ง (จากสถิติผู้ที่เข้ามาเรียนในแต่ละปี/ สถิตินักศึกษาประจำปี/ ฝ่ายทะเบียนของสถาบันฯ) เนื่องจากเป็นสถาบันประจำท้องถิ่นที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความต้องการประจำท้องถิ่น (ตลาดแรงงาน) ในขณะที่ความต้องการของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น แต่ตัวสถาบันฯ เองกลับมีอาคารไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ทำให้ตัวสถาบันฯเองต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบตัวอาคารเรียน นั่นคือตัวสถาบันฯต้องมีอาคารเพิ่มเติม (สร้างใหม่) เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวของสถาบันฯ

เนื่องจากในช่วงปัจจุบันนี้ สถาบันฯต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงตัวเองอย่างมากเพื่อให้สถาบันฯออกนอกระบบ รวมทั้งการบริหารงานภายในทำให้ตัวสถาบันฯต้องขยายตัวออก โดยส่วนมากก็จะเกิดจากแผนงานของทางสถาบันฯ โดยขอจากงบประมาณที่ทางกรมจัดหามาให้ส่วนหนึ่ง และรายได้ของสถาบันฯอีกส่วนหนึ่ง

การใช้งานอาคาร โดยทั่วไป จะเป็นการเรียนการสอนเสียส่วนใหญ่ การใช้งานในอาคารจึงไม่หนักมากนัก ยกเว้นแต่อาคารเรียนที่มีการปฏิบัติงาน เช่น ห้องเรียนที่มีการเรียนศิลปะ ห้องปฏิบัติงานของช่างอุตสาหกรรมแขนงต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ต้องใช้พื้นที่เฉพาะงานนั้นๆ โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาทางช่างอุตสาหกรรม และอาคารสำนักงานที่เกี่ยวข้องในลักษณะที่เป็นส่วนกลาง และส่วนที่กระจายอยู่ตามคณะต่างๆ ซึ่งในอนาคตคาดว่าจะต้องมีการขยายตัวมากกว่านี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินของทางสถาบันฯ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับการใช้งานในอนาคต

อาคารเรียนสาขาวิชาต่างๆ โดยทั่วไปจะเป็นการเรียนการสอนแบบการบรรยาย หรือการเรียนในสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรบรรยายเป็นหลัก มีห้องเรียนหลายขนาดเพื่อตอบสนองประโยชน์ใช้สอยในการเรียนการสอนแต่ละวิชา ทั้งนี้เนื่องจาก พื้นที่ใช้สอยสำหรับนักศึกษา 30-40 คน ใน 1 ห้องเรียน ในวิชาต่างๆกันจะอาศัยพื้นที่ไม่เท่ากัน เช่นการสอนวิชาบรรยายทั่วไปใช้พื้นที่ 1.8-2.0 ตารางเมตรต่อคน การสอนวิชาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานใช้พื้นที่ 3.0-4.0 ตารางเมตรต่อคน เพราะวิชาช่างเป็นวิชาที่ว่าด้วยการนำทฤษฎีที่เรียน ไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ เกิดการพัฒนาในด้านปฏิบัติ การหาจำนวนห้องเรียนของสถานศึกษาแต่ละแห่งว่า จำเป็นต้องใช้ห้องเรียนกี่ห้องนั้น หลักการใหญ่ๆ จะเกิดจากหลักสูตรและจำนวนชั้นเรียน (บุญช่วย จินดาประพันธ์. 2536:31)

นอกจากลักษณะรูปแบบของอาคารจะมีส่วนทำให้อาคารแต่ละคณะแตกต่างกันแล้ว งบประมาณเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เนื่องจาก

1. อาคารและกลุ่มอาคาร ตลอดจนเครื่องมือ อุปกรณ์ทางการศึกษามีราคาแพง
2. สถาบันราชภัฏมีงบประมาณจำนวนจำกัด
3. พื้นที่ในสถาบันราชภัฏจำกัด บางจุดไม่สามารถปลูกสร้างอาคารใหญ่ๆ ได้ แต่สามารถต่อเติมขยายได้ เช่น ไปสร้างศูนย์การศึกษาที่ต่างจังหวัด
4. แนวโน้มในอนาคตของข้อที่ 1 ก็ยิ่งจะมีราคาแพงมากขึ้นไปอีก จึงต้องบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด และใช้งานให้เกิดประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุดที่สุด

การลงทุนในก่อสร้างอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในสถานศึกษา ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก แต่ก็เป็นสิ่งจำเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมย่อมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์(วิลลิตทิส หรือทฤษฎี 2537 : 217) กล่าวว่า“ พฤติกรรมมนุษย์เป็นไปตาม โอกาสของสภาพแวดล้อมกายภาพที่ส่งเสริม หรือขัดขวางพฤติกรรม ” การออกแบบสถานศึกษาจึงต้องจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีได้โดยง่าย แต่“ ในทางกันข้าม หากสภาพแวดล้อมของสถาปัตยกรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้สอย ผู้ใช้จะอยู่ในสภาวะที่ไม่ได้รับความกดดันจากสภาพแวดล้อม ” การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีย่อมเกิดขึ้น ได้อย่างช้าๆ และมีระบบ (วิลลิตทิส หรือทฤษฎี 2537 : 230)

จากประเด็นต่างๆข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยที่สอดคล้องกับการจัดรูปแบบผังการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันฯที่ตอบสนองต่อการใช้งานในสถาบันฯ โดยจะเป็นการรองรับแผนของทางสถาบันฯที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบในการเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงลักษณะทางกายภาพของผังอาคารและการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยต่อการจัดพื้นที่ภายในอาคารต่างๆ ในการปฏิบัติงานของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงผังแม่บทและการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

1.2.3 เพื่อวางผังแม่บทการใช้งานพื้นที่ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยในอนาคต

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ ดังนี้

1. เอ็ม อนันตสานต์ (2539: 1-117) ได้กล่าวถึงเนื้อหาส่วนต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับและสอดคล้องต่อแนวทางการศึกษารอบแบบผังบริเวณและการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัยการณณ์ โดยมีรายละเอียดต่างดังนี้

1. หลักเกณฑ์พื้นฐานในการวางผัง
2. บทบาทของผู้ใช้ที่มีต่อการวางผัง
3. แนวทางการวินิจฉัยในการวางผัง
4. แนวทางการวางผังที่วางไว้ไปใช้งาน

2. สิทธิพร ภิมรย์รัตน์ (2526: 40) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการวางผังเมืองไว้ว่า

ในการวางแผนพัฒนาเมืองทางด้านทางกายภาพหรือการวางผังเมือง มีสาเหตุใหญ่ๆ 3 ประการ คือ

1. มีปัญหาเกิดขึ้นในเมืองหรือชุมชน ทำให้ผู้ใช้ได้รับความเดือดร้อน
2. ผู้ใช้มีความต้องการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และ/หรือเกิดความต้องการอยากจะได้สิ่งอื่นอีก ความต้องการนี้อาจจะมีความต้องการที่แท้จริง เช่นที่อยู่อาศัย และความต้องการที่เห็นว่าจำเป็น เช่น ที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น
3. รัฐบาล (สถาบันฯ) มีนโยบายที่จะแก้ปัญหาความต้องการของประชาชน หรือกระทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใด เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ หรือมีนโยบายที่จะพัฒนาเมือง

3. บุญช่วย จินดาประพันธ์ (2536: 3) กล่าวว่าไว้ว่าการวางแผนบริหารอาคารสถานที่ที่มีจุดมุ่งหมายหลักดังต่อไปนี้

1. เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ของการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อกำหนดการบริหารอาคารสถานที่ในแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน
3. เพื่อให้มีนโยบายเป็นเครื่องชี้แนวทางการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในสถาบันฯ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. เพื่อเตรียมพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่เอาไว้ล่วงหน้า เป็นการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
5. เพื่อก่อตั้งและรักษาไว้ซึ่งการควบคุมของฝ่ายบริหาร

ความมุ่งหมายของการวางแผนการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งที่คาดการณ์เตรียมการ โดยสามารถชี้แจงรายละเอียดได้อย่างมีหลักการและเหตุผล จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารต้องเตรียมไว้ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแนวคิดในการศึกษาการวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแนวคิดในการวิจัย เพื่อการศึกษาการวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ดังนี้ คือ

ลักษณะทางกายภาพและการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง

1. การจัดวางผังอาคารและการใช้ประโยชน์ที่ดินในสถาบันฯ ที่สอดคล้องกับการใช้งานทั้งภายในและภายนอกของอาคารนั้น เช่น แสง, เสียง, อุณหภูมิที่ใช้กับการเรียน-สอน
2. การจัดสภาพแวดล้อมบริเวณภายในกลุ่มอาคารต่างๆ ในสถาบันฯ โดยให้สอดคล้องกับทฤษฎีที่วางไว้ เช่น การจัดสวน การจัดระบบสัญจร (ยกเว้นส่วนที่พักอาศัยภายในสถาบันฯ)

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาจำกัดเฉพาะสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากทางสถาบันฯ มีพื้นที่จำกัด แต่ยังสามารถขยายตัวในบางส่วนได้จากการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยข้อมูลที่ได้นั้นนำไปสู่แนวคิดในการวางแผนการปรับปรุงการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย จากพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ในปี การศึกษา 2545 ทั้งหมด จำนวน 13,577 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย โดยแบ่งได้ดังนี้

- (1) อาจารย์ในสถาบันฯ 113 คน จาก 6 คณะ
- (2) นักศึกษาสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย จำนวน 300 คน

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.2.1 ลักษณะทางกายภาพของสถาบันฯ ศึกษารูปแบบการวางผัง และผังบริเวณของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

1.4.2.2 ความคิดเห็นในการปรับปรุงผังแม่บทการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยทั้งในปัจจุบันและอนาคต ของกลุ่มผู้ใช้อาคาร

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

อาคาร หมายถึง สถานที่ที่เป็นลักษณะทั่วไป แต่แยกเป็นอาคารที่พื้นที่ที่ใช้สำหรับปฏิบัติการเรียนการสอน หรือปฏิบัติงานเฉพาะสาขา อาคารสำนักงานของคณะต่างๆ ที่มีอยู่ในสถาบันราชภัฏ มีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ ในการปฏิบัติงานทั่วไป หรือในการฝึกทักษะ หรืออื่นๆ (ไม่รวมที่พักอาศัย)

กลุ่มอาคาร หมายถึง กลุ่มสถานที่ที่เป็นลักษณะใช้งานในรูปแบบเดียวกัน เช่น คณะต่างๆ ในสถาบันฯ

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต หมายถึง สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีเนื้อที่ 294 ไร่ 3 งาน 72 ตารางวา

การวางแผนผัง หมายถึง การจัดวางรูปแบบของการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มอาคารในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต

สภาพแวดล้อม หมายถึง บริเวณที่อยู่ในสถาบันมีอาคารเรียน และองค์ประกอบในส่วนต่างๆ ของอาคารเรียนทั้งที่เป็นธรรมชาติและที่ถูกจัดสร้างขึ้น

ลักษณะทางกายภาพ

พื้นที่ใช้สอย หมายถึง พื้นที่ว่างภายใน – ภายนอกที่ถูกจัดขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของกลุ่มอาคาร ในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต

ผังระบบ หมายถึง การจัดองค์ประกอบทั้งภายใน – ภายนอกกลุ่มอาคาร โดยในหนึ่งอาคารในหนึ่งกิจกรรมมีการต่อเนื่อง สั้นไกล โดยไม่มีอุปสรรค หรือติดขัด ในขณะที่ทำกิจกรรมนั้นๆ โดยเฉพาะในขณะที่ทำการปฏิบัติงาน

รูปแบบ หมายถึง ลักษณะอาคารที่วางไว้สำหรับใช้งานที่ต่อเนื่องกัน

การจัดพื้นที่ หมายถึง พื้นที่ที่จัดไว้สำหรับใช้งานในบริเวณนั้น

การวางแผนผังแม่บท หมายถึง ผังอาคารของสถาบันฯ ที่จัดเตรียมไว้สำหรับการใช้งานในอนาคต

ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง ลักษณะอาคารที่จัดลักษณะการเตรียมสภาพให้เหมาะสมกับการใช้งานของอาคารนั้นๆ เช่น แสง, เสียง, อุณหภูมิที่เหมาะสมกับการใช้งานในอาคาร

สภาพแวดล้อมภายในกลุ่มอาคาร หมายถึง ลักษณะของพื้นที่ที่ได้จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการใช้งาน เช่น การจัดสวนหย่อมรอบๆ อาคาร, การจัดระบบทางสัญจร เป็นต้น

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาและค้นคว้าตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยได้รวบรวมเสนอสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับงานวิจัย และทฤษฎี จำแนกเป็นหัวข้อสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1 การวางแผน

2.2 การออกแบบพื้นที่บริเวณ

2.3 การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

2.4 เอกสารและข้อมูลจากสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ

2.5 แนวทางการบริหารงานของสถาบันราชภัฏ เมื่อเป็นระบบมหาวิทยาลัย

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การวางแผน

2.1.1 การวางแผน (Planning) ได้ให้คำจำกัดความไว้หลายความหมายด้วยกัน คือ

1. การวางแผน คือ การศึกษาและหาทางแก้ไข
2. การวางแผนเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. การวางแผนเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและประหยัด
4. การวางแผน คือ การมองการณ์ไกล เพื่อหาทางเลือกและวิธีการปฏิบัติพร้อมทั้ง

ป้องกันผลร้ายที่อาจจะเกิดขึ้น

5. การวางแผน คือ ความพยายามที่ต่อเนื่อง รัดกุม มีสติตื่นตัวในการสรรหาทางเลือกที่มีอยู่เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การวางแผนหมายถึงการประหยัดทรัพยากรที่มีจำกัด มีการนำการวางแผนไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ กันในสังคมต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสำเร็จประเภทต่าง ๆ (Watrston . 1965:26.)

2.1.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดการวางแผน เพราะการวางแผนที่ถูกต้องจะสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อจะได้ผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ความจำเป็นสำหรับการวางแผนนั้น โดยปกติแล้วแบ่งสาเหตุออกไป 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ปัญหา (Problem) เนื่องจากเกิดปัญหาขึ้นทำให้จำเป็นต้องมีการแก้ไขปัญหา จึงทำให้การวางแผนเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพราะการวางแผนจะเอื้ออำนวยให้มีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและตรงจุดมากที่สุด

2. ความต้องการ (Need) ความต้องการอาจเป็นเรื่องที่กำหนดได้ยาก แต่การวางแผนเป็นวิธีที่ดีที่สุด ที่จะทำให้ความต้องการตอบสนองในเวลาทีรวดเร็วและประหยัด โดยแบ่งได้เป็น

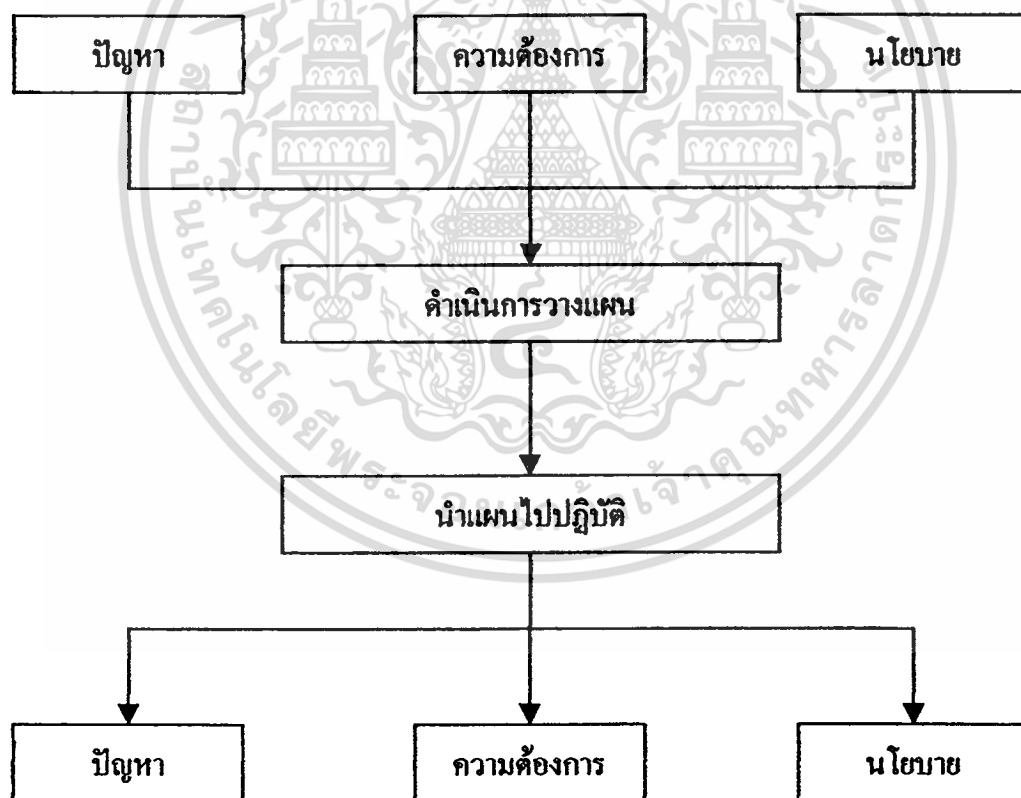
เอกสร รัตนเป็นเอกสรที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2 ชนิด คือ ความต้องการที่แท้จริง (Real Needs) ที่ทุกคนยอมรับ โดยปริยาย (ปัจจัย 4) และความต้องการที่เห็นจำเป็น (Perceived Needs) ความต้องการนี้อาจเป็นความต้องการในปัจจุบันหรืออาจเป็นความต้องการซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในอนาคตก็ได้ เพราะความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองอาจกลายเป็นปัญหาไปในที่สุด ความต้องการในอนาคตอาจจะมองเห็นไม่ถ่างยาก แต่ความต้องการที่จะให้อุณหภูมิอากาศมองเห็นไม่ถ่างยาก แต่ความต้องการที่จะให้อุณหภูมิของดินเป็นเช่นนั้นเช่นนั้นจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดการวางแผนได้

3. นโยบายหรือคำสั่ง (Policy or Directive) อาจเป็นสิ่งที่ได้รับมาจากผู้บริหารระดับสูงหรือหน่วยงานที่สูงกว่าผู้วางแผนอาจไม่มีโอกาสได้วิเคราะห์เหตุการณ์หรือปัญหาที่มองไม่เห็น ดังนั้นในการพิจารณาแผนต้องคำนึงถึงความรอบคอบในการวางแผน และสามารถบ่งชี้ปัญหาให้ผู้อื่นเข้าใจได้

สาเหตุที่ต้องทำให้มีการวางแผน

ภาพที่ 2.1 แสดงแผนภูมิสาเหตุที่ต้องทำให้มีการวางแผน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยสำคัญของการวางแผน

การวางแผนดำเนินงานใด ๆ ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน จึงช่วยให้การวางแผนเป็นไปอย่างถูกต้อง โดยมีปัจจัยสำคัญของการวางแผนที่ควรพิจารณาได้แก่

1. เหตุผลจำเป็น การพิจารณาเหตุผลจำเป็นจะช่วยตอบคำถามได้ว่า การดำเนินงานนั้น ๆ มีเหตุผลจำเป็นหรือไม่เพียงไร ในอันที่จะวางแผนดำเนินงานไว้ล่วงหน้า
2. ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การวางแผนมิใช่การคาดคะเนเหตุการณ์อย่างเลื่อนลอย แต่เป็นการวางแผนที่จะเป็นการทำงานที่มีขั้นตอนดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีระเบียบและวิธีการที่รัดกุมน่าเชื่อถือ โดยอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยที่สำคัญในการวางแผนดำเนินงานเรื่องนั้น ๆ
3. ปัจจัยในการดำเนินงาน ปัจจัยสำคัญในการวางแผน คือ คน เงิน และวัสดุ การวางแผนต้องคำนึงถึงคนที่รับผิดชอบในการวางแผนทุกขั้นตอน โดยกำหนดไว้ให้ชัดเจนเพียงพอ และเหมาะสมกับหน้าที่ที่จะมอบหมายให้รับผิดชอบ
4. ระยะเวลา การวางแผน ดำเนินงานอย่างรัดกุมและรอบคอบย่อมช่วยให้การปฏิบัติงานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วง ไปด้วยดีภายในระยะเวลาที่กำหนด จะเห็นได้ว่าเวลาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการวางแผน
5. อำนาจหน้าที่ การวางแผน โดยได้รับมอบอำนาจย่อมจะได้รับความสะดวกในการจัดทำแผนและสนับสนุนอนุมัติให้ดำเนินการตามแผน
6. การสื่อความหมาย การวางแผนต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร มีรายละเอียด (เช่น แผนที่) ประกอบครบถ้วน ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติและควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนได้

2.1.3 กระบวนการวางแผน (Planing Process)

ขั้นตอนการวางแผน กล่าวโดยสรุป แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ขั้นวางแผน (Formulation of Plan)
2. ขั้นปฏิบัติตามแผน (Implementation of Plan)
3. ขั้นตรวจสอบหรือประเมินผลตามแผน (Evaluation of Plan)

(สิทธิพร ภิรมย์รัตน์ . 2526 : 12-21)

ภาพที่ 2.2 แบบจำลอง (Model) กระบวนการวางแผนโดยทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การออกแบบผังบริเวณ

2.2.1 ศิลปะการจัดวางผัง

การวางแผนผังนับว่าเป็นศิลปะของการออกแบบ (จัดวาง – Arrange) เป็นการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่มีการกำหนดสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยคำนึงถึงส่วนรายละเอียดต่าง ๆ จากคนหรือกลุ่มคนที่ทำการวางรูปแบบที่ดิน ให้เกิดเป็นรูปแบบที่ต้องการ โดยแบบนั้นจะต้องประกอบด้วยแบบละเอียดทางวิศวกรรม แบบละเอียดทางพื้นภูมิ (Landscaping) และสถาปัตยกรรม

อย่างไรก็ตาม ผังบริเวณที่เรากล่าวนี้ ไม่หมายความเลยไปจนครอบคลุมการวางผังเมือง (City Planning) หรือ (Urban Design) และไม่รวมถึงการออกแบบอาคารต่าง ๆ เป็นหลัง ๆ งานสะพาน งานจัดสวนบริเวณขนาดใหญ่

ในปัจจุบันการวางแผนถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากอาคารเก่า ๆ ที่มีชื่อเสียงและอยู่มานานศตวรรษที่มีขนาดใหญ่โต หรือลงทุนมหาศาล แต่จะมีคุณภาพเพียงน้อยนิดก็หาไม่ การวางผังเป็นส่วนช่วยให้ภาพรวมมีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ และคงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาอีกต่อไปด้วย

2.2.2 ธรรมชาติของการวางผัง

จากการวางผังบริเวณทำให้เราสามารถมองเห็นอาคารและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกันในรูปสามมิติและผลแตกต่างอันเกิดแต่การจัดวางนั้นก็เป็นปัจจัย คือเราจะเห็นความแตกต่างระหว่างสัดส่วน ปริมาตร อัตราความหนาแน่น รูปร่าง พื้นผิว แนวรูป หรือการเชื่อมโยง โดยแผนผังนั้นจะเริ่มด้วยของสองสิ่ง

1. ความสนใจในด้านที่จะอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้อาศัย
2. สายใยความเป็นอยู่ของสิ่งที่ทั้งหลาย และความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันประกอบ

เป็นตัวบริเวณแผนผังนั้น ผังแต่ละแห่งไม่เล็กว่าจะเป็นผังตามธรรมชาติหรือประดิษฐ์ขึ้น โดยน้ำมือมนุษย์ถือว่า “พิเศษ” (Unique) ในตัวของมันเองและทุก ๆ ส่วนต่าง ก็มีความหมายเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนรวม จึงจำเป็นต้องรู้คุณค่าของส่วนรวมให้ดี ไม่ใช่เพียงแต่นี้กว่าแผนผังนั้นให้ประโยชน์ภายในขอบเขตเนื้อที่แต่อย่างเดียว แต่เนื่องจากว่ามันจะก่อให้เกิดกำลังอย่างใหม่ชนิดหนึ่ง ยิ่งกว่านั้น แผนผังแห่งใดก็ตาม แม้จะเป็นชนิดพิเศษอย่างไร ก็จะต้องต่อเนื่องกับสิ่งต่าง ๆ ข้างเคียงอยู่ตลอดเวลา

2.2.3 การวิเคราะห์ที่ดินและวัตถุประสงค์

ที่ดินและวัตถุประสงค์ซึ่งจะได้พยายามค้นแปรให้สอดคล้องเข้ามามีเป็นรากฐานของการออกแบบ ถ้าจะวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งซึ่งจะพบว่ารากฐานทั้งสองเกี่ยวข้องกับรูปของวงกลม เราไม่อาจวางวัตถุประสงค์ลงไปจนกว่าจะรู้กำหนดกฎเกณฑ์แห่งการใช้ที่ดินนั้น เวลาเดียวกัน เราจะวิเคราะห์ที่ดินนั้นไม่ได้ จนกระทั่งเรารู้ถึงวัตถุประสงค์การใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์อะไร

2.2.3.1 เป้าหมาย เป็นการกำหนดแม่บทในการตรวจสอบแผนผังประกอบด้วย

1. การใช้ประโยชน์
2. น้ำหนักการคมนาคม
3. การเลือก
4. ราคางบประมาณ
5. สุขภาพและความสะดวกสบาย
6. การปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม
7. คุณภาพด้านสุนทรีย์

2.2.3.2 กรรมวิธีการวิจัยผังบริเวณ

ขั้นที่ 1 ผู้ออกแบบอาจจะทำการศึกษายังไม่มีจุดมุ่งหมายอย่างไรอย่างหนึ่ง อยู่ในใจ โดยสืบไปว่าจะนำมาใช้ประโยชน์อย่างไร การศึกษาบริเวณที่จะทำการวางผังต้องศึกษาประวัติ การแปรผัน การใช้ประโยชน์ที่ดินมาเป็นตัวประกอบ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ตรงตามวัตถุประสงค์

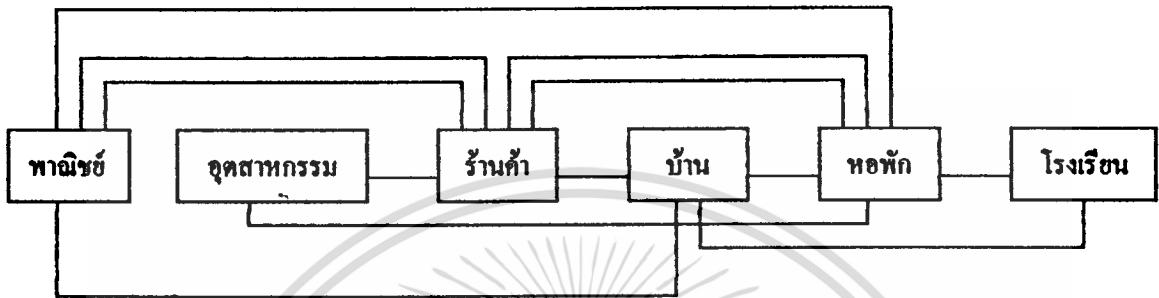
ขั้นที่ 2 เริ่มด้วยการรังวัดอย่างถี่ถ้วน โดยมุ่งไปสู่จุดหมายซึ่งได้วางไว้ มีการทดสอบอย่างเหมาะสม เพื่อวัตถุประสงค์นั้นหรือยัง ในขั้นนี้จะทำให้เราทราบถึงข้อความจาการวางแผนที่ระดับดิน ข้อมูลอากาศ ตำรวจประเภทการใช้ที่ดิน ถนนหนทาง

ขั้นที่ 3 ก็มุ่งทำงานนั้นให้สำเร็จ คือ การร่างแบบแผนผังบริเวณรอบนอกถ้าเกี่ยวข้องกับจะพิจารณาให้เป็นอะไร หรือใช้ประโยชน์ด้านสังคมอย่างหนึ่ง ก็ให้เป็นไปตามความเหมาะสม

2.2.4 ที่ตั้งของหน่วยกิจกรรมต่าง

2.2.4.1 การเชื่อมโยง

เมื่อวางแผนการใช้ประโยชน์แล้วควรพิจารณาถึงเส้นแนวการเชื่อมระหว่างตัวอาคารต่าง ๆ การเชื่อมโยงนี้ย่อมหมายถึงประชาชน วัสดุ และของนำเสียด่าง ๆ ซึ่งจะต้องทำการถ่ายเทออกไปหรือการคมนาคมแหล่งข่าวสาร หรือบางทีก็เกี่ยวข้องกับสิ่งที่สวยงามบางอย่างข้างเคียง

ภาพที่ 2.3 แผนภาพแสดงการเชื่อมโยงจุดต่าง ๆ กับความสัมพันธ์ของกลุ่มอาคาร

ในภาพแสดงการเชื่อมโยงของจุดต่าง ๆ จำนวนของเส้นเชื่อมโยงมากน้อย หมายถึงความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องระหว่างจุด จะเห็นว่าจุด 6 จุดระหว่างอาคาร หอพักและบ้าน ระหว่างร้านและอุปกรณ์ในหมู่บ้าน จะต้องอยู่ใกล้กัน ยิ่งกว่านั้น จำพวกร้านและอุปกรณ์ในหมู่บ้านควรจะต้องติดต่อกันได้สะดวกจากหอพัก โรงเรียนติดต่อกันได้สะดวกจากพวกบ้านมากกว่าหอพัก และสุดท้ายด้านโรงงานควรติดกับร้าน การเกี่ยวข้องเชื่อมโยงต่าง ๆ นั้นมิได้หมายถึงแค่เพียงแค่หน้าที่การทำงานเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงความแตกต่างของเส้นทางสัญจร ทัศนภาพ และลักษณะของผังบริเวณนั้น ๆ ด้วย

2.2.4.2 อัตราความหนาแน่น

อัตราความหนาแน่น ก็คือความเข้มข้นที่ในการทำกิจกรรมของผู้ใช้ โดยการกำหนดอัตราให้ถือเอาเนื้อที่ผืนดินที่เป็นหลัก จำแนกออกได้ดังนี้

1. กำหนดความหนาแน่นเฉพาะแห่ง ถือตามจำนวนเนื้อที่ใช้สอย
2. ถือเอาการปลูกสร้าง, ถนนและที่ว่าง จำเป็นและใช้ประโยชน์ (อัตรารวม)
3. เนื้อที่เป็นบริเวณกว้าง ไม่เจาะจงเฉพาะอาคารแต่รวมเนื้อที่ดินให้บริการอื่น ๆ

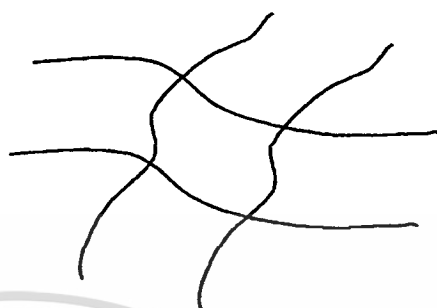
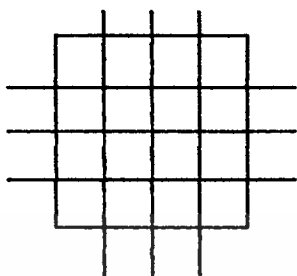
2.2.5 ระบบทางเดิน

เมื่อมีที่ว่างก็ต้องมีทางเดินเป็นการติดต่อเพื่อใช้ประโยชน์ของที่ดิน กับส่วนเชื่อมโยงที่สัมพันธ์กับกิจกรรมที่เกิดขึ้น การเคลื่อนไหวหรือการหลั่งไหล (Flows) เป็นไปในลักษณะต่าง ๆ เช่น ผูก ถึงของ ของเสีย ข่าวสาร เหล่านี้เคลื่อนไหวไปโดยการสัญจรพาหนะ ทางเท้า รางเหล็ก ทางอากาศ การเดินท่อต่าง ๆ หรือสายไฟ หรือแม้แต่โดยสะพาน ทั้งบนผิวดิน ได้และเหนือผิวดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.5.1 รูปแบบช่องทางสัญจร

แนวรูปนี้ในแบบต่าง ๆ ได้แก่แบบที่เรียกว่า ตามหมากกรุก โดยเป็นรูปเหลี่ยม ตามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ห้าเหลี่ยม และรูปแบบอื่น ๆ ที่นิยมใช้กันตามความเหมาะสม

ภาพที่ 2.4 แบบตาหมากที่นิยมกันทั่วไป

2.2.5.2 การจราจรบนท้องถนน

การจราจรบนท้องถนนจะเป็นไปอย่างราบรื่นปลอดภัย ถ้าเราสามารถจะแบ่งทางรถ และคนเดินเท้าให้อยู่คนละทาง หรือถ้าแยกประเภทออกให้ถึขึ้นแล้ว ประสิทธิภาพการใช้ถนนก็จะยิ่งสูง และตอบสนองต่อการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2.5.3 ระบบทางเดินเกี่ยวข้องกับด้านสังคมและสุนทรีย์

ทางถนนนั้นเปรียบเทียบกับประหนึ่งทางคมนาคมระหว่างบุคคลต่าง ๆ โดยวิธีที่จะส่งเสริมให้เพื่อนบ้าน ได้มีโอกาสติดต่อกัน ก็จัดทางสัญจรให้อยู่ร่วมกันเสีย

ทางถนนที่ใช้เป็นสัญจรจะต้องประกอบไปด้วยสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่จะเชื่อมโยงเข้าสู่ตัวอาคารเหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิต แต่ควรมีการหลบเลี่ยง ชอนบงอย่างไว้เพื่อความงามของถนน เช่น สายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ เป็นต้น

2.2.5.4 การจัดวางและทดสอบและวางสายคมนาคม

ระบบการคมนาคมขึ้นอยู่กับความก้าวหน้าทางเทคนิคอยู่มาก ด้วยเหตุผลนี้จึงมีทางที่จะต้องเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคต เพราะในการออกแบบยานพาหนะรูปแบบใหม่ ๆ การใช้น้ำประปา ไฟฟ้า รูปแบบในการใช้งานถ้าในอนาคตเปลี่ยนแปลงไป ระบบถนนหนทางก็จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไป เพื่อสอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์เรามากขึ้น การเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคนิค จึงนับได้ว่าอิทธิพลอย่างยิ่งต่อระบบคมนาคม

2.2.6 ทักษะภาพ

2.2.6.1 เนื้อที่ว่างภายนอก

ที่ว่าง หรือ เนื้อที่ว่างเปล่า (space) ย่อมมีลักษณะผิดแผกกัน ชุดแต่รูปปร่าง และสัดส่วน ของมันส่วนสัดส่วนนั้นเกี่ยวเนื่องกันและอาจศึกษาได้อย่างใกล้ชิด จากรูปหุ่น แต่ที่ว่าง นั้น เราตัดสินและได้โดยอาศัยมาตราส่วน โดยเทียบเคียงกับวัตถุภายนอก

เราจำเป็นต้องจัดให้ความสัมพันธ์ในมาตราส่วนที่เป็นกับพื้นที่กับภูมิพื้นที่โดยรอบ ไม่ว่าจะเป็นที่ดินอยู่ภายในเมืองหรือนอกเมืองก็ตาม หน้าที่ที่เหมาะสมที่สุด ของการวางผังบริเวณก็คือ การวางสิ่งใหม่ ๆ ลงไปในผัง โดยมีให้เกิดความขัดแย้งกับมาตรฐานส่วนจังหวะจะโคน หรือศูนย์ถ่วง

เนื้อที่ว่างต่าง ๆ จะก่อให้เกิดความรู้สึกก็เมื่อเราสามารถจะมองเห็นด้วยตา เพราะฉะนั้นจึงถือว่าแสงสว่าง ที่ส่องเข้าสู่เนื้อที่นั้นเป็นปัจจัยสำคัญ แสงสว่างทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนหรือคลุมเคลือเหล่านี้ขึ้นอยู่กับจำนวนแสงที่ได้รับ อาคารต่าง ๆ จะต้องใช้ประโยชน์ทั้งเวลากลางวันและกลางคืน บางชนิดใช้กลางวันมากกว่ากลางวัน จึงต้องนำแสงจากโคมไฟเข้ามาใช้

2.2.6.2 ธรรมชาติของพื้นดิน

ในเขตตัวเมืองโดยทั่วไป ถ้าพูดถึงเนื้อที่ว่าง ก็ย่อมหมายถึง ตัวอาคารต่าง ๆ ซึ่งก่อสร้างขึ้นมา เพื่อใช้ประโยชน์ ในเขตที่ไม่สับสนกับความหนาแน่นใด ๆ ก็จะปรากฏสิ่งอื่นตามธรรมชาติเข้ามาอยู่แทนที่ สิ่งเหล่านี้ คือ ดิน น้ำ หิน และ ต้นไม้ ที่เป็นส่วนปกคลุม โดยเฉพาะพื้นผิวดิน ที่เราทำขึ้นอาจกล่าวได้ว่า เป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่ประชาชนพบเห็น ซึ่งอาจจะทำให้เกิดลักษณะกลมกลืนกับตัวอาคารและพื้นที่ และกำหนดมาตราส่วนให้เห็นใหญ่ขึ้นหรือเล็กลงได้

2.2.6.3 รายละเอียด

ผังบริเวณนี้ยังประกอบด้วยรายละเอียดอื่น ๆ อีกมากมายเพิ่มเติมจากวัตถุประสงค์ของอาคารที่ได้ ออกมานานมาแล้ว คือ ดิน น้ำ หิน และต้นไม้ ถ้าเราจำแนกรายชื่ออย่างละเอียดก็คงจะรู้ว่ามีสิ่งใดอยู่บ้าง เช่น รั้ว ที่นั่ง ตู้สัญญาณ ไฟ เสาทั่วไป เสาไฟฟ้า มิเตอร์ ตู้เก็บขยะ ท่อน้ำดับเพลิง สายไฟฟ้า โคมไฟ ฯลฯ จำพวกรายละเอียดเหล่านี้นับว่ามีความสำคัญต่อรูปร่างทั้งหมดมากเท่ากับ โครงสร้างชั้นพื้นฐานนั้นทีเดียว จะพบว่ามีการใช้สี รูปร่าง และผิวต่าง ๆ กัน เพื่อความประสงค์ในการให้เป็นที่ยึดจุดความสนใจหรือคลายความสนใจ เพื่อให้เกิดความกลมกลืน หรือตัดกัน

มุมมองและผลที่ปรากฏ ภูมิประเทศ ที่ตั้งงานนั้น เราจะมองเห็นได้ในขณะที่เราเดินทางหรือเคลื่อนไหวอยู่หรืออาจจะเห็นได้จากหน้าต่าง อาคาร หรือจากทางเข้าใหญ่ จึงต้องมีการศึกษาแนวทาง หรือเส้นทางจากสายตาจากจุดที่เรายืนอยู่ การพิจารณาโดยใช้ทัศนียภาพ เป็นวิธีหนึ่งและถ้าจะให้ได้ผลอย่างยิ่ง ควรพิจารณา จากรูปหุ่น โดยสมมติให้สายตาอยู่ที่ระดับใกล้ พื้นดินตามจุดต่าง ๆ ก็จะสามารถเห็นภาพได้หลายๆมุมและตัดสินใจจากมุมใดเป็นภาพที่งามหรือควรจะมีการแก้ไขอย่างไร

2.2.6.4 กรรมวิธีการจัดผังบริเวณ

บริเวณหรือผังบริเวณ และจุดประสงค์ซึ่งจะนำมาใช้ทำประโยชน์อย่างแน่นอน เป็นไปตามลักษณะที่ดินแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน อย่างไรก็ตามมีหัวข้อใหญ่อยู่บางประการซึ่งจำเป็นจะต้องทำการปรับปรุงคล้าย ๆ กัน เช่น ลักษณะได้ผิวดิน ระดับสูงต่ำของพื้นดิน อากาศกระสวนการใช้ประโยชน์จากที่ดี รวมทั้งระบบทางเดิน และซึ่งเกือบจะคล้ายกันทุกแห่ง ก็ต้องมีจุดหมายอันเป็นความต้องการของทุกคน คือ ความสะดวกในการติดต่อสาร เตรีภาพในการที่จะเลือกเฟ้น สุขภาพความสามารถในการปรับตัวเอง ความงามเหล่านี้นับว่าเป็นจุดหมายส่วนใหญ่ที่เราปรารถนาให้เป็นไป ในขั้นถัดไปก็จะเริ่มเตรียม โปรแกรมอย่างละเอียดโดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ และจุดประสงค์ที่วางไว้แต่เดิม อันจะเป็นไปสู่แต่บริเวณแผนที่และวิชาการเหมาะสมกับกาลสมัย

2.2.6.5 การออกแบบในผังรวม

เมื่อได้ศึกษาผังบริเวณและวัตถุประสงค์จนเข้าใจ และมีโปรแกรมการออกแบบขั้นต้นแล้วผู้ออกแบบก็เริ่มงานได้ทันที แม้ว่าข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องจะแตกต่างกันอยู่มากมายก็ตาม แต่เมื่อพูดถึงบริเวณและที่วางทั่วไปแล้วก็คงไม่พ้นที่อ้างถึง “กระสวน” ดังเดิมเกี่ยวกับการจัดวาง “แนวหลักทั้งสาม” คือแนวรูปกิจกรรมทางเดิน และทัศนภาพ เหล่านี้เป็นเนื้อหาที่จะปรากฏอยู่ในภาพร่างครั้งแรกและจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากผลงาน ผู้ออกแบบจะต้องมีทุนความรู้เกี่ยวกับหัวข้อทั้งสามอยู่อย่างเหลือเฟืออันจะนำออกมาใช้ได้ทุกโอกาส

2.2.6.6 การออกแบบให้เป็นไปตามช่วงจังหวะ

ผู้ออกแบบเริ่มด้วยการร่างด้วยลายเส้นอย่างรวดเร็ว ส่วนปลีกย่อยที่ต้องการแก้ไขทำพร้อมกันไป การแก้ไขส่วนอื่น ๆ ค่อยทำไปเพื่อให้ทุกอย่างเข้ากันได้และกลมกลืนไปด้วยกัน การออกแบบโดยอาศัยการกำหนดช่วงจังหวะนั้น จำเป็นจะต้องแสดงการติดต่อภายในระหว่างอาคารกับการติดต่อภายนอกด้วย ประโยชน์การใช้สอย รูปร่าง รวมทั้งระบบเดิมของอาคารจะต้องประสานกันกับการใช้สอย รูปร่างและระบบทางเดินของผังบริเวณนั้น ๆ ด้วย ด้วยเหตุนี้อาคารและส่วนประกอบอย่างอื่น (เช่น ถนน ทางเดินเท้า อาคารข้างเคียง ฯลฯ) จึงต้องทำการออกแบบพร้อมเพรียงกันไปด้วย (หรือมิฉะนั้นก็ต้องมีแสดงในแผนผังแห่งใดแห่งหนึ่ง)

กรรมวิธีการออกแบบ (คิดแบบ) ควรจะทำการปรับปรุงไปอย่างกว้าง ๆ (ไม่มีคิ้วตัวเองเกินไป) และคล่องตัว (เหมือนน้ำ หมายถึงเส้นสายที่เขียนร่างนั้น ควรมีความคล่องแคล่วทันกับความคิดซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็ว จนบางครั้งมือที่เขียนเส้นเกือบจะตามไม่ทันมืออยู่บางหัวข้อที่ควรจำ

1. ก่อนที่จะได้แบบที่ใช้ได้อย่างแท้จริงนั้น ต้องนำไปทิ้งเสียมากพอสมควร
2. ผู้ออกแบบทุกคนเกรงว่าแบบที่ทำไปนั้นยังไม่ดี ส่วนที่คั้นนั้นคนยังไม่ได้ทดลองเขียนหรือ ยังคิดไม่ออก)
3. เมื่อได้แบบที่พอใจแล้ว ควรทิ้งไว้สักระยะหนึ่งก่อนแล้วเอามาดู เมื่อไม่เห็นข้อตำหนิแล้วจึงนำไปใช้ได้
4. ขณะที่กำลังออกแบบจะบังเกิดความศรัทธาแรงกล้าในแบบใดแบบหนึ่งที่เพิ่งเขียนเสร็จใหม่ ๆ พอทิ้งไว้สักหลาย ๆ วันจะปรากฏว่าแบบนั้นลดคุณค่าลงไปเสียแล้ว

การปรับปรุงทางเทคนิค ควรจัดทำในอันดับต่อไป คือ ทางถนน ทางเดินเท้า กำหนดที่จะตั้งของท่อน้ำต่าง ๆ และแผนผังระดับ (ถนน) อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องถนนหรือระดับสิ่งเหล่านี้ไม่บังคับ ควรจะให้เป็นที่ทางบังคับให้ต้องแก้ไขแบบแผนส่วนใหญ่อีกเป็นอันขาดนอกจากจะมีความจำเป็นหรือมีการปรับปรุงแบบตามหลักวิชาการที่ต้องทำต่อไปเท่านั้น

ทางที่ถูกต้องนั้นกรรมวิธีการออกแบบรวมถึงการให้รายละเอียดอย่างอื่น ๆ เราจะจัดทำจนเสร็จเรียบร้อยจากสำนักงานซึ่งมีวิศวกรชำนาญงานประจำอยู่หนึ่งคนเพื่อให้คำแนะนำและร่วมมือทำงานผู้ออกแบบผังบริเวณเป็นผู้ที่จัดทำแบบร่างทั่วไป แต่ในขั้นการเตรียมแบบเทคนิคเหล่านี้ จะเว้นให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายใดเท่านั้น ไม่ได้ทั้งสองจะต้องร่วมปรึกษาหารือกันมิฉะนั้น “ความหมาย” แห่งแผนผังนั้นจะอาจผันแปรไปทันที (เอ็ดมอนด์ ออนันตศาสน์ . 2539 : 5-6)

2.3 ความสำคัญของการวางแผนการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

การวางแผนการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญต่อการบริหารอาคารสถานที่มาก เพราะการวางแผนเป็นเรื่องที่บริหารต้องคิดและตัดสินใจ การวางแผนจึงเป็นงานละเอียดอ่อนต้องมีข้อมูลสถิติให้พร้อม อะไรที่ควรทำอะไรที่ไม่ทำต้องอยู่ที่การคิดและการตัดสินใจของผู้บริหาร การวางแผน จึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยในการดำเนินงานให้เป็นด้วยดี

สมพงษ์ เกษมสัน (2538 : 83) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการวางแผนว่า ช่วยอำนวยความสะดวกแก่การบริหารอย่างมาก คือ

1. ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างโดยประสานสอดคล้องกัน
2. การปฏิบัติงานตามแผนก่อให้เกิดการประหยัดกำลังเงิน คน และ เวลา
3. ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
4. ช่วยให้การตรวจ สอบถาม ติดตาม ประเมินผล และควบคุมงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. ช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่การงานและผู้บังคับบัญชาให้น้อยลง
6. สามารถระดมกำลังคนและทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้อย่างได้ผล
7. ช่วยให้ขยายงานและปรับปรุงดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วและสะดวก

Terry. (1968:158-160) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ดังนี้

1. การวางแผน ช่วยให้ผู้บริหารพันความล้มเหลวได้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสามารถมองเห็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตไว้ล่วงหน้า มิใช่มองเห็นเหตุการณ์ในปัจจุบันเท่านั้น
2. การวางแผน ช่วยทำให้ผู้บริหารมีความหวังที่จะ ได้ผลงานที่ถูกต้องและใกล้เคียงกับสิ่งที่ผู้บริหารต้องการ
3. การวางแผน ทำให้ผู้บริหารเชื่อมโยงในด้านการใช้ทรัพยากร การกำหนดเวลา สถานที่ และการร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานอื่น ทั้งของรัฐและเอกชน
4. การวางแผน ไม่เพียงแต่เป็นการหาคำตอบให้แก่ปัญหาแต่ละปัญหาเท่านั้นแต่ยังเป็นวิธีการหรือแนวทางใหม่ สำหรับการดำเนินการด้วย
5. การวางแผน ช่วยในการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการวางแผนเป็นการค้นหาความจริง กำหนดสิ่งที่ควรกระทำ และวิธีพร้อมทั้งประมาณเวลา แรงงาน และวัสดุ ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน
6. การวางแผน ช่วยลดความสูญเสียในการปฏิบัติงาน เช่น ทรัพยากรการบริหาร ไม่ว่าจะคน เงิน วัสดุและเวลา เป็นต้น

ดังนั้น การวางแผนการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารรู้หลักการวางแผนการบริหารอาคารและสถานที่และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อให้คำปรึกษา และได้แนวปฏิบัติถูกต้องตามหลักวิชาการ ดังนั้นความสำคัญสำหรับผู้บริหารมีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เพื่อให้มีความรู้กว้างขวาง มีเจตคติที่ถูกต้อง และเข้าใจแนวความคิดไปประยุกต์ในทางปฏิบัติจริง ซึ่งจะใช้นั้นแนวทางการตัดสินใจที่ถูกต้อง
2. เพื่อร่วมงาน ในการออกแบบและวางแผนผังสถานศึกษาต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ โดยได้รับความร่วมมือ
3. เพื่อให้รู้แนวทางเรื่องการค้นคว้าเรื่องโรงเรียนเพื่อหาข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น เพราะการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป
4. เพื่อแก้ไขสิ่งบกพร่องจากของเดิม จากการค้นคว้าวิจัยทำให้ทราบข้อมูลข้อบกพร่องก็จะได้นำมาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

2.3.1 ประเภทของการวางแผน

การวางแผนสามารถแบ่งออกได้ หลายประเภทแต่วัตถุประสงค์และกิจกรรม หรืองานที่ต้องการซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. จำแนกตามเวลา (Time Dimension)
2. จำแนกตามหน้าที่ (Function Dimension)
3. จำแนกตามเนื้อหา (Spatial Dimension)
4. จำแนกตามสถาบัน (Institutional Dimension)
5. จำแนกตามลักษณะการใช้ (Usage Dimension)
6. จำแนกตามลำดับชั้นขององค์การ (Hierarchy of Organization)

2.3.2 การวางแผนที่จำแนกตามเวลา

เป็นการวางแผนที่จะยึดเวลาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา สามารถแบ่งได้หลายประเภทร่วมกัน คือ

1. การวางแผนระยะยาว (Long Range Plan) เป็นการวางแผนแม่ คือการคาดหวัง เป็นระยะ 5 ปี ขึ้นไป
2. การวางแผนระยะปานกลาง (Medium Range Plan) เป็นการวางแผนที่คาดหวังในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการ 2 - 5 ปี ต่อเสร็จการดำเนินการ
3. การวางแผนระยะสั้น (Short Range Plan) มีระยะเวลาในการดำเนินการวางแผน โดยใช้ระยะ 1 ปี
4. การวางแผนต่อเนื่อง (Continuous Plan) เป็นการวางแผนที่ต้องอาศัยความต่อเนื่องกันจึงมีแบบผสม คือ ระยะสั้น และ ระยะปานกลาง
5. การวางแผนข้างหน้า (Rolling Plan) เป็นการวางแผนที่ใช้หลักหมุนเวียน ซึ่งเป็นการทำแผนโดยใช้ระยะเวลาปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.3 การวางแผนจำแนกความหน้าที่

เป็นการวางแผนที่ยึดขนาดความสำคัญของแผนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งสามารถแบ่งได้ ดังนี้ คือ

1. การวางแผนมหภาค (Macro Plan) เป็นแผนใหญ่ หรือแผนรวม ซึ่งเป็นแผนชั้นนำหรือแผนแม่บท
2. การวางแผนส่วนย่อย (Micro Plan) เป็นแผนส่วนย่อยของมหภาค ซึ่งในแผนมหภาคจะมีแผนงานย่อยประกอบ อยู่ด้วย
3. โครงการ เป็นการวางแผนที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง คือ มีรายละเอียดสามารถนำไปปฏิบัติได้

2.3.4 การจำแนกการวางแผนตามเนื้อที่

เป็นการวางแผน โดยยึดเกณฑ์เนื้อที่มากน้อยและระดับของสถานที่เป็นสำคัญซึ่งสามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. การวางแผนระดับชาติ (Nation Wide Plan) เป็นการวางแผนรวมทั้งที่สามารถมีเนื้อที่กว้างเป็นใหญ่
2. การวางแผนระดับภาค (Regional Plan) เป็นการเจาะจงพื้นที่ให้แคบมาซึ่งเน้นเฉพาะภาคใดภาคหนึ่ง
3. การวางแผนระดับจังหวัด (Provincial Plan) เป็นการวางแผนที่ควบคุมงานในทุกจังหวัด ทุกหน่วยงานต้องทำงานตามแบบแผนระดับจังหวัด
4. การวางแผนระดับอำเภอ (District Plan) เป็นการวางแผนแบบรวมจากทุกอย่างทุกหน่วยงานที่สัมพันธ์กัน
5. การวางแผนระดับตำบล เป็นการวางแผนที่มีเนื้อที่แคบเห็นชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.3.5 การวางแผนที่จำแนกตามสถาบัน

เป็นการวางแผน โดยถือสถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นคนละส่วนหรือรวมกันบ้างบางแผนงาน สามารถแบ่งได้ดังนี้ คือ

1. การวางแผนจากเบื้องบน (Top Down Plan) เป็นการวางแผนจากสถาบันระดับสูง หรือจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคหรือส่วนท้องถิ่น
2. การวางแผนจากเบื้องล่าง (Bottom Up Plan) เป็นแผนที่ได้รับความคิดจากประชาชน หรือหน่วยงานเบื้องต้นที่ต้องการเสนอให้เบื้องบน
3. การวางแผนแบบพบกันครึ่งทาง เป็นการวางแผนแบบผสมผสาน โดยยึดนโยบายของเบื้องบน แต่ปฏิบัติตามความต้องการของเบื้องล่าง ก็เป็นแผนที่ต้องร่วมกันทุกฝ่าย เป็นการวางแผนที่ประสานจำแนกลักษณะการใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.6 การวางแผนที่จำแนกตามลักษณะการใช้

เป็นการวางแผนที่ยืดเกณฑ์ลักษณะการใช้มากน้อยเป็นเกณฑ์ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้ คือ

1. เป็นการวางแผนที่ใช้กับงานประจำ (Standing Plan) เป็นแผนที่สร้างขึ้นเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน ในการวางแผนที่ยืดเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือต้องมีเป็นประจำ
2. การวางที่ใช้ครั้งเดียว (Single Use Plan) เป็นการวางแผนที่ใช้เฉพาะทางเป็นการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ เมื่อสร้างเสร็จก็เลิกใช้เป็นประจำต่อไป

2.3.7 การวางแผนจำแนกตามลำดับขั้นขององค์การ

เป็นการวางแผน โดยยึดวัตถุประสงค์ขององค์การในแต่ละองค์การเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้ คือ

1. การวางแผนหลัก เป็นการวางแผนแม่บทที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ หรือสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินงานไปถูกทิศทางที่องค์การต้องการ ซึ่งการวางแผนหลักนี้ก็คือนำมาซึ่งข้อบัญญัติในการบริหารเป็นสำคัญ เป็นการคาดหวังอย่างกว้าง ๆ
2. การวางแผนย่อย เป็นการวางแผนที่จำแนกย่อย ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับการวางแผนหลัก ซึ่งก็มีหลายแผนจึงจะทำการวางแผนหลักสำเร็จได้เป็นอย่างดี ในการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมก็ต้องการวางแผนแม่บท ถือว่าเป็นแผนมหภาคเพื่อเป็นการชี้นำให้ผู้บริหารรุ่นหลังได้มีแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้อง ชัยสำคัญ คือ ต้องมีการวางแผนหลักหรือแผนแม่บทที่ถูกต้อง การวางแผนย่อยช่วยทำการวางแผนแม่บทได้ผลเป็นอย่างดี การบริหารงานอาคารสถานที่ที่มีโครงการ มีงานต้องจัดให้สอดคล้องสัมพันธ์กันต่อเนื่องกัน โดยตลอด จึงจะทำให้การบริหารงานสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดี

2.3.8 กระบวนการและขั้นตอนในการวางแผนการบริหารหลักปฏิบัติของการทำงานมีอยู่ 3 ประการที่ควรยึด คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การดำเนินงาน (Executing)
3. การประเมินผล (Evaluation)

ในการทำงานทุกอย่างต้องมีหลักปฏิบัติ 3 ประการดังนี้ ในการวางแผนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่เป็นพื้นฐาน คือ 4 M'S นั่นคือ คน (Man) เงิน (Moncy) วัสดุอุปกรณ์ (Matcrial) และการจัดการ (Management) ซึ่งมีรูปแบบของแผนงานที่นิยมอยู่ 3 แบบ คือ

1. วัตถุประสงค์ (Objective) คือ ความมุ่งหมาย ที่จะ ได้จำแนกเป็นรายละเอียดในรูปแบบต่าง ๆ กัน ซึ่งจำแนกออกได้

- 2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป บอกความต้องการอย่างกว้าง ๆ
- 2.2 วัตถุประสงค์ตามลักษณะขององค์การ
- 2.3 วัตถุประสงค์เฉพาะหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของวัตถุประสงค์จึงมีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น

1. วัตถุประสงค์ที่มีลักษณะที่เป็นตัวเป็นตนและไม่เป็นตัวตน วัตถุประสงค์ที่มีลักษณะเป็นตัวตน เป็นวัตถุประสงค์ที่สามารถวัด มองเป็นปริมาณ ได้ชัดเจน คือ ใหญ่ เล็ก แข็งแรง อ่อนแอ ส่วนวัตถุประสงค์ไม่เป็นตัวตนนั้นวัดได้ยาก แต่มีทางการปฏิบัติงาน คือ การชมเชย การยกย่อง

2. วัตถุประสงค์ที่ภายนอกและภายใน ลักษณะแบบนอกนั้นควบคุมยาก ส่วนลักษณะแบบภายในนั้นควบคุมได้ง่าย

3. วัตถุประสงค์ที่มีลักษณะยืดหยุ่น ลักษณะที่ยืดหยุ่นยาก คือ การทำงานใหม่ ระยะสั้น แต่ถ้าทำงานระยะยาวนานก็สามารถยืดหยุ่นได้ง่าย

4. วัตถุประสงค์ที่มีลักษณะจำกัดและไม่จำกัด ในการวางแผนก็ต้องเลือกลักษณะของวัตถุประสงค์เขาว่า จะเอาลักษณะใด Peter F. Drucker ได้อธิบายไว้ว่า ลักษณะของวัตถุประสงค์ที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

4.1 วัตถุประสงค์ต้องสัมพันธ์กับความต้องการขององค์กรและบุคคล

4.2 ต้องชัดเจนและเป็นไปได้

4.3 ต้องมีลักษณะพอดี เหมาะสมกับเวลาจำกัดความขัดแย้ง

4.4 ต้องมีเหตุผล

4.5 ต้องไม่สูงหรือยากจนเกินไป ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความท้อแท้ใจ

4.6 ต้องกระชับรัดกุมและได้มาตรฐาน

2. แนวนโยบาย (Policy) หมายถึง การตัดสินใจขั้นต้น ในการกำหนดแนวทางกว้าง ๆ ทั่ว ๆ ไป เพื่ออาศัยเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปโดยถูกต้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นการกำหนดนโยบายจึงมี 2 กรณี คือ

2.1 การกำหนดนโยบายตามวัตถุประสงค์

2.2 การกำหนดนโยบายเพื่อประโยชน์แก่การบริหาร เป็นการสร้างนโยบายหลักเฉพาะเรื่องซึ่งมีข้อค้ำนึ่งในการกำหนดนโยบาย คือ

1. ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของหลักการดำเนินงานที่เข้าใจกันดี

2. ต้องไม่ขัดแย้งกันอย่างเด็ดขาด

3. ควรมีลักษณะประสานสัมพันธ์กับนโยบายอื่น ๆ ขององค์การ

4. ต้องกระชับรัดกุม เข้าใจง่าย ควรเป็นลายลักษณ์อักษร

5. ควรมีลักษณะยืดหยุ่นได้ แต่หลักการแน่นอน

6. ต้องมีเหตุผล

3. แนวทางปฏิบัติงาน (Procedure) หมายถึง ระเบียบหรือคำสั่งตามเหตุผลที่กำหนดไว้ใน การปฏิบัติงานดังนั้น แนวปฏิบัติงาน จึงมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ควรกำหนดให้มีการเสนอรายงานและพร้อมที่จะตรวจสอบ
2. ระบุหน้าที่การงานแต่ละประเภทให้แจ่มชัด
3. แต่ละขั้นของการทำงาน ต้องคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐาน
4. ต้องจัดให้มีการประสานสอดคล้องกับหลักการควบคุม
5. ต้องสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น ในการวางแผนทำอะไรอย่างไรรับสรุป เพราะการวางแผนนั้นมีขั้นตอนมีหลักการ สำคัญที่ต้องยึดไว้เป็นเครื่องตัดสินใจ

2.3.9 หลักสำคัญของ การวางแผน

1. การวางแผน ควรกระทำเมื่อใด ควรกำหนดให้ชัดเจน
2. ต้องทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ นโยบาย อย่างถ่องแท้และชัดเจน
3. ต้องจัดเตรียมปัจจัยในการดำเนินงานให้พร้อม
4. วิธีดำเนินงานตามแผน
5. คำนึงสภาวะแวดล้อม คุณค่าทางสังคมและพฤติกรรมของคน

กระบวนการวางแผนเพื่อทำโครงการ จะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการตามแผน (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) ความ สำเร็จของการบริหาร ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบเหล่านี้ ซึ่งสามารถแสดงเป็นรูปภาพได้ ดังนี้ (คาราวรรณ นูนนาค. 2524 :56-57)

กระบวนการวางแผนแบ่งออกได้เป็น 5 ประการ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์
2. การประเมินสภาพการณ์ปัจจุบัน
3. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
4. ขั้นปฏิบัติตามแผน
5. ขั้นติดตามและปรับปรุงแผน

กระบวนการวางแผนที่จะยึดที่ใช้ในการพิจารณามี 14 ขั้นตอน คือ

1. พิจารณาความจำเป็นที่ต้องทำการวางแผน
2. เรียบเรียงคำแถลง วัตถุประสงค์ของแผนที่จะเตรียมทำโดยชัดเจน
3. เตรียมทำเค้าโครงการหรือแผนอย่างกว้าง
4. ข้อเสนอเพื่อรับอนุมัติ
5. จัดเจ้าหน้าที่วางแผนมอบหมายรับผิดชอบ
6. กำหนดเค้าโครงเฉพาะแผน
7. ติดต่อกับหน่วยงานที่ต้องการความร่วมมือด้วยทุกหน่วย
8. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
9. ประเมินค่าของข้อมูล
10. เรียบเรียงข้อสรุปชั่วคราวและเตรียมแผนชั่วคราว
11. ทดสอบส่วนต่าง ๆ ของแผนชั่วคราวและทำการปรับปรุงแก้ไขตามความจำเป็น
12. เตรียมแผนสุดท้าย
13. ทดสอบแผนการทำการปรับปรุงแก้ไขตามความจำเป็น
14. เสนอแผนเพื่อรับอนุมัติ

การวางแผนบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม หมายถึง กิจกรรมที่คนได้คิดขึ้นเพื่อกำหนดขนาดของการจัดการ การบริหารงานและการประสานงานของบุคคลให้ดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม คือ การดำเนินการกำหนดความมุ่งหมายของแผนงานและโครงการ (บุญช่วย จินดาประพันธ์, 2536 : 4-3)

2.4 เอกสารและข้อมูลจากสถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัย

2.4.1 พื้นที่การใช้งานของคณะต่าง ๆ ในสถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัย

ตารางที่ 2.1 การแสดงพื้นที่การใช้งานของคณะต่าง ๆ

ลำดับที่	อาคาร หมายเลข	ชื่ออาคาร	พื้นที่ (เมตร)	จำนวนห้อง เรียน
1	2.3	อาคาร 1-2 คณะวิทยาการจัดการ	14 x 96	64
1	5	อาคาร 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคม ศาสตร์	14 x 48	18
2	14	อาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม	16 x 12	-
1	18	อาคารคณะเกษตรและอุตสาหกรรม	14 x 48	-
2	17	อาคารภาควิชาเกษตรศาสตร์	14 x 16	-
1	18	อาคารคณะเกษตรและอุตสาหกรรม	14 x 48	-
2	17	อาคารภาควิชาเกษตรศาสตร์	14 x 16	-
1	7	อาคาร 6 คณะครุศาสตร์	17 x 64	27
2	8	อาคาร 6 คณะครุศาสตร์	14 x 48	20
1	6	อาคาร 6 คณะวิทยาศาสตร์	17 x 64	24
2	36	อาคารศูนย์คอมพิวเตอร์	14 x 48	16
3	19	อาคารภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	8 x 24	-
4	21	อาคารภาควิชาพลศึกษาและนันทนาการ	30 x 40	-
5	39	อาคารศูนย์วิทยาศาสตร์	12 x 42	28
6	9	อาคารคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	18 x 45	24
7	26	โรงฝึกงานช่างยนต์	20 x 40	-
8	40	อาคารใหม่ 2 ชั้น	12 x 48	-
9	10	อาคารศิลปะ	14 x 28	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2 จำนวนนักศึกษาที่อยู่ในคณะต่าง ๆ ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัย

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนนักศึกษากาภาคปกติ จำแนกตามคณะ ระดับการศึกษาและเพศ

คณะ	อนุปริญญา			ปริญญาตรี 2 ปี			ปริญญาตรี 4 ปี			รวมทั้งสิ้น
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
ครุศาสตร์	-	-	-	7	51	58	305	821	1,126	1,184
เทคโนโลยีการเกษตร	52	31	83	18	21	39	73	116	189	311
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	290	9	299	327	10	337	30	5	35	671
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	35	12	47	-	-	-	207	415	622	699
วิทยาการจัดการ	15	92	107	87	476	563	341	1,105	1,446	2,116
วิทยาศาสตร์	11	51	62	-	-	-	324	445	769	831
รวม	403	195	598	439	558	997	1,280	2,907	4,187	5,782

ตารางที่ 2.3 แสดงจำนวนนักศึกษากาภาค กศ.ปช. จำแนกตามคณะ ระดับการศึกษาและเพศ

คณะ													รวมทั้งสิ้น
	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	
ครุศาสตร์	-	-				129	-	169	404	573	43	86	771
เทคโนโลยีการเกษตร	27	26	53			-	53	62	57	119	-	-	172
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	181	7	188			-	188	818	4	822	-	-	1,010
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	83	42	125			430	125	-	-	-	260	170	587
วิทยาการจัดการ	515	1,238	1,753			213	1,753	914	3,257	4,441	59	154	6,407
วิทยาศาสตร์	82	166	248			209	248	28	71	99	114	95	556
รวม	888	1,479	2,376			981	2,376	1,991	-	6,054	476	505	9,503

2.4.3 จำนวนข้าราชการ, เจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.4 แสดงจำนวนบุคลากรที่สังกัดและปฏิบัติงาน ในสถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาเขต
 กำแพงแสน ประเภท สถานภาพการปฏิบัติงานและเพศ

คณะ	สังกัดและปฏิบัติงาน			ลาศึกษาต่อ			ไปราชการ			มาช่วยราชการ			รวม
	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	
ข้าราชการครู	86	120	206	5	8	13	2	2	4	4	10	14	235
ข้าราชการพลเรือน	-	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
อาจารย์อัตราจ้าง	29	48	77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77
ลูกจ้างประจำ	43	21	64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64
ลูกจ้างชั่วคราว	97	155	252	-	-	-	-	-	-	-	-	-	252
รวม	254	357	611	6	7	13	2	2	4	4	10	14	640

ตารางที่ 2.5 แสดงจำนวนข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาเขต
 กำแพงแสน ประเภท สถานภาพ การปฏิบัติงาน และเพศ

คณะ	ตำแหน่งของข้าราชการครู				รวม
	อาจารย์	ผศ.	รศ.	ศ.	
ครุศาสตร์	20	19	1	-	40
เทคโนโลยีการเกษตร	5	10	-	-	15
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	15	-	-	-	14
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	38	14	1	-	53
วิทยาการจัดการ	29	5	1	-	35
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	29	13	-	-	42
ศูนย์กรุงเทพมหานคร	15	6	-	-	21
รวม	150	67	3	-	220

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.4 ภาระสำคัญของหลักสูตรที่เปิดสอนในสถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัยการ

ภาระสำคัญของหลักสูตร

หลักการ

หลักสูตรสถาบันราชภัฏเพชรบุรี ยึดหลักมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ ระดับอุดมศึกษา มุ่งผลิตกำลังคนที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งที่เป็นนักวิชาการทั้งวิชาชีพ และวิชาชีพชั้นสูง มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตามสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าของวิทยาการ เปิดโอกาสให้มีการเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวางทั้งหลักสูตรระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) ในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติควบคู่ทฤษฎีและยึดหลักความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน นำไปสู่การพัฒนาก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ และการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถภาพในวิชาชีพ ทั้งในด้านเทคนิคและการจัดการงานอาชีพ และด้านคุณธรรม

จุดหมาย

หลักสูตรสถาบันราชภัฏมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้ ทักษะ และเทคนิคเฉพาะทาง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ เป็นอย่างดีมีทักษะในด้านการจัดการงานอาชีพ สามารถดำเนินงานอาชีพของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่รู้ มีทักษะและวิจารณญาณในการแก้ปัญหา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในการทำงานมีเจตคติที่ดี มีจรรยาบรรณและมุ่งมั่นที่จะเกิดพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพมีโลกทัศน์ที่กว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นพลเมืองดีมีความตระหนักต่อการพัฒนาตนเองเป็นผู้นำในการพัฒนาสังคม มีความเป็นประชาธิปไตย กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

สาขาวิชาการศึกษา

จุดมุ่งหมาย

1. มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครู มีความรัก ความศรัทธาในวิชาชีพครู มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนมีจิตใจใฝ่สัมฤทธิ์ พัฒนาการตนเองอยู่เสมอ
2. มีความรู้ และเทคนิควิธีที่ปฏิบัติงานในหน้าที่
3. มีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะและวิจารณญาณในการแก้ปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. มีสุขนิสัยที่ส่งเสริมคุณภาพทางกายและทางใจ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม
5. มีจิตสำนึกในการพัฒนาสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
6. มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
7. รักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมอันดีของชาติ และมีความสำนึกในความเป็นคนไทย

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาการศึกษาศึกษา ประกอบด้วยหมวดวิชาและกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (General Education) หมายถึง วิชาการศึกษาที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน เพื่อให้มีความรู้อย่างกว้างขวาง และรู้รอบในสิ่งที่จำเป็นเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นมนุษย์อย่างเป็นพลเมืองดีให้แก่บัณฑิต ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงต้องมีในยุคนี้และให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข หมวดวิชาการศึกษาทั่วไปแบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ

กลุ่มวิชาการศึกษาและสื่อสาร

กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน (Specialized Education) หมายถึง วิชาเฉพาะทางใดทางหนึ่งที่นักศึกษาแต่ละคนจะต้องมีเลือกเรียน เพื่อให้ความรู้ ความสามารถ มีทักษะ รู้เทคนิควิธีและเข้าในระบบการทำงานอาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ หมวดวิชาเฉพาะด้าน แบ่งได้ 3 กลุ่มวิชา คือ

กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือกลุ่มวิชาเอก-โท

กลุ่มวิชาชีพครู

กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี (Free Elective) หมายถึง วิชาที่ให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความถนัด และมีสนใจ เพื่อให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น

หน่วยกิตรวมและสัดส่วนของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร

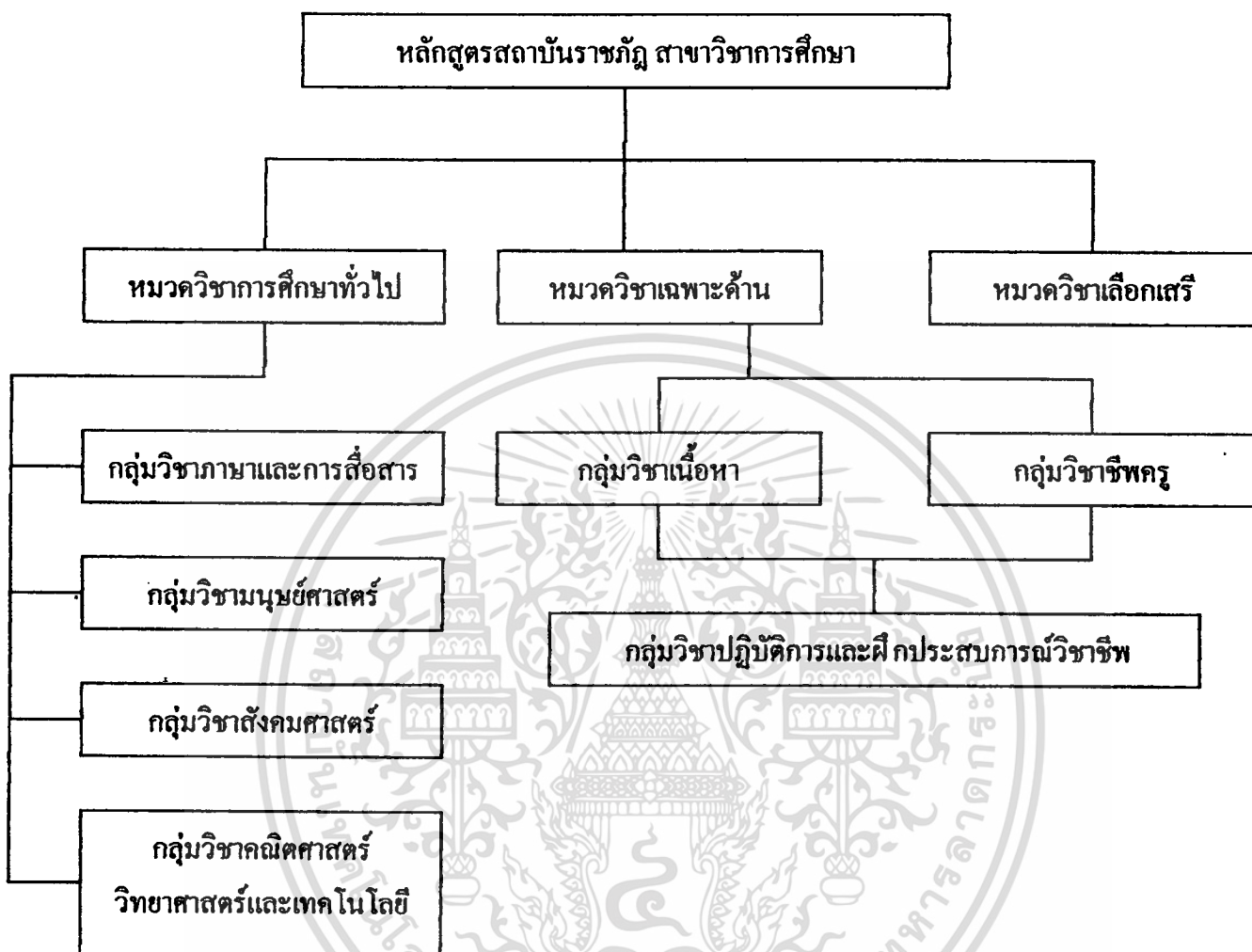
หน่วยกิตรวมและสัดส่วนหน่วยกิตขั้นต่ำตาม โครงสร้างของหลักสูตรที่จัดไว้โดยใช้ข้อบังคับคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏว่าด้วยเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2539

ตารางที่ 2.6 แสดงการกำหนดหน่วยกิตและสัดส่วนของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร(การศึกษา)

หมวดวิชา	ระดับ		
	ปริญญาตรี 120 – 150 หน่วยกิต	อนุปริญญา 70 – 90 หน่วยกิต	ปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) 60 – 80 หน่วยกิต
1. การศึกษาทั่วไป	33	18	18
- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	9	6	3
- วิชามนุษยศาสตร์	9	3	6
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	3	3 หรือ 6
- กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์วิทยา ศาสตร์และเทคโนโลยี	9	6	6 หรือ 3
2. เฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า 75	ไม่ต่ำกว่า 40	ไม่ต่ำกว่า 40
- กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอก)	ไม่น้อยกว่า 60	ไม่ต่ำกว่า 40	ไม่ต่ำกว่า 35
- กลุ่มวิชาปฏิบัติการและการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	10	8	8
- กลุ่มวิชาชีพครู	25	15	10
3. เลือกเสรี	10	6	6
หน่วยกิตรวม	122	73	66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังโครงสร้างหลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาการศึกษา

ภาพที่ 2.5 แสดงโครงสร้างหลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาการศึกษา

ระดับของหลักสูตร

หลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาศึกษามี 3 ระดับ คือ
 ปริญญาตรี
 อนุปริญญา
 ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)

สายและโปรแกรมวิชา

หลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาการศึกษา จำนวน 62 โปรแกรมวิชา เป็นสายและโปรแกรมวิชา ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. โปรแกรมวิชาในสายก่อนประถมศึกษา	มี 3 โปรแกรมวิชา
การศึกษาปฐมวัยอนุปริญญา	
การศึกษาปฐมวัยปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)	
2. โปรแกรมวิชาในสายประถมศึกษา	มี 2 โปรแกรมวิชา
การประถมศึกษาปริญญาตรี	
การประถมศึกษาปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)	
3. โปรแกรมวิชาในสายมัธยมศึกษา	มี 45 โปรแกรมวิชา
คณิตศาสตร์	ปริญญาตรี
คณิตศาสตร์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
คอมพิวเตอร์ศึกษา	ปริญญาตรี
คอมพิวเตอร์ศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
เคมี	ปริญญาตรี
เคมี	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ชีววิทยา	ปริญญาตรี
ชีววิทยา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ฟิสิกส์	ปริญญาตรี
ฟิสิกส์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	ปริญญาตรี
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
เกษตรกรรม	ปริญญาตรี
เกษตรกรรม	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
คหกรรมศาสตร์	ปริญญาตรี
คหกรรมศาสตร์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
สุขศึกษา	ปริญญาตรี
สุขศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
พลศึกษา	ปริญญาตรี
พลศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ภาษาไทย	ปริญญาตรี
ภาษาไทย	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาษาอังกฤษ	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ภาษาฝรั่งเศส	ปริญญาตรี
ภาษาจีน	ปริญญาตรี
สังคมศึกษา	ปริญญาตรี
สังคมศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ภูมิศาสตร์	ปริญญาตรี
ภูมิศาสตร์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
สังคมศึกษา	ปริญญาตรี
สังคมศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ภูมิศาสตร์	ปริญญาตรี
ภูมิศาสตร์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ประวัติศาสตร์	ปริญญาตรี
ประวัติศาสตร์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ดนตรีศึกษา	ปริญญาตรี
ดนตรีศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
นาฏศิลป์	ปริญญาตรี
นาฏศิลป์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ศิลปศึกษา	ปริญญาตรี
ศิลปหัตถกรรม	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
อุตสาหกรรมศิลป์	ปริญญาตรี
อุตสาหกรรมศิลป์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ช่างอุตสาหกรรม	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ธุรกิจศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
บรรณารักษศาสตร์	ปริญญาตรี
บรรณารักษศาสตร์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)

4. โปรแกรมวิชาในสายวิชาการศึกษาพิเศษ มี 2 โปรแกรมวิชา
 การศึกษาพิเศษ
 การศึกษาพิเศษ
 ปริญญาตรี
 ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)

5. โปรแกรมวิชาในสายเทคนิคการศึกษา มี 10 โปรแกรมวิชา

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยา หรือการใช้งานเพื่อการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริหารการศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
การวัดผลการศึกษา	ปริญญาตรี
การวัดผลการศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
การศึกษานอกระบบ	ปริญญาตรี
การศึกษานอกระบบ	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
จิตวิทยาและการแนะแนว	ปริญญาตรี
จิตวิทยาและการแนะแนว	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา	ปริญญาตรี
เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)

จุดมุ่งหมายและการจัดการเรียนการสอน

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

เป็นหมวดวิชานักศึกษานักศึกษาทุกคนต้องเรียน แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาการ สื่อสาร กลุ่มวิชามนุษย์ศาสตร์ และกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และกลุ่มเทคโนโลยี เป็นหมวดวิชาที่มุ่งพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นมนุษย์ (Human Being) และพลเมืองดี (Active Citizen) ให้แก่นักศึกษาทั้งทางด้านกาย จิต อารมณ์ เจตคติ และสร้างคุณภาพชีวิตให้มีความเจริญก้าวหน้าด้านปัญญาธรรม ทักษะ และ เจตคติ มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีความรู้ในด้านศิลปวิทยาการ ที่สร้างบุคลิกลักษณะของผู้มีการศึกษา สามารถเป็นผู้นำผู้ตาม และดำรงชีวิตในสังคมระบบประชาธิปไตย ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุค โลกาภิวัตน์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์ทั่วไป

จุดประสงค์ทั่วไปของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป มีดังต่อไปนี้

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การเมือง การปกครองของไทยและความรู้ความเข้าใจเพื่อนร่วมโลก เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
2. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ บนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงที่เป็นวิทยาศาสตร์และตามหลักธรรม การอนุรักษ์ดูแลและพัฒนาการสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความเจริญก้าวหน้าและผลกระทบทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
3. ให้มีทักษะการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต การคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักวิเคราะห์และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ตลอดจนมีทักษะด้านภาษาและการใช้สารสนเทศที่ติดต่อสื่อความหมายกับผู้อื่น และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ให้มีเจตคติที่ดีและซาบซึ้งในคุณค่าของสัจธรรม ความดี ความงาม และการดำรงคนให้มีคุณค่าต่อสังคม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ ซาบซึ้งในศิลปะและสุนทรียภาพตระหนักในการปฏิบัติตนตามวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

การจัดการเรียนการสอน

1. การจัดรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป จัดแยกตามระดับการศึกษา คือ ระดับปริญญาตรี ชุดหนึ่ง ระดับอนุปริญญาชุดหนึ่ง และปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) เป็นอีกชุดหนึ่ง

2. รายวิชาและจำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในแต่ละระดับการศึกษา ทุกโปรแกรมวิชาทุกสาย และทุกสาขาวิชา จัดให้เรียนเหมือนกันหมด คือ ปริญญาตรี 33 หน่วยกิต อนุปริญญา 18 หน่วยกิต และปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) 18 หน่วยกิต

3. การเรียนการสอน เน้นรูปแบบการบูรณาการวิชาในกลุ่มเดียวกัน

4. ไม่ควรเรียนรายวิชาทั่วไปที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนกับรายวิชาในกลุ่มวิชาเนื้อหา

5. การจัดรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ควรจัดให้เรียนในระยะต้น ๆ ของระดับการศึกษา

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน

หมวดวิชาเฉพาะด้าน เป็นหมวดวิชาที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจทักษะและเจตคติในวิชาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ทั้งในด้านเทคนิควิธีการจัดการอาชีพ โดยให้สามารถนำไปประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวดวิชาเฉพาะด้าน แบ่งออก 3 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือ เอก – โท กลุ่มวิชาชีพครู และกลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

จุดประสงค์ทั่วไป

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชาวิทยาการใหม่ ๆ โดยเฉพาะเนื้อหาวิชาที่จะนำไปสอนหรือปฏิบัติงานในด้านเทคนิคการศึกษา ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูและมีความรู้ความเข้าใจเทคนิควิธี สามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. ให้มีทักษะอย่างเพียงพอเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและเทคนิคในการจัดกิจกรรมการสอนหรือการปฏิบัติงานเทคนิคการศึกษา สามารถประยุกต์หลักการและทฤษฎีสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและเกิดผลดี

3. ให้มีเจตคติที่ดี และตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพทางสาขาวิชาการศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในจรรยาบรรณ รัก สรรพคุณ ภาคภูมิใจ และรับผิดชอบในวิชาชีพได้อย่างแท้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการเรียนสอน

1. ระดับปริญญาตรี

กลุ่มวิชาเนื้อหา สายก่อนประถม ศึกษา สายมัธยมศึกษา สายการศึกษาพิเศษ และสายเทคนิคการศึกษา อาจจัดการเรียนการสอนได้เป็น 3 แบบ คือ แบบเอกเดี่ยว และแบบเอกคู่ และแบบเอก – โท โดยมีข้อกำหนดให้เรียนทั้งรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือกแบบเอกเดี่ยว ต้องเรียนประมาณ 60 หน่วยกิต แบบเอกคู่ ประมาณ 30 หน่วยกิต และ แบบเอก – โท ประมาณ 30 หน่วยกิต ส่วนประถมศึกษา กลุ่มวิชาเนื้อหา จัดการเรียนการสอนแบบเดี่ยว คือ แบบเอกเดี่ยว กำหนดให้เรียนทั้งรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก

สำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาโท ในกรณีที่เลือกวิชาโทข้ามสาขาวิชาของผู้เรียนวิชาเอกตามหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษา ถ้าเลือกเรียนวิชาโทตามหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ หรือสาขาวิทยาศาสตร์ ต้องเรียนรายวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนของวิชานั้นเพิ่มเติม โดยนับหน่วยกิต โดยรวมในเกณฑ์ การสำเร็จการศึกษา (สภาผู้ กักครุอนุมัติเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2536)

กลุ่มวิชาชีพครู กำหนดให้เรียนอย่างน้อย 25 หน่วยกิต ประกอบด้วยวิชาบังคับ 7 รายวิชา จำนวน 18 หน่วยกิต และวิชาเลือกให้เหมาะสมกับ โปรแกรมวิชาจำนวน 7 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กำหนดบังคับให้เลือกเรียน โดยให้สอดคล้องกับแบบของกลุ่มวิชาเนื้อหาที่จะเลือกเรียน สายก่อนประถมศึกษา สายมัธยมศึกษา สายการศึกษา และเทคนิคการศึกษา ให้เรียนประมาณ 10-16 หน่วยกิต

2. ระดับอนุปริญญา เฉพาะสายก่อนประถมศึกษา

กลุ่มวิชาเนื้อหา จัดเป็นแบบเดี่ยว ให้เรียน 30 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาชีพครู ให้เรียน 15 หน่วยกิต บังคับ 13 หน่วยกิต ให้เลือกเรียน 2 หน่วยกิต

3. ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)

กลุ่มวิชาเนื้อหา สายก่อนประถมศึกษา สายมัธยมศึกษา สายการศึกษาพิเศษ และสายเทคนิคการศึกษา จัดการเรียนการสอนแบบเดี่ยว คือ แบบเอกเดี่ยว กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาชีพครู ทุกสายกำหนดให้เรียนประมาณ 10-12 หน่วยกิต แต่ถ้าผู้เรียนไม่เคยเรียนวิชาการศึกษามาก่อน มีข้อกำหนดเฉพาะว่าจะต้องเรียนวิชาบังคับ 5 รายวิชา (13 หน่วยกิต) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยไม่นับหน่วยกิต

กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทุกสายต้องเรียนประมาณ 8-11 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นหมวดวิชาที่มุ่งให้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น และนำไปใช้ประโยชน์ ต่องานและชีวิตของตน

การจัดการเรียนสอน

1. ปริญญาตรี	ให้เรียน 10 หน่วยกิต
2. อนุปริญญาตรี	ให้เรียน 6 หน่วยกิต
3. ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)	ให้เรียน 6 หน่วยกิต

แนวทางการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้เลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรวิทยาลัยครู หรือหลักสูตร ในสถาบันราชภัฏ ตามความถนัดและสนใจ มีแนวปฏิบัติดังนี้

1. ไม่ซ้ำรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว
2. ไม่เป็นรายวิชาที่กำหนดให้เรียน โดยไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จ หลักสูตรของโปรแกรม นั้น ๆ

สาขาวิทยาศาสตร์

จุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาขาวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ให้สามารถประกอบอาชีพตามความต้องการของสังคมและท้องถิ่น มีคุณสมบัติดังนี้

1. สามารถประกอบอาชีพ โดยใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน และประกอบอาชีพอิสระได้
2. นำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงความเป็นอยู่ คุณภาพชีวิตของคนและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ตระหนักถึงความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ สังคม และสภาพแวดล้อม
3. พัฒนาและส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม เจตคติ และศรัทธาในการประกอบอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันนำไปสู่การพัฒนาสังคมได้เป็นอย่างดี

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยหมวดวิชาและกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (General Education) หมายถึง วิชาการศึกษาที่นักศึกษาทุกคนจะต้องเรียนเพื่อให้มีความรู้กว้างขวาง และรอบรู้ในสิ่งที่จำเป็นเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นมนุษย์และเป็นพลเมืองดีแก่สังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงต้องมีในยุคนี้และอนาคตในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างรุนแรงในสังคมและให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน (Specialized Education) หมายถึง วิชาเฉพาะทางด้านใดทางหนึ่งที่นักศึกษาแต่ละคนจะเลือกเรียนเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ รู้เทคนิควิธี และเข้าใจกระบวนการงานอาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ หมวดวิชาเฉพาะด้าน แบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชา คือ

กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือกลุ่มเอก – โท

กลุ่มวิชาวิทยาการการจัดการ

กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี (Free Elective) หมายถึง วิชาที่ให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความถนัดและมีความสนใจ เพื่อให้มีโลกทัศน์

หน่วยกิตรวมและสัดส่วนของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร

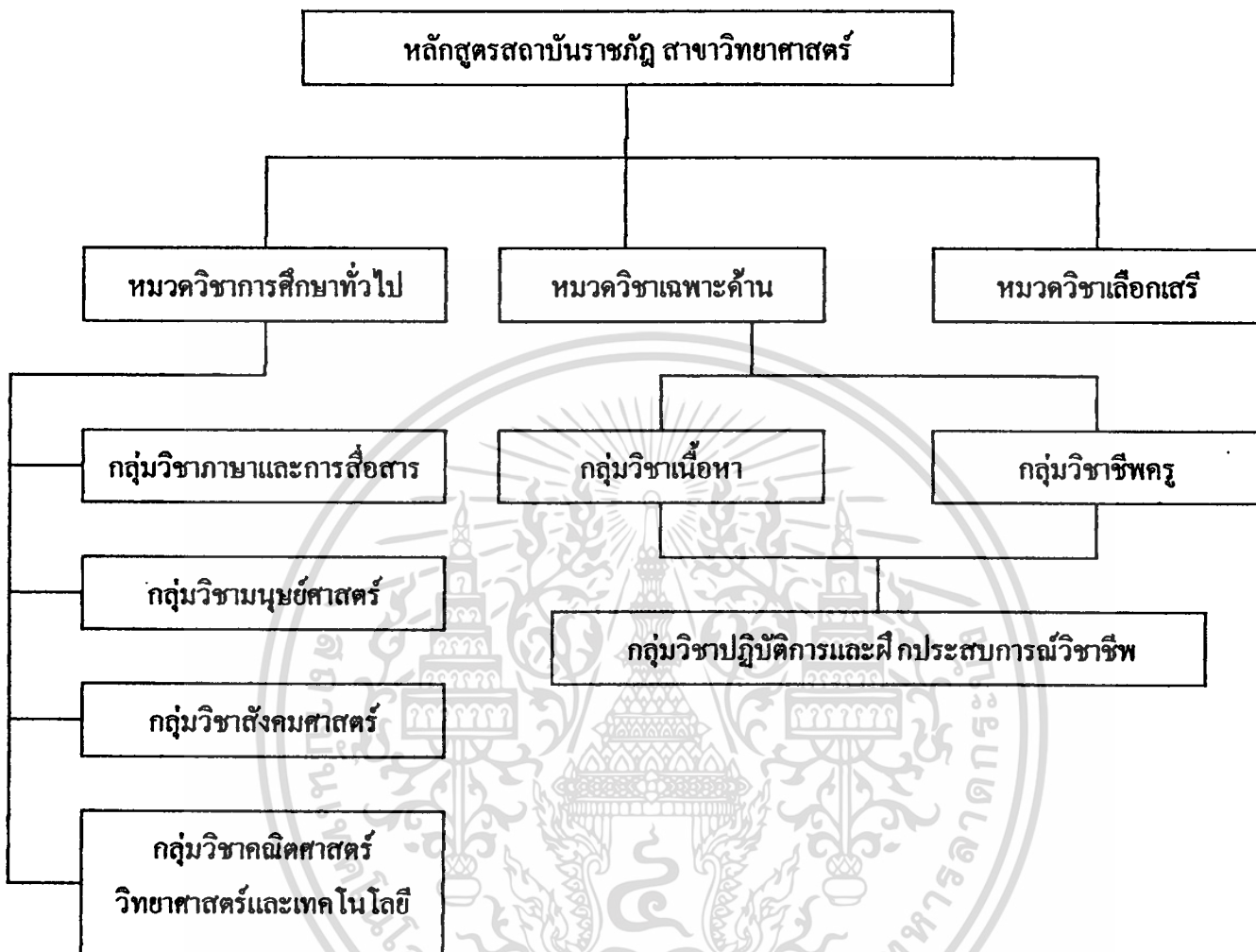
หน่วยกิตรวมและสัดส่วนหน่วยกิตขั้นต่ำ ตามโครงการของหลักสูตรแต่ละระดับที่จัดไว้โดยใช้ข้อบังคับคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏ ว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา และปริญญาตรี พ.ศ. 2539

ตารางที่ 2.7 แสดงการกำหนดหน่วยกิตและสัดส่วนของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร
(วิทยาศาสตร์)

หมวดวิชา	ระดับ		
	ปริญญาตรี 120 – 150 หน่วยกิต	อนุปริญญา 70 – 90 หน่วยกิต	ปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) 60 – 80 หน่วยกิต
4. การศึกษาทั่วไป	33	18	18
- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	9	6	3
- วิชามนุษยศาสตร์	9	3	6
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	3	3 หรือ 6
- กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	9	6	6 หรือ 3
5. เฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า 75	ไม่ต่ำกว่า 40	ไม่ต่ำกว่า 40
- กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอก)	ไม่น้อยกว่า 60	ไม่ต่ำกว่า 40	ไม่ต่ำกว่า 35
- กลุ่มวิชาปฏิบัติการและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	10	8	8
- กลุ่มวิชาชีพครู	25	15	10
6. เลือกเสรี	10	6	6
หน่วยกิตรวม	122	73	66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังโครงสร้างหลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาการศึกษา

ภาพที่ 2.6 แสดงโครงสร้างหลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาการศึกษา

ระดับของหลักสูตร

หลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาการศึกษา มี 3 ระดับ คือ
 ปริญญาตรี
 อนุปริญญาตรี
 ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สายและโปรแกรมวิชา

หลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิทยาศาสตร์ จำนวน 50 โปรแกรมวิชา เป็นสายและโปรแกรมวิชา ดังนี้

1. โปรแกรมวิชาในสายเกษตรศาสตร์ มี 12 โปรแกรมวิชา ได้แก่
  - 1.1 การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อนุปริญญา
  - 1.2 การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปริญญาตรี
  - 1.3 เกษตรศาสตร์ ปริญญาตรี
  - 1.4 พืชศาสตร์ อนุปริญญา
  - 1.5 พืชศาสตร์ ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
  - 1.6 เทคโนโลยีการเกษตร อนุปริญญา
  - 1.7 เทคโนโลยีการเกษตร ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
  - 1.8 การส่งเสริมและสื่อสารการเกษตร ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
  - 1.9 สัตวบาล อนุปริญญา
  - 1.10 สัตวบาล ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
  - 1.11 สัตวรักษ์ อนุปริญญา
  - 1.12 วิทยาศาสตร์สุขภาพสัตว์ ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
2. โปรแกรมวิชาในสายคณิตศาสตร์ มี 2 โปรแกรมวิชา ได้แก่
  - 2.1 สถิติประยุกต์ อนุปริญญา
  - 2.2 สถิติประยุกต์ ปริญญาตรี
3. โปรแกรมวิชาในสายคหกรรมศาสตร์มี 5 โปรแกรมวิชา ได้แก่
  - 3.1 การอาหาร อนุปริญญา
  - 3.2 คหกรรมศาสตร์ทั่วไป ปริญญาตรี
  - 3.3 ผ้าและเครื่องแต่งกาย อนุปริญญา
  - 3.4 ศิลปประดิษฐ์ อนุปริญญา
  - 3.5 สิ่งทอ อนุปริญญา
4. โปรแกรมวิชาในสายเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มี 12 โปรแกรมวิชา ได้แก่
  - 4.1 ก่อสร้าง อนุปริญญา
  - 4.2 การพิมพ์ อนุปริญญา
  - 4.3 เครื่องกล อนุปริญญา
  - 4.4 เทคโนโลยีอุตสาหกรรม ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
  - 4.5 ไฟฟ้า อนุปริญญา
  - 4.6 โลหะ อนุปริญญา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.7 อิเล็กทรอนิกส์	อนุปริญญา
4.8 เซรามิกส์	อนุปริญญา
4.9 เทคโนโลยีเซรามิกส์	อนุปริญญา
4.10 เทคโนโลยีเซรามิกส์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
4.11 ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	อนุปริญญา
4.12 ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	ปริญญาตรี
5. โปรแกรมวิชาในสายวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มี 19 โปรแกรมวิชา ได้แก่	
5.1 เคมีปฏิบัติ	อนุปริญญา
5.2 เคมี	ปริญญาตรี
5.3 ฟิสิกส์	ปริญญาตรี
5.4 ชีววิทยาประยุกต์	ปริญญาตรี
5.5 เทคโนโลยีการยาง	อนุปริญญา
5.6 เทคโนโลยีการยางและพอลิเมอร์	ปริญญาตรี
5.7 เทคโนโลยีการอาหาร	อนุปริญญา
5.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	ปริญญาตรี
5.9 วิทยาศาสตร์สุขภาพ (การส่งเสริมสุขภาพเด็ก)	ปริญญาตรี
5.10 วิทยาศาสตร์การกีฬา (การฝึกและการจัดการกีฬา)	ปริญญาตรี
5.11 วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	ปริญญาตรี
5.12 วิทยาศาสตร์ความปลอดภัย	ปริญญาตรี
5.13 คอมพิวเตอร์	อนุปริญญา
5.14 วิทยาการคอมพิวเตอร์	ปริญญาตรี
5.15 สุขศึกษา	อนุปริญญา
5.16 สุขศึกษา	ปริญญาตรี
5.17 สุขศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
5.18 สาธารณสุขชุมชน	ปริญญาตรี
5.19 สิ่งทอ	ปริญญาตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดประสงค์และการจัดการเรียนสอน

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป เป็นหมวดวิชาการศึกษาที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร กลุ่มวิชามนุษย์ศาสตร์ และกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นหมวดวิชาที่มุ่งพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นมนุษย์ (Human Being) และพลเมืองดี (Active Citizen) ให้แก่บัณฑิตทั้งด้านกาย จิต อารมณ์ เจตคติ และสร้างคุณภาพชีวิตให้มีความเจริญงอกงามด้านปัญญาธรรม ทักษะและเจตคติ มีคุณธรรมตลอดจนมีความรู้ในด้านศิลปวิทยาการที่สร้างบุคคลลักษณะของผู้มีการศึกษา สามารถเป็นผู้นำ ผู้ตาม และดำรงชีวิตในสังคมระบอบประชาธิปไตย ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์ทั่วไป

จุดประสงค์ทั่วไปของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป มีดังต่อไปนี้

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การเมืองการปกครองของไทย และความรู้ความเข้าใจเพื่อนร่วมโลก เพื่อการอยู่ด้วยกันอย่างสันติ
2. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ บนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงที่เป็นวิทยาศาสตร์และตามหลักธรรม การอนุรักษ์ดูแลและพัฒนาการสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความเจริญก้าวหน้าและผลกระทบทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. ให้มีทักษะการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต การคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักวิเคราะห์และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ตลอดจนมีทักษะด้านภาษาและการใช้สารสนเทศที่ติดต่อสื่อสารความหมายกับผู้อื่น และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ให้มีเจตคติที่ดีและซาบซึ้งในคุณค่าของสังคม ความดี ความงาม และการดำรงตนให้มีคุณค่าต่อสังคม มีคุณค่าที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ ซาบซึ้งในศิลปะและสุนทรียภาพตระหนักในการปฏิบัติตนตามวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการเรียนการสอน

1. การจัดรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป จัดแยกตามระดับการศึกษา คือ ระดับปริญญาตรีชุดหนึ่ง ระดับอนุปริญญาชุดหนึ่ง และระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) เป็นอีกชุดหนึ่ง
2. รายวิชาและจำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในแต่ละระดับการศึกษา ทุกโปรแกรมวิชาทุกสาย และทุกสาขาวิชา จัดให้เรียนเหมือนกันหมด คือ ปริญญาตรี 33 หน่วยกิต อนุปริญญา 18 หน่วยกิต และปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) 18 หน่วยกิต
3. การเรียนการสอน เน้นรูปแบบการบูรณาการวิชาในกลุ่มวิชาเดียวกัน
4. ไม่ควรเรียนรายวิชาการศึกษาทั่วไปที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนกับรายวิชาในกลุ่มวิชาเนื้อหา
5. การจัดรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป การจัดให้เรียนในระยะสั้น ๆ ของระดับการศึกษา

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน

หมวดวิชาเฉพาะด้าน เป็นหมวดวิชาที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติในวิชาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ทั้งในด้านเทคนิควิธีและการจัดการงานอาชีพ โดยให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวดวิชาเฉพาะด้าน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือเอก-โท กลุ่มวิชาชีพครู และกลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

จุดประสงค์ทั่วไป

หมวดวิชาเฉพาะด้านมีจุดประสงค์ ดังนี้

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและวิทยาการใหม่ ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และช่วยพัฒนาสังคมส่วนรวม
2. ให้มีทักษะอย่างเพียงพอเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา เทคนิควิธี และการจัดการงานอาชีพ สามารถดำเนินงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ให้มีเจตคติที่ดี และตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพที่ได้ศึกษา มีจรรยาบรรณ และมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพของตน

การจัดการเรียนสอน

1. ระดับปริญญาตรี

กลุ่มวิชาเนื้อหา จัดการเรียนการสอนเป็นแบบเอกเดี่ยว โดยกำหนดให้เรียนทั้งรายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือก รายวิชาบังคับ เป็นรายวิชาที่จำเป็นต่อการสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เกิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขึ้นตามวัตถุประสงค์เฉพาะของโปรแกรมวิชา ส่วนรายวิชาเลือกเป็นรายวิชาที่เสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เกิดความสมบูรณ์ หรือมีคุณลักษณะเฉพาะทาง ลักษณะการจัดรายวิชาเลือกรายวิชาที่จัดไว้ และเลือกเป็นแขนงวิชา

การจัดการเรียนการสอนวิชาโท สำหรับผู้ที่เรียนวิชาเอกตามหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร ถ้าเลือกเรียนวิชาโทข้ามสาขา คือ เรียนวิชาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ไม่ต้องเรียนรายวิชาปฏิบัติการสอน (สภามการฝึกหัดครูอนุมัติเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2536)

กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ กำหนดให้เรียนจำนวน 15 หน่วยกิต โดยจัดรายวิชาบังคับสำหรับทุกสายทุกโปรแกรมวิชา ในสาขาวิทยาศาสตร์ ต้องเรียนเหมือนกัน 3 รายวิชา (9 หน่วยกิต) ส่วนหน่วยกิตที่เหลือ 6 หน่วยกิต ให้จัดรายวิชาที่เหมาะสมแต่ละโปรแกรมวิชา โดยจัดรายวิชาให้มีหน่วยกิตเท่ากับหน่วยกิตที่เหลือ หรือจัดรายวิชาให้มากกว่า และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้

กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จัดให้มีการเรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อให้นักศึกษา ได้มีความพร้อมในระดับหนึ่งก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การจัดรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2 หน่วยกิต และการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 5 หน่วยกิต

2. ระดับอนุปริญญา

กลุ่มวิชาเนื้อหา จัดให้เรียน ไม่น้อยกว่า 37 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาการจัดการ กำหนดให้เรียน จำนวน 6 หน่วยกิต โดยจัดให้ทุกสายทุกโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ต้องเรียนเหมือนกันหมด

กลุ่มวิชาการปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จัดให้เรียน 5 หน่วยกิต โดยให้เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2 หน่วยกิต และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3 หน่วยกิต

3. ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)

กลุ่มวิชาเนื้อหา จัดการเรียน ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ กำหนดให้เรียน 9 หน่วยกิต โดยจัดเป็นรายวิชาบังคับ สำหรับทุกสายทุกโปรแกรมวิชา ในสาขาวิทยาศาสตร์ ต้องเรียนเหมือนกัน 1 รายวิชา (3 หน่วยกิต) ส่วนหน่วยกิตที่เหลือ 6 หน่วยกิต ให้จัดรายวิชาที่เหมาะสมกับแต่ละโปรแกรมวิชาการจัดการรายวิชาจะจัดให้มีหน่วยกิตเท่ากับหน่วยกิตที่เหลือ หรือจัดรายวิชาให้มากกว่าและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนก็ได้

ข้อกำหนดเฉพาะ

ผู้ไม่เคยเรียนวิชาวิทยาการจัดการในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามาก่อน ให้เรียนรายวิชา วิทยาการจัดการระดับอนุปริญญา โดยไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จหลักสูตรจำนวน 6 หน่วยกิต ได้แก่

3561204	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ	3 (3-0)
3591105	เศรษฐศาสตร์ทั่วไป	3 (3-0)

กลุ่มวิชาการปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดให้มีเรียน 5 หน่วยกิต โดยให้เรียนราย วิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ2 หน่วยกิต และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ3 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาการปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จัดให้มีเรียน 5 หน่วยกิต โดยให้เรียนราย วิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ2 หน่วยกิต และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ3 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นหมวดวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น และนำไปใช้เป็น ประโยชน์ต่องานและชีวิตของคน

การจัดการเรียนสอน

1. ระดับปริญญาตรี ให้เรียน 10 หน่วยกิต
2. ระดับอนุปริญญา ให้เรียน 6 หน่วยกิต
3. ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) ให้เรียน 6 หน่วยกิต

แนวทางการจัดการเรียนการสอน ให้นักศึกษาได้เลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรวิทยาลัย ครู หรือหลักสูตรสถาบันราชภัฏ ตามความถนัดและสนใจ มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนแล้ว
2. ไม่เป็นรายวิชาที่กำหนดให้เรียน ไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จหลักสูตรของ โปรแกรมนั้น ๆ

สาขาศิลปศาสตร์

จุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาศิลป ศาสตร์สามารถประกอบอาชีพตามความต้องการของสังคมและท้องถิ่น โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. สามารถประกอบอาชีพโดยใช้ความรู้ทักษะและเทคนิคเฉพาะทางด้านศิลปศาสตร์ใน หน่วยงานรัฐ เอกชน และประกอบอาชีพอิสระได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. นำความรู้ทางด้านศิลปศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงความเป็นอยู่คุณภาพชีวิตของคนและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ตระหนักถึงความสำคัญของวิทยาการทางด้านศิลปศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ สังคม และสภาพแวดล้อม
4. พัฒนาและส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม เจตคติ และศรัทธาในการประกอบอาชีพทางด้านศิลปศาสตร์อื่นจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมได้เป็นอย่างดี

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ประกอบด้วยหมวดวิชาและกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (General Education) หมายถึง วิชาการศึกษาที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียนเพื่อให้มีความรู้อย่างกว้างขวาง และรู้รอบในสิ่งที่จำเป็นเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นมนุษย์และเป็นพลเมืองดีให้แก่บัณฑิต ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงต้องมีในยุคนี้ และอนาคตในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างรุนแรงในสังคมและให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ

- 1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร
- 1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์
- 1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์
- 1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน (Specialized Education) หมายถึง วิชาเฉพาะทางใดทางหนึ่งที่นักศึกษาแต่ละคนจะเลือกเรียน เพื่อให้มีความรู้ มีทักษะ รู้เทคนิควิธี และเข้าใจกระบวนการงานอาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ หมวดวิชาเฉพาะด้าน แบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชา คือ

- กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ
- กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี (Free Elective) หมายถึง วิชาที่ให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความถนัด และมีความสนใจ เพื่อให้มีโลกทัศน์

หน่วยกิตรวมและสัดส่วนของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร

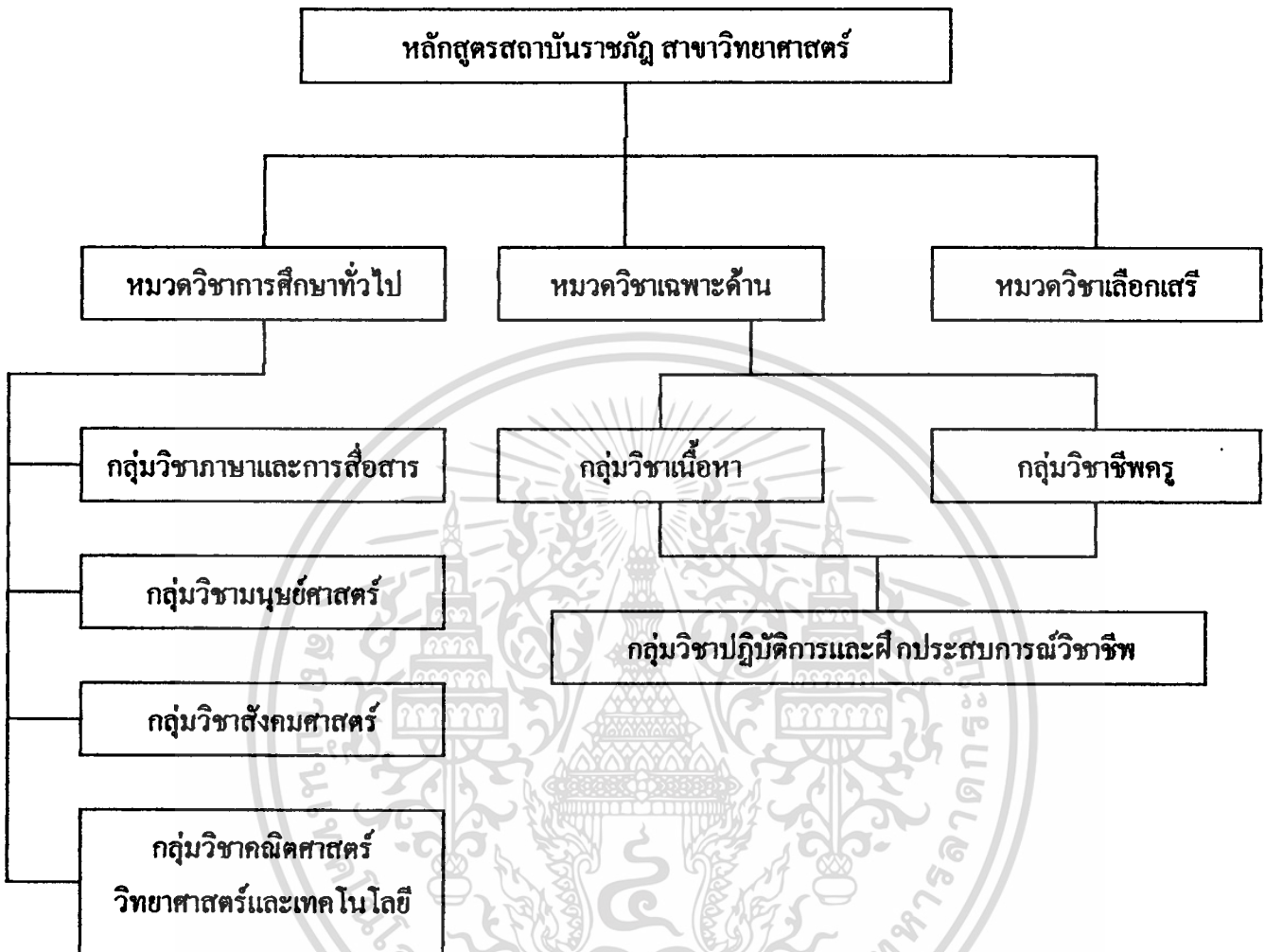
หน่วยกิตรวมและสัดส่วนหน่วยกิตขั้นต่ำ ตามโครงการของหลักสูตรแต่ละระดับที่จัดไว้โดย
ใช้ข้อบังคับคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา และ
ปริญญาตรี พ.ศ. 2539

ตารางที่ 2.8 แสดงการกำหนดหน่วยกิตและสัดส่วนของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร (ศิลปศาสตร์)

หมวดวิชา	ระดับ		
	ปริญญาตรี 120 – 150 หน่วยกิต	อนุปริญญา 70 – 90 หน่วยกิต	ปริญญาตรีหลังอนุปริญญา 60 – 80 หน่วยกิต
7. การศึกษาทั่วไป	33	18	18
- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	9	6	3
- วิชามนุษยศาสตร์	9	3	6
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	3	3 หรือ 6
- กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	9	6	6 หรือ 3
8. เฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า 75	ไม่ต่ำกว่า 40	ไม่ต่ำกว่า 40
- กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอก)	ไม่น้อยกว่า 60	ไม่ต่ำกว่า 40	ไม่ต่ำกว่า 35
- กลุ่มวิชาปฏิบัติการและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	10	8	8
- กลุ่มวิชาชีพครู	25	15	10
9. เลือกลง	10	6	6
หน่วยกิตรวม	122	73	66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังโครงสร้างหลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาการศึกษา

ภาพที่ 2.7 แสดงโครงสร้างหลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาศิลปศาสตร์

ระดับของหลักสูตร

หลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มี 3 ระดับ คือ
 ปริญญาตรี
 อนุปริญญา
 ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)

สายและโปรแกรมวิชา

หลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาศิลปศาสตร์ จำนวน 35 โปรแกรมวิชา เป็นสายและโปรแกรมวิชา ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. โปรแกรมวิชาในสายดนตรีและศิลปะการแสดง มี 4 โปรแกรมวิชา

ดนตรี	อนุปริญญา
ดนตรี	ปริญญาตรี
นาฏศิลป์และการละคร	อนุปริญญา
นาฏศิลป์และการละคร	ปริญญาตรี
2. โปรแกรมวิชาในสายนิเทศศาสตร์ มี 3 โปรแกรมวิชา

นิเทศศาสตร์	ปริญญาตรี
วารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์	อนุปริญญา
ศิลปะการสื่อสารและการโฆษณา	อนุปริญญา
3. โปรแกรมวิชาในสายบริหารธุรกิจและการจัดการ มี 10 โปรแกรมวิชา

การจัดการทั่วไป	อนุปริญญา
การจัดการทั่วไป	ปริญญาตรี
การจัดการทั่วไป	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
การบริหารธุรกิจ	อนุปริญญา
การบริหารธุรกิจ	ปริญญาตรี
การบริหารธุรกิจ	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
เศรษฐศาสตร์สหกรณ์	อนุปริญญา
เศรษฐศาสตร์สหกรณ์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	ปริญญาตรี
4. โปรแกรมวิชาในสายมนุษยศาสตร์ มี 12 โปรแกรมวิชา

บรรณารักษศาสตร์	อนุปริญญา
บรรณารักษศาสตร์	ปริญญาตรี
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	ปริญญาตรี
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
ภาษาไทย	ปริญญาตรี
ภาษาญี่ปุ่น	ปริญญาตรี
ภาษาอังกฤษ	ปริญญาตรี
ภาษาจีน	ปริญญาตรี
รัฐประศาสนศาสตร์	ปริญญาตรี
วัฒนธรรมศึกษา	อนุปริญญา
วัฒนธรรมศึกษา	ปริญญาตรี
วัฒนธรรมศึกษา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. โปรแกรมวิชาในสายศิลปะประยุกต์ มี 7 โปรแกรมวิชา
ภาพพิมพ์	อนุปริญญา
ภาพพิมพ์	ปริญญาตรี
ศิลปกรรม	ปริญญาตรี
ศิลปะการพิมพ์	อนุปริญญา
ออกแบบนิเทศศิลป์	อนุปริญญา
ออกแบบประยุกต์ศิลป์	อนุปริญญา
ออกแบบพาณิชย์ศิลป์	อนุปริญญา
6. โปรแกรมวิชาในสายสังคมศาสตร์ มี 4 โปรแกรมวิชา
การพัฒนาชุมชน	อนุปริญญา
การพัฒนาชุมชน	ปริญญาตรี
การพัฒนาชุมชน	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
รัฐประศาสนศาสตร์	ปริญญาตรี
7. โปรแกรมวิชาในสายอุตสาหกรรมบริการ มี 5 โปรแกรมวิชา
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	อนุปริญญา
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	ปริญญาตรี
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	ปริญญาตรี
ธุรกิจการท่องเที่ยว	อนุปริญญาตรี

จุดประสงค์และการจัดการเรียนการสอน

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป เป็นหมวดวิชาการศึกษาที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร กลุ่มวิชามนุษย์ศาสตร์ และกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นหมวดวิชาที่มุ่งพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นมนุษย์ (Human Being) และพลเมืองดี (Active Citizen) ให้แก่บัณฑิตทั้งด้านกาย จิต อารมณ์ เจตคติ และสร้างคุณภาพชีวิตให้มีความเจริญงอกงามค่านิยมคุณธรรม ทักษะและเจตคติ มีคุณธรรมตลอดจนมีความรู้ในด้านศิลปวิทยาการที่สร้างบุคลิกลักษณะของผู้มีการศึกษา สามารถเป็นผู้นำ ผู้ตาม และดำรงชีวิตในสังคมระบอบประชาธิปไตย ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดประสงค์ทั่วไป

จุดประสงค์ทั่วไปของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป มีดังต่อไปนี้

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การเมืองการปกครองของไทย และความรู้ความเข้าใจเพื่อนร่วมโลก เพื่อการอยู่ด้วยกันอย่างสันติ

2. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ บนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงที่เป็นวิทยาศาสตร์และตามหลักธรรม การอนุรักษ์ดูแลและพัฒนาการสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความเจริญก้าวหน้าและผลกระทบทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. ให้มีทักษะการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต การคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักวิเคราะห์และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ตลอดจนมีทักษะด้านภาษาและการใช้สารสนเทศที่ติดต่อสื่อสารความหมายกับผู้อื่น และดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ให้มีเจตคติที่ดีและซาบซึ้งในคุณค่าของสังคม ความดี ความงาม และการดำรงตนให้มีคุณค่าต่อสังคม มีคุณค่าที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ ซาบซึ้งในศิลปะและสุนทรียภาพตระหนักในการปฏิบัติตนตามวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

การจัดการเรียนการสอน

1. การจัดรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป จัดแยกตามระดับการศึกษา คือ ระดับปริญญาตรีชุดหนึ่ง ระดับอนุปริญญาชุดหนึ่ง และระดับปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) เป็นอีกชุดหนึ่ง

2. รายวิชาและจำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในแต่ละระดับการศึกษา ทุกโปรแกรมวิชาทุกสาย และทุกสาขาวิชา จัดให้เรียนเหมือนกันหมด คือ ปริญญาตรี 33 หน่วยกิต อนุปริญญา 18 หน่วยกิต และปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) 18 หน่วยกิต

3. การเรียนการสอน เน้นรูปแบบการบูรณาการวิชาในกลุ่มวิชาเดียวกัน

4. ไม่ควรเรียนรายวิชาการศึกษาทั่วไปที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนกับรายวิชาในกลุ่มวิชาเนื้อหา

5. การจัดรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป การจัดให้เรียนในระยะสั้น ๆ ของระดับการศึกษา

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน

หมวดวิชาเฉพาะด้าน เป็นหมวดวิชาที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติในวิชาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ทั้งในด้านเทคนิควิธีและการจัดการงานอาชีพ โดยให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวดวิชาเฉพาะด้าน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือเอก-โท กลุ่มวิชา ฝึกครู และกลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

จุดประสงค์ทั่วไป

หมวดวิชาเฉพาะด้านมีจุดประสงค์ ดังนี้

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและวิทยาการใหม่ ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และช่วยพัฒนาสังคมส่วนรวม
2. ให้มีทักษะอย่างเพียงพอเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา เทคนิควิธี และการจัดการงานอาชีพ สามารถดำเนินงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ให้มีเจตคติที่ดี และตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพที่ได้ศึกษา มีจรรยาบรรณ และมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพของตน

การจัดการเรียนสอน

1. ระดับปริญญาตรี

กลุ่มวิชาเนื้อหา จัดการเรียนการสอนเป็นแบบเอกเดี่ยว โดยกำหนดให้เรียนทั้งรายวิชา บังคับ และรายวิชาเลือก รายวิชาบังคับ เป็นรายวิชาที่จำเป็นต่อการสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์เฉพาะของโปรแกรมวิชา ส่วนรายวิชาเลือกเป็นรายวิชาที่เสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เกิดความสมบูรณ์ หรือมีคุณลักษณะเฉพาะทาง ลักษณะการจัดรายวิชาเลือกรายวิชาที่จัดไว้ และเลือกเป็นแขนงวิชา

การจัดการเรียนการสอนวิชาโท สำหรับผู้ที่เรียนวิชาเอกตามหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ถ้าเลือกเรียนวิชาโทข้ามสาขา คือ เรียนวิชาดทสาขาวิชาการศึกษา ไม่ต้องเรียนรายวิชาพฤติกรรมการสอน (สภากาการฝึกหัดครูอนุมัติเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2536)

กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ กำหนดให้เรียนจำนวน 15 หน่วยกิต โดยจัดรายวิชาบังคับ สำหรับทุกสายทุกโปรแกรมวิชา ในสาขาวิทยาศาสตร์ ต้องเรียนเหมือนกัน 3 รายวิชา (9 หน่วยกิต) ส่วนหน่วยกิตที่เหลือ 6 หน่วยกิต ให้จัดรายวิชาที่เหมาะสมแต่ละโปรแกรมวิชา โดยจัดรายวิชาให้มีหน่วยกิตเท่ากับหน่วยกิตที่เหลือ หรือจัดรายวิชาให้มากกว่า และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จัดให้มีการเรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษา ได้มีความพร้อมในระดับหนึ่งก่อนที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การจ้กรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2 หน่วยกิต และการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 5 หน่วยกิต

2. ระดับอนุปริญญา

กลุ่มวิชาเนื้อหา จัดให้เรียนไม่น้อยกว่า 37 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาการจัดการ กำหนดให้เรียน จำนวน 6 หน่วยกิต โดยจัดให้ทุกสายทุกโปรแกรม วิชาวิทยาศาสตร์ต้องเรียนเหมือนกันหมด

กลุ่มวิชาการปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จัดให้เรียน 5 หน่วยกิต โดยให้เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2 หน่วยกิต และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3 หน่วยกิต

3. ระดับปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา)

กลุ่มวิชาเนื้อหา จัดการเรียน ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ กำหนดให้เรียน 9 หน่วยกิต โดยจัดเป็นรายวิชาบังคับ สำหรับทุกสายทุกโปรแกรมวิชา ในสาขาวิทยาศาสตร์ ต้องเรียนเหมือนกัน 1 รายวิชา (3 หน่วยกิต) ส่วนหน่วยกิตที่เหลือ 6 หน่วยกิต ให้จ้กรายวิชาที่เหมาะสมกับแต่ละ โปรแกรมวิชาการจ้กรายวิชาจะจัดให้มีหน่วยกิตเท่ากับหน่วยกิตที่เหลือ หรือจ้กรายวิชาให้มากกว่าและเปิด โอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนก็ได้

ข้อกำหนดเฉพาะ

ผู้ไม่เคยเรียนวิชาวิทยาการจัดการในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามาก่อน ให้เรียนรายวิชาวิทยาการจัดการระดับอนุปริญญา โดยไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จหลักสูตรจำนวน 6 หน่วยกิต ได้แก่

3561204	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ	3 (3-0)
3591105	เศรษฐศาสตร์ทั่วไป	3 (3-0)

กลุ่มวิชาการปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดให้มีเรียน 5 หน่วยกิต โดยให้เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2 หน่วยกิต และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาการปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดให้มีเรียน 5 หน่วยกิต โดยให้เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2 หน่วยกิต และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นหมวดวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น และนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่องานและชีวิตของคน

การจัดการเรียนสอน

1. ระดับปริญญาตรี	ให้เรียน 10 หน่วยกิต
2. ระดับอนุปริญญา	ให้เรียน 6 หน่วยกิต
3. ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)	ให้เรียน 6 หน่วยกิต

แนวทางการจัดการเรียนการสอน ให้นักศึกษาได้เลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรวิทยาลัยครู หรือหลักสูตรสถาบันราชภัฏ ตามความถนัดและสนใจ มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนแล้ว
2. ไม่เป็นรายวิชาที่กำหนดให้เรียน ไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จหลักสูตรของโปรแกรมนั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.5 นโยบายของสถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัยการ

แผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 9 (2545 – 2549)
สถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัยการ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัยการในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอันมีบทบาทในการให้การศึกษาทางวิชาการวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยให้บริการวิชาการ แก่สังคม ปรับปรุงถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดจนการผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู สถาบัน ได้ตระหนักถึงความสำคัญที่จะเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ จึงได้มีการประชุมและสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ ปี 2538 – 2542 ขึ้นสำหรับใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาสถาบันอย่างเต็มสมรรถนะ ทั้งระบบการเรียนการสอน และระบบการบริหารงาน โดยยึดแนวการวางแผนแบบมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ ซึ่งการดำเนินการแผนกลยุทธ์ในข้างต้น สถาบันได้นำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในช่วงปี 2538 – 2540 ในรูปของแผนงาน / โครงการต่าง ๆ ตลอดจนการจัดระบบเกี่ยวกับการกำกับ ติดตามผล และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ไปพร้อม ๆ กันด้วย

ต่อมาสถาบันได้ทำการจัดให้มีการทำแผนกลยุทธ์ฉบับใหม่ ในเดือนกันยายน 2541 เพื่อจะใช้เป็นนโยบายในการปฏิบัติงานระหว่างปี 2541 – 2545 ซึ่งสถาบันได้ทำการตรวจสอบผลการดำเนินงานภายหลังจากที่คณะ และหน่วยงานได้นำเอาแผนกลยุทธ์ของสถาบันไปดำเนินการ ในช่วงระยะเวลาปี 2538 – 2540 ทางสถาบันก็ได้ดำเนินการประเมินผลในภาพรวม เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงแผนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยยึดกรอบการประเมินผลที่เน้นเรื่องผลสำเร็จในการดำเนินการออกเป็น 2 ส่วน และมีแนวคิดโดยสรุป คือ

ส่วนที่ 1 การประเมินผลผลิต หรือประสิทธิภาพของการดำเนินงานผลผลิตในรูปข้อมูลเชิงปริมาณ หรือคุณภาพของโครงการและกิจกรรมที่ตอบสนองกลยุทธ์ / มาตรการที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ อาทิ สถิตินักศึกษาที่รับเข้าเรียน / จบการศึกษา โปรแกรมการศึกษาที่เปิดเพิ่มจากเดิม บุคลากรที่ได้รับการพัฒนา จำนวนกิจกรรมทางวิชาการที่สถาบันดำเนินการอาคารสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มการพัฒนาและอื่น ๆ

ส่วนที่ 2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ หรือประสิทธิผลของการดำเนินงาน ตามแผนงาน / โครงการในแผนกลยุทธ์ของสถาบัน โดยพิจารณาจากความพึงพอใจของลูกค้าภายนอกต่อการจัดการศึกษา ความพึงพอใจของลูกค้ายภายในต่อการจัดการศึกษา ความสามารถในการปรับตัวและการพัฒนาขององค์กร

การประเมินผลผลิต เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยพิจารณาจากข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพของโครงการและกิจกรรมที่ตอบสนองต่อกลยุทธ์ และมาตรการที่กำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในแผนกลยุทธ์ ปรากฏว่าในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (2538 – 2540) สถาบันได้มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับมาตรการที่กำหนดไว้ของกลยุทธ์แต่ละด้านแล้วเป็นส่วนใหญ่ ผลของการดำเนินงานที่สำคัญ มีดังนี้

1. ด้านการพัฒนาการจัดการศึกษา

ด้วยสถาบันมีจำนวนนักศึกษาภาคปกติเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่มีอยู่เดิมประมาณ 50 % ในขณะที่จำนวนนักศึกษาภาค กศ.ปช. เพิ่มขึ้นประมาณ 32.83 % ทางสถาบันจึงได้มีโครงการร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศเพื่อจัดการศึกษาทั้งระดับบัณฑิตศึกษาและมหาบัณฑิต ซึ่งโครงการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องนี้ ส่งผลต่อความหลากหลายของรูปแบบการดำเนินงานของสถาบัน การจัดหา และสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ให้แก่คณาจารย์มากขึ้น หากแต่ยังมีกิจกรรมตามมาตรการบางส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการ อาทิ การศึกษาวิจัยแนวโน้มนวัตกรรมและความต้องการกำลังคน

2. ด้านการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

สถาบันได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ทุนการศึกษา ทุนพัฒนาเอกสาร และทุนงานวิจัยแก่คณาจารย์สำหรับการศึกษาค้นคว้า และการฝึกอบรมสัมมนาทั้งภายในและต่างประเทศ และการทำวิจัยเพิ่มมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนแก่นักศึกษา และกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาผลงานทางวิชาการแก่อาจารย์เพิ่มขึ้น โดยมีกิจกรรมตามมาตรการที่ไม่ได้มีการดำเนินการเป็นบางส่วน อาทิ การพัฒนาระบบการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดทำวารสารทางวิชาการ

3. ด้านการพัฒนางานบริการวิชาการแก่ชุมชน

กิจกรรมส่วนใหญ่ที่สถาบันจัดขึ้นสอดคล้องกับมาตรการที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ครบทุกมาตรการ ทำให้สถาบันมีความหลากหลายของรูปแบบในการให้บริการแก่ชุมชนมากขึ้น แต่ส่วนใหญ่บริการพื้นฐานทั่วไป ความเข้มข้นของบริการทางวิชาการยังไม่แตกต่างไปจากเดิมมากนัก

4. ด้านการพัฒนางานองค์กรและการจัดการ

การดำเนินการกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาและการจัดการสอนรับกับมาตรการที่กำหนดไว้ และสร้างการเปลี่ยนแปลงในเชิงกายภาพได้อย่างชัดเจน แต่ในส่วนของโครงสร้างระบบงาน พฤติกรรม และวัฒนธรรมการบริหารมีการเปลี่ยนแปลงเพียงระดับหนึ่งซึ่งยังเป็นภาพที่ไม่ชัดเจน

การประเมินผลลัพธ์ ดำเนินการในภาพรวม โดยใช้ตัวชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงาน 4 ด้าน อันได้แก่

- 1) ความสามารถในการปรับตัวของสถาบัน
- 2) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาของสถาบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) รูปแบบของการพัฒนาขององค์กร

4) ความพึงพอใจของคณาจารย์และบุคลากรภายใน ตัวชี้วัดแต่ละตัวจะมีมิติในการพิจารณาแยกย่อยออกไปเพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างข้อคำถามในเครื่องมือวัด ที่ดำเนินการใช้มาตรวัดทัศนคติของ Likert แบบ 4 ระดับ ผลการประเมินผลลัพธ์โดยละเอียดในแต่ละตัวชี้วัด โดยสังเขป ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการปรับตัวขององค์กร คณาจารย์และบุคลากรมีความเห็นว่าสถาบันมีความสามารถในการปรับตัวเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารคุณภาพ การยอมรับวิธีการ กฎระเบียบใหม่ การจัดโครงสร้างและกลไกการแก้ไขปัญหา โดยมีจำนวนของผู้เห็นด้วยจำนวน 97.8% , 96.7%, 81.5% ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ด้านความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการศึกษาของสถาบัน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของสถาบัน โดยในมิติด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาตรงตามความคาดหวัง นักศึกษาจำนวน 93.6% รู้สึกพอใจต่อคุณภาพของการบริการที่ได้รับในด้านปฏิสัมพันธ์ของการได้รับบริการ นักศึกษาจำนวน 84.8% พึงพอใจต่อลักษณะของปฏิสัมพันธ์ในการให้บริการของสถาบันในด้านความพอใจของการบริการที่สถาบันจัดให้ นักศึกษาจำนวน 69.6% มีความเห็นว่าเป็นบริการต่าง ๆ ที่สถาบันจัดให้มีความเพียงพอกับความต้องการในด้านความสะดวกรวดเร็ว นักศึกษาจำนวน 70% มีความเห็นว่าบริการของสถาบันมีความสะดวก รวดเร็ว และด้านอัตราค่าบริการที่สถาบันจัดเก็บ นักศึกษาจำนวน 54.0% มีความพอใจต่ออัตราค่าบริการของสถาบันโดยมีระดับของความพึงพอใจในรูปของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละมิติ จากมาตรวัดแบบ 4 ระดับ เท่ากับ 2.99(0.39), 2.79(0.57), 2.71(0.43), 2.69(0.48), 2.49(0.82) ตามลำดับ

3. ด้านการพัฒนาขององค์กร คณาจารย์ และบุคลากรของสถาบันมีความเห็นว่าการพัฒนาองค์กรมีความเป็นรูปธรรมในด้านความเป็นไปได้ของแผนกลยุทธ์ และกิจกรรมของการพัฒนาองค์กร โดยมีจำนวนของผู้เห็นด้วย จำนวน 89.0% และ 73.3% ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากมาตรวัดแบบ 4 ระดับ เท่ากับ 2.87 (0.49), 2.72(0.51) ตามลำดับ

4. ด้านความพึงพอใจของคณาจารย์และบุคลากรภายในสถาบัน คณาจารย์และบุคลากรของสถาบันส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสถาบันในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมาโดยคณาจารย์และบุคลากรจำนวน 84.9% มีความพึงพอใจต่อความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพ จำนวน 83.5% มีความพึงพอใจต่อทิศทางการดำเนินงานของสถาบัน จำนวน 61.7% มีความพึงพอใจต่อ สวัสดิการและขวัญกำลังใจ จำนวน 58.9% มีความพึงพอใจต่อสภาพบรรยากาศในสถาบัน จำนวน 61.3% มีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมกรรมการบริหาร และภาวะผู้นำ และมีค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อมิติ แต่ละด้านจากมาตรวัดแบบ 4 ระดับ เท่ากับ 2.88(0.66), 2.77(0.53), 2.72(0.90), 2.54(0.65), 2.52(0.57) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาสถานการณ์แวดล้อมภายนอก

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณ เป็นองค์การทางการศึกษาที่เน้นการจัดการศึกษา การวิจัย การบริหารวิชาการ การอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาศาสนา และศิลปวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องมีสัมพันธภาพกับสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน แม้แต่ประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคอินโดจีน ความน่าจะเป็นดังกล่าวทำให้ต้องมีการศึกษา ติดตาม ทำการวิเคราะห์กระแสของการเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบข้าง เพื่อการปรับคนให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงนั้น ดังนั้นนอกจากการประเมินผลแผนกลยุทธ์ที่ดำเนินไปแล้ว สถาบันก็ยังคงต้องประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกเกี่ยวกับแนวโน้มและทิศทางเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลการประเมินสถานภาพปัจจุบันของสถาบันด้วย โดยสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อทิศทาง และกลยุทธ์การดำเนินงานของสถาบันเป็นอย่างยิ่ง ก็คือสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ, การเมือง, การปกครอง, สังคม, ประชากร ความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษาและกระแสโลกาภิวัตน์

เศรษฐกิจ ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามลัทธิทุนนิยมของประเทศไทย ที่มุ่งพัฒนาไปสู่การเป็นสังคมอุตสาหกรรม ที่ดำเนินมาโดยต่อเนื่องเป็นเวลานานกว่า 1 ทศวรรษ ได้สร้างผลกระทบที่เป็นปัญหาได้แก่สังคมไทยหลายประการ อาทิ ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกรรมในเขตชนบทเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ในลักษณะที่ขาดการควบคุมที่เหมาะสมจนส่งผลทำให้เกิดปัญหาทางด้านคุณภาพชีวิต อนามัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้งก่อให้เกิดวัฒนธรรมแบบบริโภคนิยมในหมู่ประชาชนชาวไทย ทั้งในเขตเมืองและชนบทมากขึ้น การยอมรับและยึดถือลัทธิทุนนิยมเป็นแนวทางในการประกอบธุรกรรมทางเศรษฐกิจได้สร้างความเสียหายและสร้างความสูญเสียให้แก่ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ อย่างรวดเร็วรวมทั้งได้ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมระหว่างเมืองกับชนบท มีการดำเนินธุรกิจโดยมุ่งเน้นการเก็งกำไรมากกว่าการสร้างผลิตภาพทางเศรษฐกิจ และได้้นำพาให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศต้องเผชิญกับการภาวะเศรษฐกิจตกต่ำให้มูลค่าของเงินบาทลดมูลค่าลงมากกว่า 60 ทำให้ประเทศชาติมีภาระหนี้สินกับต่างประเทศเป็นปริมาณมากกว่า 5 ล้านล้านบาท อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เคยเกิดขึ้นปีละมากกว่า 10% กลับกลายเป็นอัตราที่ติดลบ และคาดว่าอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มที่จะทรงตัวต่อเนื่อง ไปอีกเป็นเวลาหลายปี สถานะการดังกล่าวจะส่งผลทำให้อัตราการว่างงานของแรงงานทั้งในส่วนของแรงงานไร้ฝีมือและแรงงานที่มีความรู้มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีการยุบเลิกกิจการของ ผู้ประกอบการรายย่อยและมีการปรับโครงสร้างทางธุรกิจของกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ทำให้แรงงานบางส่วนต้องอพยพกลับถิ่นฐานเดิมและสร้างปัญหาการกระจายรายได้ให้มีความรุนแรงมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ นอกจากนี้จากปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ยังก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ เพื่อการพัฒนาประเทศของรัฐบาลตามมา และส่งผลให้รัฐบาลต้องทำการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความเหมาะสมมากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางด้านการใช้จ่ายของรัฐบาลซึ่งลักษณะของแนวโน้ม อาจจะเป็นไปในทิศทางที่เกี่ยวกับการปรับลดบทบาทของภาครัฐให้ลดน้อยการดำเนินงานไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลง การนำหลักการของระบบตลาดมาเป็นแนวทางในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนมากขึ้น สถานะการณที่ไดกล่าวมาข้างต้น จะมีผลทำให้สถาบันราชภัฏต้องเตรียมการในเรื่องดังกล่าวไว้ด้วย

การเมืองการปกครอง การปฏิรูประบบการเมืองการปกครอง ตามแนวทางที่กำหนดไว้โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ. 2540 และโดยกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่กำลังทยอยกันเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาและมีการประกาศใช้ในช่วง 4-5 ปีข้างหน้า จะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมืองการปกครองของประเทศได้ในระดับหนึ่ง คือมีผลทำให้สังคมไทยต้องมีการปรับปรุง หรือปฏิรูประบบย่อยอื่น ๆ ตามมาอีกหลายประการ อาทิ การปฏิรูประบบราชการให้มีขนาดที่เล็กลงแต่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น การปฏิรูประบบการศึกษาให้สามารถสร้างสังคมแห่งปัญญาให้เกิดในสังคมไทย ผลแห่งการดำเนินการในเรื่องที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ย่อมจะต้องมีผลกระทบต่อทิศทางการดำเนินงานในอนาคตของสถาบันราชภัฏ ในฐานะที่เป็นทั้งหน่วยงานภาครัฐ การ และสถาบันการศึกษาเป็นอย่างมาก นอกจากเรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้วการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองลงสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการทางการเมืองการปกครองอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น อันเป็นเจตนารมณ์ที่ถูกระบุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2540 ประกอบกับปัจจุบันนี้ยังมีแรงกดดันจากองค์การระหว่างประเทศ อันได้แก่ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ธนาคารโลก และธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ที่พยายามผลักดันให้ประเทศไทยมีระบบการบริหารจัดการประเทศที่โปร่งใส มีสิทธิภาพ เน้นการมีส่วนร่วมตามแนวทาง Good Governance อีกด้วย ปัจจัยเสริมในส่วนนี้จะเป็แรงที่ทาให้ระบบการเมืองการปกครองของประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วขึ้นพร้อม ๆ กับอาจจะมปัญหามากขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากความไม่พร้อมองประชาชนและองค์กรท้องถิ่น โดยเฉพาะในส่วนขององค์กรการบริหารร่วมตำบลที่กำลังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการรับมอบงาน ทำให้ต้องการความช่วยเหลือทางด้านความรู้ และประชาชนได้รับรู้เข้าใจ และสามารถปรับตัวให้เข้ากันได้กับสถานการณ์ดังกล่าว สถาบันราชภัฏน่าจะต้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกลไกที่จะช่วยให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอีกด้วย

สังคมไทยในยุคปัจจุบันตกอยู่ภายใต้กระแสวัฒนธรรม ค่านิยมของสังคมไทย เปลี่ยนแปลงจากการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายแบบดั้งเดิมมาเป็นการยึดติดกับค่านิยมความร่ำรวยและระบบอุปถัมภ์ เกิดกระแสวัฒนธรรม และบริ โภคนิยม คนในสังคมจะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนมากกว่าส่วนรวม และเมื่อเกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ สังคมไทยจึงได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง เกิดปัญหาคนว่างงาน ปัญหาอาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาเสพติด ครอบครัแตกแยกมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ปัญหาความเลื่อมทางศีลธรรม ปัญหาความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อบันเทิงต่าง ๆ ในขณะที่คนไทยส่วนมากยังขาดความสามารถในการกลั่นกรอง ขาดความสามารถในการเลือกประโยชน์จากเทคโนโลยีให้คุ้มค่า จากสถานะการณ์เหล่านี้ ส่งผลให้สภาพวิถีชีวิตในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในขณะที่การจัดสรรเงินทุนมุ่งเน้นไปในเรื่องกายภาพมากกว่าการ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาคุณภาพคน เป็นเหตุให้คุณภาพการศึกษาของคนไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องระดมพลังจากทุกฝ่ายเข้ามารับผิดชอบร่วมกันและมีบทบาทในการพัฒนาคน และสังคมให้มีคุณภาพมีวิถีชีวิตที่ดีขึ้นและเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่สำคัญอีก 2 ปัจจัยที่มีผลทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจากวิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กล่าวไว้คือ

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ข่าวสารสาธารณะและมีเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นผ่านการพูด การเขียน การพิมพ์ และการสื่อความหมายโดยวิธีการอื่นที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม ถือเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะในการจัดสรรต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษาวัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น ๆ รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม (มาตรา 40) การกระจายระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (มาตรา 43) นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ เพื่อปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม (มาตรา 81)

จากกระแสดังกล่าวในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทำให้สื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคม เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญร่วมกับการจัดการศึกษาของประเทศในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาคนและสังคมไทย ดังนั้น เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2542 คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม เพื่อการพัฒนาคนและสังคม (พ.ศ. 2542 – 2551) ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยแผนดังกล่าวจัดเป็นแผนแม่บท เพื่อการพัฒนาสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมเพื่อการพัฒนาคน และสังคม ซึ่งมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ตามลำดับ

2. พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดสาระสำคัญ ว่าบุคคลมีสิทธิและวามเสมอภาคในการได้รับการศึกษาการจัดการศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับปวงชนในการจัดให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาคนได้ โดยการจัดการศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างกว้างขวาง และหลากหลาย ทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยรัฐส่งเสริมให้มีการศึกษาไม่จำกัดอายุ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบใบชุมชน ผลที่เกิดขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ การจัดตั้งกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อกำกับดูแลกิจการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เพียงกระทรวงเดียว และให้มีคณะกรรมการอุดมศึกษาทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการด้านอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดเอกภาพ

ประชากร ข้อมูลจากศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาคน (ศป.พค.) สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี คาดการณ์ว่าจำนวนประชากรของประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2542 - 2559 จะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แต่อัตราการเพิ่มของประชากรค่อย ๆ เปลี่ยนจากการมีประชากรวัยเด็กมากกลายเป็นประชากรไทยประมาณ 61.6 ล้านคน และจะเพิ่มเป็น 70 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งพิจารณาจากประชากรช่วงอายุ 18-24 ปี ซึ่งเป็นประชากรวัยอุดมศึกษาจะมีแนวโน้มลดลง จาก 7.9 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2542 เป็น 6.9 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2550

ประชากรในส่วนที่สถาบันเพชรบุรีวิทยาลัยรองรับบริการทางการศึกษา แก่ท้องถิ่น โดยมีเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ 3 จังหวัดด้วยกัน ได้แก่ ปทุมธานี ปราจีนบุรี และ สระแก้ว จำนวนประชากรและจำนวนนักเรียนทั้งในระบบและนอกระบบ โดยรวมข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.9 แสดงจำนวนประชากรนักเรียนในระบบและนอกระบบ 3 จังหวัด

จังหวัด	ประชากร			นักเรียน
	ชาย	หญิง	รวม	
ปทุมธานี	319,014	335,687	645,701	12,046
ปราจีนบุรี	223,148	220,619	443,767	67,555
สระแก้ว	269,710	268,232	537,942	116,482
รวม	811,872	824,536	1,636,410	307,083

นักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าเรียนในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย เป็นนักศึกษาภาคปกติจำนวนทั้งหมด 5,784 คน มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1,880 คน จังหวัดปราจีน จำนวน 239 คน , จังหวัดสระแก้ว จำนวน 425 คน, จังหวัดอยุธยา จำนวน 789 คน , จังหวัดสระบุรี จำนวน 686 คน, จังหวัดนครนายก จำนวน 302 คน, จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 460 คน, จังหวัดอ่างทอง จำนวน 257 คน, จังหวัดขอนแก่น จำนวน 122 คน, จังหวัดพิจิตร จำนวน 121 คน, จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 106 คน และจังหวัดอื่น ๆ จำนวน 388 คน

ความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษา จากความเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้ความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้นจากกลุ่มเป้าหมายปกติ ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งความต้องการในการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ ความต้องการเพียงวุฒิการศึกษานี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาระดับปริญญา และความต้องการในการแสวงหาความรู้ อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต แต่จำนวนความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สามารถประกอบการได้ อาจพิจารณาจากผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย หรือการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี ที่รัฐจัดให้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ดังนี้

ตารางที่ 2.10 แสดงจำนวนผู้จบการศึกษาในระดับชั้นพื้นฐาน

ปี	2544	2545	2546	2547	2548	2549
ประมาณการผู้จบ ม.3	366	390	394	384	388	409
ประมาณการผู้จบ ปวช.3	307	341	358	351	351	367
รวม	673	731	752	735	739	776

หน่วย : พันคน

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อการพัฒนาคน (ศป.พค.)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี

ประมาณการจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา และเทียบเท่าซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องจัดการระดับอุดมศึกษารองรับ ทั้งในด้านการศึกษาต่อเนื่องในระดับปริญญาตรี หรือการฝึกอบรมทักษะเพิ่มเติม มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.11 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา

ปี	2544	2545	2546	2547	2548	2549
ประมาณการผู้สำเร็จอนุปริญญาและเทียบเท่า	189	199	210	220	233	245

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อการพัฒนาคน (ศป.พค.)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี

กระแสโลกาภิวัตน์ ปัจจัยต่าง ๆ ที่ถูกกระแสโลกาภิวัตน์กำหนดให้เป็นกติกาของสังคมโลกปัจจุบัน มีผลทำให้ประเทศต่าง ๆ กำหนดบทบาทตนเองในด้านการแข่งขันในตลาดโลกโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางศักยภาพ และปัจจัยที่สำคัญนั้นจากวิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึง มีดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การเปิดเสรีทางการศึกษา เมื่อการศึกษาถูกกำหนดให้เป็นอีกประเภทหนึ่ง ของอุตสาหกรรมบริการ ดังนั้น ประเทศต่าง ๆ จะต้องเปิดเสรีทางการศึกษา ซึ่งหมายความว่า สถาบันการศึกษาของประเทศหนึ่งสามารถขยายบริการ ในอีกประเทศหนึ่ง ได้โดยไม่มีกีดกัน

2. ศักยภาพการสื่อสารโทรคมนาคม การขยายศักยภาพของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ประกอบกับการสื่อสารโทรคมนาคมที่ได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีราคาถูกลง ทำให้ระยะทางมิใช่ปัญหาในการติดต่อสื่อสารกันอีกต่อไป เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นการปฏิวัติวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์ยุคปัจจุบันและอนาคต ทำให้เกิดการศึกษาริเริ่มแดน

3. ความรู้ คือ ทรัพยากรสำคัญของประเทศ ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของประเทศทุกวันนี้เกี่ยวข้องกับความสามารถของประเทศในการแสวงหา และประยุกต์ใช้ความรู้ในกระบวนการผลิตทางเศรษฐกิจ ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบไม่ได้ขึ้นอยู่กับการมีทรัพยากรธรรมชาติมากกว่า หรือมีการจ้างงานราคาถูก แต่จะมาจากความสามารถในการใช้ความรู้ของตนเองในกระบวนการพัฒนาประเทศ

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงสถานภาพขององค์กร

จากการประเมินผลแผนกลยุทธ์ ในช่วงของการดำเนินงานตลอดระยะเวลา 3 ปี ได้ชี้ให้เห็นถึงสภาพข้อเท็จจริงและสถานการณ์ ในเชิงที่เป็นทั้งโอกาสและภัยอุปสรรค รวมทั้งแสดงถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของสถาบันหลายประการ ซึ่งรายละเอียดของสถานการณ์แต่ละด้าน มีดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

1. อาจารย์มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์สูง และมีวุฒิการศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน
2. การจัดสรรงบประมาณที่รวดเร็ว และคล่องตัวจากเงินนอกงบประมาณสามารถสร้างความมีประสิทธิภาพของงานได้อย่างดี
3. มีการขยายศูนย์ให้การศึกษา สามารถครอบคลุมความต้องการ ได้อย่างทั่วถึง
4. สถาบันมีหลักสูตรการให้การศึกษาอบรม ให้เลือกเรียนได้อย่างหลากหลาย ทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความเหมาะสม
5. สถาบันมีภาพลักษณ์ที่ดี มีความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาช่วยให้สถาบันได้รับการยอมรับในวงกว้างขึ้น ในด้านการพัฒนาทางวิชาการ และการบริหารส่วนหนึ่ง และบุคลากรส่วนใหญ่ของสถาบันก็มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานภายนอก โดยบุคลากรที่มีอยู่เดิมจะมีประสบการณ์สูง และเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน ในขณะที่บุคลากรรุ่นใหม่จะมีประสบการณ์ทางวิชาการเฉพาะทางเพิ่มมากขึ้นทำให้ศักยภาพเชิงวิชาการของสถาบันมีความแข็งแกร่งมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. สถาบันมีโอกาสน้อยในการคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนเข้าศึกษาเนื่องจากต้องเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่สังคมให้มากที่สุดตามนโยบายของรัฐบาล
2. อาจารย์อัตราจ้างขาดความมั่นคง เนื่องจากค่าตอบแทนคงที่ ขาดสวัสดิการที่จำเป็น และขาดการส่งเสริมการศึกษาต่อเช่น อาจารย์ประจำ
3. บุคลากรมีภาระงานมาก หลายส่วนต้องปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานสนับสนุนการสอน เนื่องจากสัดส่วนของเจ้าหน้าที่ต่อภาวะในหน่วยงานต่าง ๆ มีน้อยมากและขาดแคลนมาโดยตลอด จึงมีผลต่อการเตรียมงานการสอน และการวิจัยที่มีประสิทธิภาพทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ

ผลกระทบที่เป็นโอกาส (Opportunities)

1. ตามข้อบังคับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตรา 36 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นนิติบุคคลมีผลให้โอกาสในการบริหารงานมีความคล่องตัว มีอิสระในการดำเนินงานและการจัดการมากขึ้น
2. สถาบันมีโอกาสคัดเลือกกลุ่มอาจารย์ ที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม
3. นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ช่วยส่งเสริมความร้องการเข้ารับการศึกษามากขึ้น
4. เศรษฐกิจตกต่ำ และถดถอยทำให้นักศึกษาหันมาให้ความสนใจศึกษากับสถาบันเพิ่มขึ้นทุกปี
5. รัฐบาลส่งเสริม และขยายเวลาการศึกษาภาคบังคับเป็น 12 เดือน ทำให้มีนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น
6. สถาบันอยู่ในทำเลที่ดี ซึ่งเป็นเขตชุมชนอุตสาหกรรม ทำให้มีผู้ให้ความสนใจเข้ารับการศึกษาที่สถาบันเพิ่มขึ้น
7. การคมนาคมสะดวก และมีรถประจำทางทุกเส้นทาง
8. สังคมให้การยอมรับ และมั่นใจการจัดการศึกษาของสถาบัน
9. ค่ามัธยของสังคมและความต้องการของหน่วยงานที่ต้องการผู้จบการศึกษาระดับปริญญาขึ้นไป ทำให้เกิดความต้องการศึกษามาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลกระทบที่เป็นอุปสรรค (Threats)

1. นักศึกษาที่เข้าสู่สถาบันมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน
2. อัตรากำลังของบุคลากรในทุกประเภท เดิมมีไม่เพียงพอ และถูกลดลงเนื่องจากนโยบายของรัฐบาล ไม่นับสนับสนุนให้เพิ่มอัตราและการเกษียณอายุราชการมีนโยบายคืนอัตราให้เพียงร้อยละ 20 ในระดับกระทรวง
3. ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้การสนับสนุนงบประมาณของรัฐบาลลดน้อยลง
5. ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดปฏิภริยาของบุคลากรบางส่วน ที่ไม่พร้อมจะรับการเปลี่ยนแปลงของสถาบัน

2.5 แนวทางการบริหารงานของสถาบันราชภัฏ เมื่อเป็นระบบมหาวิทยาลัย

แนวทางการปรับปรุงระบบบริหารงานของสถาบันราชภัฏ ที่มีฐานะเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ประกอบกับสถานะและ โครงสร้างการบริหารงานในปัจจุบันของสถาบันราชภัฏและ โครงสร้างหลักของหน่วยงานทางการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายการศึกษาแห่งชาติแล้ว เห็นว่าสถาบันราชภัฏ อาจกำหนดสถานะและปรับแนวทางการบริหารงานในลักษณะที่เป็นนิติบุคคล ได้ 3 แนวทางดังนี้

1. ให้สถาบันราชภัฏยังรวมกันอยู่เช่น โดยมีสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการอุดมศึกษา

โดยที่สถาบันราชภัฏเป็นส่วนราชการของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏซึ่งเป็นนิติบุคคล และมีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ลักษณะเช่นนี้จึงทำให้สถาบันราชภัฏไม่มีความจำเป็นต้องมีสถานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ เนื่องจากกฎหมายที่จัดตั้งได้กำหนดให้สถาบันราชภัฏต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาจากส่วนกลาง คือ กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลอีกนิติบุคคลหนึ่งต่างหากอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเหตุผลในเชิงโครงสร้างองค์ประกอบกับหลักการเรื่องความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตามมาตรา 36 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงควรปรับเปลี่ยนสถานะความเป็นนิติบุคคลของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏให้เป็นสถานศึกษาของรัฐที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลในลักษณะของ “นิติบุคคลในระบบราชการที่อยู่ ในสายการบังคับบัญชา” เช่นเดียวกับลักษณะความเป็นนิติบุคคลในระบบราชการเช่นนี้ จะต้องอยู่ภายใต้ในสายการบังคับบัญชาขององค์กรหลักที่ทำหน้าที่ดูแลนโยบายการศึกษาที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่สำนักงานและเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ดี การกำหนดโครงสร้างและการบริหารงาน โดยรวมของกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่จะจัดตั้งขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อองค์การอยู่ของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏในฐานะที่เป็นส่วนราชการภายในกระทรวงศึกษาธิการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม ซึ่งจะต้องถูกหลอมรวมเข้ากับองค์กรหลักเช่นเดียวกับกรมอื่น ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการโดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการอุดมศึกษา ดังนั้นสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏในฐานะสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องปรับบทบาทของตนให้เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาเช่นเดียวกับสถาบันศึกษาทั่วไป แทนบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่ถูกกหนดขึ้นตามโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการที่มีทั่วไป แทนบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่ถูกกำหนดขึ้นตามโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีลักษณะเป็นสถานศึกษาที่มีเป็น “นิติบุคคลในระบบราชการที่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา”

อนึ่ง สำหรับบุคลากรในสังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและสถาบันราชภัฏนั้น เมื่อสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏเปลี่ยนเป็นสถานศึกษาของรัฐในระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคลในสายการบังคับบัญชาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวทางนี้แล้ว จะส่งผลให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและสถาบันราชภัฏซึ่งสังกัดคณะกรรมการครู (ก.ค.) คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ตามลำดับ ไปอยู่ในสังกัดของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นใหม่ตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐ และเขตพื้นที่การศึกษาเป็นข้าราชการในสังกัดคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือเรียกชื่อย่อว่า ก.ค.ศ. ประกอบกับมติของคณะกรรมการบริหารสำนักงานปฏิรูปการศึกษาได้มีข้อยุติว่าเพื่อที่จะสร้างเอกภาพด้านนโยบายการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ภายใต้สังกัดขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลเดียวกันเรียกว่า “คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย” (ก.ม.) ดังนั้นข้าราชการครูและข้าราชการพลเรือนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและสถาบันราชภัฏซึ่งเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับปริญญา จึงต้องปรับเปลี่ยนมาอยู่ภายในองค์กรกลางบริหารงานบุคคลใหม่ คือ “คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย” หรือเรียกชื่อย่อว่า “ก.ม.”

การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามแนวทางนี้

เนื่องจากการจัดการศึกษาและ โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ และสถาบันราชภัฏส่วนใหญ่ยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง แต่ปรับเปลี่ยนเฉพาะสถานะและบทบาทหน้าที่ของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏให้สอดคล้องกับโครงสร้างกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยแปลงสถานะจาก “กรม” เป็น “สถานศึกษา” ดังนั้นในการแก้ไขพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 จึงควรกำหนดให้ “สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถิ่น มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู และกำหนดให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของคณะกรรมการอุดมศึกษา” กับทั้งจะต้องมีการบอกเลิกฐานะความเป็น “กรม” ของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ด้วย

กล่าวโดยสรุป การปรับปรุงสถานะและการบริหารงานของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและสถาบันราชภัฏตามแนวทางนี้จะกระทบต่อสถานภาพและการบริหารงานของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏที่เป็นอยู่ในปัจจุบันน้อยที่สุด เนื่องจากจะมีการปรับเปลี่ยนเฉพาะในส่วนของการบริหารงานในสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏเท่านั้น โดยปรับให้สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏทำหน้าที่เช่นเดียวกับสถานศึกษาทั่วไป โดยเป็นองค์กรกลางประสานงานทางด้านนโยบายให้แก่สถาบันราชภัฏทั้งหมดที่อยู่ในเครือข่ายของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ แต่ในขณะเดียวกันเมื่อสำนักงานสภาสถาบันปรับเปลี่ยนสถานะจาก “กรม” เป็น “สถานศึกษา” ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลแล้ว สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งก็จะมีฐานะเป็นวิทยาเขตของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏเท่านั้น

2. ให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคล โดยเอกเทศภายใต้การดูแลรับผิดชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เมื่อพิจารณาจากสถานะทางกฎหมาย โครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏในปัจจุบันพบว่า แม้สถาบันราชภัฏจะไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย โดยเพียงเป็นส่วนราชการในสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ แต่ในด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏกฎหมายได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภาประจำสถาบันแต่ละแห่งทำหน้าที่ในการบริหารและจัดการภายในของตนเอง ยกเว้นเฉพาะเรื่องที่เป็นกรกำหนดนโยบาย การจัดตั้ง รวมถึงยกเลิก เปลี่ยนชื่อ ยกฐานะสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการขึ้นเป็นสถาบันราชภัฏและการแต่งตั้งอธิการบดีเท่านั้น เป็นอำนาจของคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏ ประกอบกับได้มีคำสั่งสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏที่ 1207/2538 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2538 และคำสั่งสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏที่ 1208/2538 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2538 เรื่องมอบอำนาจให้อธิการบดีปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ จึงทำให้ลักษณะการบริหารงานโดยทั่วไปของสถาบันราชภัฏในปัจจุบันค่อนข้างเป็นอิสระเช่นเดียวกับการบริหารงานภายในของมหาวิทยาลัยอื่นของรัฐ ดังนั้นหากกำหนดให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคล โดยแยกออกจากการเป็นส่วนราชการของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ก็จะทำให้สถาบันราชภัฏมีสถานะเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ของรัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยภายใต้การดูแลรับผิดชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา แต่ทั้งนี้ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานระหว่างสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (ซึ่งเป็นเสมือนแกนกลางของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง) กับสถาบันราชภัฏให้สอดคล้องกับสภาพของสถาบันราชภัฏที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 เมื่อกำหนดให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งเป็นสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลตามมาตรา 36 จึงควรกำหนดให้สถาบันราชภัฏมีความเป็นอิสระในการบริหารและการจัดการศึกษาด้วยซึ่งสภาพการบริหารจัดการของสถาบันราชภัฏในปัจจุบันก็ค่อนข้างมีความคล่องตัวและเป็นอิสระพอสมควร กล่าวคือ สถาบันราชภัฏสามารถกำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาเอง ตามหลักความเป็นอิสระในการจัดองค์กร นอกจากนี้ยังมีการบริหารงานในรูปแบบของสภาประจำสถาบัน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำหนดเนื้อหาหลักสูตร การเรียนการสอน ตลอดจนการพิจารณางบประมาณและรายรับรายจ่าย อันเป็นหลักประกันความเป็นอิสระในการบริหารงานงานเงิน และในทางวิชาการตามลำดับอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม แม้สถาบันราชภัฏจะสามารถบริหารงานสภาสถาบันราชภัฏ เนื่องจากตาม โครงสร้างปัจจุบันของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ดังนั้นเมื่อกำหนดให้สถาบันราชภัฏเป็นนิติบุคคลก็จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการทางงบประมาณเพื่อทำให้สถาบันราชภัฏสามารถรับงบประมาณได้โดยตรงจากกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการอุดมศึกษาเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่นของรัฐ

2.2 นอกจากนี้ควรกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏที่ยังดำเนินการแทนสถาบันราชภัฏในปัจจุบัน เช่น การกำหนดคนไข้อย่าง การแต่งตั้งอธิการบดีประจำสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง หรือการตั้งรวม ยกเลิกสถาบันราชภัฏ เป็นอำนาจหน้าที่ของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง รวมถึงให้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดให้มีการพิจารณาจัดตั้งสภาวิชาการขึ้นภายในสถาบันด้วย

2.3 เนื่องจากการบริหารงานภายในกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังจากการปรับโครงสร้างแล้ว นอกเหนือจากองค์กรหลักทั้งสี่องค์กร และสำนักงานปลัดกระทรวง ซึ่งมีฐานะเป็น “กรม” ในสังกัดกระทรวงแล้ว จะต้องมีกรยกเลิกการดำเนินงานโดยองค์กรในรูปแบบ “กรม” ตามโครงสร้างเดิมของกระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด ดังนั้นสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏในฐานะที่เป็นหน่วยงานเทียบเท่ากรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจึงจะต้องยุบยกเลิกไป ประกอบกับเมื่อกำหนดให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลและมีกรถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสภาราชภัฏแล้ว ขอบเขตภารกิจของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏที่ยังเหลืออยู่จึงจะยังเหลือเฉพาะงานที่เป็นการบริหารภายในของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปได้

2.4 สำหรับบุคลากรในสังกัดงานสภาสถาบันราชภัฏและสถาบันราชภัฏนั้นสามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับแนวทางแรกที่เสนอ คือ ปรับเปลี่ยนสถานะให้เป็นข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดอยู่กับ “คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย” (ก.ม.) ยกเว้นข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏที่ถูกยุบเลิกไป หากบุคคลดังกล่าวสมัครใจไปสังกัดหน่วยงานอื่นในกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไม่ใช่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เช่น สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา บุคคลเหล่านี้ก็จะอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายใต้บริหารงานบุคคลของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ตาม มาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อไป

การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามแนวทางนี้

เมื่อสถาบันราชภัฏแต่ละแห่งมีสถานะเป็นนิติบุคคล ก็จะต้องจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยการจัด ตั้งสถานศึกษาของตนเอง เพื่อให้สามารถรองรับสถานะของสถานศึกษาในการอนุมัติการให้ ปรินญาได้ โดยสถาบันราชภัฏแต่ละแห่งอาจกำหนดกรอบของกฎหมายจัดตั้งสถาบันราชภัฏของตน เอง หรืออาจปรับจากพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏบางส่วนให้เหมาะสม อาทิ เรื่องสถานะและอำนาจ หน้าที่ของสภาสถาบัน เป็นต้น ซึ่งอาจจะกำหนดได้ดังนี้

1. ให้สถาบันราชภัฏเป็นนิติบุคคลและมีสภาพประจำสถาบันราชภัฏ

2. กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาสถาบันราชภัฏ ดังนี้

2.1 วางนโยบายของสถาบันเกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาแก่สังคม การปรับปรุง การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมการผลิต การ ส่งเสริมวิทยฐานะของครู

2.2 วางระเบียบและออกข้อบังคับต่าง ๆ ของสถาบัน และอาจมอบให้ส่วนราชการใน สถาบันเป็นผู้วางระเบียบและออกข้อบังคับสำหรับส่วนราชการนั้น ๆ เป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

2.3 พิจารณาการจัดตั้ง รวม และยุบเลิกส่วนราชการ ในสถาบัน รวมทั้งการแบ่งส่วนราชการ การ

2.4 การอนุมัติการรับสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันวิจัยอื่นเข้าสมทบ หรือยกเลิกการสม ทบของสถาบันดังกล่าว

2.5 พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของสถาบัน และมาตรฐานการศึกษาที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

2.6 อนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

2.7 แต่งตั้งและถอดถอน รองอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ศาสตราจารย์ เกียรติกุล รองศาสตราจารย์พิเศษ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ

2.8 ดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และถอดถอนอธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

2.9 พิจารณาอนุมัติงบประมาณจากรายได้ของสถาบัน

2.10 วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงาน การเงิน และการจัดหารายได้ และผลประโยชน์ จากทรัพย์สินของสถาบัน

2.11 แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีในกรณีที่ตำแหน่งอธิการบดีว่างลง

2.12 แต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อัน

อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภาสถาบัน ซึ่งงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.13 มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการสถาบันที่มีได้ระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะ

3. องค์ประกอบของสภาสถาบัน ให้สภาสถาบัน ประกอบด้วย

3.1 นายกสภาสถาบัน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

3.2 อุปนายกประจำสถาบัน ได้แก่ อธิการบดีโดยตำแหน่ง

3.3 กรรมการสภาสถาบันจำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

3.4 กรรมการสภาประจำสถาบันสี่คน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำสถาบัน

3.5 กรรมการสภาประจำสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิแปดคน ซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกโดยคำแนะนำของนายกสภาประจำสถาบัน อุปนายกประจำสถาบัน และกรรมการสภาประจำสถาบัน

อนึ่ง เนื่องจากสถาบันราชภัฏแต่ละแห่งอาจมีความพร้อมและความเหมาะสมในการเป็นนิติบุคคลแยกจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏไม่พร้อมกัน ดังนั้นในช่วงระยะเวลาดังกล่าว โดยเฉพาะภายหลังจากที่มีการจัดตั้งกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมขึ้นในทันที ซึ่งจะต้องยกเลิกการบริหารในระบบ “กรม” ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงควรดำเนินการโดยแก้ไขพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 โดยกำหนดให้สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏเป็นสถานศึกษาระดับปริญญาที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของคณะกรรมการอุดมศึกษา (ตามที่กำหนดไว้ในแนวทางที่ 1) เพื่อให้สถาบันราชภัฏทั้งไม่พร้อมจะมีสถานเป็นนิติบุคคล สามารถยังคงเป็นส่วนราชการหนึ่งของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้ แต่เมื่อสถาบันราชภัฏแต่ละแห่งมีกฎหมายจัดตั้งของตนเองรับรองสถานะและกำหนดแนวทางการบริหารงานเรียบร้อยแล้ว ก็ควรตราพระราชบัญญัติเพื่อยกเลิกพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ด้วย

การปรับเปลี่ยนสถานะและการบริหารงานของสถาบันราชภัฏตามแนวทางนี้ น่าจะมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ของสถาบันราชภัฏในปัจจุบัน กล่าวคือ ขณะนี้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งสามารถบริหารและจัดการศึกษาของตนเองได้อย่างเป็นอิสระตามกรอบอำนาจหน้าที่ที่พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏกำหนด เพียงแต่ต้องอาศัยสถานะความเป็นนิติบุคคลของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏในการรับงบประมาณสำหรับการบริหารงานของสถาบัน ซึ่งงบประมาณดังกล่าวก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของรายได้ที่สถาบันราชภัฏมีอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับการเป็นนิติบุคคลของสถาบันราชภัฏนั้น คือการเป็นนิติบุคคลในสายการบังคับบัญชาของคณะกรรมการอุดมศึกษา ซึ่งก็หมายความว่า ยังคงสามารถได้รับงบประมาณแผ่นดินในการสนับสนุนการบริหารงานของสถาบันตามเดิมจึงทำให้สถาบันราชภัฏไม่ต้องรับผลกระทบทางด้านนี้มากนัก แต่ในขณะที่เดียวกันหากสถาบันราชภัฏโดยังไม่มีความเพียงพอที่จะแยกออกมาเป็นนิติบุคคลก็อาจจะยังคงเป็นส่วนราชการของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏต่อไปได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตาม หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าสถาบันราชภัฏทุกแห่งต่างไม่มีความประสงค์ที่จะเป็นหน่วยงานภายในสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (ซึ่งจะเปลี่ยนสภาพเป็นสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในฐานะสถานศึกษากลาง) อีกต่อไป แม้ในระยะเริ่มแรกของการปรับโครงสร้างของกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมใหม่ ก็จะทำให้สถานะและการดำรงอยู่ของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (แม้ในรูปแบบสถานศึกษากลาง) หมดความเป็นลง และในกรณีเช่นนี้ ก็จำเป็นต้องตรากฎหมายขุดเล็ก สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและกำหนดในกฎหมายฉบับเดียวกันนั้นเองให้สถาบันราชภัฏทั้ง 36 แห่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยเป็นสถานศึกษาระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคลในสายกรบงคับบัญชาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยทันทีเมื่อมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างกระทรวง และหลังจากนั้นหากสถาบันราชภัฏแต่ละแห่งที่เป็นนิติบุคคลอยู่แล้ว จะเสนอร่างกฎหมายจัดตั้งของตนเองขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อกำหนดหรือรับรองลักษณะ หรือธรรมชาติในการจัดองค์กรหรือการบริหารงานทางการศึกษาของตนที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากสถาบันราชภัฏอื่น ๆ ก็จะสามารถทำได้ตามความเหมาะสม ภายใต้โครงสร้างใหม่ของกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3. สถาบันราชภัฏเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

เนื่องจากมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต้องการให้สถานศึกษาระดับปริญญาที่มีความเป็นอิสระในการบริหารและการจัดการศึกษา จึงกำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล โดยอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ดังนั้นหากสถาบันราชภัฏใดมีความพร้อม และเหมาะสมที่จะออกนอกระบบราชการ โดยเปลี่ยนสถานะจากการเป็นส่วนหนึ่งของส่วนราชการมาเป็น “นิติบุคคลในกำกับของรัฐ” ก็สามารทำได้เช่นเดียวกับกรณีของกรแยกเป็น “นิติบุคคลในสายการบังคับบัญชาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา” ของสถาบันราชภัฏในแนวทางที่ 2 คือ สามารถดำเนินการขร่างกฎหมายจัดตั้งสถาบันของตนเองแต่กำหนดให้มีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐหรือที่เรียกว่า “องค์กรมหาชน” ได้ เนื่องจากรูปแบบขององค์การที่อยู่ระหว่างรัฐ (ส่วนราชการต่าง ๆ) กับรัฐวิสาหกิจ โดยมีสถานะเป็น “นิติบุคคล” อิสระแยกออกไปจากส่วนราชการต่าง ๆ ของรัฐ (ซึ่งไม่เป็นนิติบุคคล) เช่นเดียวกับองค์กรมหาชนอื่น ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดทำบริการสาธารณะเฉพาะเรื่องซึ่งโดยลักษณะของงานต้องการความคล่องตัวสูงและต้องการความเป็นอิสระในการบริหารและในทางการเงินในลักษณะที่แตกต่างจากส่วนราชการทั่วไป เพราะฉะนั้น การมีสถานะเป็นนิติบุคคลเอกเทศแยกออกจากรัฐที่ในขณะที่ส่วนราชการอื่น ๆ มิได้มีสถานะเช่นนั้นจึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาสามารถ “เป็นอิสระ” ได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพราะเมื่อมีสถานะเป็นนิติบุคคลนอกระบบราชการแล้วก็ย่อมไม่อยู่ภายใต้สายการบังคับบัญชาของที่มีต่อสถานะเป็นนิติบุคคลหนึ่งด้วย และยังส่งผลให้มหาวิทยาลัยในกำกับสามารถได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐในลักษณะที่เป็นเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นเงินก้อนในลักษณะที่แตกต่างไปจากงบประมาณของส่วนราชการ โดยทั่วไปได้อีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อนึ่ง รูปแบบของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในกำกับของรัฐในปัจจุบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหากุฎราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยอื่นของรัฐที่กำลังจะออกนอกระบบราชการตามนโยบายของรัฐบาลภายในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งสถาบันราชภัฏประสงค์จะออกนอกระบบราชการเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยดังกล่าว ก็สามารถทำได้โดยการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับที่เรียกว่า “องค์กรมหาชน” และกำหนดกรอบประเด็นหลักของการจัดตั้งสถาบันราชภัฏไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว

กรอบประเด็นหลักของการจัดตั้งสถาบันราชภัฏในกำกับของรัฐ

1. สถานภาพ

จัดตั้งสถาบันราชภัฏเป็นองค์กรมหาชนซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยออกเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง เพื่อดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ และไม่เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก เพื่อให้สถาบันราชภัฏมีอิสระและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. การกำกับดูแล

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งทำหน้าที่ดูแล

3. ภารกิจและอำนาจหน้าที่

การจัดตั้งสถาบันราชภัฏในรูปแบบขององค์กรมหาชน จะต้องกำหนดขอบเขตภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่แน่ชัด จำกัด และเป็นหน้าที่เฉพาะของสถาบันราชภัฏที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งเท่านั้น โดยมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ดังนี้

3.1 ภารกิจอำนาจหน้าที่ของสถาบันราชภัฏ

เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาระดับปริญญาตรีและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

3.2 อำนาจหน้าที่ของสถาบันราชภัฏ

อำนาจหน้าที่ของอำนาจหน้าที่ของสถาบันราชภัฏ เป็นอำนาจหน้าที่ภายในของวัตถุประสงค์ขององค์กรมหาชน ซึ่งเป็นภารกิจโดยตรงดังกล่าวข้างต้น กับอำนาจหน้าที่ทั่วไป ในฐานะนิติบุคคล มหาชน อาทิ การถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองในทรัพย์สินและการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในทรัพย์สิน การดำเนินการทำนิติกรรมสัญญาหรือข้อตกลงต่าง ๆ การกู้ยืมเงิน หรือการเข้าร่วมลงทุนกับนิติบุคคลอื่น เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. บุคลากร

ระบบการบริหารงานบุคคลของสถาบันราชภัฏที่เป็นองค์การมหาชน ย่อมจะทำให้บุคลากรของหน่วยงานนี้มีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น การโอนบุคลากรจากส่วนราชการเดิมมาเป็นเจ้าหน้าที่ของสถาบันราชภัฏที่เป็นองค์การมหาชนจะต้องมีการแสดงความจำนงขอโอนและจะต้องผ่านการประเมินประสิทธิภาพของบุคลากรที่จะโอน โดยคณะกรรมการประเมินประสิทธิภาพบุคลากร

ประเภทของการโอนบุคลากร มี 2 ประเภท คือ

1. การโอนอย่างถาวร

2. การโอนชั่วคราว ลักษณะเป็นการโอนไปทดลองทำงาน โดยมีระยะเวลาจำกัดเพื่อให้ผู้ที่ยังไม่แน่ใจได้มีโอกาสทดลองมาปฏิบัติงานในสถาบันราชภัฏที่เป็นองค์การมหาชนก่อนในระหว่างระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ บุคคลที่ต้องการจะโอนการชั่วคราวซึ่งประสงค์จะเป็นบุคลากรประจำของสถาบัน และมีสิทธิหน้าที่ในฐานะค้ำกล่าว จะต้องผ่านการประเมินของคณะกรรมการประเมินประสิทธิภาพก่อนเสมอ

ในกรณีผู้ที่ไม่ประสงค์จะเข้ามาสู่องค์กรใหม่ในลักษณะมหาวิทยาลัยในกำกับมีทางเลือก 2 ทาง

1. ขอโอนย้ายเป็นข้าราชการยังหน่วยงานราชการอื่นในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (หรือกระทรวงการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม)
2. ออกจากราชการ โดยถือว่าเป็นการออกเนื่องจากราชการยุบตำแหน่งที่ตั้งกักอยู่ โดยได้รับค่าตอบแทน บำเหน็จ บำนาญ ตามกฎหมายปัจจุบัน

การปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามแนวทางนี้

การจัดตั้งองค์การมหาชนสามารถดำเนินการได้โดยจัดทำเป็นพระราชบัญญัติเฉพาะ หรือตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 ซึ่งในส่วนของสถาบันราชภัฏที่จะออกนอกระบบราชการนั้น ควรจะดำเนินการ โดยการตรากฎหมายจัดตั้งสถาบันในรูปแบบของพระราชบัญญัติจัดตั้ง โดยเฉพาะ โดยมีเนื้อหาสาระตามกรอบของการจัดตั้งสถาบันราชภัฏเป็นองค์การมหาชนข้างต้น ส่วนการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ในกรณีที่มีสถาบันราชภัฏแห่งที่ยังไม่ได้ออกนอกระบบราชการ ย่อมเป็นไปตามแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามแนวทางที่ 2 ที่กำหนดไว้ข้างต้น

การปรับเปลี่ยนสถานะของสถาบันราชภัฏจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ไปสู่การเป็นนิติบุคคลในกำกับของรัฐ โดยเป็นองค์การมหาชนตามแนวทางที่ 3 นี้ อาจส่งผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับสถาบันราชภัฏมากขึ้นไปในระยะเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากจะต้องปรับทั้งสถานะขององค์กร อำนาจหน้าที่ในการบริหารงาน ระบบบริหารบุคคล ตลอดจนสถานภาพของบุคลากรทั้งหมดในองค์กร ซึ่งน่าจะก่อให้เกิดปัญหาต่อการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของบุคลากรทั้งหมดในองค์กรซึ่งน่าจะ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก่อให้เกิดปัญหาต่อการเปลี่ยนแปลงสถานะและการบริหารงานของสถาบันราชภัฏมากกว่าการปรับ เป็นนิติบุคคลในสายการบังคับบัญชาของคณะกรรมการอุดมศึกษาตามแนวทางที่ 2 ก่อนแล้วจึงค่อย พัฒนาไปสู่การเป็นนิติบุคคลในกำกับของรัฐในภายหลัง โดยเฉพาะในระยะต้นของการแยกออกจาก สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏซึ่งจะมีกรณีที่จะต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนเพื่อแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ อยู่เป็นอย่างมากอยู่แล้วอย่างไรก็ดี หากในอนาคตสถาบันราชภัฏมีความพร้อมและเหมาะสมที่จะออกนอกระบบราชการเมื่อปรับเข้าสู่โครงสร้างใหม่ของกระทรวงการ ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแล้ว ก็สามารถดำเนินการร่างกฎหมายจัดตั้งของตนเองโดยให้มีสถานะ เป็นองค์การมหาชนเพื่อที่จะออกนอกระบบราชการได้ในภายหลัง โดยไม่มีอุปสรรคในทางกฎหมาย ใด ๆ ด้วยเช่นกัน

บทสรุป

การปรับปรุงระบบการบริหารงานของสถาบันราชภัฏตามแนวทางที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ไม่ว่าจะ การกำหนดให้สถาบันราชภัฏยังรวมกันอยู่เช่นเดิม โดยมีสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏที่มีสถานะเป็น นิติบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือกำหนดให้สถาบันราชภัฏแต่ละ แห่งเป็นนิติบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตลอดจนการกำหนดให้สถาบัน ราชภัฏเป็นสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาในกำกับของรัฐนั้นล้วนเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบท บัญญัติตามมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทั้งสิ้น ดังนั้น การที่สถาบัน ราชภัฏจะเลือกดำเนินการตามแนวทางใด จึงควรพิจารณาจากความเหมาะสมและความพร้อมของตน เองเป็นสำคัญ ซึ่งไม่ว่าสถาบันราชภัฏจะปรับเปลี่ยนสถานะไปในแนวทางใด ก็จำเป็นจะต้องเสนอให้ มีการแก้ไขพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับสถานะและแนว ทางการบริหารงานของสถาบันราชภัฏตามที่ได้เสนอแล้วข้างต้น

การศึกษาวิเคราะห์ของกลุ่มงานกฎหมาย สำนักงานปฏิรูปการศึกษา มีความเห็นว่า แนวทางที่ เหมาะสมที่สุดสำหรับการปรับปรุงระบบบริหารงานของสถาบันราชภัฏ ตามบทบัญญัติมาตรา 36 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การกำหนดให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคล ภายใต้ความดูแลรับผิดชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา (แนวทางที่ 2) ทั้งนี้เนื่องจากหากกำหนด ให้สถาบันราชภัฏเป็นวิทยาเขต โดยขึ้นกับสำนักงานสภาสถาบันที่เปลี่ยนสถานะเป็นสถานศึกษาที่เป็น นิติบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวทางที่ 1 สถาบันราชภัฏ ทุกแห่งจะต้องปรับโครงสร้างบริหารงานภายในบางประการให้สอดคล้องกับโครงสร้างใหม่ กล่าวคือ จะต้องยกเลิกสภาประจำสถาบันแต่ละแห่งเนื่องจากการบริหารงานในรูปของวิทยาเขต ถือเป็น ส่วนหนึ่งของสถานศึกษาจึงไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการบริหารกิจการภายในด้วยตนเอง โดยสภา ประจำสถาบัน รวมถึงจะต้องเปลี่ยนตำแหน่งผู้บริหารสถาบันจาก “อธิการบดี” เป็น “รองอธิการบดี” และตำแหน่งอื่น ๆ ลดลงตามลำดับ เพื่อรองรับการบริหารงานในลักษณะของสถานศึกษาแห่งเดียวที่มี

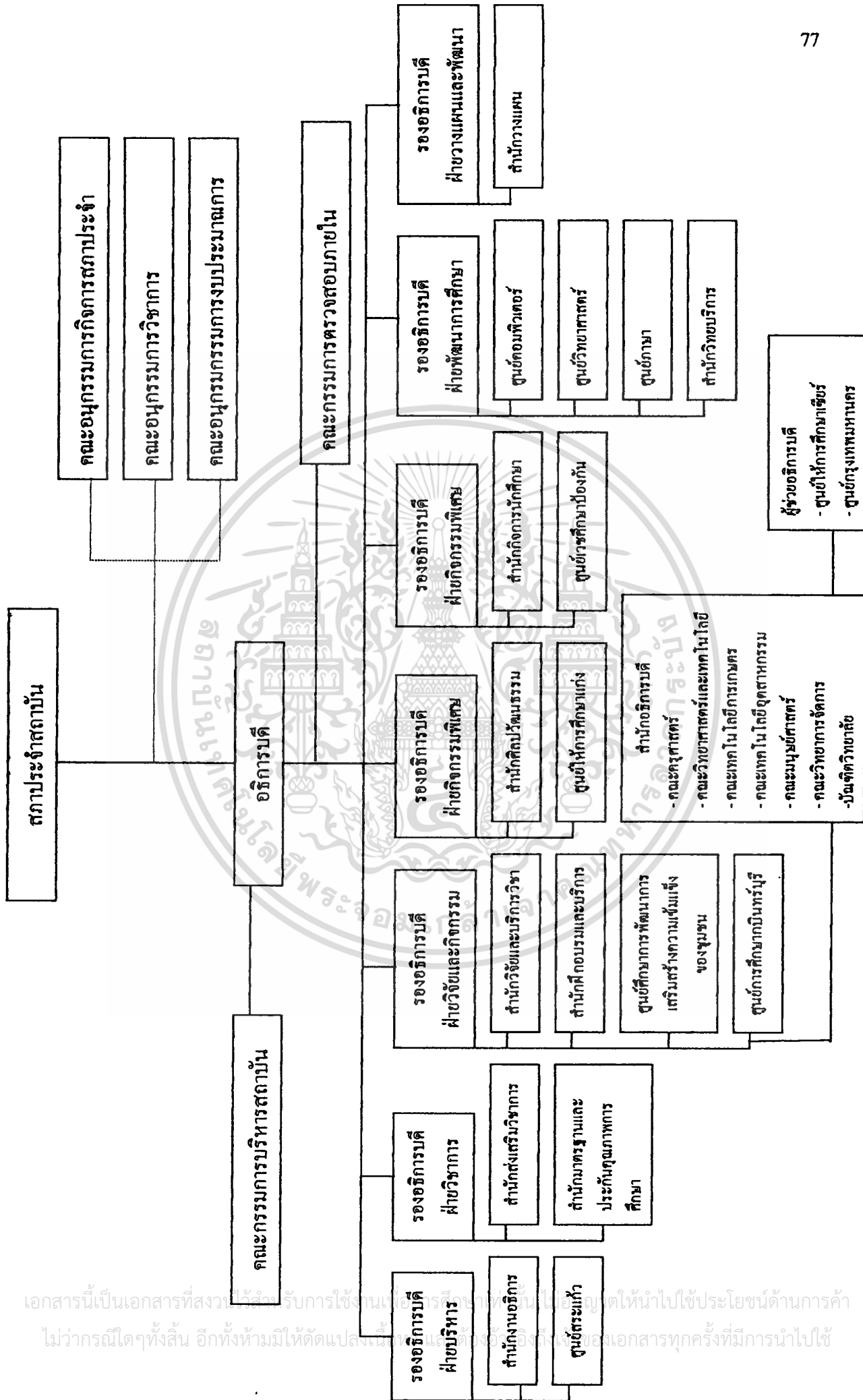
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยาเขต 36 แห่ง เช่นเดียวกับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล แต่แนวทางดังกล่าวนี้อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อการบริหารงานปัจจุบันของสถาบันราชภัฏซึ่งค่อนข้างมีความเป็นอิสระในการบริหารงานอยู่แล้ว ส่วนการกำหนดให้สถาบันราชภัฏเป็นสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ตามแนวทางที่ 3 โดยทันทีนั้น อาจก่อให้เกิดผลกระทบกับสถาบันราชภัฏได้ ด้วยเหตุนี้การปรับปรุงระบบการบริหารงานของสถาบันราชภัฏตามแนวทางที่ 2 ซึ่งกำหนดให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคล จึงก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถาบันราชภัฏอย่างแท้จริง ทั้งในด้านการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และในทางวิชาการ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งซึ่งเป็นนิติบุคคลในสายการบังคับบัญชาสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐต่อไปในอนาคตตามความเหมาะสมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน ได้อีกด้วย

(กลุ่มงานกฎหมาย สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) 2545 : 275 – 285)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.8 แสดง โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการ ในพระบรมราชูปถัมภ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่อธิการบดีราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการฯ ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ควรฉีกใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประนอม วงศ์พาชีพไพบูรณ์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาแนวความคิดทางสถาปัตยกรรมโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ย่านชุมชน อาคารเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ชิดริมถนน การจัดห้องเรียนให้ห่างจากเสียง ผุ่น ควัน ข่อมทำได้ยาก พื้นที่ส่วนรวมของโรงเรียนมีน้อยมาก แสงที่ควรใช้เป็นแสงธรรมชาติ และแสงประดิษฐ์ ควรเลือกใช้สีที่เหมาะสมตามความต้องการ รสนิยม ค่านิยม และความรู้สึกรักนึกคิดของเด็ก อาคารประกอบควรแยกออกจากอาคารเรียน การจัดห้องเรียนควรจัดโต๊ะเก้าอี้ เป็นแบบยึดหยุ่นได้ต้องคำนึงถึงการถ่ายเทอากาศแบบธรรมชาติ การออกแบบช่องเปิดในอาคาร มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทำให้ได้รับความสบาย แสงกันแดดควรเป็นแบบตั้งตรงวางเฉียง และเป็นแบบวางนอนแต่เปิดเฉียงคล้ายบานเกล็ด ห้องพักครูควรมีทุกชั้นของอาคารเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม ก็ควรมีทุกชั้น อาคารเรียน ที่จอดรถควรห่างจากอาคารเรียน การจัดกลุ่มอาคารควรมีลักษณะเป็นกลุ่มมีทางเดินเชื่อม

วันชัย อ่ำประชา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการออกแบบศึกษาปรับปรุงการใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลาง กลุ่มที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเกี่ยวกับด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคารสถานที่ เนื่องจากสภาพปัจจุบันไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน ผลการวิจัยได้เสนอแนะให้มีการวางแผนการตัดแปลงอาคารเรียนให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรม เช่น การแยกการเรียนการสอนแบบบรรยายกับการทำกิจกรรมและมีการปลูกต้นไม้เพื่อให้เกิดความร่มรื่น บริเวณใดที่อยู่ในมุมอับ ให้ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ จัดทำช่องลม และดูแลรักษาความสะอาดอยู่เสมอ จัดกิจกรรมของครู – อาจารย์ ให้มีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนในอาคารเรียนที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว ระบบความปลอดภัยควรมีการติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงทุกชั้นของอาคารเรียน ระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน ทางหนีไฟ ทางต่างระดับที่ทำให้นักเรียนเกิดอุบัติเหตุสะดุดล้มเป็นประจำ ควรมีป้ายบอกเดือนระบุที่ตั้ง และคำแนะนำในการใช้อุปกรณ์ดังกล่าวตลอดจนแจ้งบริเวณที่เป็นจุดอันตรายชัดเจนและมองเห็น

จันทง อินคำและคณะ (2533 : 28) ได้วิจัยเรื่องสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษาปิตตานี โดยศึกษาจากนักศึกษาปีสุดท้าย 320 คน พบว่าด้านบริการอยู่ในระดับต้องแก้ไขด่วน ได้แก่ สถานที่เล่นกีฬา การจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย ห้องพยาบาล การแนะแนวอย่างทั่วถึง ความสะดวกในการติดต่อห้องทะเบียน น้ำดื่มสะอาด ส่วนงานอาคารสถานที่พบว่า ต้องรีบแก้ไข ได้แก่ ที่เล่นกีฬาและที่พักผ่อน การจัดให้มีห้องน้ำห้องส้วม

ณัฐชัย จันทศิริ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาออกแบบอาคารเรียนมาตรฐานของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาในกลุ่มสถานที่ศึกษาภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา

เกี่ยวกับด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคารเรียน และรูปทรงด้านสถาปัตยกรรม เพื่อนำผลของการวิจัยไปใช้ออกแบบอาคารเรียนมาตรฐานที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านประโยชน์ใช้สอยของอาคารเรียน

ขนาดของห้องเรียนในอาคารเรียนมาตรฐานใช้ในการเรียนการสอนได้ ไม่สะดวก ไม่สามารถดัดแปลงใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนได้ หน้าต่างภายในห้องเปิด - ปิดได้ไม่สะดวก บันไดขึ้น - ลงในอาคารเรียนไม่สามารถใช้สอยได้สะดวก ทางเดินหน้าห้องมีขนาดกว้างไม่เพียงพอต่อการสัญจร ม้านั่งหน้าห้องเรียนมีความจำเป็นต่อการใช้สอย ห้องน้ำห้องส้วมในอาคารเรียนไม่สามารถเข้าไปใช้สะดวก ไม่มีมิดชิด ตำแหน่งที่ตั้งไม่เหมาะสม

2. ด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารเรียนมาตรฐาน

ตำแหน่งที่ตั้งอาคารเรียนรับลมได้ไม่ดี การระบายอากาศในห้องเรียนไม่ดี เสียงที่ใช้ภายในห้องเรียนได้ยินไม่ชัดเจน เสียงที่ใช้ในการเรียนการสอนจากห้องข้างเคียงรบกวน อาคารเรียนบางแห่งตั้งอยู่บนบริเวณที่ได้รับเสียงและกลิ่นรบกวนจากภายนอก ห้องน้ำ - ห้องส้วม ในอาคารเรียนมีการระบายอากาศไม่ดีส่งกลิ่นรบกวน ในฤดูฝนอาคารเรียนได้รับฝนสาดเข้ามาภายในอาคาร ภายในห้องเรียนจำเป็นต้องใช้แสงสว่างไฟฟ้าแม้ในเวลากลางวัน

3. รูปทรงด้านสถาปัตยกรรม

รูปร่างอาคารเรียนไม่เหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ อาคารเรียนควรมีรูปแบบเฉพาะตัวรูปร่างอาคารเรียนไม่สวยงาม สีที่ใช้ทั้งภายนอกภายในเหมาะสม อาคารเรียนสูง 4 ชั้นเหมาะสมกว่า 3 ชั้น

4. ด้านวัสดุ - อุปกรณ์

ประตูและหน้าต่างไม่แข็งแรงทนทานชำรุดเสียหายบ่อย วัสดุกันลื่นที่บันไดชำรุดเสียหายได้ง่าย สวิตซ์และปลั๊กไฟฟ้าชำรุดเสียหายได้ง่าย การระบายน้ำได้ไม่ดี

ชญานี อ่ำประชา (2544 : 425) ได้ศึกษาแนวคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพของอาคารเรียนสถาปัตยกรรม กลุ่มสถาบันรัตนโกสินทร์ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษาในกลุ่มสถาบันรัตนโกสินทร์ ทิศสอดคล้องกันว่าการจัดวางอาคารเรียนไม่ได้ตามทิศทางลม ควรปรับปรุงในการออกแบบกันสาด ค.ส.ล. ให้มีระยะยื่นเพื่อคัดลมให้เข้ามาในอาคาร ลักษณะอาคารเรียนสถาปัตยกรรมได้รับแสงอาทิตย์โดยตรง ทำให้ได้รับผลกระทบเรื่องความร้อนและอุณหภูมิ แนวทางในการปรับปรุง ควรใช้เหล็กอลูมิเนียมห้อยจากกันสาด และใช้แผงกันแดด ค.ส.ล. แบบผสมทั้งในแนวตั้งและแนวนอน อาคารเรียนสถาปัตยกรรมได้รับเสียงรบกวนเกินระดับที่เหมาะสม ควรปรับปรุงด้วยการปิดหน้าต่าง อาคารเรียนไม่ได้รับฝนสาด ระบายอากาศได้ดี ควรปรับปรุงที่ตั้งอาคารเรียนสถาปัตยกรรม ในด้านความร้อนและแสงแดดที่ส่งเข้ามาในอาคารเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อนำไปใช้พัฒนาผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Research and Urban Design Development) เกี่ยวกับแนวคิดในการวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดินในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย โดยผู้วิจัยศึกษาจากการใช้แบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ วางผังการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ดังนั้นเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยไว้ดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การตรวจสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ อาจารย์ นักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย จำนวน 13,577 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ นักศึกษาในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย จำนวน 413 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น รายละเอียดแสดงดังตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประเภท	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อาจารย์	220	113
นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร	485	31
นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	1,681	47
นักศึกษาคณะมนุษยและสังคมศาสตร์	1,256	40
นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ	8,523	85
นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1,387	43
นักศึกษาคณะครุศาสตร์	253	53
รวม	13,577	413

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.2.1 แบบสอบถาม เป็นการถามแนวความคิดเห็นของกลุ่มผู้ใช้อาคารที่มีต่อสภาพแวดล้อมของกลุ่มอาคารเรือนในสถาบันฯ รวมทั้งแนวความคิดในการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มผู้ใช้อาคารในสถาบันฯ แบบสอบถามนี้มี 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์ และชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษา โดยแบบสอบถามแต่ละชุดแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตั้งกักคณะ ประสพการณ์ในการทำงานในสถาบันฯ แห่งนี้ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลทางด้านสภาพแวดล้อมของกลุ่มอาคารในสถาบันฯ รวมทั้งแนวคิดในการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะและของสถาบันฯ ในอนาคต ประกอบด้วยคำถาม 20 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะ (ลักษณะการขยายตัวของคณะ) ประกอบด้วยคำถาม 12 ข้อ

ชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษา

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ หลักสูตร ตั้งกักคณะ ประสพการณ์ในการทำงานในสถาบันฯ แห่งนี้ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลทางด้านสภาพแวดล้อมของกลุ่มอาคารในสถาบันฯ รวมทั้งแนวคิดในการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะและของสถาบันฯ ในอนาคต ประกอบด้วยคำถาม 20 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะ (ลักษณะการขยายตัวของคณะ) ประกอบด้วยคำถาม 12 ข้อ

3.2.2 แบบสำรวจ เป็นข้อมูลทางสภาพแวดล้อมทางกายภาพของทางสถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาตงกรณ์ โดยจะเป็นการเก็บบันทึกเพื่อเป็นข้อมูลประกอบจากการสำรวจ, ภาพถ่าย, รูปแบบการจัดวางผัง, สถิติ, รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยจัดแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเกี่ยวกับสภาพที่ตั้ง
2. ด้านการจัดผังบริเวณ
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

3.3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ทำการตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของถ้อยคำ จำนวนภาษาและความชัดเจนในข้อคำถาม

3.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม และจำนวนภาษาที่ใช้

โดยมีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. อาจารย์เฉลิมชัย เทพหัสดิน ณ อยุธยา อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรม สถาบันราชภัฏพระนคร (ปัจจุบันเกษียณราชการแล้ว)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีรณีย์ รักหลวง อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โปรแกรมวิชาออกแบบ-เขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตลพบุรี
3. อาจารย์จรัสพงษ์ รักการ อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการผลิต(สาขาค้านวิจัย) สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตลพบุรี

3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมและผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาแล้วมาแก้ไขอีกครั้งแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ชุด ณ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตลพบุรี เพื่อทราบปัญหา และข้อผิดพลาดจากการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอใ้หน่วยงานบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้กับทางสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตลพบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา

3.4.2 ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามจากอาจารย์และนักศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตลพบุรี เมื่อประชากรและกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.3 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บข้อมูลโดยการสำรวจและสังเกต โดยเครื่องมือที่กำหนดไว้ทำการสำรวจและสังเกตตรงทางภาคสนาม

3.4.4 เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุดไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษารวบรวมจากเอกสาร ผู้วิจัยจะนำมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.2 ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้ข้อมูลดิบแล้วผู้วิจัยนำมารวบรวมคะแนนในแต่ละตอนและแต่ละเรื่อง แล้ววิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยอาศัยค่าร้อยละ จำแนกตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่อาคารและกลุ่มอาคาร
3. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

3.5.3 ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่ทางภาคสนาม เมื่อได้ข้อมูลดิบแล้วผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยหลักการและเหตุผล ภายใต้เงื่อนไขสภาวะการณ์ปัจจุบัน

เมื่อได้ผลการสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมาเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิดในทางทฤษฎีการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยสงครณี และนำผลที่ได้ทั้งหมดมาทำการออกแบบสภาพผังแม่บทให้กับสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยสงครณี และเป็นการเสนอแนวทางการออกแบบผังแม่บทของสถาบันต่อไป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และนำเสนอในหัวข้อต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม(อาจารย์)

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกของอาคาร

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม(นักศึกษา)

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกของอาคาร

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจ

4.3.1 ข้อมูลด้านเกี่ยวกับสภาพที่ตั้ง

4.3.2 ข้อมูลด้านการจัดผังบริเวณและสิ่งอำนวยความสะดวก

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม(อาจารย์)

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในสถาบัน

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
เพศ ชาย	34	36.2	2
หญิง	60	63.8	1
รวม	94	100	
อายุ 20-25	9	9.6	3
26-30	29	30.9	1
31-35	9	9.6	3
36-40	8	8.5	4
41-45	10	10.6	2
46 ปีขึ้นไป	29	30.9	1
รวม	94	100	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
วุฒิการศึกษา			
ปริญญาตรี	35	37.2	2
ปริญญาโท	51	54.3	1
ปริญญาเอก	8	8.5	3
รวม	94	100	
ตำแหน่ง			
อาจารย์ประจำ	34	36.2	2
ผู้บริหาร	7	7.4	4
อาจารย์พิเศษ	39	41.4	1
เจ้าหน้าที่	14	14.9	3
รวม	94	100	
ประสบการณ์สอน (ปี)			
1-3	41	43.6	1
4-6	21	22.3	2
7-9	8	8.5	4
10 ปีขึ้นไป	20	21.3	3
ไม่ตอบ	4	4.3	5
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.1 พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.8 ส่วนใหญ่มีอายุ 26-30 ปี และ 46 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30.9 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาโท ร้อยละ 54.3 สถานภาพส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ประจำ ร้อยละ 36.2 รองลงมาเป็นอาจารย์พิเศษ ร้อยละ 34 ประสบการณ์สอนส่วนใหญ่อยู่ที่ 1-3 ปี ร้อยละ 43.6 รองลงมาอยู่ที่ 4-6 ปี ร้อยละ 22.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกของอาคาร และกลุ่มอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์

ตารางที่ 4.2 อาคารที่ปฏิบัติงานประจำ

อาคาร	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
คณะวิทยาการจัดการ	23	24.5	2
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	29	30.9	1
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	11	11.7	4
คณะครุศาสตร์	12	12.8	3
คณะเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตร	3	3.2	7
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	7	7.4	6
สำนักงานอธิการ	8	8.5	5
ไม่ตอบ	1	1.1	8
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.2 อาจารย์ส่วนใหญ่จากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร้อยละ 30.9 รองลงมา คือคณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 24.5 อันดับ 3 คือ คณะครุศาสตร์ ร้อยละ 12.8

ตารางที่ 4.3 ลักษณะอาคารและกลุ่มอาคาร

ลักษณะอาคาร	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
กว้าง โปร่ง ไม่แออัด	54	57.4	1
คับแคบ ค่อนข้างแออัด	36	38.3	2
ไม่มีความเห็น	4	4.3	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะอาคารและกลุ่มอาคาร ดังนี้ คือ ร้อยละ 57.4 คิดว่าอาคารและกลุ่มอาคาร กว้าง โปร่ง ไม่แออัด ส่วนความคิดเห็นด้านคับแคบ ค่อนข้างแออัด ร้อยละ 38.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 ลักษณะการคมนาคมเพื่อเข้าไปถึงตัวอาคารและกลุ่มอาคาร

การคมนาคม	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
ใกล้ เข้าถึงสะดวก	46	48.9	1
ปานกลาง	44	46.8	2
ไกล ไม่ค่อยสะดวก	4	4.3	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.4 การคมนาคมและการเข้าถึงตัวอาคาร ร้อยละ 48.9 ใกล้และเข้าถึงสะดวก คิดว่าสะดวกปานกลางร้อยละ 46.8 คิดว่าไกลร้อยละ 4.3

ตารางที่ 4.5 การต่อเติมและขยายอาคาร

การขยาย ต่อเติม	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
ได้	37	39.4	2
ไม่ได้	57	60.6	1
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.5 อาจารย์ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 39.4 มองว่าคณะของตนเองสามารถต่อเติมและขยายอาคารออกไปได้ คิดว่าต่อเติมไม่ได้ร้อยละ 60.6 (กลุ่มอาคารตรงกลางฝั่งสถาบัน)

ตารางที่ 4.6 สภาพทั่วไปของอาคารเรียน

สภาพทั่วไป	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
สะอาด ร่มรื่น	79	84	1
ทึบ ไม่โปร่งแสง	10	10.6	2
ไม่ตอบ	5	5.4	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.6 จะพบว่าสภาพทั่วไปของอาคารเรียนร้อยละ 84 สะอาด ร่มรื่น ร้อยละ 10.6 คิดว่าสะอาดและร่มรื่นปานกลาง รองลงไปสะอาดมาก ไม่มีความเห็นร้อยละ 5.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 สภาพทั่วไปของอาคาร (สะอาด, ร่มรื่น)

สภาพทั่วไป	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มาก	15	16	2
ปานกลาง	57	60.6	1
น้อย	8	8.5	4
ไม่ตอบ	14	14.9	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.7 ทางด้านสภาพทั่วไปของอาคารด้านความสะอาด ร่มรื่น คิดว่าสะอาดปานกลาง ร้อยละ 60.6 และคิดว่าสะอาดมาก ร้อยละ 16

ตารางที่ 4.8 ทางสัญจรระหว่างอาคาร

การสัญจร	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
เชื่อมต่อกับกลุ่มอาคารใกล้เคียงกันได้อย่างดี	48	51.1	1
ไกล เดินทางระหว่างอาคารไม่สะดวก (เดินเท้า)	38	40.4	2
ไกล เดินทางใช้รถยนต์ จักรยานยนต์ จักรยาน	6	6.4	3
ไม่ตอบ	2	2.1	4
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.8 ทางสัญจรระหว่างอาคารส่วนใหญ่ เห็นว่าเชื่อมต่อกับกลุ่มอาคารได้เป็นอย่างดี ร้อยละ 51.1 รองลงไปเห็นว่าไกล เดินเท้าไม่ค่อยสะดวก ร้อยละ 40.4

ตารางที่ 4.9 สถานที่พักผ่อนของนักศึกษา

สถานที่พักผ่อน	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มี	88	93.6	1
ไม่มี	2	2.1	3
ไม่ตอบ	4	4.3	2
รวม	94	100	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.9 อาจารย์ส่วนใหญ่คิดว่ามีบริเวณ หรือสถานที่พักผ่อนสำหรับนักเรียนร้อยละ 93.6 คิดว่าไม่มีร้อยละ 2.1

ตารางที่ 4.10 ปริมาณสถานที่พักผ่อนของนักศึกษา

ปริมาณสถานที่	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
เพียงพอ	9	9.6	3
ไม่เพียงพอ	75	79.8	1
ไม่ตอบ	10	10.6	2
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.10 อาจารย์คิดว่ามีสถานที่พักผ่อนแต่ไม่เพียงพอ ร้อยละ 79.8 คิดว่ามีเพียงพอ ร้อยละ 9.6

ตารางที่ 4.11 การจัดสวนหย่อมรอบๆอาคารและกลุ่มอาคาร

การจัดสวนหย่อม	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
เหมาะสม สะอาด ร่มรื่น	32	26	2
ควรปรับปรุง	61	73	1
ไม่ตอบ	1	1	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.11 อาจารย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 73 เห็นว่าการจัดสวนหย่อมรอบๆ กลุ่มอาคารควรปรับปรุง รองลงไปพบว่าเหมาะสม สะอาด ร่มรื่น อีกร้อยละ 26

ตารางที่ 4.12 ทิศทางของแสงธรรมชาติที่ส่องเข้าหาตัวอาคาร

ลักษณะแสง	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
สว่างกำลังดี ไม่แสบตา	45	48	2
ค่อนข้างมืด ต้องเปิดไฟฟ้าช่วย	46	49	1
ไม่ตอบ	3	3	3
รวม	94	100	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.12 ทิศทางของแสงที่ต้องเข้ามาในอาคาร ส่วนใหญ่พบว่าตัวอาคารค่อนข้างมืด ต้องเปิดไฟฟ้าช่วยถึงร้อยละ 49 รองลงมาสว่างกำลังดี ไม่สบายตา ร้อยละ 48

ตารางที่ 4.13 เสียงรบกวนจากภายนอกอาคาร

เสียงรบกวนภายนอก	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มี	55	58.5	1
ไม่มี	33	35.1	2
ไม่ตอบ	6	6.4	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.13 ด้านเสียงรบกวนจากภายนอกอาคาร พบว่ามีถึงร้อยละ 58.5 (จากอาคาร ส่วนด้านหน้าของสถาบัน) ซึ่งเป็นเสียงจากยานพาหนะที่สัญจรในสถาบัน ร้อยละ 35.1 พบว่าไม่มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคาร (ด้านหลังสถาบัน)

ตารางที่ 4.14 เสียงรบกวนจากภายในอาคาร

เสียงรบกวนภายใน	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มี	33	35.1	2
ไม่มี	36	38.3	1
ไม่ตอบ	25	26.6	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.14 ส่วนเสียงรบกวนจากภายในอาคาร ร้อยละ 38.3 พบว่าไม่มี รองลงไป ร้อยละ 35.1 เป็นเสียงของการเรียนการสอนและการสนทนารอบห้องที่ทำกิจกรรมอยู่

ตารางที่ 4.15 อุปกรณ์ช่วยระบายอากาศภายในห้อง

อุปกรณ์	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
พัดลม	27	28.7	2
เครื่องปรับอากาศ	62	66	1
ไม่ตอบ	5	5.3	3
รวม	94	100	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.15 ด้านการใช้อุปกรณ์ช่วยในการระบายอากาศพบว่าต้องใช้เครื่องปรับอากาศถึงร้อยละ 66 รองลงไปคือพัดลมร้อยละ 28.7

ตารางที่ 4.16 การระบายอากาศในตัวอาคาร

การระบายอากาศ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
ตัวอาคารมีการถ่ายเทอากาศที่ดี	33	35.1	2
ค่อนข้างร้อน อบอ้าว นาน ๆ ลมจึงพัดมา	58	61.7	1
ไม่ตอบ	3	3.2	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.16 ส่วนการระบายอากาศในอาคารพบว่ายังไม่มีการระบายอากาศจากธรรมชาติที่ดี คือ ร้อยละ 61.7 ตัวอาคารค่อนข้างร้อน อบอ้าว นาน ๆ ครั้ง ถึงจะลมจะพัดผ่านอาคาร คือ กลุ่มอาคารที่ 1 จะอยู่ที่ อาคารที่ 3, 4, 5, 6 ซึ่งเป็นอาคารที่ปลูกสร้างกันอยู่ค่อนข้างแออัด ส่วนร้อยละ 35 เป็นอาคารที่อากาศถ่ายเทได้ดีจะเป็นอาคารที่อยู่บริเวณรอบนอกอาคารที่ 1 ได้แก่ อาคาร 1, 2 , ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ , อาคารคหกรรม , อาคารเรียนรวม 15 ชั้น , อาคาร 8, 9 , อาคารเกษตร , ศูนย์วิทยาศาสตร์ และอาคารศิลปกรรม

ตารางที่ 4.17 ทางสัญจรภายในอาคาร

ระยะทาง	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
สั้น	83	88.3	1
ไกล	10	10.6	2
ไม่ตอบ	1	1.1	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.17 ส่วนทางสัญจรภายในอาคารร้อยละ 88 เห็นว่าสั้นและสะดวก รองลงมาร้อยละ 61 ระยะทางในอาคารสั้นและสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 ทางสัญจรภายในอาคาร (สัปดาห์)

ระยะทาง (สัปดาห์)	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
สะดวก	58	61.7	1
ไม่สะดวก	23	24.5	2
ไม่ตอบ	13	13.8	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.18 พบว่าทางสัญจรส่วนใหญ่ในอาคารนั้นสัปดาห์และสะดวกร้อยละ 61.7 และไม่สะดวกร้อยละ 24.5

ตารางที่ 4.19 การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ

การดูแลรักษาความสะอาด	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มาก	17	18.1	2
ปานกลาง	63	67	1
ไม่สะอาด	12	12.8	3
ไม่ตอบ	2	2.1	4
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.19 ด้านความสะอาดภายในอาคาร อาจารย์ส่วนใหญ่คิดว่าห้องเรียนและห้องน้ำสะอาดปานกลาง ร้อยละ 67 รองลงมาคือ สะอาดมาก ร้อยละ 18

ตารางที่ 4.20 การตกแต่งภายในเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการเรียนรู้ เช่น ปลูกต้นไม้

การตกแต่ง	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มี	38	40.4	2
ไม่มี	53	56.4	1
ไม่ตอบ	3	3.2	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.20 ส่วนในด้านการตกแต่งอาคารเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการเรียนรู้ เช่น ปลูกต้นไม้ พบว่าไม่มีการตกแต่งบรรยากาศเท่าที่ควร ถึงร้อยละ 57 และมีการตกแต่งบ้างบางอาคารร้อยละ 40

ตารางที่ 4.21 รูปแบบการสอนของอาจารย์

รูปแบบการสอน	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
บรรยาย อธิบายและสาธิต จัดกลุ่มอภิปราย	63	67	1
การเรียนรู้ด้วยตัวนักศึกษาเอง เช่น วิจัย	13	13.8	2
ทดลองและปฏิบัติการทดลอง	10	10.6	3
การปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักร	3	3.2	5
ไม่ตอบ	5	5.3	4
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.21 จะเห็นได้ว่ารูปแบบการสอนส่วนใหญ่ของอาจารย์จะเป็นการบรรยาย สาธิต จัดกลุ่มอภิปรายร้อยละ 67 รองลงมาคือการทำวิจัย ร้อยละ 14

ตารางที่ 4.22 ความคิดเห็นในการใช้สื่อการเรียนการสอนในอาคาร

รายการอุปกรณ์	เพียงพอ		ไม่เพียงพอ		อันดับ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ
เครื่องฉายข้ามศรีษะ	55	58.5	30	31.9	1	2
โทรทัศน์, วีดีโอ	28	29.8	47	50	2	1
เครื่องฉายทาบแสง	17	18.1	47	50	2	1
เครื่องฉายสไลด์	33	35.1	36	38.3	2	1
LCD Projector	8	8.5	69	73.4	2	1
เครื่องคอมพิวเตอร์	17	18.1	53	56.4	2	1
อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์	19	20.2	39	41.5	2	1
รวม	94	100	94	100		

จากตารางที่ 4.22 อาจารย์ส่วนใหญ่คิดว่าอุปกรณ์ที่ช่วยในการเรียนการสอนที่เพียงพอมีเพียงเครื่องฉายข้ามศรีษะ คือ ร้อยละ 59 ส่วนอุปกรณ์ที่เหลือไม่เพียงพอกับการใช้งาน(จากตารางที่ 4.28) เนื่องจากขาดแคลนค่านงบประมาณและความล่าช้าในการจัดทำโครงการที่จะใช้อุปกรณ์ต่างเหล่านี้ ซึ่งเป็นการลดประสิทธิภาพของการเรียนการสอนของสถาบันให้ค่อยลงไป ซึ่งขัดกับหลักการของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า ต้องการส่งเสริมด้านวิชาการให้กับสถาบัน แต่ในขณะที่การเรียนการสอนยังขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้การส่งเสริมการเรียนการสอนที่เพียงพอกับความต้องการของผู้สอนและผู้เรียนในสถาบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.23 การดูแล ซ่อมแซมปรับปรุงสภาพบริเวณภายนอกและภายในอาคาร

การดูแล ซ่อมแซม	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
ยังขาดการซ่อมบำรุงรักษา	55	58.5	1
มีการซ่อมบำรุงรักษาอยู่เสมอ	20	21.3	2
ไม่ตอบ	19	20.2	3
รวม	94	100	

จากตารางที่ 4.23 ทางด้านการดูแลและซ่อมแซมปรับปรุงสภาพบริเวณภายนอกและภายในอาคาร พบว่าอาคารในสถาบันส่วนใหญ่ยังขาดการซ่อมบำรุงรักษาถึงร้อยละ 59 อาคารที่สร้างและต่อเติมขึ้นมาใหม่ยังมีการซ่อมบำรุงและดูแลรักษาอยู่เสมอ คือ ร้อยละ 21 ซึ่งอาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารเก่าที่ยังมีการใช้งานและต่อเติมเข้าไปใหม่ จึงเป็นสิ่งที่ต้องมีการบำรุง ดูแล ซ่อมแซมส่วนที่เป็นอาคารเก่าให้ใช้งานได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม(นักศึกษา)

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบัน

ตารางที่ 4.24 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
เพศ ชาย	140	46.7	2
หญิง	160	53.3	1
รวม	300	100	
อายุ			
ต่ำกว่า 20 ปี	7	2.3	4
21-30 ปี	198	66	1
31-40 ปี	75	25	2
41-50 ปี	19	6.3	3
50 ปีขึ้นไป	1	0.1	5
รวม	300	100	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.24 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ	
หลักสูตร ครุศาสตร์บัณฑิต	54	18	3	
วิทยาศาสตร์บัณฑิต	128	42.7	1	
ศิลปศาสตร์บัณฑิต	117	39	2	
ไม่ตอบ	1	0.3	4	
รวม	300	100		
นักศึกษาภาคปกติ	6	2	2	
นักศึกษาภาคกศ.ปช.	294	98	1	
รวม	300	100		
คณะที่สังกัด	คณะครุศาสตร์	53	17.7	2
	คณะเทคโนโลยีการเกษตร	31	10.3	6
	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	47	15.7	3
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	40	13.3	5
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	43	14.3	4
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	85	28.3	1
ไม่ตอบ		1	0.3	7
รวม	300	100		

จากตารางที่ 4.24 เป็นตารางข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษา โดยพบว่าเป็นเพศหญิงร้อยละ 53 เพศชายร้อยละ 47 และร้อยละ 67 อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี รองลงมา คือ 31-40 ปี อีกร้อยละ 25 หลักสูตรส่วนใหญ่ที่สำรวจพบว่าร้อยละ 43 เป็นหลักสูตรของวิทยาศาสตร์บัณฑิต รองลงไปเป็นศิลปศาสตร์บัณฑิตอีกร้อยละ 39 ส่วนสถานภาพของนักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 98 เป็นนักศึกษาภาคกศ.ปช.(การศึกษาเพื่อปวงชน) คณะที่นักศึกษาสังกัดส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร้อยละ 29 รองลงมาคือคณะครุศาสตร์ ร้อยละ 18 อันดับ 3 คือ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ร้อยละ 16

หมายเหตุ การที่นักศึกษาภาคปกติมีจำนวนน้อยเนื่องจากการสำรวจข้อมูลอยู่ในช่วงปีภาคเรียนข้อมูลที่ได้มาจากนักศึกษาภาคปกติที่ทำงานอยู่ในหอพักที่สถาบัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพทั้งภายในและภายนอก
ของอาคารและกลุ่มอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรัง

ตารางที่ 4.25 อาคารที่ปฏิบัติงานประจำ

อาคาร	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
คณะวิทยาการจัดการ	90	30	1
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	43	14.3	4
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	22	7.3	6
คณะครุศาสตร์	51	17	2
คณะเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตร	29	9.7	5
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	49	16.3	3
อาคารเรียนรวม 15 ชั้น	14	4.7	7
ไม่ตอบ	2	0.7	8
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.25 ลักษณะอาคารและกลุ่มอาคาร พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่คณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 30 รองลงมาคณะครุศาสตร์ ร้อยละ 17 อันดับ 3 คือ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ร้อยละ 16

ตารางที่ 4.26 ลักษณะอาคารและกลุ่มอาคาร

ลักษณะอาคาร	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
กว้าง โปร่ง ไม่แออัด	159	53	1
คับแคบ ค่อนข้างแออัด	120	40	2
ปานกลางไม่กว้างและไม่แคบ	16	5.3	3
ไม่มีความเห็น	5	1.7	4
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.26 ส่วนลักษณะอาคารส่วนใหญ่พบว่า กว้างโปร่ง ไม่แออัด ร้อยละ 53 คับแคบ ค่อนข้างแออัด ร้อยละ 40 และร้อยละ 5.3 คิดว่ากว้างปานกลางและไม่คับแคบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.27 ลักษณะการคมนาคมเพื่อเข้าไปถึงตัวอาคารและกลุ่มอาคาร

การคมนาคม	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
ใกล้ เข้าถึงสะดวก	75	25	2
ปานกลาง	174	58	1
ไกล ไม่ค่อยสะดวก	46	15.3	3
ไม่ตอบ	5	1.7	4
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.27 นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าลักษณะการคมนาคมอยู่ปานกลางไม่ใกล้ ไม่ไกล ร้อยละ 58 รองลงมาใกล้ สะดวก ร้อยละ 25

ตารางที่ 4.28 การต่อเติมและขยายอาคาร

การขยาย ต่อเติม	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
ได้	153	51	1
ไม่ได้	141	47	2
ไม่ตอบ	6	2	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.28 นักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าการต่อเติมและขยายอาคารเห็นว่าต่อเติมได้ถึงร้อยละ 52 และต่อเติมไม่ได้ร้อยละ 47

ตารางที่ 4.29 สภาพทั่วไปของอาคารเรียน

สภาพทั่วไป	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
สะอาด ร่มรื่น	259	86.3	1
ทึบ ไม่โปร่งแสง	24	8	2
ไม่ตอบ	17	5.7	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.29 สภาพทั่วไปของอาคารเรียน โดยพบว่า ร้อยละ 86 สะอาดร่มรื่น และร้อยละ 8 คิดว่าทึบไม่โปร่งแสง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.30 สภาพทั่วไปของอาคาร (สะอาด, ร่มรื่น)

สภาพทั่วไป	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มาก	24	8	3
ปานกลาง	203	67.7	1
น้อย	22	7.3	4
ไม่ตอบ	51	17	2
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.30 ลักษณะความสะอาดอยู่ในเกณฑ์ปานกลางร้อยละ 68 สะอาดมากร้อยละ 8

ตารางที่ 4.31 ทางสัญจรระหว่างอาคาร

การสัญจร	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
เชื่อมต่อกับกลุ่มอาคารใกล้เคียงกันได้อย่างดี	123	41	2
ไกล เดินทางระหว่างอาคารไม่สะดวก (เดินเท้า)	153	51	1
ไกล เดินทางใช้รถยนต์ จักรยานยนต์ จักรยาน	14	4.7	3
ไม่ตอบ	10	3.3	4
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.31 ส่วนทางสัญจรระหว่างอาคารพบว่า นักศึกษาร้อยละ 51 มีความคิดเห็นว่าไกล เดินเท้าไม่ค่อยสะดวก ส่วนร้อยละ 41 เชื่อมต่อกับกลุ่มอาคาร ได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.32 สถานที่พักผ่อนของนักศึกษา

สถานที่พักผ่อน	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มี	286	95.3	1
ไม่มี	3	1	3
ไม่ตอบ	11	3.7	2
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.32 นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีสถานที่พักผ่อนของนักศึกษา ร้อยละ 96 ไม่มีร้อยละ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.33 ปริมาณสถานที่พัก่อนของนักศึกษา

ปริมาณสถานที่	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
เพียงพอ	85	28.3	2
ไม่เพียงพอ	199	66.3	1
ไม่ตอบ	16	5.3	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.33 (จากตารางที่4.31)ในด้านปริมาณสถานที่พัก่อนพบว่าไม่เพียงพอถึงร้อยละ 67 เพียงพอมีเพียงร้อยละ 29

ตารางที่ 4.34 การจัดสวนหย่อมรอบๆอาคารและกลุ่มอาคาร

การจัดสวนหย่อม	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
เหมาะสม สะอาด ร่มรื่น	101	33.7	2
ควรปรับปรุง	193	64.3	1
ไม่ตอบ	5	1.7	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.34 ส่วนการจัดสวนหย่อมรอบๆอาคาร และกลุ่มอาคารพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษา ร้อยละ 64 ควรมีการปรับปรุง รองลงไป คือ เหมาะสม สะอาด ร่มรื่น ร้อยละ 34

ตารางที่ 4.35 ตู้ขายของ เครื่องดื่ม ของทานเล่น

การจัดสวนหย่อม	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
เพียงพอกับความต้องการ	100	33.3	2
ไม่เพียงพอกับความต้องการ	199	63.7	1
ไม่ตอบ	1	3	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.35 ทางด้านความคิดเห็นด้านการบริการด้านตู้ขายเครื่องดื่ม ของทานเล่นของนักศึกษาพบว่า ไม่เพียงพอกับความต้องการถึงร้อยละ 64 เพียงพอกับความต้องการร้อยละ 33

ตารางที่ 4.36 ทิศทางของแสงธรรมชาติที่ส่องเข้าหาตัวอาคาร

ลักษณะแสง	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
สว่างกำลังดี ไม่แสบตา	178	59.3	1
ค่อนข้างมืด ต้องเปิดไฟฟ้าช่วย	114	38	2
ไม่ตอบ	8	2.7	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.36 ลักษณะของแสงและเสียงที่เข้าสู่อาคาร พบว่าส่วนใหญ่แสงสว่างเข้าตัวอาคารกำลังดี ไม่แสบตาร้อยละ 59 ค่อนข้างมืด ต้องเปิดไฟฟ้าร้อยละ 38

ตารางที่ 4.37 เสียงรบกวนจากภายนอกอาคาร

เสียงรบกวนภายนอก	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มี	128	42.7	1
ไม่มี	99	33	2
ไม่ตอบ	73	24.3	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.37 ในด้านเสียงรบกวนจากภายนอกอาคาร พบว่ามีเสียงรบกวนจากภายนอกถึงร้อยละ 43 รองลงไป คือ ไม่มีเสียงรบกวน ร้อยละ 33 (ส่วนใหญ่เป็นอาคารที่อยู่ด้านหน้าและติดถนน)

ตารางที่ 4.38 เสียงรบกวนจากภายในอาคาร

เสียงรบกวนภายใน	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มี	153	51	1
ไม่มี	76	25.3	2
ไม่ตอบ	71	23.7	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.38 ส่วนเสียงรบกวนภายในอาคารพบว่า มี ร้อยละ 51 ไม่มี ร้อยละ 25 แสดงว่าเสียงรบกวนภายนอกเกิดจากยานพาหนะที่สัญจรในสถาบัน ส่วนเสียงที่เกิดจากภายในจะเป็นเสียงของการสนทนาของนักศึกษา ระหว่างพักและเปลี่ยนชั่วโมงเรียนระหว่างอาคาร

ตารางที่ 4.39 อุปกรณ์ช่วยระบายอากาศภายในห้อง

อุปกรณ์	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
พัดลม	148	49.3	1
เครื่องปรับอากาศ	145	48.3	2
ไม่ตอบ	7	2.3	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.39 ด้านการระบายอากาศโดยการใช้อุปกรณ์ช่วย พบว่าอาคารส่วนใหญ่ใช้พัดลมถึงร้อยละ 50 รองลงไปเป็นเครื่องปรับอากาศร้อยละ 48

ตารางที่ 4.40 การระบายอากาศในตัวอาคาร

การระบายอากาศ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
ตัวอาคารมีการถ่ายเทอากาศที่ดี	105	35	2
ค่อนข้างร้อน อบอ้าว นาน ๆ ลมจึงพัดมา	189	63	1
ไม่ตอบ	6	2	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.40 ส่วนการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติพบว่าร้อยละ 63 ค่อนข้างร้อน อบอ้าว นาน ๆ ลมจึงพัดมา รองลงไปร้อยละ 35 ตัวอาคารมีการถ่ายเทอากาศได้ดี แสดงว่ากลุ่มอาคารด้านใน ค่อนข้างร้อน ส่วนกลุ่มอาคารด้านนอกมีการถ่ายเทอากาศที่ดี

ตารางที่ 4.41 ทางสัญจรภายในอาคาร

ระยะทาง	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
สั้น	231	77	1
ไกล	21	7	3
ไม่ตอบ	48	16	2
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.41 ส่วนทางสัญจรภายในอาคารพบว่าสั้น ร้อยละ 77 ส่วนส่วนความคิดว่าไกล ร้อยละ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.42 ทางสัญจรภายในอาคาร (สั้น)

ระยะทาง (สั้น)	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
สะดวก	170	56.7	1
ไม่สะดวก	37	12.3	3
ไม่ตอบ	93	31	2
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.42 ส่วนทางสัญจรภายในอาคารพบว่าสะดวก ร้อยละ 57 สั้นส่วนความคิดเห็นว่าไม่สะดวกร้อยละ 13

ตารางที่ 4.43 การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ

การดูแลรักษาความสะอาด	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มาก	33	11	3
ปานกลาง	201	67	1
ไม่สะอาด	59	19.7	2
ไม่ตอบ	7	2.3	4
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.43 การดูแลรักษาความสะอาดภายในอาคาร เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ พบว่าความสะอาดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ร้อยละ 67 รองลงมาคือ ไม่สะอาด ร้อยละ 20

ตารางที่ 4.44 การตกแต่งภายในเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการเรียนรู้ เช่น ปลูกต้นไม้

การตกแต่ง	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
มี	92	30.7	2
ไม่มี	198	66	1
ไม่ตอบ	5	3.3	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.44 ความคิดเห็นของนักศึกษาในเรื่องของการตกแต่งเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการเรียนรู้ เช่น ปลูกต้นไม้ หรือ การจัดตกแต่งต้นไม้ไว้ในอาคารเรียน ร้อยละ 66 ไม่มีการตกแต่งอาคาร ส่วนร้อยละ 31 พบว่ามีการตกแต่งบ้างเป็นบางอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.45 รูปแบบการเรียนของนักศึกษา

รูปแบบการสอน	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
บรรยาย อธิบายและสาธิต	160	53.3	1
จัดกลุ่มอภิปราย	47	15.7	2
การเรียนรู้ด้วยตัวนักศึกษาเอง เช่น วิจัย	32	10.7	3
ทดลองและปฏิบัติการทดลอง	21	7	4
การปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักร	5	1.7	8
การนำเสนอผลงาน	8	2.7	7
การทดลองที่งานภายในสถาบัน	10	3.3	5
การให้นักศึกษาทำงาน โดยจัดรูปแบบองค์กร	5	1.7	8
เรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์	3	1	9
ไม่ตอบ	9	3	6
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.45 รูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษา พบว่าร้อยละ 54 เป็นการบรรยาย อธิบาย และการสาธิต ร้อยละ 15 เป็นการจัดกลุ่มอภิปราย และร้อยละ 11 เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วนร้อยละ 7 เป็นการเรียนปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.46 ความคิดเห็นในการใช้สื่อการเรียนการสอนในอาคาร

รายการอุปกรณ์	เพียงพอ		ไม่เพียงพอ		อันดับ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ
เครื่องฉายข้ามศีรษะ	131	43.7	98	32.7	1	2
โทรทัศน์, วีดีโอ	105	35	137	45.7	2	1
เครื่องฉายทึบแสง	58	19.3	110	36.7	2	1
เครื่องฉายสไลด์	115	38.3	113	37.3	1	2
LCD Projector	49	16.3	183	61	2	1
เครื่องคอมพิวเตอร์	55	18.3	168	56	2	1
อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์	75	25	148	49.3	2	1
รวม	300	100	300	100		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

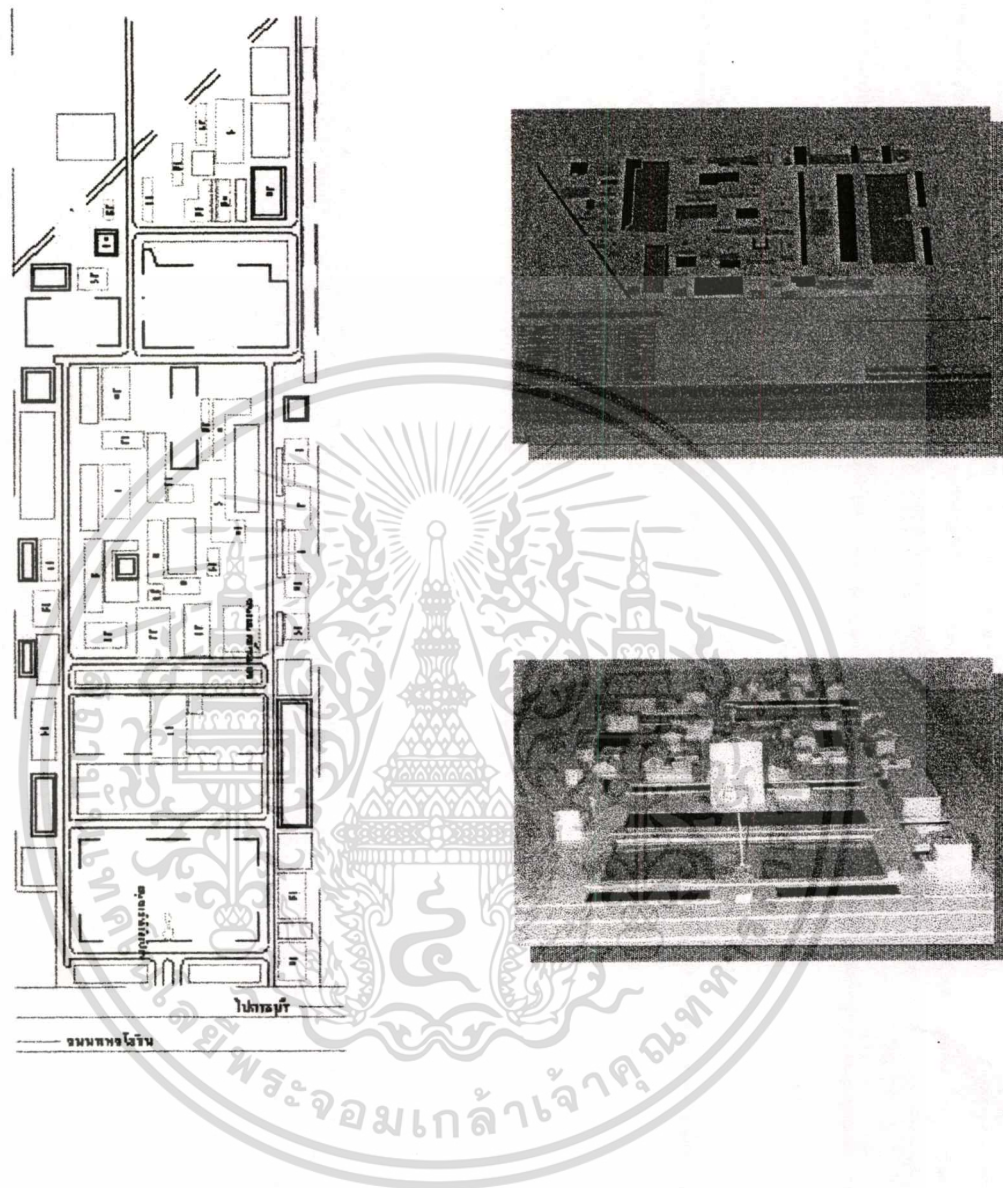
จากตารางที่ 4.46 ส่วนทางด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนพบว่าเครื่องฉายข้ามศีรษะกับเครื่องฉายสไลด์มีเพียงพอกับการใช้งาน คือ ร้อยละ 44 กับร้อยละ 38 ส่วนที่เหลือไม่มีเพียงพอกับการใช้งาน ทั้งนี้มาจากงบประมาณของสถาบันกับการใช้งานด้านการสอนของอาจารย์ ที่ยังไม่สอดคล้องกันกับจุดประสงค์ของสถาบันที่เน้นด้านวิชาการเป็นหลัก

ตารางที่ 4.47 การดูแล ซ่อมแซมปรับปรุงสภาพบริเวณภายนอกและภายในอาคาร

การดูแล ซ่อมแซม	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ	อันดับ
ยังขาดการซ่อมบำรุงรักษา	214	71.3	1
มีการซ่อมบำรุงรักษาอยู่เสมอ	71	23.7	2
ไม่ตอบ	15	5	3
รวม	300	100	

จากตารางที่ 4.47 ในด้านการดูแล และซ่อมแซมปรับปรุงสภาพบริเวณภายนอกและภายในอาคาร พบว่ายังขาดการซ่อมบำรุงถึงร้อยละ 71 รองลงมามีการซ่อมบำรุงอยู่เสมอ ร้อยละ 24 ซึ่งเป็นข้อสังเกตว่าอาคารที่เป็นอาคารที่ใช้งานเป็นประจำและอาคารที่ต่อเติมใหม่ จะเป็นอาคารที่ได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอ ส่วนอาคารเก่าที่มีการใช้งานบ้าง จะไม่ค่อยได้รับการดูแลเท่าที่ควร เพราะสภาพของตัวอาคารเอง ซึ่งทางสถาบันควรปรับปรุงอาคารในส่วนนี้ให้สอดคล้องกับการใช้งานในปัจจุบัน

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

ภาพที่ 4.1 แสดงแผนผังการจัดวางอาคารในปัจจุบันของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย
และภาพหุ่นจำลองของสถาบัน (ด้านบนและด้านหน้า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.3.1 ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่

1. การคมนาคม ถนนทางเข้าหลัก (รถยนต์) โดยทางสถาบัน ได้จัดเป็นทางวันเวย์ ให้รถยนต์เข้า-ออกคนละทางเพื่อสะดวกในการสัญจรเข้ามาจอดรถในสถาบัน
2. ทางเดิน, ทางเท้าที่นักศึกษาใช้เดินระหว่างอาคาร โดยแต่ละอาคารจะจัดทางเดินที่เป็นสัดส่วนไว้ให้โดยส่วนใหญ่ก็เดินได้สะดวก
3. สภาพอากาศ, ทิศทางลม, แสงแดด ของสถาบันพบว่า สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยอยู่ ในทำเลที่เหมาะสม โดยด้านหน้าของสถาบันหันไปด้านทิศตะวันออก ทำให้การจัดวางอาคารต้องหันหน้าไปทางทิศเหนือ และจะทำให้บริเวณด้านนอกของอาคารรับแสงแดดได้ดี รวมถึงการระบายอากาศด้วย

ผลการสำรวจอาคารและกลุ่มอาคารในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย สรุปได้ดังนี้
อาคาร 1 และอาคาร 2 อาคารคณะวิทยาการการจัดการ

ภาพที่ 4.3 อาคารคณะวิทยาการการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, โปรแกรมวิชาคหกรรม

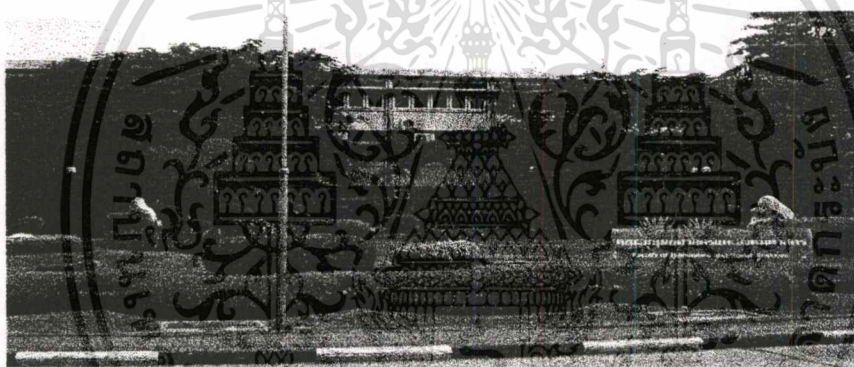
1. บรรยากาศโดยรอบอาคาร ไม่ดีเท่าที่ควร ด้านหน้าติดถนน เสียงรบกวนมาก ทั้งรถยนต์ และนักศึกษาที่เข้าไปใช้งานในอาคาร การจัดสวนมีแต่สวนที่จัดเป็นพุ่มไม้เดี่ยว
2. ห้องน้ำภายในอาคาร สะอาดเพียงพอสำหรับอาจารย์และนักศึกษา
3. สถานที่จอดรถไม่สะดวก ไม่เพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่และอาจารย์ นักศึกษาต้องนำรถยนต์ไปจอดบริเวณอื่นแล้วเดินเท้าเข้ามา
4. อาคารติดถนน มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารมาก ทำให้ตัวห้องเรียนต้องปิดทึบ การระบายอากาศไม่ดี อับ
5. การเดินทางระหว่างอาคาร สะดวกในการเดินเท้า
6. การดูแลรักษาอาคาร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคาร 3 อาคารบัณฑิตวิทยาลัย (อยู่ติดกับอาคาร 1 และ 2)

1. บรรยากาศโดยรอบอาคาร ไม่ดีเท่าที่ควร ด้านหน้าติดถนน เสียงรบกวนมาก ทั้งรถยนต์ และนักศึกษาที่เข้าไปใช้งานในอาคาร การจัดสวนมีแต่สวนที่จัดเป็นพุ่มไม้เตี้ย
2. ห้องน้ำภายในอาคาร เพียงพอเฉพาะเจ้าหน้าที่เท่านั้น อาจารย์และนักศึกษาต้องไปใช้ที่อาคาร 2 เพราะตัวห้องน้ำอยู่ด้านในของอาคาร
3. สถานที่จอดรถไม่สะดวก ไม่เพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่ นักศึกษาต้องนำรถยนต์ไปจอดบริเวณอื่นแล้วเดินเท้าเข้ามาเพื่อติดต่อกงาน
4. ด้านหน้าอาคารติดถนน มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารมาก ทำให้ตัวห้องที่ทำการต้องปิดทึบ การระบายอากาศไม่ดี อับ
5. การเดินทางระหว่างอาคาร สะดวกในการเดินเท้า
6. การดูแลรักษาอาคาร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

อาคาร 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

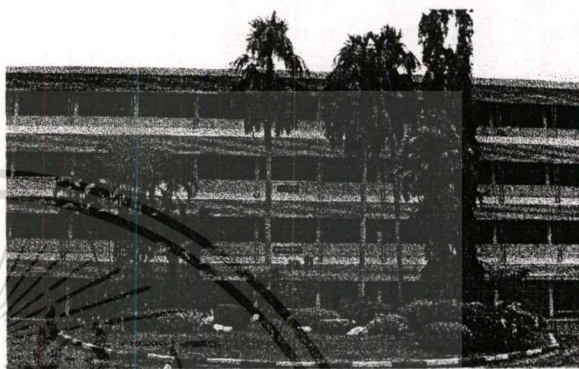
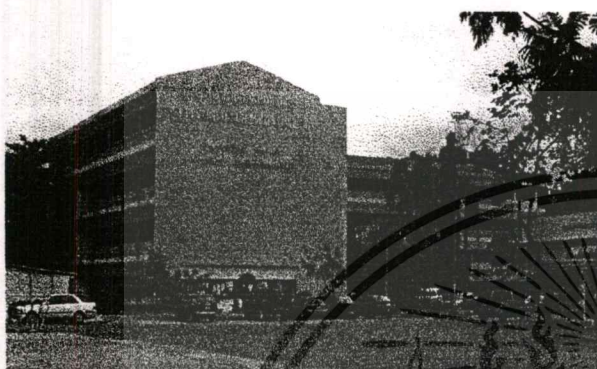
ภาพที่ 4.4 ด้านหน้าอาคาร 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1. บรรยากาศโดยรอบอาคาร พอใช้ ด้านหน้าติดถนน ด้านหลังเป็นที่จอดรถ เสียงรบกวนไม่มากนัก รถยนต์ และนักศึกษาที่เข้าไปใช้งานในอาคาร การจัดสวนมีแต่สวนที่จัดเป็นสนามหญ้าและพุ่มไม้เตี้ย
2. ห้องน้ำภายในอาคาร ก่อนข้างสะอาดสำหรับอาจารย์และนักศึกษา เนื่องจากเป็นอาคารเก่า
3. สถานที่จอดรถไม่สะดวก ไม่เพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่และอาจารย์ นักศึกษาต้องนำรถยนต์ไปจอดบริเวณอื่นแล้วเดินเท้าเข้ามา
4. ด้านหน้าอาคารติดถนน แต่มีสวนหย่อมเป็นแนวกั้น ทำให้เสียงรบกวนจากภายนอกอาคารเบาลงพอสมควร ตัวห้องเรียนพอจะเปิดโล่งได้บ้าง การระบายอากาศพอใช้ ไม่ค่อยอับ
5. การเดินทางระหว่างอาคาร สะดวกในการเดินเท้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. มีที่พักร้อนสำหรับนักศึกษาเพียงพอ แต่อยู่ใต้อาคาร โดยทำเป็นที่กันแดดให้นักศึกษา ร่มรื่น แต่ค่อนข้างร้อน
7. การดูแลรักษาอาคารโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

อาคาร 5 อาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

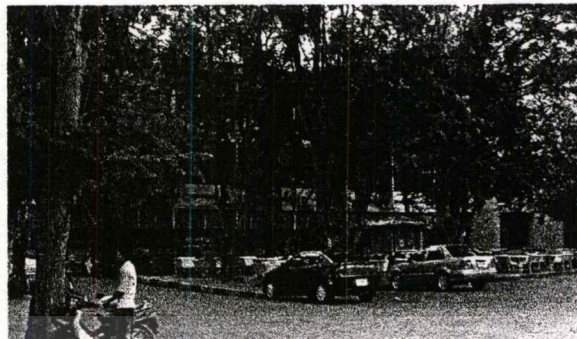
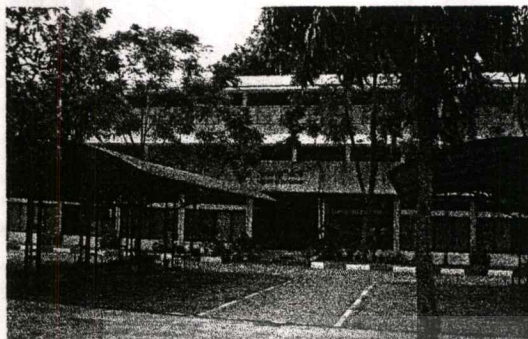

ภาพที่ 4.5 ด้านหน้าคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาพที่ 4.6 อาคารเก่าด้านหน้าคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. บรรยากาศโดยรวมอาคาร ร่มรื่น ต้นไม้ใหญ่ ด้านหน้าติดถนนสายใน เสียงรบกวนน้อย รถยนต์ไม่สามารถเข้ามาด้านในได้ เพราะทางสถาบันไม่อนุญาตให้นำรถยนต์เข้ามาจอดในบริเวณนี้ เสียงรบกวนจะเกิดจากนักศึกษาที่เข้าไปใช้งานในอาคาร การจัดสวนมีสวนที่จัดเป็นพุ่มไม้เตี้ย ไม้ยืนต้น สลับกันไป
2. ห้องน้ำภายในอาคาร ค่อนข้างสะอาดและเพียงพอสำหรับอาจารย์และนักศึกษา เพราะได้รับการปรับปรุง ซ่อมแซมใหม่แล้ว
3. ด้านหน้าอาคารติดต้นไม้สูง มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารน้อยมาก ทำให้ตัวห้องเรียนต้องเปิดโล่ง การระบายอากาศดี โปร่ง แตร้อน เพราะว่ามีแนวต้นไม้เป็นตัวบังลม
4. ด้านหลังอาคารเป็นบ่อน้ำเก่าที่ถมแล้วทำให้สามารถนำรถเข้ามาจอดบนบริเวณนี้ได้
5. การเดินทางระหว่างอาคาร สะดวกในการเดินเท้า
6. มีที่พักร้อนสำหรับนักศึกษาไม่เพียงพอ เพราะพื้นที่อาคารโดยรอบเป็นสวนและถนน การจัดพื้นที่พักร้อนจึงไม่สามารถจัดได้
7. การดูแลรักษาอาคารโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
8. ตัวอาคารมีการต่อเติมใหม่ ทำให้ต้องมีการดูแลรักษาทั้งอาคารเก่าและอาคารใหม่มากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคาร 6 อาคารคณะครุศาสตร์

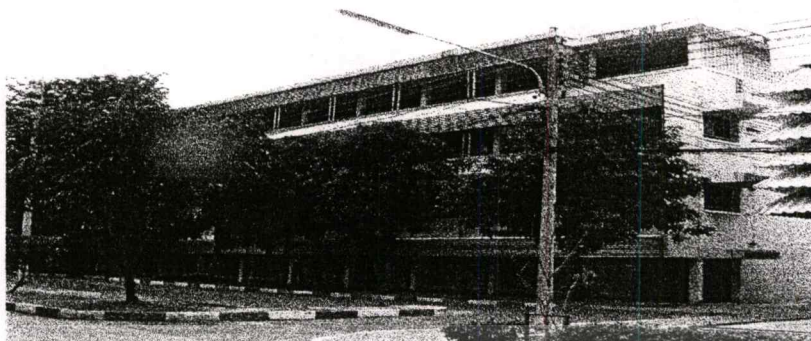
ภาพที่ 4.7 ด้านหน้าคณะครุศาสตร์

ภาพที่ 4.8 ด้านหลังคณะครุศาสตร์

1. บรรยากาศโดยรอบอาคาร ร่มรื่นด้านหน้าจัดเป็นสวนหย่อม มีเสียงรบกวนน้อยมาก เนื่องจากอยู่ติดกับอาคาร 5 และไม่อนุญาตให้นักรถยนต์เข้ามาจอดในบริเวณนี้
2. ห้องน้ำภายในอาคาร ค่อนข้างสะอาดเพียงพอสำหรับอาจารย์และนักศึกษา เพราะเป็นอาคารเก่า ส่วนใหญ่ขาดการซ่อมแซม แคดูแลให้สะอาด
3. สถานที่จอดรถค่อนข้างสะดวก เพราะอยู่อีกด้านหนึ่งของอาคาร แต่ไม่เพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่และอาจารย์ เมื่อที่จอดรถเต็ม นักศึกษาต้องนำรถยนต์ไปจอดบริเวณอื่นแล้วเดินเท้าเข้ามา แต่ก็ไม่ได้ไกลมากนักเมื่อเทียบกับอาคารอื่น
4. ด้านหลังอาคารติดถนน มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารพอสมควร ไม่มากนัก จึงสามารถทำให้ตัวห้องเรียนต้องเปิดโล่ง การระบายอากาศดีพอสมควร แต่บางช่วงก็ร้อน
5. การเดินทางระหว่างอาคาร สะดวกในการเดินเท้า
6. มีที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษาเพียงพอ แต่อยู่ด้านหน้าอาคาร ค่อนข้างร้อน เพราะอยู่ในบริเวณที่อับลม เนื่องจากแนวอาคารและแนวต้นไม้
7. การดูแลรักษาอาคาร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เนื่องจากรอบอาคารมีต้นไม้ ทำให้เศษใบไม้ปลิวเข้ามาในตัวอาคารได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคาร 7 อาคารเรียนรวมคณะครุศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

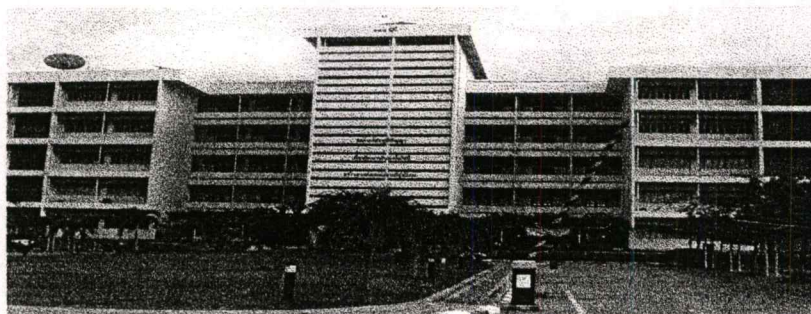

ภาพที่ 4.9 ด้านหน้าอาคาร 7 (อาคารเรียนรวมคณะครุศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์)

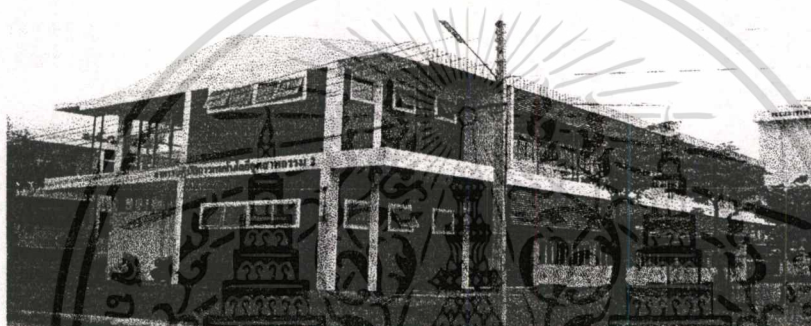
1. บรรยากาศโดยรอบอาคาร ไม่ดีเท่าที่ควร ด้านหน้าติดถนนและที่จอดรถ มีเสียงรบกวนปานกลาง ทั้งรถยนต์ และนักศึกษาที่เข้าไปใช้งานในอาคาร การจัดสวนมีแต่สวนที่จัดเป็นพุ่มไม้เตี้ย และปลูกหญ้าที่บริเวณที่จอดรถ รอบๆ บริเวณอาคารจึงค่อนข้างร้อน
2. ห้องน้ำภายในอาคาร สะอาดเพียงพอสำหรับอาจารย์และนักศึกษา
3. สถานที่จอดรถสะดวก แต่เพียงพอสำหรับนักศึกษาที่เข้ามาใช้งานอาคาร 7 เท่านั้น
4. ด้านหน้าอาคารที่จอดรถ มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารเข้ามาพอสมควร ทำให้ตัวห้องเรียนต้องปิดทึบ การระบายอากาศได้ไม่ดีเท่าที่ควร อับ ห้องเรียนส่วนใหญ่ยังเป็นห้องพักลม มีบางห้องที่ติดเครื่องปรับอากาศ
5. การเดินทางระหว่างอาคาร สะดวกในการเดินเท้า เชื่อมต่อกับอาคาร 5 และ 6 ได้เป็นอย่างดี
6. มีที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษามีไม่เพียงพอ ใต้อาคารมีแค่ม้านั่ง ค่อนข้างร้อน
7. การดูแลรักษาอาคาร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่อนข้างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคาร 8, อาคาร 9, อาคารปฏิบัติการของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ภาพที่ 4.10 อาคาร 9 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ภาพที่ 4.11 อาคาร 8 อาคารปฏิบัติการของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

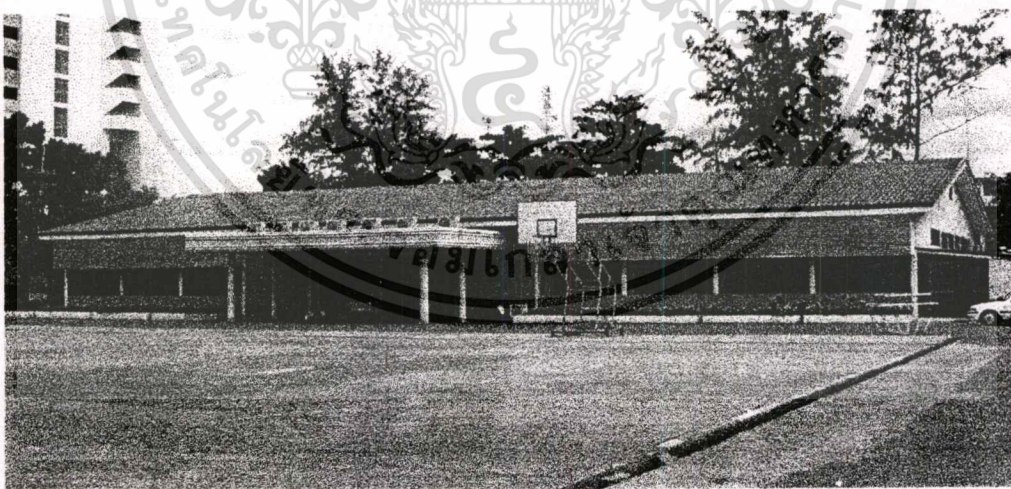

ภาพที่ 4.12 ส่วนที่ต่อเติมอาคาร 8 อาคารปฏิบัติการของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. บรรยากาศโดยรอบอาคาร โปร่ง โล่ง ระบายอากาศได้ดี ด้านหน้าติดถนน เสียงรบกวนน้อย เพราะอยู่ค่อนข้างไกลจากกลุ่มอาคารที่กล่าวมาแล้วข้างต้น(อยู่ด้านหลังสุดของผังสถาบันราชภัฏฯ) การจัดสวนมีแต่สวนที่จัดเป็นพุ่มไม้เตี้ย เนื่องจากเป็นคณะใหม่(ตัวอาคารเพิ่งสร้างได้ 4 ปี) การจัดรูปแบบจึงยังไม่ค่อยลงตัวมากนัก
2. ห้องน้ำภายในอาคาร สะอาดเพียงพอสำหรับอาจารย์และนักศึกษา
3. สถานที่จอดรถค่อนข้างสะดวก เพียงพอสำหรับอาจารย์ นักศึกษา แต่ต้องนำรถยนต์ไปจอดบริเวณด้านข้างอาคารที่จัดไว้ให้ แล้วเดินเท้าเข้ามา
4. ด้านหน้าอาคารติดถนน มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารน้อยมาก ตัวห้องเรียนเปิดโล่ง การระบายอากาศได้ดี ไม่อับ แต่บางช่วงถ้าไม่มีลมพัดก็จะร้อน
5. การเดินทางระหว่างอาคาร ไม่ค่อยสะดวกในการเดินเท้า เพราะค่อนข้างไกลจากกลุ่มอาคารดังกล่าวข้างต้น
6. มีที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษาอยู่บริเวณรอบๆ อาคาร ค่อนข้างสบาย ไม่ร้อนอบอ้าว แต่ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา
7. การดูแลรักษาอาคารโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะได้รับรางวัลในการจัดประกวด 5ศ. ในด้านการจัดระเบียบ ดูแลรักษา และความสะอาดของอาคาร

อาคารหอประชุม

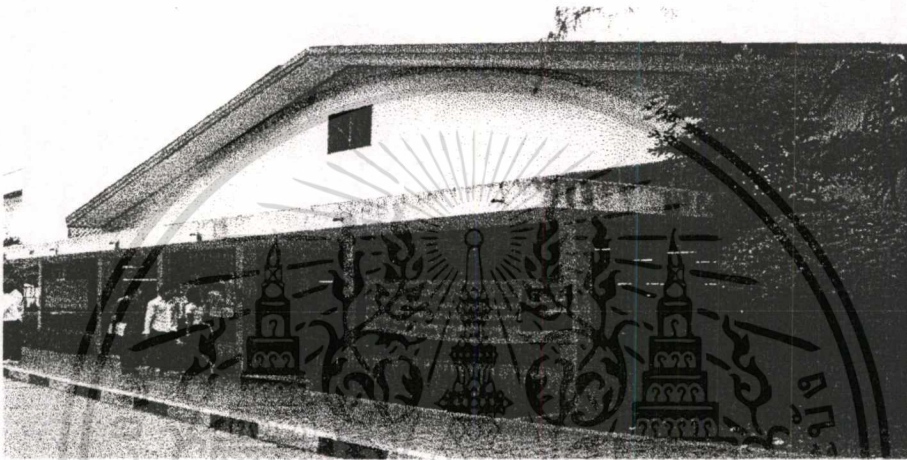

ภาพที่ 4.13 ด้านหน้าอาคารหอประชุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ตัวอาคารได้รับการปรับปรุงใหม่ให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องใช้หอประชุม
2. ตัวหอประชุมต้องจัดให้ที่บ และต้องใช้เครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่ถึง 3 เครื่อง ในการรับนักศึกษา หรือจัดการประชุมต่างๆ
3. ห้องน้ำค่อนข้างสะอาด และได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอ
4. การใช้งานอาคารต้องมีตารางการใช้ประจำ ยกเว้นกิจกรรมพิเศษ

โรงอาหาร(เก่า)

ภาพที่ 4.14 ด้านหน้าอาคาร โรงอาหารเก่า (อยู่ด้านหลังอาคารเรียนรวม 15 ชั้น)

1. บรรยากาศโดยรอบอาคาร—ไม่ดีเท่าที่ควร ด้านหน้าติดถนน มีฝุ่น ควัน เข้ามาในโรงอาหารเกือบตลอดเวลา
2. ห้องน้ำภายในอาคาร ค่อนข้างสะอาด แต่ไม่เพียงพอสำหรับอาจารย์และนักศึกษา
3. ตัวอาคารค่อนข้างที่บ ทำให้การระบายอากาศไม่ค่อยดีเท่าที่ควร ค่อนข้างร้อน แออัด
4. ทางเข้า-ออกของอาคาร มี 2 ทาง และไม่เพียงพอกับปริมาณของนักศึกษา โดยเฉพาะช่วงเวลาพักเที่ยง
5. การเดินทางระหว่างอาคาร สะดวกในการเดินเท้า
6. การดูแลรักษาอาคารโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารเรียนรวม 15 ชั้น

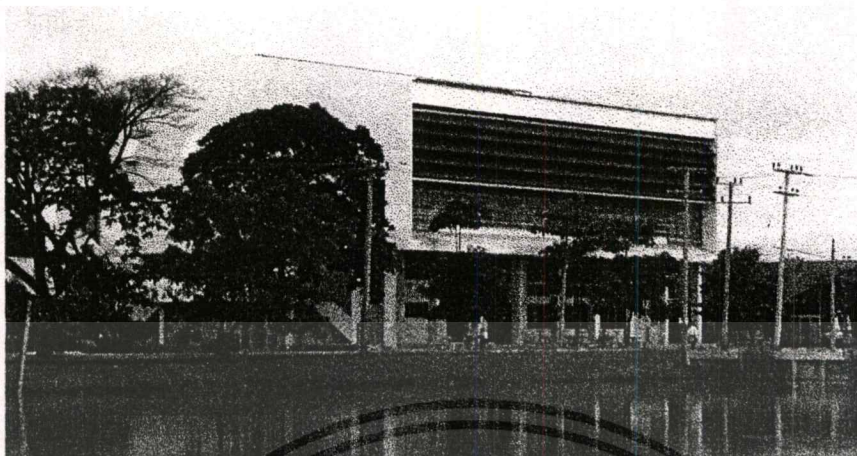

ภาพที่ 4.15 อาคาร 100 ปี (อาคารเรียนรวม 15 ชั้น)

1. บรรยากาศโดยรอบอาคาร โลง โปร่ง สบาย เนื่องจากตัวอาคารเป็นอาคารสูง การจัดสวนมีแต่สวนที่จัดเป็นพุ่มไม้เตี้ย เพราะเป็นอาคารที่สร้างใหม่
2. ห้องน้ำภายในอาคาร สะอาดเพียงพอสำหรับอาจารย์และนักศึกษา (มีทุกชั้น)
3. สถานที่จอดรถไม่สะดวก เพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่และอาจารย์ แต่ไม่เพียงพอสำหรับนักศึกษาเพราะต้องนำรถยนต์ไปจอดบริเวณอื่นแล้วเดินเท้าเข้ามา
4. ด้านหน้าอาคารติดสวน มีเสียงรบกวนจากภายในอาคาร เนื่องจากการเรียนการสอน มีการระบายอากาศได้ดี ไม่ร้อน
5. การเดินทางระหว่างชั้นในอาคาร สะดวกแต่ต้องใช้ลิฟท์
6. มีการจัดที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษาที่ด้านหลังอาคาร เพียงพอ ค่อนข้างร้อน ใช้งานได้เฉพาะช่วงเย็น
7. การดูแลรักษาอาคารโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงอาหาร (ใหม่) อยู่ด้านข้างอาคารคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ภาพที่ 4.16 ด้านหน้าอาคาร โรงอาหารใหม่ (อยู่ด้านหลังคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)

1. เป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นบนเป็นสนามกีฬาในร่ม ชั้นล่างเป็นโรงอาหาร
2. บรรยากาศโดยรอบอาคาร ไม่ดีเท่าที่ควร ด้านหน้าติดถนน มีฝุ่น ล้วน เข้ามาในโรงอาหาร
3. ห้องน้ำภายในอาคาร ค่อนข้างสะอาด เพียงพอสำหรับอาจารย์และนักศึกษา
4. ตัวอาคารค่อนข้างทึบ ทำให้การระบายอากาศไม่ค่อยดีเท่าที่ควร ค่อนข้างร้อน แออัด
5. ทางเข้า-ออกของอาคาร มีทางเดียว และไม่เพียงพอกับปริมาณของนักศึกษา โดยเฉพาะช่วงเวลาพักเที่ยง
6. การเดินทางระหว่างอาคาร สะดวกในการเดินเท้า
7. การดูแลรักษาอาคาร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์วิทยาศาสตร์

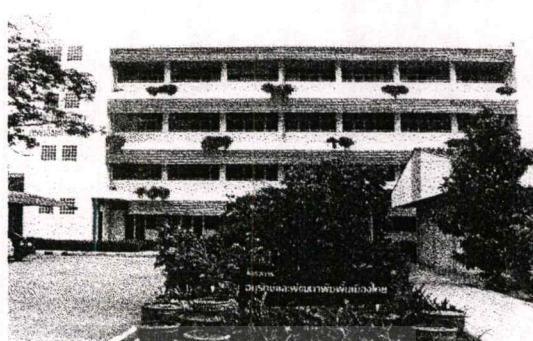
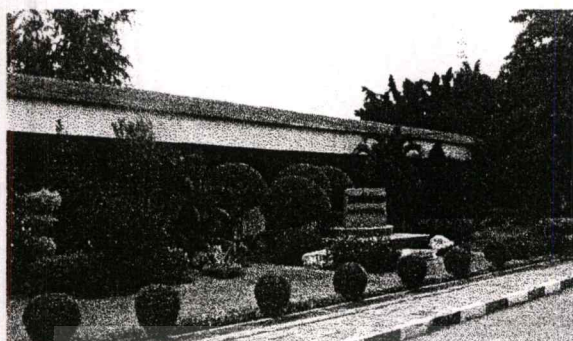

ภาพที่ 4.17 ด้านหน้าอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์ (อยู่ด้านข้างอาคาร 15 ชั้น)

1. เป็นLAB ทดลองทางวิทยาศาสตร์ 4 ชั้น ทางเข้าอยู่ด้านหน้าอาคาร
2. บรรยากาศโดยรอบอาคารโปร่ง โล่ง เฉพาะทางเดิน แต่ในห้องบางห้องค่อนข้างร้อน เนื่องจากบางห้องต้องปิดทึบ เพื่อใช้สำหรับการทดลอง บางห้องต้องใช้เครื่องปรับอากาศเกือบตลอดเวลา บางห้องต้องใช้แสงแดดให้ส่องเข้าห้องเพื่อทำการทดลอง
3. ห้องน้ำสะอาด และเพียงพอสำหรับอาจารย์นักศึกษา และเจ้าหน้าที่
4. ตัวอาคารค่อนข้างสว่าง ไม่ทึบ เนื่องจาก 2 ฝั่งข้างอาคารได้ทำช่องแสงให้ลอดเข้ามาในตัวอาคารตั้งแต่หลังคาจนถึงชั้น 1
5. ที่จอดรถไม่เพียงพอเนื่องจากพื้นที่จำกัด จอดได้เฉพาะอาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปใช้งานเท่านั้น นักศึกษาต้องเดินเท้าเข้ามา
6. การดูแลรักษาอาคาร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มอาคารคณะเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยี

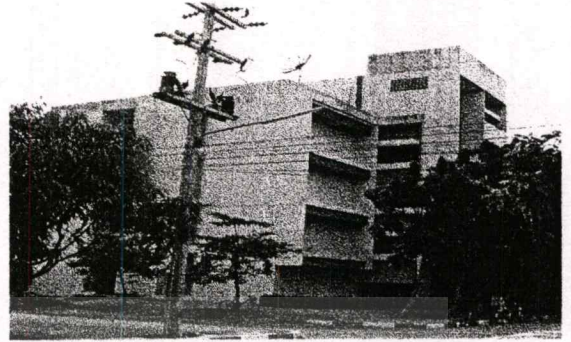
ภาพที่ 4.18 ด้านหน้าอาคารคณะเกษตรและเทคโนโลยี

ภาพที่ 4.19 ด้านหน้าอาคารเรียนรวมคณะเกษตร(อยู่ติดกับอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์)

1. บรรยากาศโดยรอบอาคาร โปร่ง ร่มรื่น ด้านหน้าติดถนนและที่จอดรถบริเวณหน้าอาคาร 7 มีเสียงรบกวนปานกลาง ทั้งรถยนต์ และนักศึกษาที่เข้าไปใช้งานในอาคาร การจัดสวนมีแต่สวนที่จัดเป็นพุ่มไม้เตี้ย และปลูกหญ้า รอบๆ บริเวณอาคารจึงค่อนข้างร้อน เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นแปลงเกษตร
2. ห้องน้ำภายในอาคาร สะอาดพอใช้และเพียงพอสำหรับอาจารย์และนักศึกษา
3. สถานที่จอดรถไม่ค่อยสะดวก เพราะต้องไปใช้ลานจอดรถหน้าอาคาร 7 เท่านั้น เมื่อที่จอดรถหน้าอาคาร 7 เต็ม ต้องมาจอดริมถนนหน้าคณะเกษตร ซึ่งไม่ค่อยเป็นระเบียบเท่าที่ควร
4. ด้านหน้าอาคารที่ติดถนน มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารเข้ามาพอสมควร ทำให้ตัวห้องเรียนต้องปิดทึบ การระบายอากาศได้ไม่ดีเท่าที่ควร อับ ห้องเรียนส่วนใหญ่ยังเป็นห้องพัดลม มีบางห้องที่ติดเครื่องปรับอากาศที่ใช้สำหรับทดลองทางการเกษตร
5. การเดินทางระหว่างอาคาร สะดวกในการเดินเท้า เชื่อมต่อกับอาคาร 6 ,7 และ โรงอาหารเก่า ได้เป็นอย่างดี
6. มีที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษามีเพียงพอ ข้างอาคารมีแต่ม้านั่ง ค่อนข้างร่มรื่นเนื่องจากทางคณะได้ขึงสแลนค์ และปลูกต้นไม้ใหญ่ไว้รอบๆ อาคาร
7. การดูแลรักษาอาคาร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่อนข้างดี เนื่องจากเป็นอาคารเก่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารหอสมุด

ภาพที่ 4.20 ด้านหน้าอาคารหอสมุดกลาง

ภาพที่ 4.21 ด้านหลังห้องสมุดเป็นอาคารต่อเติมขึ้นมาใหม่เพื่อตอบสนองการใช้งาน

1. เป็นอาคารที่ใช้เครื่องปรับอากาศทั้งอาคาร บรรยากาศโดยรอบอาคาร ไม่ดีเท่าที่ควร ด้านหน้าอาคาร 4 มีเสียงรบกวนน้อย โดยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่เข้าไปใช้งานในอาคาร การจัดสวนมีแต่สวนที่จัดเป็นพุ่มไม้เตี้ย และปลูกหญ้าที่บริเวณด้านหน้าอาคาร รอบๆ บริเวณอาคารจึงค่อนข้างร่มรื่น
2. ห้องน้ำภายในอาคาร สะอาดเพียงพอสำหรับอาจารย์และนักศึกษาและเจ้าหน้าที่
3. ที่จอดรถจัดให้เฉพาะรถจักรยานและรถจักรยานยนต์จอดข้างอาคารเท่านั้น เพียงพอสำหรับนักศึกษาที่นำรถเข้ามาใช้ห้องสมุด
4. ทางเข้า-ออกทางเดียวด้านหน้าอาคาร มีการสัญจรที่คับคั่งและมีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารเข้ามาพอสมควร พื้นที่ต้องแบ่งเป็นสัดส่วนเพื่อกันเสียงรบกวน พื้นที่ของอาคารส่วนใหญ่ที่ติดเครื่องปรับอากาศ
5. การเดินทางระหว่างอาคาร สะดวกในการเดินเท้า เชื่อมต่อกับอาคาร 4, 5 และ 6 ได้เป็นอย่างดี แต่ไกลพอสมควรสำหรับอาคาร 9
6. มีที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ภายในอาคาร ใต้อาคารมีแต่ม้านั่ง ค่อนข้างร่มรื่นเพราะติดบ่อน้ำ
7. การดูแลรักษาอาคาร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่อนข้างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่พักผ่อน, ม้านั่ง, ตู้ขายของ

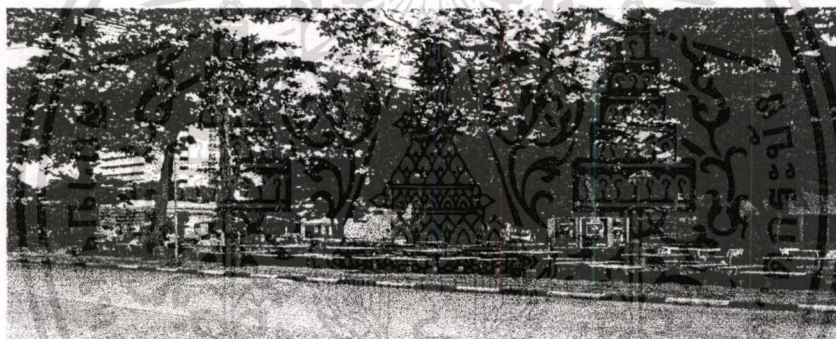

ภาพที่ 4.22 ที่พักด้านหลังอาคารเรียน 15 ชั้น

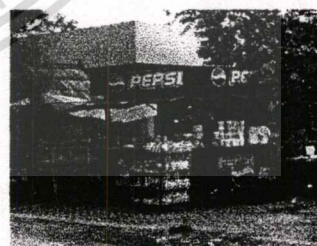
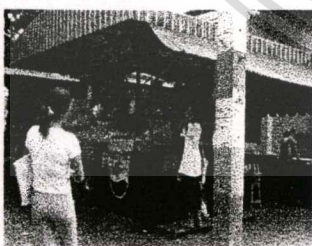

ภาพที่ 4.23 ที่พักด้านหลังอาคาร 4

1. พื้นที่จัดสำหรับพักผ่อนสำหรับไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา
2. ม้านั่งส่วนใหญ่อยู่บริเวณรอบอาคารที่นักศึกษาเรียนอยู่หรือใช้งาน มีเพียงลานตัวที่เป็นที่พักส่วนกลางของนักศึกษาทุกคณะที่เข้าไปใช้งาน

ภาพที่ 4.24 ด้านหน้าบริเวณลานตัวที่เป็นที่พักผ่อนของนักศึกษา

ภาพที่ 4.25 และภาพที่ 4.26 ตู้ขายของข้างโรงอาหารเก่า

ภาพที่ 4.27 ตู้ขายของข้างหอสมุด

3. ตู้ขายของจะอยู่ใกล้โรงอาหารเก่า และใน ส่วนกลางของกลุ่มอาคาร 4, 5, 6 เท่านั้น โดยบริเวณโรงอาหารใหม่จะไม่มีตู้ขายของตั้งอยู่เลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

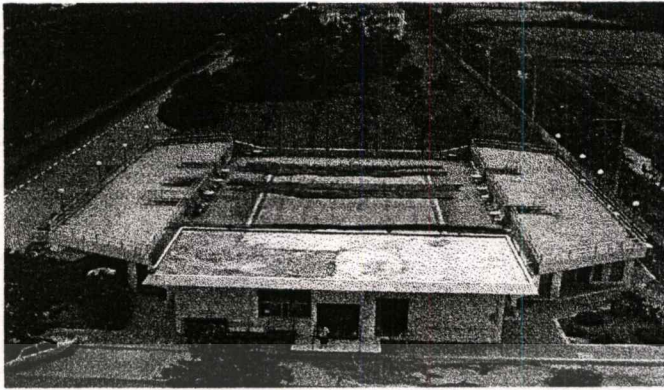

ภาพที่ 4.28 ด้านหน้าอาคารศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1. เป็นอาคารที่ใช้เครื่องปรับอากาศทั้งอาคารบรรยากาศโดยรอบอาคารไม่ดีเท่าที่ควร ด้านหน้าอาคารมีเสียงรบกวนพอสมควร จากถนนพหลโยธิน โดยรถยนต์ที่วิ่งผ่านหน้าสถาบัน การจัดงานมีแต่สวนที่จัดเป็นพุ่มไม้เตี้ย และปลูกหญ้าที่บริเวณด้านหน้าอาคาร รอบๆ บริเวณอาคารจึงค่อนข้างร่มรื่น
2. ห้องน้ำภายในอาคาร สะอาดเพียงพอสำหรับผู้เข้ามาใช้บริการของศูนย์
3. ที่จอดรถจัดให้ในส่วนของใต้ถุนอาคารและด้านข้างอาคารเท่านั้น บางครั้งไม่เพียงพอสำหรับผู้นำรถเข้ามาใช้บริการของศูนย์
4. ทางเข้า-ออกทางด้านหน้าและด้านข้างอาคาร มีการสัญจรที่คับคั่งและมีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารเข้ามาพอสมควร พื้นที่ต้องแบ่งเป็นสัดส่วนเพื่อกันเสียงรบกวน พื้นที่ของอาคารส่วนใหญ่ที่ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ
5. การเดินทางระหว่างอาคาร ไม่สะดวกในการเดินเท้า เชื่อมต่อกับสระว่ายน้ำอำนวยการได้ดีเพราะตัวอาคารอยู่ใกล้กัน แต่ไกลพอสมควรสำหรับกลุ่มอาคารอื่น
6. การดูแลรักษาอาคาร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะเป็นศูนย์ฝึกวิชาการ โรงแรมของคณะวิทยาการจัดการ โดยมีเจ้าหน้าที่และนักการคอยดูแลความสะอาดตลอดเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สระว่ายน้ำอำนวยการเปล่งวานิช

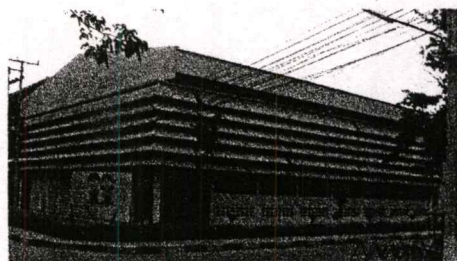
ภาพที่ 4.29 รูปอาคารสระว่ายน้ำอำนวยการเปล่งวานิช

1. ตัวอาคารอยู่กลางแจ้ง บรรยากาศโดยรอบอาคาร ไม่ดีเท่าที่ควร ด้านหน้าอาคารติดถนน มีฝุ่นละอองเข้ามาในส่วนของสระน้ำของอาคาร การจัดสวนมีแค่สวนที่จัดเป็นพุ่มไม้เดี่ยว และปลูกหญ้าที่บริเวณด้านหน้าอาคาร รอบๆ บริเวณอาคารจึงค่อนข้างร่มรื่น แต่ในตัวสระค่อนข้างร้อน
2. ห้องน้ำภายในอาคาร สะอาดเพียงพอสำหรับผู้เข้าไปใช้บริการของสระว่ายน้ำ
3. ที่จอดรถจัดให้จอร์จยนต์, รถจักรยานและรถจักรยานยนต์จอดด้านหน้าอาคารเท่านั้น บางครั้งไม่เพียงพอสำหรับรถเข้ามาใช้บริการของสระ
4. ทางเข้า-ออกทางเดียวด้านหน้าอาคาร มีการสัญจรที่คับคั่ง
5. การเดินทางระหว่างอาคาร ไม่สะดวกในการเดินเท้า เชื่อมต่อกับอาคารศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพราะอาคารอยู่ติดกัน แต่ไกลพอสมควรสำหรับอาคารอื่นๆ
6. การดูแลรักษาอาคาร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่อนข้างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารอื่นๆ ที่ใช้งานทั่วไป

1. อาคารยิมเนเซียม เป็นอาคารที่ใช้สำหรับแข่งขันกีฬา มีสนามกีฬาประเภทต่างๆ ห้องยิมเนเซียม อุณหภูมิโดยทั่วไป 25-28 องศาเซลเซียส ด้านหน้าอาคารติดถนนและอาคาร 15 ชั้น ด้านซ้ายอาคารติดกับคณะเกษตร ส่วนด้านขวาติดโรงอาหารเก่า ด้านหลังติดอาคาร 7

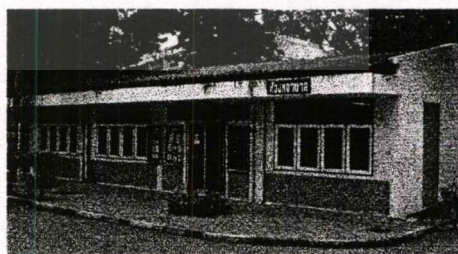
ภาพที่ 4.30 ด้านหน้าอาคารยิมเนเซียม

2. อาคารโรงเรียนสาธิตประถมสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย เป็นโรงเรียนประถมที่มีอาคารเชื่อมต่อกับอาคาร 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เปิดสอนในระดับอนุบาลและประถมศึกษา อาคารได้รับการปรับปรุงติดตั้งเครื่องปรับอากาศทั้งอาคารแล้ว

ภาพที่ 4.31 ด้านหน้าอาคารโรงเรียนประถมสาธิต สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

3. ห้องพยาบาล, ศูนย์หนังสือ, โครงการร่วมทุนเพื่อการค้า(ร้านสะดวกซื้อ) เป็นห้องแถวที่ติดเครื่องปรับอากาศ ด้านหน้ากลุ่มอาคารจะติดกับสนามบาสเก็ตบอล (พื้นที่อาคารจอดรถ) ด้านหลังติดลานตัว เป็นอาคารที่ให้การบริการกับอาจารย์, นักศึกษา, เจ้าหน้าที่และบุคคลทั่วไป

ภาพที่ 4.32 ด้านหน้าห้องพยาบาล

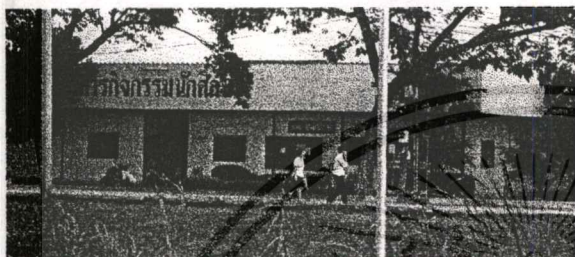
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. อาคารฝ่ายยานพาหนะและฝ่ายซ่อมบำรุง เป็นโรงเก็บรถยนต์พาหนะและโรงซ่อมพาหนะของสถาบัน เป็นโรงเก็บวัสดุงานอาคาร, เบ็ดเตล็ด เป็นอาคารที่อยู่ด้านข้างโรงอาหารใหม่ ตังอาคารมีลักษณะเป็นโรงเรือนเพื่อใช้จอดรถและเก็บวัสดุ

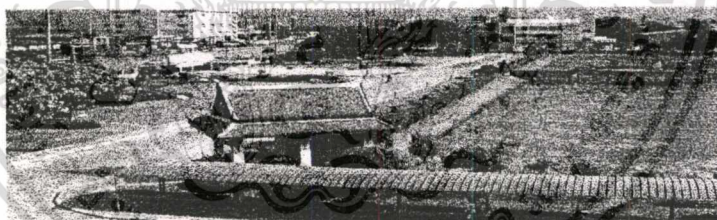
ภาพที่ 4.33 ฝ่ายพาหนะ

5. อาคารกิจการนักศึกษา เป็นอาคารที่ไว้ให้นักศึกษาใช้ทำกิจกรรมต่างๆ มีลักษณะเป็นหอประชุมโปร่ง โล่ง โดยด้านข้างติดโรงอาหารใหม่ ตัวอาคารค่อนข้างทึบ ระบายอากาศไม่ค่อยดี ร้อน ในอนาคตมีโครงการปรับปรุงอาคารใหม่

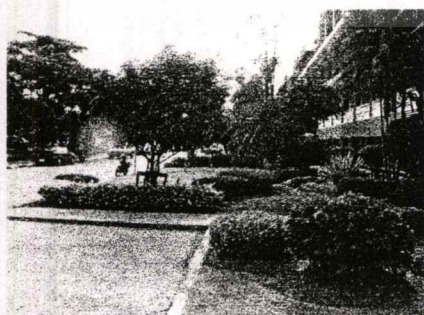

ภาพที่ 4.34 ด้านหน้าอาคารกิจการนักศึกษา

6. บริเวณที่เป็นสวนหย่อมรอบสถาบัน ส่วนใหญ่เป็นการจัดสวนแบบไม้พุ่มเตี้ย ในส่วนที่เป็นการจัดสวนใหม่เกือบทั้งหมดของพื้นที่ในสถาบัน สภาพทั่วไปดูสวยและร่มรื่น แต่ดูแลรักษายาก รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ด้วย

ภาพที่ 4.35 สวนหย่อมด้านหน้าสถาบัน

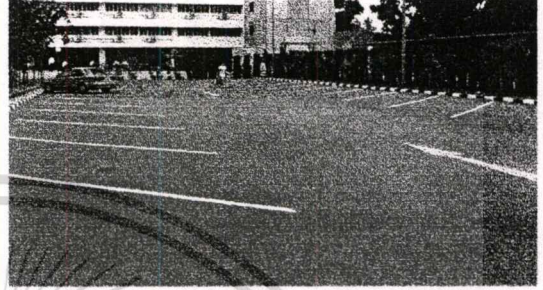
ภาพที่ 4.36 สวนหย่อมหน้าอาคาร 2

ภาพที่ 4.37 สวนหย่อมหน้าอาคารคหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

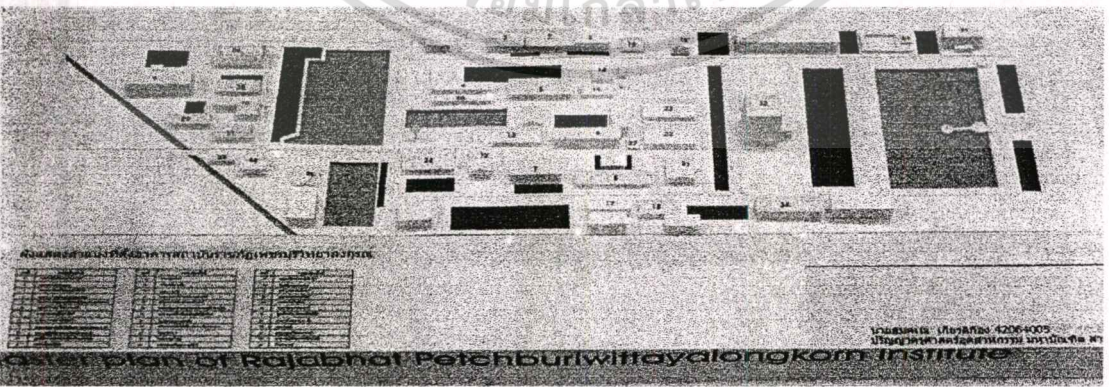
7. บริเวณพื้นที่จอดรถในสถาบัน ส่วนใหญ่ทางสถาบันจะจัดพื้นที่บริเวณรอบๆ คณะให้เป็นสถานที่จอดรถ ซึ่งในวันธรรมดาคิววันจันทร์ถึงวันศุกร์จะไม่มีปัญหาเรื่องพื้นที่จอดรถ จะมีก็เฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพราะจะมีนักศึกษาภาคคส.ปช.(การศึกษาเพื่อปวงชน) นำรถยนต์เข้ามาเรียนด้วยเป็นจำนวนมาก ทำให้พื้นที่จอดรถของทางสถาบันไม่เพียงพอ และก่อให้เกิดปัญหาด้านที่จอดรถและการจราจรทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

ภาพที่ 4.38 ที่จอดรถข้างอาคาร 15 ชั้นด้านทิศใต้ ภาพที่ 4.39 ที่จอดรถข้างอาคาร 15 ชั้นด้านทิศเหนือ

ภาพที่ 4.40 ที่จอดรถด้านหน้าอาคาร 1 และ 2 ภาพที่ 4.41 ที่จอดรถข้างอาคารหอประชุม

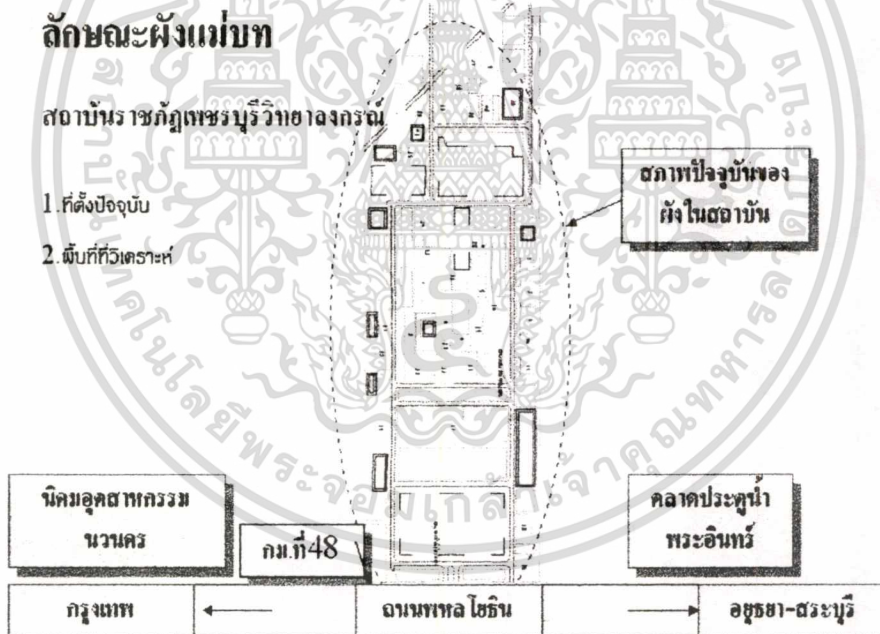
ภาพที่ 4.42 แสดงสภาพผังของหุ่นจำลองในปัจจุบันของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.2 การศึกษาและวิเคราะห์ด้านพื้นที่ในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย
การศึกษาและวิเคราะห์ สภาพพื้นที่ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยนั้น สามารถแบ่ง
ออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

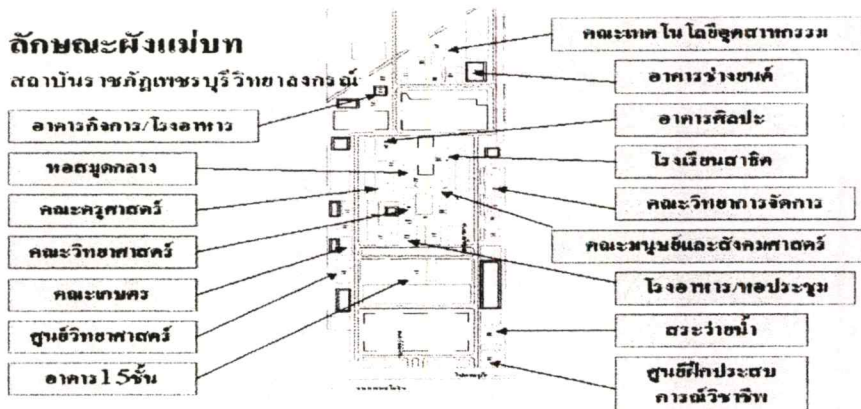
1. การศึกษาทางด้านกายภาพของพื้นที่สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ได้แก่ การศึกษา
การสำรวจ วิเคราะห์การใช้พื้นที่ ปัญหาและข้อจำกัดต่างในสภาพปัจจุบัน
2. เปรียบเทียบแนวความคิดของผู้ใช้อาคาร (อาจารย์, นักศึกษา) ในสภาพปัจจุบันกับสภาพที่
น่าจะเป็นในอนาคต

1) สภาพที่ตั้งของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย อยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางของจังหวัด
ปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีถนนพหลโยธินผ่านหน้าสถาบัน ระหว่างรังสิตกับจุด
แยกเข้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับเส้นทางหลัก ไปจังหวัดสระบุรี

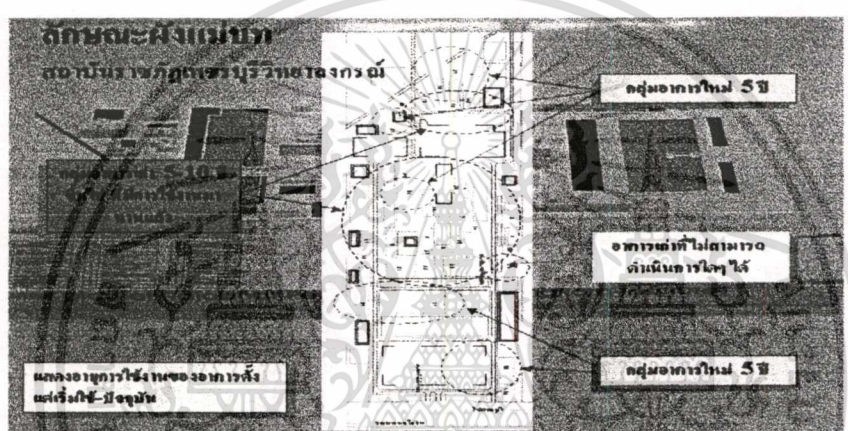

ภาพที่ 4.43 สภาพผังในปัจจุบันของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

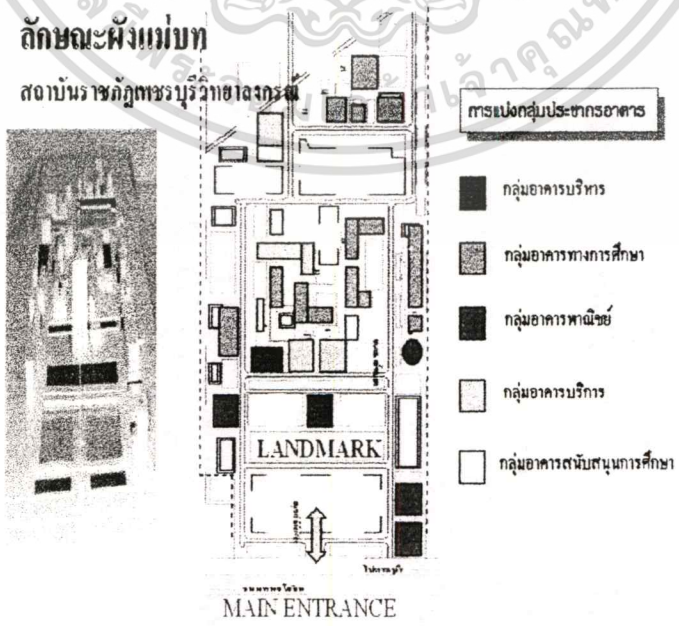
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.44 สภาพกลุ่มอาคารที่ใช้งานในปัจจุบันของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรรณ

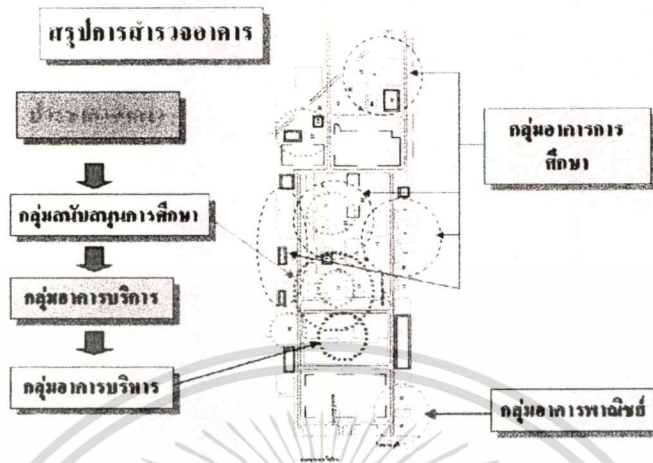
ภาพที่ 4.45 สภาพการแยกกลุ่มอาคารเก่าและกลุ่มอาคารใหม่ที่ใช้งานในปัจจุบันของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรรณ

ภาพที่ 4.46 การแบ่งกลุ่มอาคารตามลักษณะที่ใช้งานในปัจจุบันของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรรณ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การศึกษาผังกับการใช้พื้นที่ วิเคราะห์ทางด้านประโยชน์ใช้สอย ภาพลักษณ์และทัศนียภาพ
ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ

ภาพที่ 4.47 แสดงลักษณะของกลุ่มอาคาร (Grouping Zoning)

ระบบการวาง (Zoning)

ลักษณะของการวางผังการใช้อาคารและกลุ่มอาคารบนพื้นที่ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณในปัจจุบัน

(1) อาคารบริหาร (Administration Building) อาคาร 100ปี (อาคารเรียนรวม 15 ชั้น)

เส้นทางสัญจร อยู่ด้านหน้าของสถาบัน เข้าถึงง่าย

ลักษณะเฉพาะของอาคาร เป็นอาคารสูงสุดของสถาบัน 15 ชั้น

ลักษณะผังแม่บท

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ

ห้องสมุดกลาง
(ด้านหน้า)

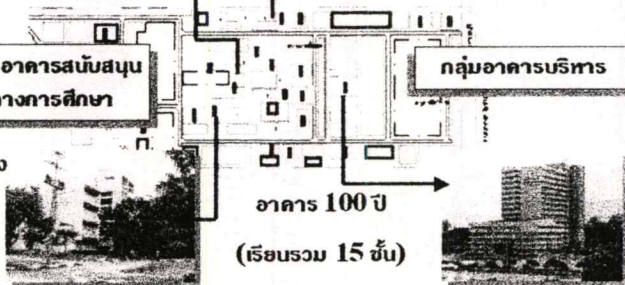

อาคารบัณฑิต
วิทยาลัย

กลุ่มอาคารสนับสนุน
ทางการศึกษา

กลุ่มอาคารบริหาร

ห้องสมุดกลาง
(ด้านหลัง)

ภาพที่ 4.48 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารบริหารและกลุ่มอาคารสนับสนุนการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) กลุ่มอาคารสนับสนุนทางการศึกษา (Academic Support Zone) ห้องสมุด ห้องให้บริการอินเทอร์เน็ต(ได้อาคารเรียนรวม 15 ชั้น)

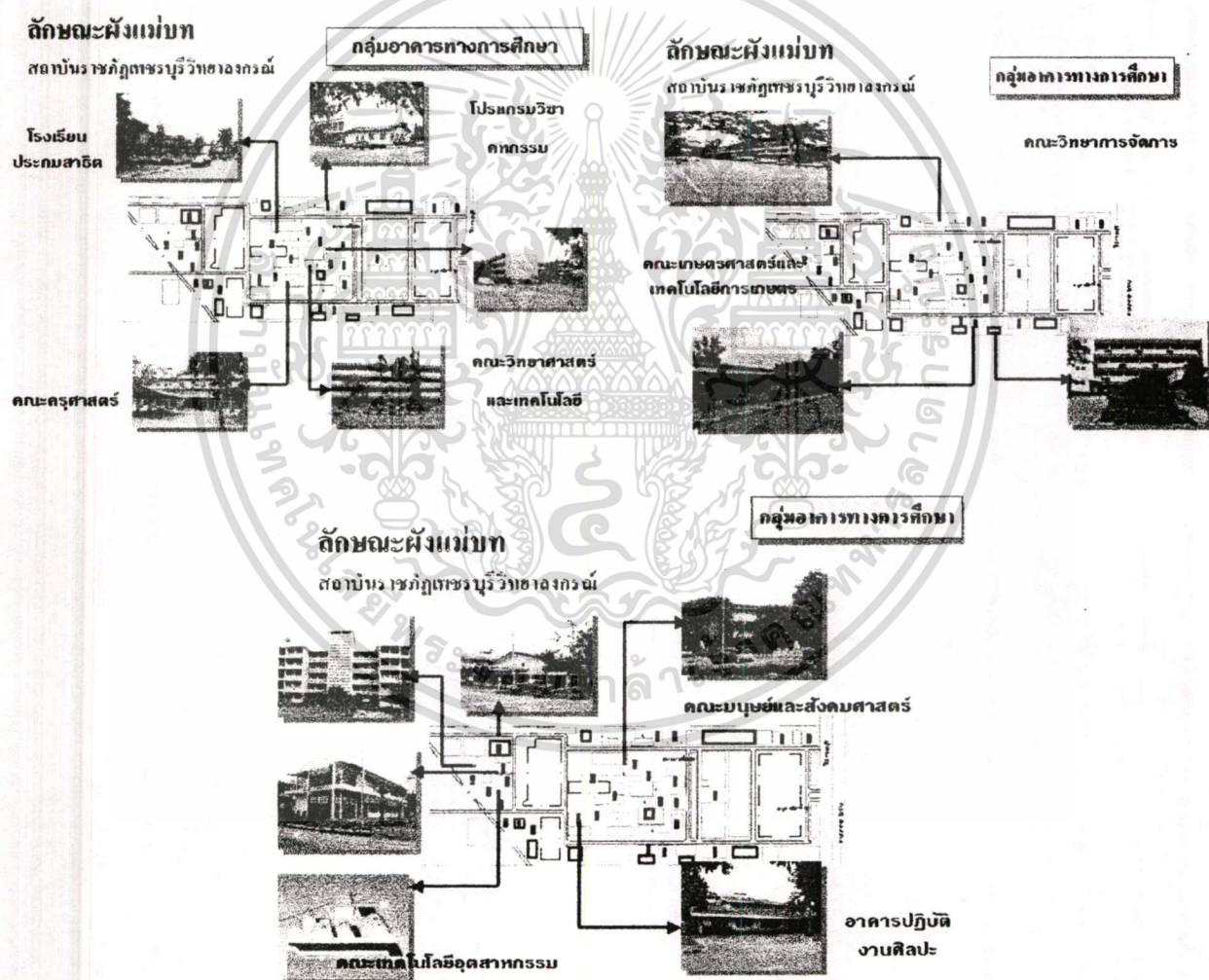
เส้นทางสัญจร อยู่ใจกลางสถาบัน เข้าถึงจากทางกลุ่มอาคารทางการศึกษา

ลักษณะเฉพาะของกลุ่มอาคาร เป็นอาคาร ที่ประกอบด้วยอาคารเก่าและส่วนที่ต่อเติมเป็นส่วนขยายจากอาคารเก่าเพื่อให้ได้พื้นที่ใช้งานให้เพียงพอต่อการใช้งานของผู้ใช้

(3) กลุ่มอาคารทางการศึกษา (Academic Zone) คณะต่างๆที่เปิดสอนอยู่ในปัจจุบัน

เส้นทางสัญจร กระจายอยู่ทั่วสถาบัน อยู่ถัดจากด้านหลังหอประชุมไป จะเป็นอาคารทางการศึกษาเกือบทั้งหมด (ดูจากภาพที่ 4.1ข)

ลักษณะเฉพาะของกลุ่มอาคาร เป็นอาคารทรงยาวขนานกับทางสัญจรของทางสถาบัน

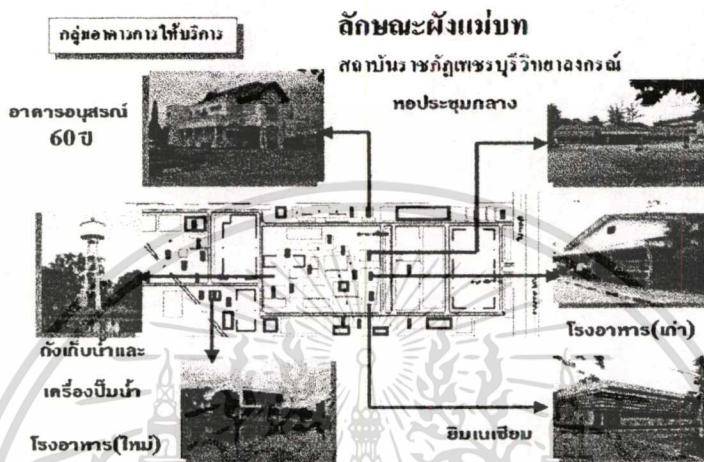

ภาพที่ 4.49 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

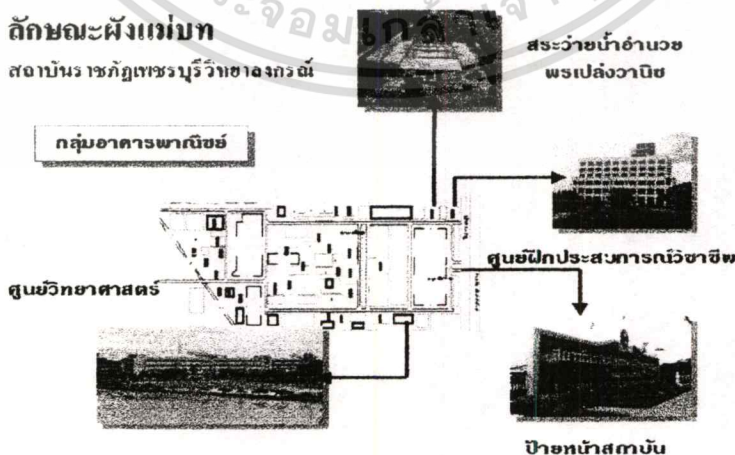
(4) กลุ่มอาคารบริการ (Service Zone) ได้แก่ อาคารหอประชุม โรงอาหารเก่า,ใหม่
เส้นทางสัญจร ยังมีส่วนที่ไม่สามารถให้บริการในด้านต่างที่ตอบสนองต่อการใช้งาน
ได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้

ลักษณะเฉพาะของกลุ่มอาคาร เป็นอาคารใหญ่แทรกอยู่ตามอาคารทางการศึกษา กระจาย
อยู่ตามจุดต่างที่สามารถรองรับกับปริมาณในการใช้งานของผู้ใช้อาคารได้

ภาพที่ 4.50 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารบริการ

(5) กลุ่มอาคารพาณิชย์ (Economic Zone) เป็นอาคารให้บริการและเสริมสร้างรายได้ให้
กับทางสถาบัน ได้แก่ อาคารศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สระว่ายน้ำ
เส้นทางสัญจร เข้าออกง่ายเนื่องจากอยู่ด้านหน้าของสถาบัน
ลักษณะเฉพาะของกลุ่มอาคาร เป็นอาคารทรงเหลี่ยมที่มีลักษณะเฉพาะที่เห็นเด่นชัด

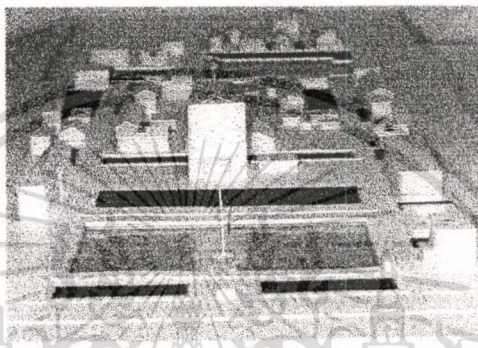

ภาพที่ 4.51 แสดงตำแหน่งของกลุ่มอาคารพาณิชย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข.ภาพลักษณ์ (Physical Image)

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย โดยเฉพาะอาคาร 15 ชั้น เป็นอาคารที่ตอบสนองนโยบายของสถาบันที่เป็นสถานศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมให้ตอบสนองต่อผู้เรียนทั้งในด้านการศึกษา และการทำกิจกรรมควบคู่กันไป แต่ในสภาพปัจจุบันกลุ่มอาคารเหล่านี้ไม่สามารถตอบสนองการทำกิจกรรมต่างที่จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษาเท่าที่ควร ทำให้ประโยชน์ในการใช้สอยที่ดินยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

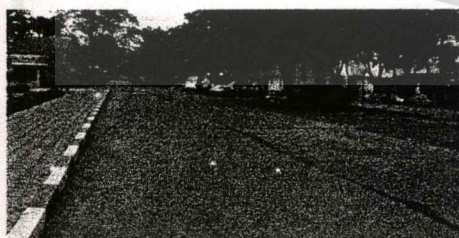

ภาพที่ 4.52 แสดงลักษณะภาพลักษณ์ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยในปัจจุบัน

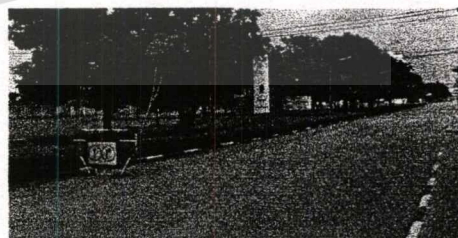
ค. ระบบทางสัญจร (Circulation System)

ระบบถนนภายนอก ถนนพหลโยธิน ด้านหน้าสถาบัน หน้ากว้างของถนนขนาด 10 เมตร โดยแยกเป็นทางเอกและทางคู่ขนาน

ระบบถนนภายในสถาบัน จัดให้เป็นระบบเดินรถทางเดียว (One Way) โดยรอบสถาบัน คือมี ทางเข้าทาง ออกอีกทาง เพื่อให้เกิดความสะดวกในการสัญจร

ภาพที่ 4.53 แสดงลักษณะทางเข้า
ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

ภาพที่ 4.54 แสดงลักษณะทางออก
ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง. พื้นที่จอดรถในสถาบัน (Car Park)

ในปัจจุบัน การจัดให้มีการเรียนการสอนในช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์ ทางสถาบันได้จัดพื้นที่ให้นักศึกษานารถเข้ามาจอดแต่ปริมาณรถที่เข้ามาจอดมีมากเกินไป และทางสถาบันไม่สามารถจัดพื้นที่ที่เพียงพอสำหรับปริมาณรถยนต์ที่เข้ามาจอดในสถาบัน การจอดรถจึงไม่เป็นระเบียบดังภาพที่ 4.54 จึงควรจัดสร้างอาคารจอดรถเพื่อรองรับปริมาณของรถที่เพิ่มขึ้นในทุกภาคการศึกษา

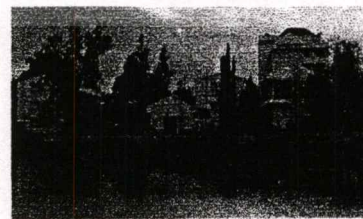
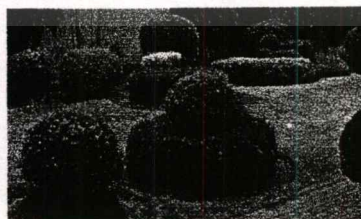

ภาพที่ 4.55 แสดงลักษณะการจัดพื้นที่จอดรถบริเวณรอบๆ อาคาร

ภาพที่ 4.56 แสดงลักษณะการจัดพื้นที่จอดรถในส่วนที่เกินจากที่จัดไว้ให้

จ. การจัดพื้นที่สีเขียว (Landscape)

- 1.ปลูกไม้ยืนต้นเพิ่มขึ้น ในส่วนที่เป็นที่ว่าง ให้กระจายไปรอบสถาบัน
- 2.จัดสวนหย่อมรอบๆ อาคาร เพื่อเพิ่มบรรยากาศให้ร่มรื่น ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน
- 3.จัดสวนบริเวณริมน้ำให้เป็นที่พักผ่อนของนักศึกษา(Waterfront)

ภาพที่ 4.57 แสดงลักษณะการจัดสวนหย่อมในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแนวทางการวางผังแม่บท และการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย โดยผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนการศึกษา โดยสรุปดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบและลักษณะทางกายภาพของผังอาคารและการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันต่อการจัดพื้นที่ภายในอาคารต่างๆ ในการปฏิบัติงานของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงผังแม่บทและการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

3. เพื่อวางผังแม่บทการใช้งานพื้นที่ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยในอนาคต

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูอาจารย์และนักศึกษาในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ๒๒๗๓ คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูอาจารย์ นักศึกษาในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย จำนวน 413 คน ได้แก่ ครูอาจารย์ 113 คน และนักศึกษา 300 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสอบถาม(Questionnaire) ผู้วิจัยทำการสำรวจโดยการใช้แบบสอบถาม เป็นการสำรวจด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของสถาบัน

- (1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- (2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่
- (3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านการใช้งานของอาคาร
- (4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านการดูแลรักษาและซ่อมแซมอาคาร
- (5) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการใช้งานของอาคารในอนาคต

2. การสำรวจ (Survey) โดยการใช้เครื่องมือในการสำรวจ คือ กล้องถ่ายรูปและแบบสอบถามจากการวิจัยของนักศึกษาภาคศ.ปช. ได้แก่

- (1) การสำรวจสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่
- (2) การสำรวจสภาพที่ตั้งของอาคารและกลุ่มอาคาร
- (3) การสำรวจจากแบบสอบถามในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอให้งานบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้กับทางสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการอนุเคราะห์ข้อมูลและสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามทางภาคสนามตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้จนครบ โดยแบบสอบถามใช้แจกตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้และตามเก็บจนครบ

3. ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลโดยการสำรวจ (Survey) โดยการใช้เครื่องมือ ได้แก่ กล้องถ่ายรูปและงานวิจัยของนักศึกษาภาคกศ.ปช. ในงานภาคสนาม

5.1.5 ผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนของอาจารย์ สรุปได้ดังนี้

จากการสำรวจพบว่า อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เกณฑ์อายุอยู่ในช่วง 26-30 ปี เป็นอาจารย์ประจำ อยู่ที่คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาคารว่า อาคารส่วนใหญ่ กว้าง โปร่ง ไม่แออัด เข้าถึงสะดวก และสามารถขยายหรือต่อเติมอาคารออกไปได้ สภาพทั่วไปของอาคารเรียนสะอาดร่มรื่น เดินทางสัญจรระหว่างอาคารสะดวก ด้านสถานที่พักผ่อนของนักศึกษามีแต่ไม่เพียงพอ และการจัดสวนหย่อมควรปรับปรุง อาคารส่วนใหญ่ค่อนข้างมืด มีเสียงรบกวนจากภายนอก อาคารส่วนใหญ่ใช้เครื่องปรับอากาศ ส่วนที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศค่อนข้างร้อน ทางสัญจรในอาคารชั้นสะดวกทั้งในและนอกอาคาร ความสะอาดของอาคารอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในอาคารไม่มีการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มบรรยากาศ รูปแบบการสอนส่วนใหญ่เป็นการสอนบรรยาย และอุปกรณ์ที่ใช้ในการช่วยสอนประจำอาคารมีไม่เพียงพอกับการใช้งานประจำอาคารนั้นๆ เช่น โทรทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ ฯ และยังขาดการดูแลอาคารเท่าที่ควร จะเห็นว่าแนวความคิดของอาจารย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ยังคงต้องมีการปรับปรุงในหลายด้านเกี่ยวกับอาคารและสภาพแวดล้อม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนของนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

จากการสำรวจพบว่า นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เกณฑ์อายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี เป็นนักศึกษา กศ.ปช. หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต ส่วนอยู่ที่คณะวิทยาการจัดการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาคารว่า อาคารส่วนใหญ่ กว้าง โปร่ง ไม่แออัด เข้าถึงสะดวก และสามารถขยายหรือต่อเติมอาคารออกไปได้ สภาพทั่วไปของอาคารเรียนสะอาดร่มรื่นปานกลาง เดินทางสัญจรระหว่างอาคารไกล เดินเท้าไม่ค่อยสะดวก ด้านสถานที่พักผ่อนของนักศึกษามีแต่ไม่เพียงพอ และการจัดสวนหย่อมควรปรับปรุง ผู้ขายเครื่องคืมและของทานเล่นมีไม่เพียงพอ อาคารส่วนใหญ่สว่าง กำลังดีไม่แสบตา มีเสียงรบกวนจากภายนอกและภายใน อาคารส่วนใหญ่ใช้พัดลมในการระบายอากาศ ค่อนข้างร้อนนานๆ ลมจึงจะพัดมา ทางสัญจรในอาคารชั้นสะดวกภายในอาคาร ส่วนภายนอกไม่มีความเห็น ความสะอาดของอาคารอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในอาคารไม่มีการปลูกต้นไม้เพื่อ

เอ็กสาร เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ การใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพิ่มบรรยากาศ รูปแบบการสอนส่วนใหญ่เป็นการสอบบรรยาย และอุปกรณ์ที่ใช้ช่วยในการเรียนการสอนประจำอาคารมีไม่เพียงพอกับการใช้งานประจำอาคารนั้นๆ เช่น โทรทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ ฯ และยังขาดการดูแลอาคารเท่าที่ควร จะเห็นว่าแนวความคิดของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ยังคงต้องมีการปรับปรุงในหลายด้านเกี่ยวกับอาคารและสภาพแวดล้อม ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของอาจารย์ในหลายๆ ข้อ เพราะการปรับปรุงอาคารจะรวมถึงการวางผังแม่บทของสถาบันด้วย

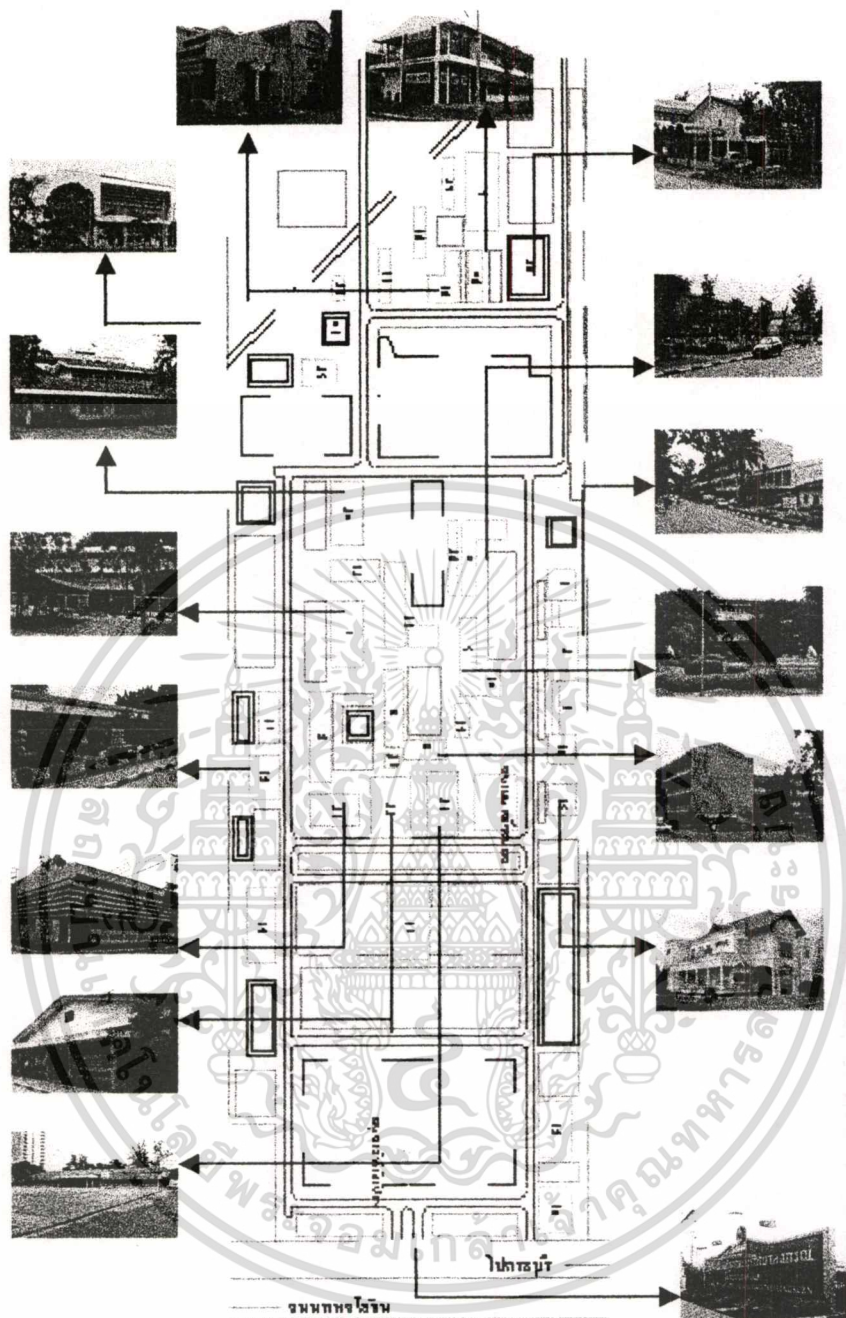
3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจโดยใช้กล้องถ่ายภาพภายในสถาบัน

แผนผังของทางสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยเกษตรกรรมและลักษณะ

อาคารที่ปลูกสร้างในสถาบัน ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มอาคารออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

3.1 อาคารที่ปลูกสร้างและใช้งานมานานแล้ว ดังในภาพที่ 5.1 ได้แก่

1. ป้ายสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยเกษตรกรรม
2. อาคาร 1, 2, 3 (คณะวิทยาการจัดการ)
3. อาคาร 4 (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)
4. อาคาร 5 (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)
5. อาคาร 6 (คณะครุศาสตร์)
6. อาคาร 7 (อาคารเรียนรวม)
7. อาคารบัณฑิตวิทยาลัย
8. อาคารหอประชุมใหญ่
9. อาคารโรงอาหาร
10. อาคารยิมเนเซียม
11. อาคารสำนักงาน, อาคารเรียนคณะเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตร
12. อาคารศิลปะและปฏิบัติการ
13. อาคารโรงเรียนสาธิตราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยเกษตรกรรม
14. อาคารช่างยนต์
15. อาคาร 8
16. อาคารห้องสมุดและห้องประชุม

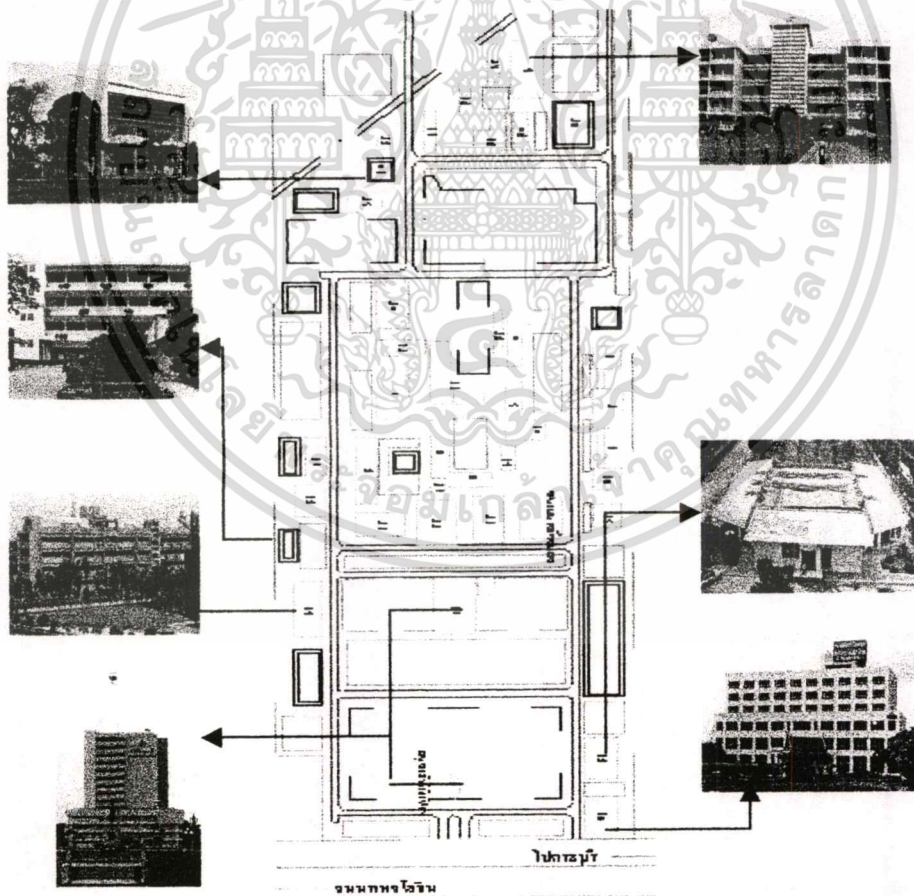
ภาพที่ 5.1 แสดงภาพผังของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณและกลุ่มอาคารที่อยู่ในสถาบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 อาคารที่ได้ดำเนินการปลูกสร้างขึ้นมาใหม่ (ช่วงระยะ 5 ปีที่ผ่านมา)

1. อาคารศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
2. สระว่ายน้ำอำนวยการเปล่งวามิช
3. อาคารเรียนรวม 15 ชั้นและสำนักงานอธิการบดี
4. อาคารศูนย์วิทยาศาสตร์
5. อาคารปฏิบัติการเทคโนโลยีเกษตร
6. อาคาร 9
7. อาคารโรงอาหารใหม่
8. ส่วนที่เหลือจะเป็นการต่อเติมและการปรับปรุงอาคารในคณะต่างๆ ที่จัดทำงบประมาณไว้ในแต่ละปี

ในการสำรวจอาคารและกลุ่มอาคาร โดยภาพรวมพบว่ามีลักษณะเป็นกลุ่มแบ่งขอบเขตตามคณะ และในส่วนพื้นที่ที่เหลือจะจัดเป็นสวนหย่อมและที่จอดรถ(ภาพที่ 5.2) สภาพแวดล้อมทางกายภาพส่วนใหญ่ตรงกับแบบสำรวจ

ภาพที่ 5.2 แสดงภาพของอาคารต่างๆภายในสถาบันที่มีการปลูกสร้างใหม่ภายใน 5 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาและวิจัยเรื่อง การวางผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตฯ โดย การศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพและแนวความคิดของผู้ใช้ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสถาบัน เพื่อ เสนอแนวทางการวางผังแม่บทรวมถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินและกลุ่มอาคารในสถาบัน พบว่ามี ประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

5.2.1 สภาพการใช้พื้นที่ในปัจจุบัน

จากการศึกษาสภาพของที่ว่างภายในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตฯ พบว่ายังมีพื้นที่ว่าง ที่สามารถจะปลูกสร้างอาคารที่ใช้ปฏิบัติงานได้อีก แต่เนื่องจากไม่มีแผนการใช้(ผังแม่บท)ที่สามารถ ตอบสนองการใช้งานของพื้นที่เหล่านี้ดีเพียงพอ จึงประสบกับปัญหาต่างๆ ที่ตามมา ได้แก่

1. การต่อเติมอาคารเพื่อตอบสนองความต้องการในการใช้งาน แต่เป็นการต่อเติมที่ผิดรูปแบบ ซึ่งอาจมีผลกระทบกับโครงสร้างอาคารและภาพรวมในอนาคตได้
2. เมื่อมีการต่อเติมหรือปรับปรุงตัวอาคารซึ่งมีปัจจัยสำคัญที่เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ การติดตั้ง เครื่องมือ, เครื่องจักร รวมถึงเครื่องปรับอากาศที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้าในการทำงาน จะมี ปัญหาเกิดขึ้น คือ เกิดกระแสตก, การแย่งกระแสไฟฟ้าระหว่างอาคาร เนื่องจากในแต่ละ อาคารจะมีอุปกรณ์ที่ใช้กระแสไฟฟ้าจำนวนมาก เมื่อมีการเปิดอุปกรณ์เหล่านี้ใช้งาน พร้อมๆ กันก็จะเกิดปัญหาดังกล่าวข้างต้น
3. ไม่มีการสานต่อโครงการในการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรืออาคาร ซึ่งส่วนใหญ่ จะให้ความสำคัญในด้านอื่นๆ เช่น ด้านวิชาการ, กีฬา เป็นต้น
4. การแบ่งพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารของคณะที่จะบริหาร หรือจัดสร้างอาคารที่สอดคล้องกับการใช้งานขึ้นมา ซึ่งเมื่อไม่มีผังแม่บทจากสถาบัน การ ก่อสร้างอาคาร หรือต่อเติมอาคารจึงไม่มีรูปแบบที่แน่นอน
5. การก่อสร้างหรือต่อเติมอาคาร(จากข้อ 4) ส่วนใหญ่จะใช้พื้นที่ว่างที่ยังเหลืออยู่ในบริเวณ คณะ ซึ่งทางสถาบันจะให้งบประมาณสนับสนุนแล้วแต่ว่าปีงบประมาณนั้นคณะไหนได้ ดำเนินการเขียนส่งโครงการเพื่อปลูกสร้างหรือต่อเติมก่อน
6. ส่วนอาคารทั้งเก่าและใหม่นั้นคณะเป็นผู้ดำเนินการดูแล ในเรื่องการซ่อมบำรุงและรักษา ความสะอาดความสมควร โดยมีโครงการ 5ส.เป็นตัวช่วยในการที่จะทำให้ตัวอาคารมี สภาพพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2 แนวทางการวางผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพและแนวความคิดของผู้บริหาร พบว่าในการจัดการวางผังแม่บท ไม่สามารถจัดให้มีผังในรูปแบบที่สามารถใช้งานได้จริงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ เนื่องจากมีปัญหาที่เกิดจากการวิจัยเพื่อจัดวางผังแม่บท ดังนี้

1. ในอนาคตเมื่อมีการก่อสร้างอาคารจนเต็มพื้นที่ อาจมีปัญหาด้านผลกระทบต่อภาพรวมของสถาบัน เช่น กลุ่มอาคารมีความแออัดเกินไป, กระแสไฟตก หม้อแปลงไฟฟ้าเกิดการกระชากไฟ ส่งผลให้กลุ่มอาคารที่ใช้หม้อแปลงตัวเดียวกัน ไฟฟ้าดับหมดทั้งตึก เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดจากการไม่วางแผนผังในการใช้งานอาคารไว้ล่วงหน้า การแก้ปัญหาจึงเป็นการแก้ที่ปลายเหตุ
2. การจัดวางผังแม่บทไม่ได้ให้ความสำคัญในด้านนี้เท่าที่ควร และไม่มีการมีการวางแผนที่ดีต่อเนื่อง โดยถ้าเป็นแผนที่ผู้บริหารทั้งเก่าได้วางไว้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารใหม่ก็จะมีการปรับหรือแผนเก่าใหม่ทั้งหมด
3. หลักสูตรและโปรแกรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นมาใหม่ ไม่มีแผนงานที่ชัดเจน มีแค่แผนงานที่ร่างไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ไม่ค่อยมีการปฏิบัติตาม
4. ในการจัดวางผังแม่บท ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และในแต่ละฝ่ายนั้นมีการบริหารแบบเบ็ดเสร็จในตัวเอง

จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่สำคัญในการวางผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต ซึ่งถ้าปัญหาเหล่านี้ได้รับการแก้ไข จะทำให้การวางแผนผังของสถาบันเริ่มก่อตัวเป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้

5.2.3 การออกแบบผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต

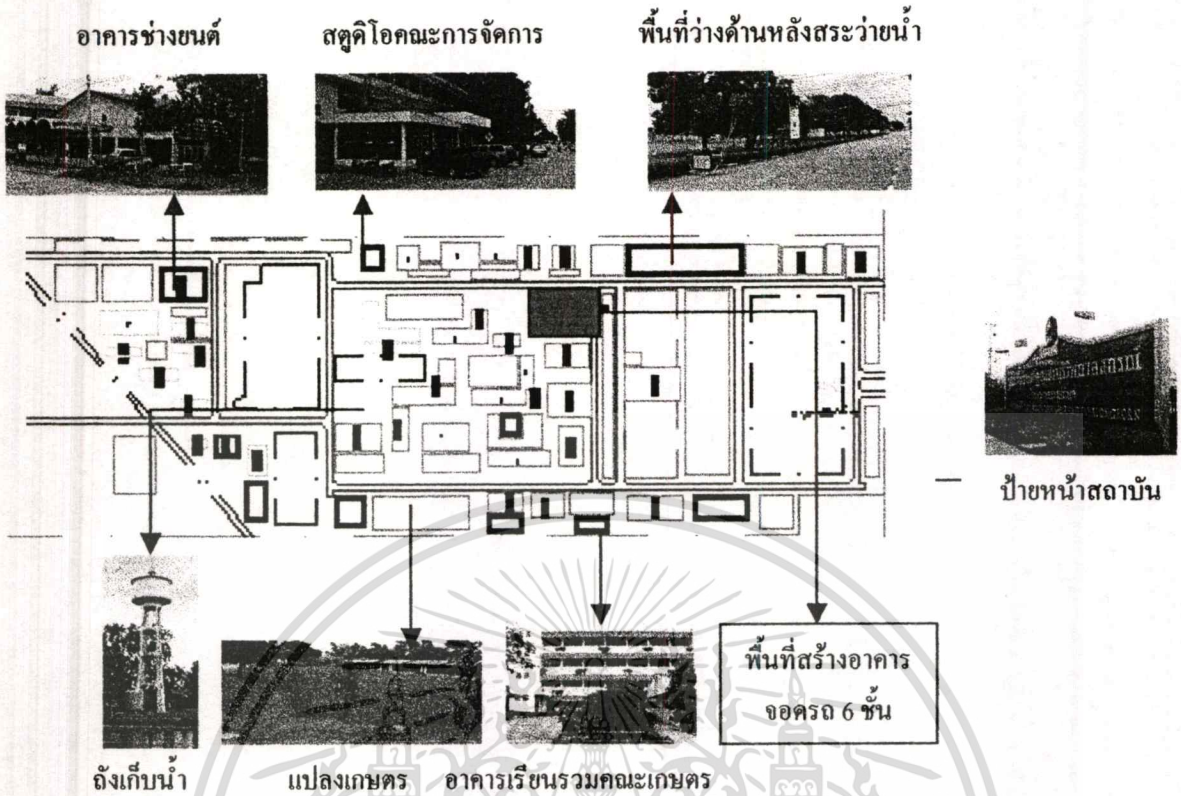
จากรูปแบบความต้องการของผู้ใช้ พบว่าเพื่อตอบสนองต่อการใช้งานของผู้ใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดแบบที่เป็นรูปธรรมได้ จากการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยสามารถแบ่งลักษณะการวางผังแม่บทได้เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวางผังแม่บทระยะสั้น (พ.ศ.2547 – 2552)

จากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลพบว่าจะมีปลูกสร้างอาคารใหม่และการปรับปรุงอาคารที่ใช้ปฏิบัติงานในสถาบันดังรายการต่อไปนี้

- ก. อาคารหรือสิ่งที่จะปลูกสร้างขึ้นมาใหม่
  1. บัณฑิตวิทยาลัย
  2. อาคารศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมใหม่
  3. อาคารเรียนรวมและสำนักงานคณะเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตร
  4. อาคารปฏิบัติงานของศูนย์วิทยาศาสตร์
  5. อาคารจอดรถ 6 ชั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.3 แสดงการวางผังระยะที่ 1 พ.ศ. 2547 - 2552 เป็นการปรับปรุงผังระยะต้น

ตำแหน่งอาคารและพื้นที่ที่ได้รับการปรับปรุงในแผนระยะที่ 1

1. ป้ายสถาบัน เปลี่ยนเพราะสถาบันออกนอกระบบและเปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัย
2. อาคารจอครด จัดสร้างเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้
3. อาคารศูนย์วัฒนธรรม จัดสร้างตามโครงการที่เขียนขอไว้มานานแล้ว
4. อาคารเรียนรวมคณะเกษตร ปลูกสร้างตามงบประมาณ โครงการ
5. สตูดิโอคณะกรรมการจัดการ จัดสร้างเพื่อตอบสนองตามหลักสูตรการเรียนการสอน
6. ถังเก็บน้ำของสถาบัน จัดทำโครงการเพื่อให้เป็นสัดส่วน
7. อาคารช่างยนต์ ปรับปรุงให้เหมาะสมตามงบประมาณ โครงการ เนื่องจากเป็นอาคารเก่าแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการปรับปรุงอาคารในแผนระยะที่ 1 พ.ศ.2547-2552 มีแนวทางในการปรับปรุงจากโครงการเดิมที่ได้ดำเนินการขอเสนอไปก่อนหน้านี้แล้ว โดยมีลักษณะของการปรับปรุงรายการต่างๆ ในข้อ ก. ดังนี้

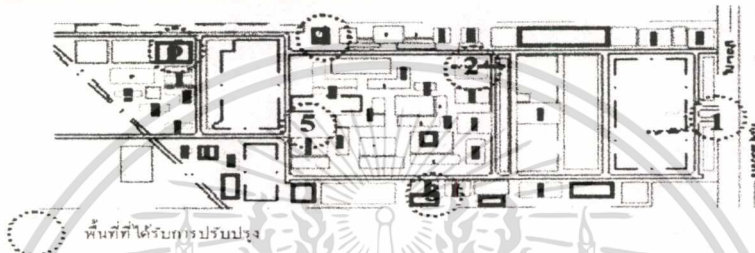
ลักษณะผังแม่บท

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

แผนระยะที่ 1

**ในการปรับปรุงผังของสถาบัน
ปี 2547-2552**

- 1 ป้ายสถานี
- 2 อาคารจอดรถ
- 3 อาคารเรียนคณะเกษตร
- 4 ศูนย์โคมะการ จัดการ
- 5 ถังเก็บน้ำของสถานี
- 6 อาคารช่างยนต์

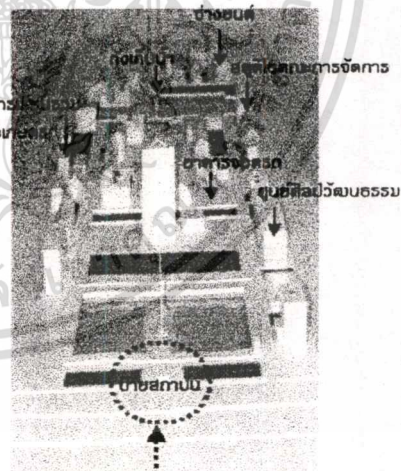
ภาพที่ 5.4 แสดงพื้นที่ในส่วนที่ได้รับการปรับปรุงในแผนระยะที่ 1

ลักษณะผังแม่บท

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

แนวคิดในการออกแบบผังแม่บทในระยะที่ 1

- 1. ในปี พ.ศ.2547 สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยจะออกนอกระบบและเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยเ้ากับของรัฐ
- 2. มีการเปลี่ยนแปลงอาคารบางจุดเพื่อให้สอดคล้องกับโครงการที่เตรียมไว้สำหรับการออกนอกระบบ
- 3. การเปลี่ยนแปลงในช่วงนี้เป็นการปรับผังเบื้องต้นเท่านั้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้
- 4. การปรับปรุงอาคารหรือการต่อเติมเป็นโครงการที่เสนอไปตามงบประมาณที่ตั้งไว้บานแล้ว

ป้ายหน้าสถาบันเปลี่ยนชื่อจากสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยลงกรณ์เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

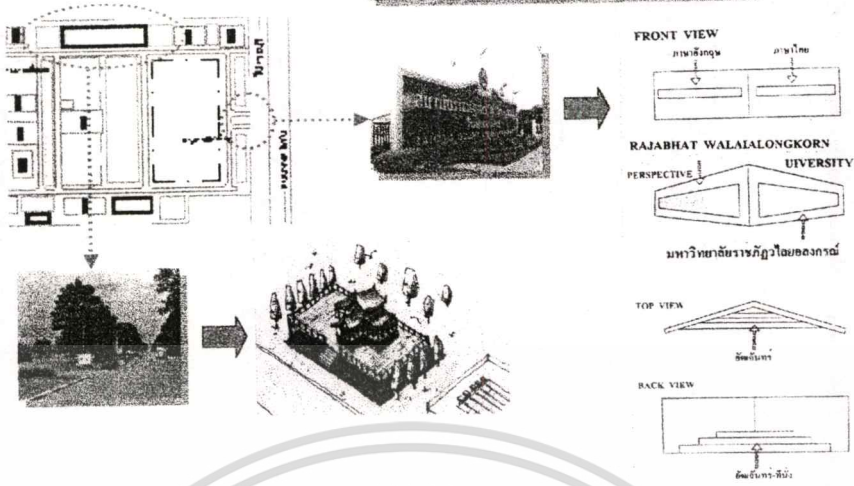
ภาพที่ 5.5 แสดงแนวคิดในการออกแบบผังแม่บทในระยะที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ

แผนระยะที่ 1
ในการปรับปรุงผังของสถาบัน
ปี 2547-2552

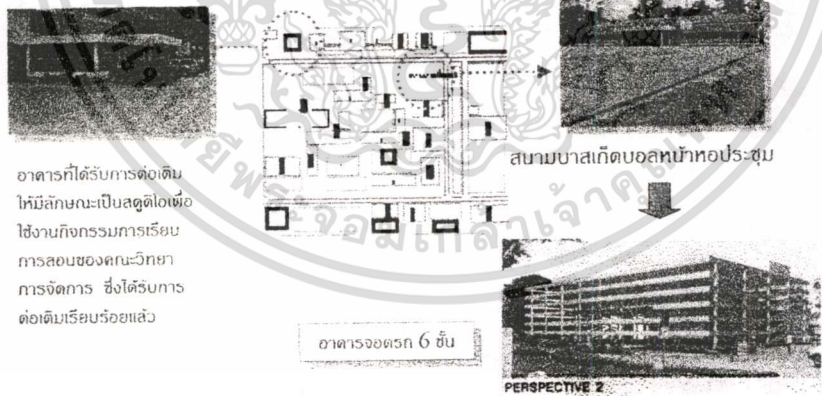

ภาพที่ 5.6 แสดงส่วนที่ 1 ที่ได้รับการปรับปรุงเมื่อออกนอกระบบของผังแม่บทในระยะที่ 1

ลักษณะผังแม่บท

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ

แผนระยะที่ 1
ในการปรับปรุงผังของสถาบัน
ปี 2547-2552

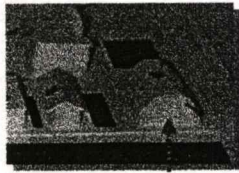
ภาพที่ 5.7 แสดงส่วนที่ 2 ที่ได้รับการปรับปรุงเมื่อออกนอกระบบของผังแม่บทในระยะที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

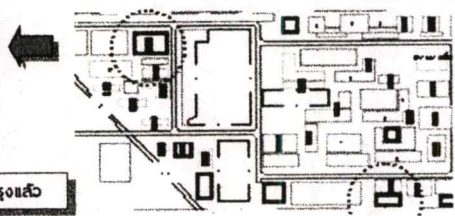
ลักษณะผังแม่บท

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ

แผนระยะที่ 1
ในการปรับปรุงผังของสถาบัน
ปี 2547-2552

ลักษณะอาคารข้างอบต.ที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว

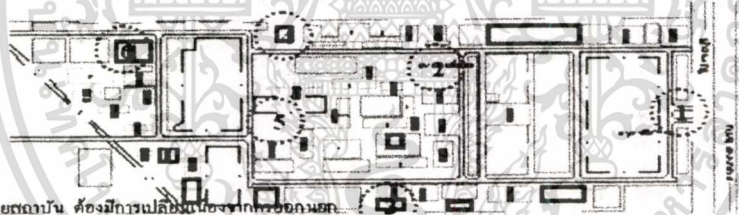
อาคารเก็บวัสดุและอุปกรณ์การเกษตรและคณะเกษตรและเทคโนโลยี

ภาพที่ 5.8 แสดงส่วนที่ 3 ที่ได้รับการปรับปรุงเมื่อออกนอกระบบของผังแม่บทในระยะที่ 1

ลักษณะผังแม่บท

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ

แผนปรับปรุงระยะที่ 1 ปี 2547-2552

- 1 ป้ายสถาปน ต้องมีการเปลี่ยนเนื่องจากออกนอกระบบและเข้าทำการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏว โดยองกรณ์
- 2 อาคารศูนย์วัฒนธรรม เป็นแหล่งรวบรวมวัฒนธรรมของจังหวัดประทุมธานี
- 3 ตมามาตเกิดบอลเปลี่ยนเป็นอาคารจอดรถ 6 ชั้นตามความต้องการของผู้ใช้
- 4 อาคารเรียนเก่าคณะเกษตรเปลี่ยนเป็นอาคารเรียนใหม่ 4ชั้น เนื่องจากอาคารเก่าหมดสภาพเพราะใช้งานมานาน
- 5 อาคารคณบดีคณะวิทยาการจัดการเป็นศูนย์กลางในการเขียนการตอน เป็นอาคารสร้างใหม่
- 6 การปรับปรุงสภาพโดยรอบถึงเก็บน้ำของสถาบัน เพื่อให้เป็นสัดส่วนและแยกออกจากการใช้งาน
- 7 การปรับปรุงอาคารช่างยนต์ เนื่องจากเป็นอาคารเก่าใช้งานมานาน และไม่สอดคล้องกับสภาพการใช้งานในปัจจุบัน

ภาพที่ 5.9 แสดงรูปแบบในการปรับปรุงผังแม่บทในระยะที่ 1 ทั้งหมด

การปรับปรุงพื้นที่ต่างๆ ในแผนระยะที่ 1 เป็นการเตรียมความพร้อมของทางสถาบันเมื่อออกนอกระบบ (การเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏว โดยองกรณ์) โดยทางสถาบันมีโครงการในการปรับปรุงผังในส่วนต่างเพื่อรองรับกับระบบใหม่ที่จะเกิดขึ้นมาในอนาคตอันใกล้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. พื้นที่หรือสิ่งปลูกสร้างที่ควรได้รับการปรับปรุงหรือต่อเติม

1. การจัดสวนหย่อมรอบสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยฯ ให้มีพื้นที่สีเขียวมากขึ้น
2. การจัดสวนริมหน้าอาคารข้างยนต์ เพื่อเพิ่มบรรยากาศในการเรียน
3. ที่นั่งพักผ่อนของนักศึกษา จัดให้นักศึกษาได้มีที่นั่งผ่อนคลายหลังจากการเรียน
4. ตู้ขายของ เพิ่มในจุดที่ยังไม่มี โดยเป็นการบริการให้กับนักศึกษา

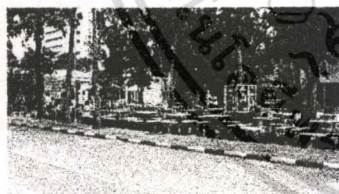
ภาพที่ 5.10 สวนหย่อมหน้า

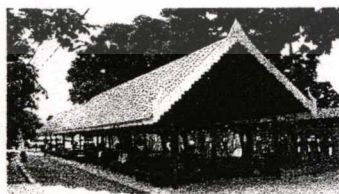
ภาพที่ 5.11 สวนหย่อมหน้าอาคาร 2

ภาพที่ 5.12 สวนหย่อมริมบ่อน้ำหน้าอาคารข้างยนต์

ภาพที่ 5.13 ลานคิ้ว , ที่นั่งพักผ่อนของนักศึกษา

ภาพที่ 5.14 ที่นั่งพักผ่อนของนักศึกษา หลังอาคาร 15 ชั้น

ภาพที่ 5.15 ตู้ขายของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะที่ 2 การวางผังแม่บทระยะที่ 2 (พ.ศ.2553 –2567)

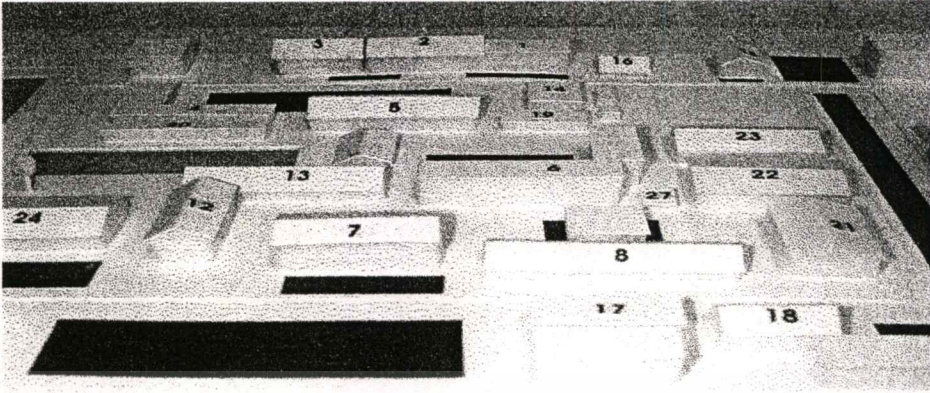
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่าการวิจัยในครั้งนี้ประสบกับปัญหาในการดำเนินการพอสมควร เนื่องจากในการเก็บข้อมูลในการวางผังแม่บทส่วนนี้ ยังไม่สามารถดำเนินการในอีก 20 ปีข้างหน้าได้ เนื่องจากผู้บริหารไม่ได้ดำเนินการในส่วนนี้ไว้ ข้อมูลที่ได้มาจึงเป็นเพียงการนำผังเก่ามาคัดแปลงตามทฤษฎีของผังเมือง เพื่อจัดรูปแบบผังอย่างคร่าวๆ ในอนาคตเท่านั้น ซึ่งในการปรับปรุงผังและการออกแบบจะอยู่ในรูปการใช้งานอาคารที่ครบรูปแบบการเรียนการสอน

โดยการปรับปรุงผังในอนาคตจะมีปัจจัยประกอบ ดังนี้

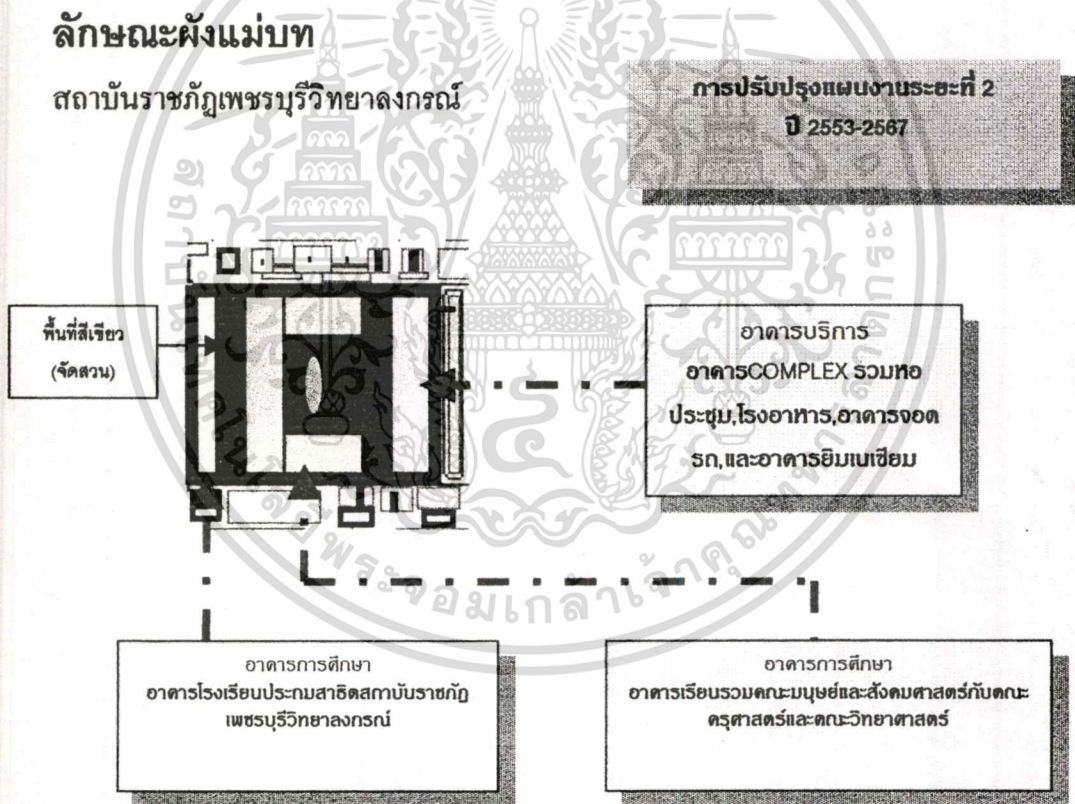
1. อาคารเก่าที่ใช้งานมานานกว่า 10 ปีแล้ว
2. ปริมาณของผู้ใช้ (นักศึกษา) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
3. หลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองกับผู้เรียนมากขึ้น
4. ตัวอาคารต้องสามารถตอบสนองการใช้งาน (การเรียนการสอน) ได้ทุกรูปแบบ

การวางผังในอนาคตจะปรับผังโดยเน้นการวางตัวอาคารหรือกลุ่มอาคารใหม่แทนที่อาคารหรือกลุ่มอาคารเก่า โดยมีการยึดองค์ประกอบจากปัจจัยข้างต้น ดังนี้

1. การวางกลุ่มอาคารแทนที่อาคารเก่า ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ โดยกลุ่มอาคารเหล่านี้เป็นอาคารเก่าเมื่อครบอายุการใช้งานควรมีการปรับผังเพื่อให้เกิดการตอบสนองต่อการใช้งาน เช่น ในรูปแบบของอาคารคอมเพล็กซ์, อาคารเรียนรวม เป็นต้น
2. การดำเนินการต้องมีรูปแบบแผนผังที่แน่นอน และจัดทำโครงการไว้ล่วงหน้าในการจัดวางผังอาคารในอนาคต
3. การจัดวางตัวอาคารต้องสอดคล้องกับแผนผังที่วางไว้และการใช้งาน เพื่อให้เกิด
ประโยชน์สูงสุด

ภาพที่ 5.16 แสดงแผนผังหุ่นจำลองสภาพเดิมก่อนการเปลี่ยนแปลงในระยะที่ 2

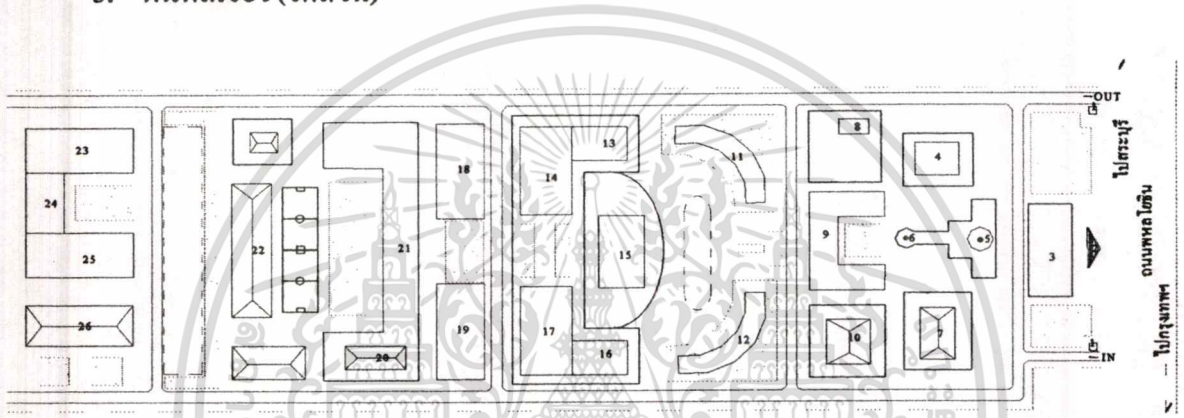
ภาพที่ 5.17 แสดงแผนผังการออกแบบผังแม่บทในระยะที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะที่ 3 การวางผังแม่บทระยะที่ 3 (พ.ศ.2567-2585)

ในระยะที่ 3 นี้ ซึ่งเป็นแนวทางที่ผู้วิจัยได้วางแผนและออกแบบตามผังแม่บทตามความต้องการของผู้ใช้ และกิจกรรมที่น่าจะเกิดขึ้นในอนาคตโดยมีการจัดกลุ่มอาคารใหม่ทั้งหมด เพื่อให้ตอบสนองต่อการใช้งานในอนาคต โดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มอาคารดังกล่าวออกเป็นชุดๆ ดังนี้

1. กลุ่มอาคารพาณิชย์
2. กลุ่มอาคารการศึกษา
3. กลุ่มสนับสนุนการศึกษา
4. กลุ่มอาคารบริการ
5. พื้นที่สีเขียว (จัดสวน)

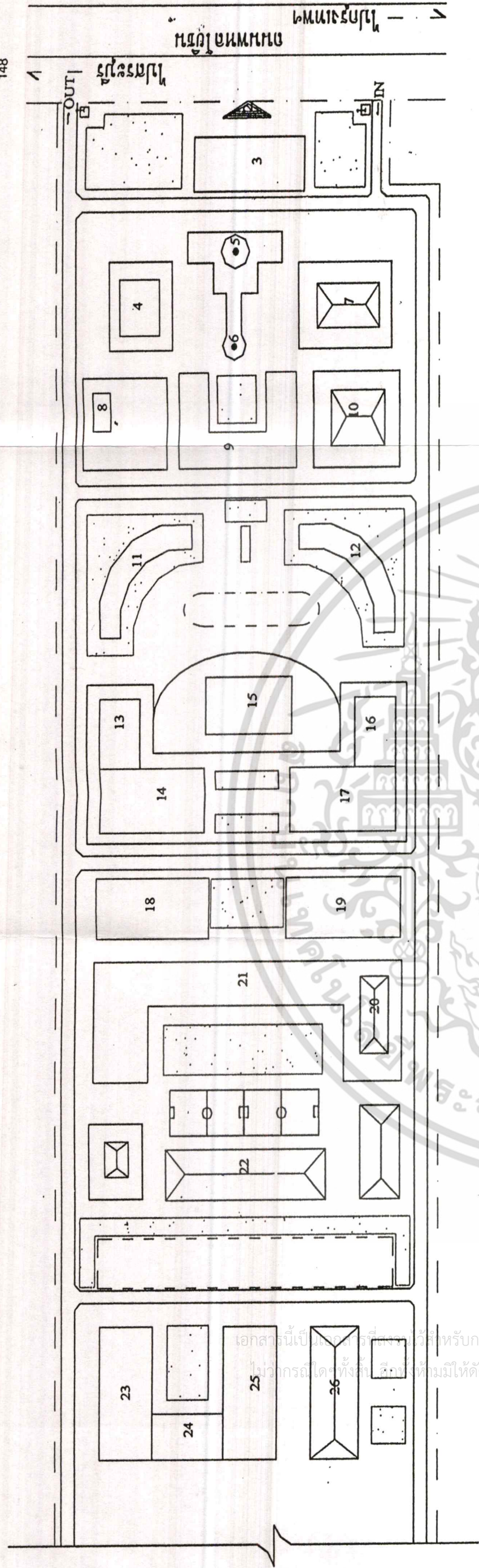
ภาพที่ 5.18 แสดงแผนผังแม่บทที่จัดกลุ่มอาคารใหม่ในสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ

การแบ่งกลุ่มอาคารในผังแม่บทระยะที่ 3

1.กลุ่มอาคารพาณิชย์ จะจัดให้อยู่ด้านหน้าของทางสถาบัน เนื่องจากเมื่อมีการออกนอกระบบทางสถาบันต้องมีการจัดระบบด้านธุรกิจเพื่อให้สถาบันสามารถเลี้ยงดูตนเองได้ ผู้วิจัยจึงได้จัดกลุ่มอาคารพาณิชย์ให้อยู่ในโซนด้านหน้าของทางสถาบัน โดยมีการจัดลักษณะของอาคารไว้อย่างกว้างๆ ดังนี้

- 1.1 ป้ายสถาบัน
- 1.2 พระรูปเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์,เสาชิง
- 1.3 อาคารบริหารและ โรงแรม
- 1.4 สระว่ายน้ำ
- 1.5 ศูนย์แสดงและจำหน่ายผลงานของอาจารย์และนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

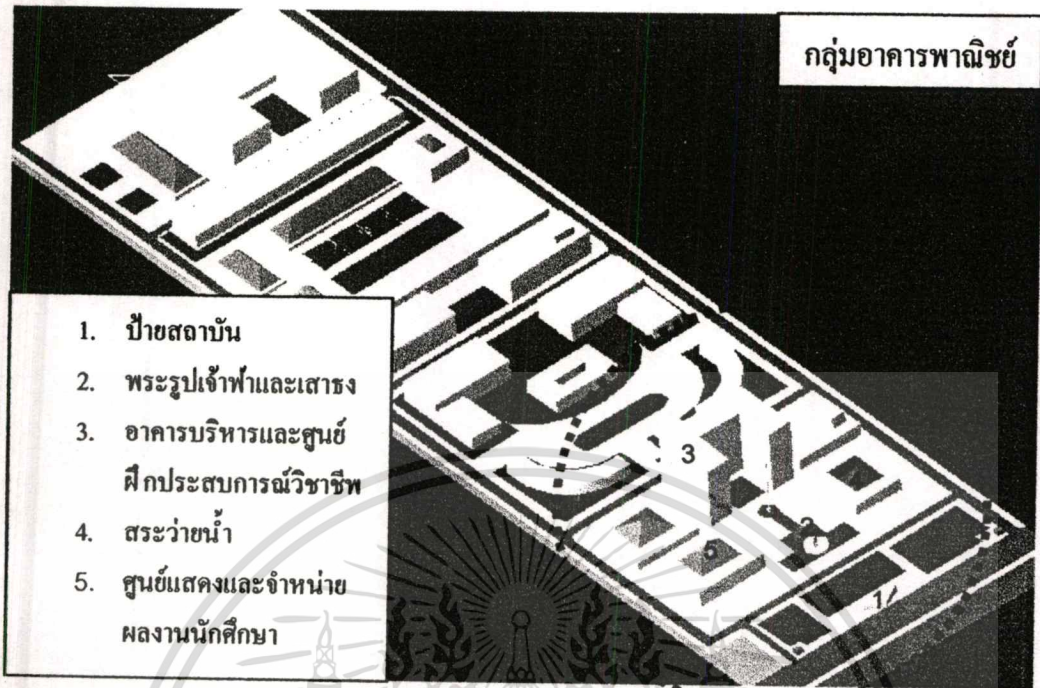
ผังแสดงตำแหน่งที่ตั้งอาคารสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย (แผน 3 พ.ศ. 2567-2585)

เลขที่	รายละเอียดพื้นที่
1	ป้อมยาม
2	ป้ายสถาบัน
3	พื้นที่ว่าง
4	สระบัว
5	แท่นพระรูปหล่อ
6	เสาธง
7	แสดงผลิตภัณฑ์จากนักศึกษา
8	ศูนย์ฝึกประสบการณ์
9	อาคารบริหาร, บัณฑิตวิทยาลัย, อาคารจอดรถใต้ดิน
10	กลุ่มอาคารพาณิชย์
11	อาคารเรียนรวมคณะวิทยาศาสตร์
12	อาคารเรียนรวมคณะเกษตรศาสตร์
13	อาคารจอดรถ

เลขที่	รายละเอียดพื้นที่
14	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
15	อาคารเรียนรวม, หอประชุม, โรงอาหาร
16	อาคารจอดรถ
17	คณะครุศาสตร์
18	ห้องสมุด IT, INTERNET
19	หอสมุดกลาง(หนังสือ)
20	STUDIO
21	อาคารเรียนรวมคณะวิทยาการจัดการ
22	กลุ่มอาคาร ร.ว. ตรีศึกษาศาสตร์
23	อาคารเรียนรวมคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
24	สำนักงาน
25	ห้องปฏิบัติการ
26	โรงอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 หน่วยงานใดที่สงวนไว้ซึ่งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

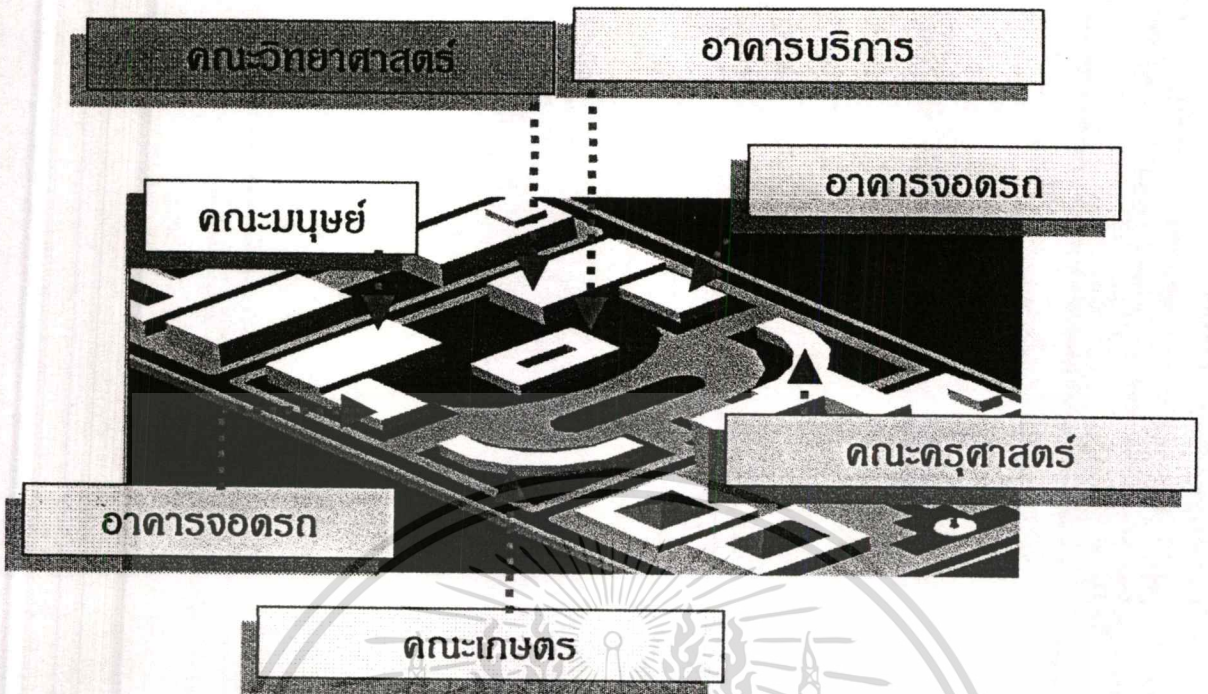
ภาพที่ 5.20 แสดงทัศนียภาพของผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัย (แผนระยะที่ 3)

2. กลุ่มอาคารทางการศึกษา (ส่วนที่ 2) เป็นอาคารที่ถูกปรับเพื่อให้ตอบสนองกับการใช้งานที่เหมาะสมกับกิจกรรมการใช้งานในอนาคต ซึ่งประกอบไปด้วยอาคารของคณะต่างๆดังต่อไปนี้

1. อาคารทางการศึกษา ประกอบด้วย
  - 1.1 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - 1.2 คณะเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตร
  - 1.3 คณะครุศาสตร์
  - 1.4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. อาคารบริการ ได้แก่ โรงอาหาร หอประชุมและยิมเนเซียม
3. อาคารจอดรถ

ในการจัดกลุ่มอาคารในส่วนที่ 2 นี้เป็นแนวคิดจากผู้ใช้งานกลุ่มอาคารเหล่านี้เป็นหลัก โดยกิจกรรมในกลุ่มอาคารเหล่านี้เป็นการเรียนการสอนที่ส่วนใหญ่เน้นการสอนแบบบรรยาย และปริมาณของผู้ใช้ในส่วนนี้มีพอเพียงในระดับหนึ่ง การออกแบบจึงเป็นส่วนตอบสนองในการใช้งานในอนาคตด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.21 แสดงส่วนที่ 2 ของผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต

3. กลุ่มอาคารทางการศึกษา (ส่วนที่ 3) เป็นอาคารที่ถูกปรับเพื่อให้ตอบสนองกับการใช้งานที่เหมาะสมกับกิจกรรมการใช้งานในอนาคต ซึ่งประกอบไปด้วยอาคารของคณะต่างๆดังต่อไปนี้

1. อาคารทางการศึกษา ประกอบด้วย

- คณะวิทยาการจัดการ
- โรงเรียนประถมสาธิตสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต

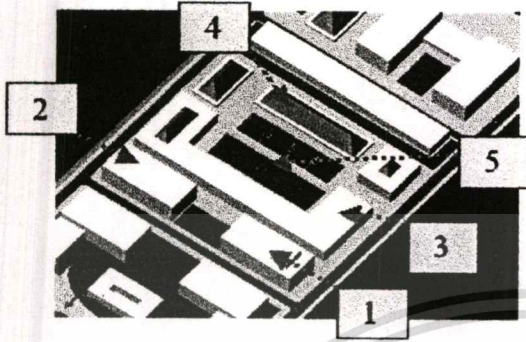
ในการจัดกลุ่มอาคารในส่วนนี้ เป็นแนวคิดจากผู้ใช้ในกลุ่มอาคารเหล่านี้เป็นหลัก โดยกิจกรรมในกลุ่มอาคารเหล่านี้เป็นการเรียนการสอนที่ส่วนใหญ่มีการสอนแบบบรรยาย และเน้นการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากภาคปฏิบัติ โดยอาคารต้องเป็นอาคารเรียนรวมขนาดใหญ่ ซึ่งในปริมาณของผู้ใช้ในส่วนนี้มากกว่าที่จะไปใช้ร่วมกับคณะอื่นได้ การออกแบบจึงเป็นส่วนตอบสนองในการใช้งานที่แยกส่วนออกจากกัน โดยภาพรวมจะอยู่ในอาคารเรียนรวมหลังเดียวกัน แต่ภายในจะแยกระบบการใช้งานออกจากกันทั้งหมด เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการเรียนการสอนและการทำงานของทั้ง 2 อาคาร ทั้งอาคารคณะวิทยาการจัดการและโรงเรียนประถมสาธิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ

กลุ่มอาคารทางการศึกษาและกลุ่ม
อาคารสนับสนุนการศึกษา
(COMPLEX)

ส่วนที่ 3 ประกอบด้วย

1. ห้องสมุดกลาง
2. ห้องสมุด IT
3. คณะวิทยาการจัดการ
4. โรงเรียนประถมศึกษาเทศบาลวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
5. สภามหาวิทยาลัยและพื้นที่สีเขียว

ส่วนที่ 3 จะมี 2 กลุ่มอาคาร คือ กลุ่มอาคารการศึกษาและกลุ่มอาคารที่สนับสนุนการศึกษา

ภาพที่ 5.22 แสดงส่วนที่ 3 ของผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ

4. กลุ่มอาคารทางการศึกษา (ส่วนที่ 4) เป็นอาคารที่ถูกปรับเพื่อให้ตอบสนองกับการใช้งานกับกิจกรรมที่เหมาะสมกับการใช้งานของภาคอุตสาหกรรมในอนาคต ซึ่งประกอบไปด้วยอาคารของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มอาคาร 3 หลัง ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
2. อาคารเรียนรวมของคณะ
3. อาคารปฏิบัติการ
4. โรงอาหาร 2

ในการจัดกลุ่มอาคารในส่วนที่ 4 นี้เป็นแนวคิดจากผู้ใช้กลุ่มอาคารเหล่านี้เป็นหลัก โดยกิจกรรมในกลุ่มอาคารเหล่านี้เป็นการเรียนการสอนที่ส่วนใหญ่เน้นการสอนแบบภาคอุตสาหกรรมที่มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในงานอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันกันสูง และเนื่องจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมีเครื่องมือและเครื่องจักรที่ต้องใช้ในการเรียนการสอนด้วย จึงไม่สามารถไปใช้งานรวมกลุ่มกับคณะอื่นได้ เช่น คณะวิทยาการจัดการ จึงต้องมีกลุ่มอาคารเฉพาะแบบของตนเอง โดยผู้วิจัยได้จัดลักษณะกลุ่มอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ ให้ตอบสนองการใช้งานประโยชน์ที่ดินและอาคารที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

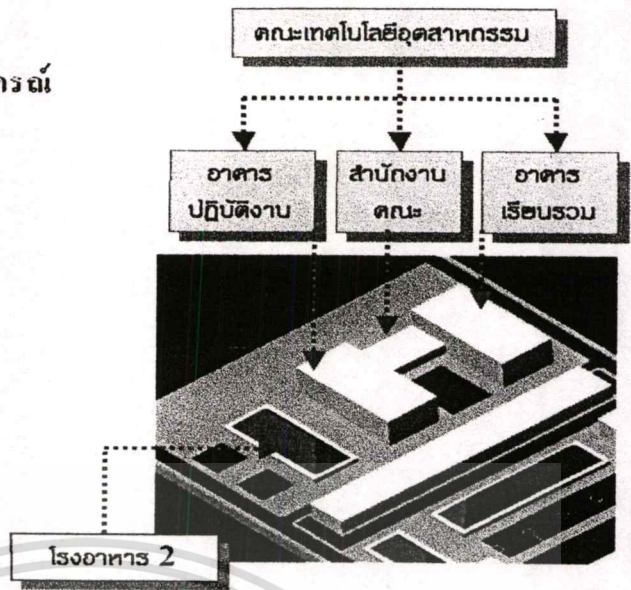
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผังแม่บท

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

ส่วนที่ 4 ส่วนสุดท้ายในการจัดผังแม่บท ประกอบด้วย

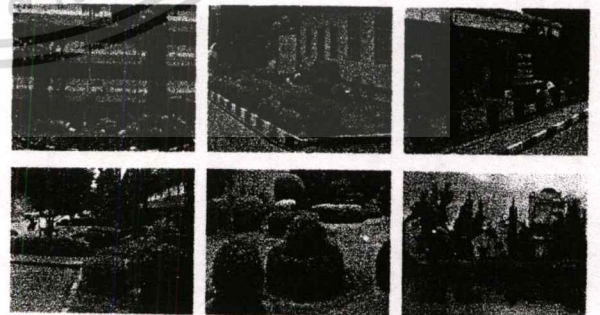
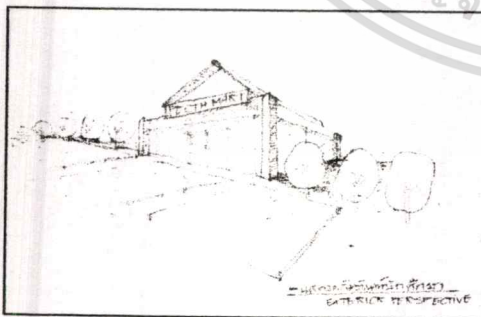
1. โรงอาหาร 2
2. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
  - 2.1 อาคารเรียนรวม
  - 2.2 อาคารปฏิบัติการและทดสอบ
  - 2.3 อาคารสำนักงาน

ภาพที่ 5.23 แสดงส่วนที่ 4 ของผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

5.2.4 ส่วนที่เพิ่มเติมในงานออกแบบผัง เป็นการปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับการใช้งานของผังในสถาบัน

1) การจัดพื้นที่สีเขียว การจัดสวนหย่อมหรือพื้นที่สีเขียวรอบๆ อาคารและกลุ่มอาคารในผังระยะที่ 3 เป็นการเพิ่มความร่มรื่นให้กับอาคารสถานที่และความสดชื่นให้กับบริเวณที่มีต้นไม้สีเขียวให้เกิดความผ่อนคลายให้กับนักศึกษา และช่วยเพิ่มบรรยากาศในการเรียนการสอนด้วย โดยคงรูปแบบสวนในลักษณะเดิมไว้และเพิ่มเติมในส่วนของไม้ยืนต้นแซมบ้าง เพื่อให้เกิดร่มเงากับตัวอาคารและพื้นที่กว้าง อาจจะเป็นในส่วนของศาลาที่พักผ่อนของนักศึกษา และในบริเวณรอบๆ อาคาร

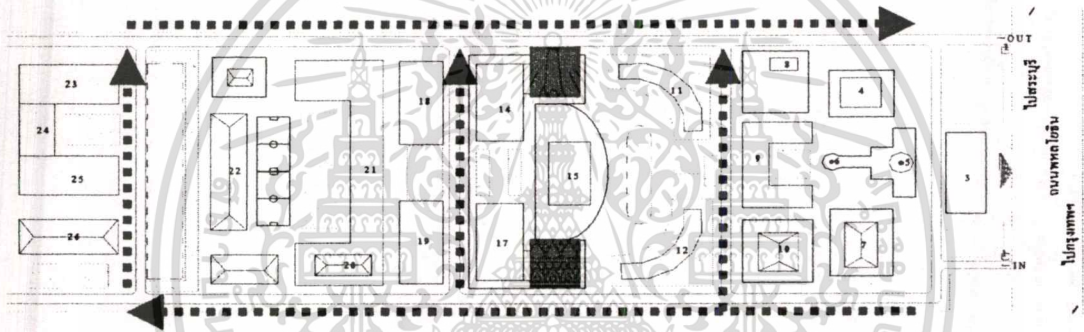
ภาพที่ 5.24 แสดงการจัดสวนหย่อมรอบๆ อาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดสวนในลักษณะดังภาพที่ 5.18 จะมีลักษณะที่สวยงามและเป็นเอกลักษณ์ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาการณ แต่มีข้อเสียในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ

1. งบประมาณ ในเรื่องของค่าวัสดุ-อุปกรณ์, ค่าน้ำ, ค่าปุ๋ยที่ต้องใช้สำหรับการดูแลรักษาต้นไม้, ค่าแรงในการจ้างคนงานดูแลและบำรุงรักษา
2. แรงงาน เมื่อมีส่วนหย่อมในพื้นที่หลายๆ ก็ต้องมีคนงานในการดูแลเพื่อคงสภาพของสวนให้มีสภาพตามที่ต้องการอยู่ต่อไป
3. ความสกปรกจากเศษใบไม้ที่ต้องคอยทำความสะอาดวันละ 2 ครั้งเป็นอย่างน้อย

2)การจัดระบบสัญจร เนื่องจากพื้นที่ของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาการณมีลักษณะเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำให้ระบบการสัญจรต้องเป็นทางยาวตามแนวอาคาร และมีการเข้า-ออกตามส่วนที่ทางสถาบันได้จัดไว้ให้ โดยมีแนวในทางดำเนินการจัดระเบียบจราจรของสถาบันดังนี้

ภาพที่ 5.25 แสดงการจัดระบบทางสัญจรให้เข้าถึงได้ทุกพื้นที่ ■ พื้นที่อาคารจอดรถ

ส่วนที่ 1 จัดระบบการจราจรเป็นระบบเดินรถทางเดียว (One-way) ดังภาพที่ 5.19

ส่วนที่ 2 จัดให้มีอาคารจอดรถในส่วนกลางของสถาบัน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเข้าถึงในทุกกลุ่มอาคาร ในส่วนที่มีกลุ่มผู้ใช้ (นักศึกษา กศ.ป.ร.) ที่นำรถยนต์เข้ามาเรียนในช่วงวันเสาร์-วันอาทิตย์ อาคารจอดรถจะเป็นการแก้ปัญหาในอนาคต ทำให้เกิดความเรียบร้อยและความสวยงามกับภาพรวมของสถาบัน

ส่วนที่ 3 จัดระบบความปลอดภัยและระบบการรักษาการณ์ ในเรื่องการตรวจสอบจำนวนรถยนต์และตัวบุคคลที่ใช้รถยนต์ในการเข้า-ออกสถาบัน เพื่อป้องกันการโจรกรรมและในด้านอื่นๆ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง การวางผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรงษ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและสรุปผลการวิจัย เพื่อเสนอแนวทางการวางผังแม่บทและการใช้ประโยชน์ที่ดินของทางสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรงษ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการเสนอแนะการใช้ประโยชน์ที่ดินของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรงษ์ต่อการวางผังแม่บทของสถาบันในอนาคต
  - 1.1 ควรมีแผนผังแม่บทที่นำมาใช้งานให้ชัดเจน โดยผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการวางผังพอสมควร เพื่อนำผังมาใช้งานให้เกิดประโยชน์ในการก่อสร้างอาคารในอนาคต
  - 1.2 การบริหารต้องมีการดำเนินการที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเปลี่ยนแปลงผู้บริหารไปที่รุ่นก็ตาม เพราะจะทำให้แผนผังเกิดประสิทธิภาพ
  - 1.3 การวางผังต้องทำความเข้าใจกับผู้ใช้งาน เช่น อาจารย์-นักศึกษา
  - 1.4 ผังแม่บทต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับแก้ให้สอดคล้องกับการใช้งานได้
  - 1.5 ต้องเขียนโครงการไว้ล่วงหน้าเพื่อจัดลำดับการปรับปรุงอาคารหรือกลุ่มอาคารตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง
2. ขั้นตอนการออกแบบผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรงษ์ มีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้มีการวางแผนที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม
  - 2.1 ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญของการวางผังแม่บท
  - 2.2 ควรมีการสำรวจความต้องการของผู้ใช้หลักทุกๆ 4 ปี เพื่อบันทึกความเปลี่ยนแปลงของสถาบันและจัดเป็นสถิติข้อมูล และสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงได้
  - 2.3 ควรมีความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อให้การวางผังเป็นรูปธรรมมากที่สุด
  - 2.4 ควรมีการเขียนโครงการและจัดทำงบประมาณไว้ล่วงหน้า เป็นการเตรียมความพร้อมในการปรับปรุงอาคาร เมื่อถึงเวลาที่ได้งบประมาณจะได้เริ่มดำเนินการได้เลย
  - 2.5 ควรจัดให้มีพื้นที่สีเขียว (สวนหย่อม, ต้นไม้) ในบริเวณรอบๆ อาคารและกลุ่มอาคารเพื่อให้นักศึกษาได้พักผ่อน และเป็นการเพิ่มบรรยากาศให้กับสถาบัน
  - 2.6 การจัดสร้างอาคารต้องคำนึงถึงการปฏิบัติงานในอาคาร หรือเข้ากับสภาพแวดล้อมของพื้นที่อาคารเก่าได้ดี และสามารถจัดบริเวณให้มีความร่มรื่นและสะดวกสบายได้ รวมถึงดูแลรักษาสภาพแวดล้อมได้ง่ายด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่องการวางแผนแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์ พบว่า ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการดำเนินการวิจัย แต่ก็ยังมีปัญหาซึ่งต้องมีการดำเนินการต่อเนื่อง เกี่ยวกับการจัดทำผังของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์ โดยผู้วิจัยได้เสนอแนวทางของปัญหาไว้เป็นหัวข้อ ดังนี้

1. ปัญหาในเรื่องของตัวผู้บริหาร คือ ทัศนคติของผู้บริหารที่มองไม่เห็นความสำคัญในเรื่องการวางแผนแม่บท
2. ปัญหาจากการวางแผน ได้แก่แผนปฏิบัติการของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาตงกรณ์ที่เน้นในด้านวิชาการ แต่ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมของการใช้อาคารสถานที่
3. ปัญหาจากการประสานงาน ซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงชุดผู้บริหาร ก็จะมีการเปลี่ยนนโยบาย หรือแนวทางบริหารงานใหม่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผู้บริหารชุดเดิม รูปแบบของแผนการดำเนินงานจึงไม่แน่นอน

จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ทำให้ต้องมีการดำเนินการเก็บสถิติ หรือรวบรวมข้อมูลทุกปีเพื่อเสนอแผนการดำเนินงานด้านการวางแผนให้เกิดเป็นรูปธรรม ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. ดำเนินการเก็บสถิติข้อมูลของคณะที่ใช้งานอาคารทุกภาคการศึกษา
2. จัดทำหุ่นจำลองเสนอผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
3. นำปัญหาที่ได้เสนอกับผู้บริหารเพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรม
4. จัดทำแผนเสนอการดำเนินงานในอนาคต เพื่อให้ผู้บริหารตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต
5. เป็นการเตรียมความพร้อมของสถาบันก่อนการเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวงศตงกรณ์ในอนาคตด้วย

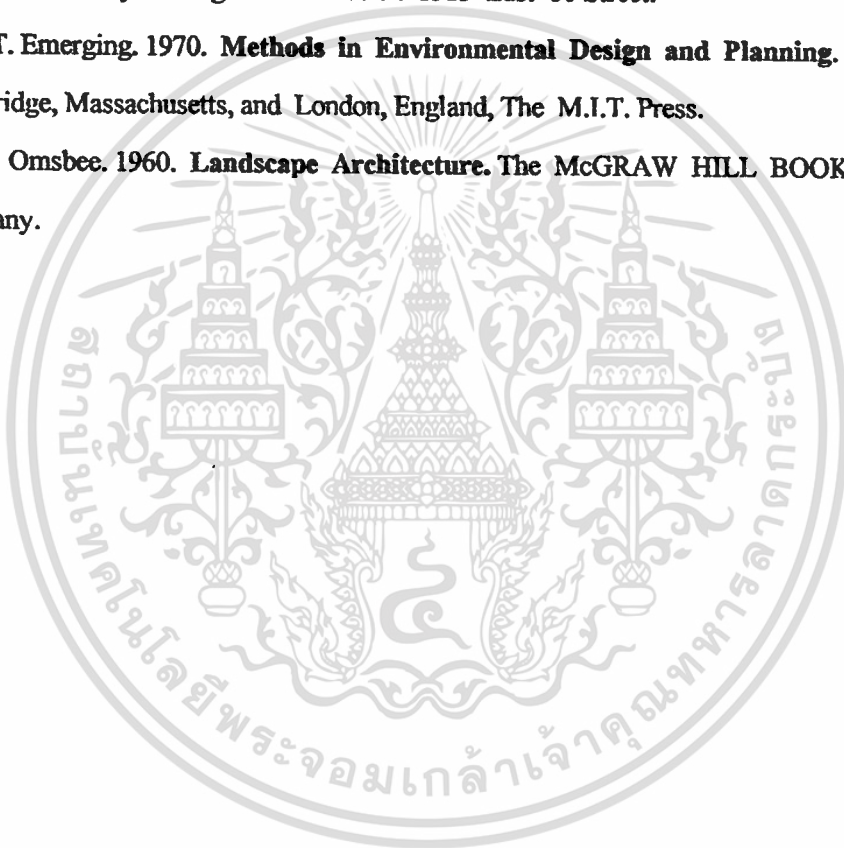
ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการจัดทำงานวิจัยเกี่ยวกับผังแม่บทที่จะดำเนินงานในครั้งต่อไป ซึ่งในการทำวิจัยในครั้งต่อไป ควรตระหนักถึงการดำเนินงาน หรือทัศนคติของผู้บริหารเป็นหลัก เพราะผู้บริหารมีอำนาจในการดำเนินงาน หรือวางนโยบายให้เกิดการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนได้ ซึ่งถ้ามีแผนงานที่สามารถใช้งานได้ การวางแผนก็จะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บรรณานุกรม

- รศ.กังวล เทียนแก้วเทศน์ .2533 มนุษย์ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าธนบุรี : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ .
- จิตร บัวบุศย์ . การออกแบบ .2530 เอกสารประกอบการอบรมการออกแบบ แผนกเอกสารการพิมพ์
วิทยาเขตเพาะช่าง กรุงเทพฯ
- .ผศ.นงนุช ภัทธากร . สถิติศาสตร์ . 2533 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี : โรงพิมพ์พระ
จอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพฯ .
- นรมิตร ลีวัฒนมงคล .2530 การเลือกทำเลดูราศี บ้านพักอาศัย . กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ผุสดี ทิพทัส .2538 เหนือในการออกแบบสถาปัตยกรรม สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ;
กรุงเทพฯ .
- มานพ พงศ์ทัต . ที่อยู่อาศัยกับผังเมือง .2525 ในเอกสารประกอบการสัมมนา ; แนวโน้มการพัฒนาที่
อยู่อาศัยปี 2525 . หน้า 93 กรุงเทพมหานคร ; บริษัทธรรมนิติ .
- วิมลสิทธิ์ ทรายางกูร .2536 พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย : พิมพ์ครั้งที่ 2 .
- วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์ .2535 การออกแบบตกแต่ง สำนักพิมพ์ศิลปาบรรณาคาร ; กรุงเทพฯ .
- สมศรี กาจนสุด .2529 พื้นฐานสถาปัตยกรรม. กรุงเทพมหานคร ; สำนักพิมพ์ประชาชน จำกัด .
- สุกิจ บุญครอบ .2532 เทคนิคการก่อสร้างอาคาร กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด .
- อรศิริ ปาณินท์ .2538 ที่ว่างทางสถาปัตยกรรม สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต กรุงเทพฯ ; พิมพ์
ครั้งที่ 2 .
- เอี่ยม อนันตสานต์ .2539. การออกแบบผังบริเวณ 1.ผังบริเวณ 2.การออกแบบสถาปัตยกรรม;
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกสารประกอบการสอน .2539 พฤติกรรมมนุษย์ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พิมพ์ครั้งที่ 2 .
- เอกสารอ้างอิงของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ คู่มือนักศึกษา,แผนงาน
นโยบายของสถาบันฯ,เอกสารการจัดระบบงาน . 2545 ; สำนักงานส่งเสริมวิชาการ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Dechiare, Joseph and Kopperman, lee Koppelman, Mannal of Houeing / Planning and Design Criteria. N.J.,Prentice-Hall, Inc/ Englewood Cliffs.
- Green, Ronald. 1965. **The Architect s Guide to Site Management.** London, The Architectural Press.
- Johannes Ittan.1973. **DESIGN AND FORM.** Thames and Hudson, London.
- Lynch, Kavin. 1962, 1972. **Site Planning.** (First and Second Edition) Massachusetts, and London ; The M.I.T. Press.
- Mclean, Mary. 1959. **Local Planning Administration.** (Third Edition,) Chicago, Illinois: The International City Managers Association 1313 East 60 Street.
- Moore, Gary T. Emerging. 1970. **Methods in Environmental Design and Planning.** Cambridge, Massachusetts, and London, England, The M.I.T. Press.
- Simonds, John Omsbee. 1960. **Landscape Architecture.** The McGRAW HILL BOOK Company.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายสมคณ เกียรติก่อ รหัสประจำตัว 42064005 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวางแผนแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการรณ์ (THE MASTERPLAN OF RAJABHAT PETCHBURIWITTAYALONGKORN INSTITUTE)" โดยมี ศศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ศศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม และ อ.สุทัศน์ จุฬามานี เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2545

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ.2545

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอก วีระเชษฐ ชันเงิน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทบ 1564 093:2

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ถนนจตุรทิศ เขตจตุรทิศ กรุงเทพมหานคร 10526

17 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดี สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย (ในพระบรมราชูปถัมภ์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายสมกณ เกียรติก้อง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสถาปัตยกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวางผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย” และได้รับอนุมัติ หัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2545 คณะกรรมการอุดมศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นายสมกณ เกียรติก้อง เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยภายในสถาบันของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมพ์สาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
หน่วยบัณฑิตศึกษานัน อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

การวางผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาการณ

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวคิดของท่านในการจัดวางผังของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาการณ เพื่อนำไปสู่การเสนอรูปแบบการจัดวางผังภายในให้เกิดประสิทธิภาพต่อการใช้งานของสถาบันฯทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อาคาร

ผู้วิจัย ต้องการข้อมูลเหล่านี้เพื่อไปทำวิจัยประกอบการวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม เรื่อง “การวางผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาการณ” ดังนั้นจึงขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามที่ตรงกับความเป็นจริง หากท่านมีข้อคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงอย่างไรที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงผังของสถาบันฯ โปรดเขียนลงในช่องว่างท้ายแบบสอบถาม คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะใช้เป็นข้อมูลเพื่อสรุปผลวิจัยเพื่อส่วนรวม ดังนั้นคำตอบจะไม่มีผลเสียหายต่อตัวของท่านและหน่วยงานของท่าน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและตอบความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อจะทำให้งานวิจัยนี้ได้ผลตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์ของท่าน

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในของอาคารและกลุ่มอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาการณ

นายสมคณ เกียรติกิจ

อาจารย์ 1 ระดับ 5

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ขอให้ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

(อาจารย์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในของอาคารและกลุ่มอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาจกรณ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความหรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อ ดังนี้

1. สภาพที่ตั้งของอาคาร
2. ลักษณะภายนอกของอาคารที่ทำการสอน
3. ลักษณะภายในของอาคาร
4. การดูแลรักษาอาคาร
5. แนวทางการใช้พื้นที่และอาคาร ของคณะฯ

1. สภาพที่ตั้งของอาคาร

1.1 อาคารที่ท่านปฏิบัติงานเป็นประจำส่วนใหญ่อยู่ที่คณะใด

☐ คณะวิทยาการจัดการ	☐ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
☐ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	☐ คณะครุศาสตร์
☐ คณะเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตร	☐ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
☐ อาคารอื่นๆ (ระบุ)	

1.2 ลักษณะของอาคารและกลุ่มอาคารเป็นอย่างไร

- กว้าง โปร่ง ไม่แออัด
- คับแคบ ค่อนข้างแออัด
- อื่นๆ(ระบุ).....

1.3 ลักษณะการคมนาคมการเข้าถึงตัวอาคารและกลุ่มอาคารเป็นอย่างไร

- ใกล้เคียงสะดวก ทั้งตัวอาคารและกลุ่มอาคาร
- ปานกลางไม่ไกลไม่ใกล้
- ไกล ไม่ค่อยสะดวกนัก

1.4 ที่ตั้งของอาคารและกลุ่มอาคารยังมีพื้นที่ที่สามารถปลูกสร้างอาคารเพิ่มเติมหรือขยายต่อเติมอาคารออกไปได้หรือไม่

- ได้
- ไม่ได้

2. สภาพภายนอกของอาคารที่ทำการสอน

2.1 สภาพทั่วไปของอาคารเรียน

( ) สะอาดร่มรื่น ( ) มาก ( ) ปานกลาง ( ) น้อย

( ) ทึบ ไม่โปร่งแสง ( ) มาก ( ) ปานกลาง ( ) น้อย

2.2 ทางสัญจรระหว่างอาคาร

( ) เชื่อมต่อกับกลุ่มอาคารใกล้เคียงกันได้เป็นอย่างดี

( ) ไกล เดินทางไปมาระหว่างอาคารไม่ค่อยสะดวก (เดินเท้า)

( ) ไกล การเดินทางต้องใช้ทางรถยนต์, จักรยานยนต์, จักรยาน

2.3 สถานที่นั่งพักผ่อนของนักศึกษา

( ) มี ( ) เพียงพอ ( ) ไม่เพียงพอ ต่อความต้องการ

( ) ไม่มี

2.4 การจัดสวนหย่อมรอบๆ อาคารและกลุ่มอาคาร

( ) เหมาะสม สะอาด, ร่มรื่น

( ) ควรปรับปรุง

3 ลักษณะภายในของอาคารที่ทำการสอน

3.1 ทิศทางของแสงธรรมชาติที่ส่องเข้าหาตัวอาคาร

( ) สว่างกำลังดี ไม่แสบตา

( ) ก่อนข้างมืด ต้องใช้ไฟจากแสงประดิษฐ์ช่วย

3.2 มีเสียงรบกวนที่เกิดจากภายนอกและภายในอาคาร

( ) เสียงรบกวนจากภายนอกอาคาร ( ) มี ( ) ไม่มี

( ) เสียงรบกวนจากภายในอาคาร ( ) มี ( ) ไม่มี

3.3 อุปกรณ์ช่วยในการระบายอากาศภายในห้องเรียน, ห้องพักอาจารย์

( ) ใช้พัดลม

( ) ใช้เครื่องปรับอากาศ

3.4 การระบายอากาศในตัวอาคาร

( ) ตัวอาคารมีการถ่ายเทอากาศที่ดี ไม่ร้อนอบอ้าว

( ) ก่อนข้างร้อนอบอ้าว นานๆ ถึงจะมีลมพัดสักครั้ง

3.5 ทางสัญจรภายในอาคาร

( ) สั้น ( ) สะดวก ( ) ไม่ค่อยสะดวก

( ) ไกล ( ) สะดวก ( ) ไม่ค่อยสะดวก

3.6 การดูแลรักษาความสะอาดภายในของอาคาร เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องพักอาจารย์

- ( ) มาก
( ) ปานกลาง
( ) ไม่สะอาด

3.7 การตกแต่งภายในเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการเรียนรู้ เช่น ปลุกต้นไม้

- ( ) มี
( ) ไม่มี

3.8 รูปแบบการสอนของอาจารย์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) บรรยาย, อธิบายและสาธิต, จัดกลุ่มอภิปราย
( ) การเรียนด้วยตัวนักศึกษาเอง เช่น การทำวิจัย
( ) ทดลองและปฏิบัติการทดลอง
( ) การปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักร

3.9 อุปกรณ์ช่วยในการสอน

เครื่องฉายข้ามศีรษะ ( ) เพียงพอกับการใช้งาน ( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน

โทรทัศน์, วีดีโอ ( ) เพียงพอกับการใช้งาน ( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน

เครื่องฉายทึบแสง ( ) เพียงพอกับการใช้งาน ( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน

เครื่องฉายสไลด์ ( ) เพียงพอกับการใช้งาน ( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน

เครื่องฉายทอดสัญญาณจากคอมพิวเตอร์ขึ้นจอภาพ (LCD Projector)

( ) เพียงพอกับการใช้งาน ( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน

เครื่องคอมพิวเตอร์ ( ) เพียงพอกับการใช้งาน ( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน

อุปกรณ์ทดลองทางวิทยาศาสตร์

( ) เพียงพอกับการใช้งาน ( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน

อื่นๆ(ระบุ).....

( ) เพียงพอกับการใช้งาน ( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน

ความคิดเห็นของท่านต่ออุปกรณ์ช่วยสอนภายในอาคารที่ท่านใช้งานอยู่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
เรื่อง
การวางผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวคิดของท่านในการจัดวางผังของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต เพื่อนำไปสู่การเสนอรูปแบบการจัดวางผังภายในให้เกิดประสิทธิภาพต่อการใช้งานของสถาบันฯทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อาคาร

ผู้วิจัย ต้องการข้อมูลเหล่านี้เพื่อ ไปทำวิจัยประกอบวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม เรื่อง "การวางผังแม่บทของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต" ดังนั้นจึงขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามที่ตรงกับความเป็นจริง หากท่านมีข้อคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงอย่างไรที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในเรื่องนี้ โปรดเขียนลงในช่องว่างท้ายแบบสอบถาม คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะใช้เป็นข้อมูลเพื่อสรุปผลวิจัยเพื่อส่วนรวม ดังนั้นคำตอบจะไม่มีผลเสียหายต่อตัวของท่านและหน่วยงานของท่าน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและตอบความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อจะทำให้ งานวิจัยนี้ได้ผลตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่าน

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในของอาคารและกลุ่มอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต

นายสมกมล เกียรติกิจอง

อาจารย์ 1 ระดับ 5

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ขอให้ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

(นักศึกษา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในของอาคารและกลุ่มอาคารของสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความหรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อ ดังนี้

1. สภาพที่ตั้งของอาคาร
2. รูปแบบอาคาร (ลักษณะภายนอกของอาคารที่ใช้ในการเรียน)
3. ลักษณะภายในของอาคาร
4. การดูแลรักษาอาคาร
5. ข้อเสนอแนะจากนักศึกษาเกี่ยวกับตัวอาคารและกลุ่มอาคาร

1. สภาพที่ตั้งของอาคาร

1.1 อาคารที่ท่านเรียนและปฏิบัติงานเป็นประจำส่วนใหญ่อยู่ที่

( ) คณะวิทยาการจัดการ	( ) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
( ) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	( ) คณะครุศาสตร์
( ) คณะเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตร	( ) คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
( ) อาคารอื่นๆ (ระบุ).....	

1.2 ลักษณะของอาคารและกลุ่มอาคาร

- ( ) กว้าง โปร่ง ไม่แออัด
- ( ) คับแคบ ค่อนข้างแออัด
- ( ) อื่นๆ(ระบุ).....

1.3 ลักษณะการคมนาคมการเข้าถึงตัวอาคารและกลุ่มอาคาร

- ( ) ใกล้เคียงสะดวก ทั้งตัวอาคารและกลุ่มอาคาร
- ( ) ปานกลางไม่ใกล้ไม่ไกล
- ( ) ไกล ไม่ค่อยสะดวกนัก

1.4 ที่ตั้งของอาคารและกลุ่มอาคารยังมีพื้นที่ที่สามารถปลูกสร้างอาคารเพิ่มเติมหรือขยาย,ต่อเติมอาคารออกไปได้หรือไม่

- ( ) ได้
- ( ) ไม่ได้

2. สภาพภายนอกของอาคารที่ทำการเรียน

2.1 สภาพทั่วไปของอาคารเรียน

( ) สะอาดร่มรื่น   ( ) มาก   ( ) ปานกลาง   ( ) น้อย

( ) ทึบ ไม่โปร่งแสง   ( ) มาก   ( ) ปานกลาง   ( ) น้อย

2.2 ทางสัญจรระหว่างอาคาร

( ) เชื่อมต่อกับกลุ่มอาคารใกล้เคียงกันได้เป็นอย่างดี

( ) ไกล เดินทางไปมาระหว่างอาคารไม่ค่อยสะดวก (เดินเท้า)

( ) ไกล การเดินทางต้องใช้ทางรถยนต์, จักรยานยนต์, จักรยาน

2.3 สถานที่นั่งพักผ่อนของนักศึกษา

( ) มี   ( ) เพียงพอ   ( ) ไม่เพียงพอ ต่อความต้องการ

( ) ไม่มี

2.4 การจัดสวนหย่อมรอบๆ อาคารและกลุ่มอาคาร

( ) เหมาะสม สะอาด, ร่มรื่น

( ) ควรปรับปรุง

2.5 ตู้ขายของ, เครื่องดื่ม, ของทานเล่น

( ) เพียงพอกับความต้องการ

( ) ไม่เพียงพอกับความต้องการ

3 ลักษณะภายในของอาคารที่ทำการเรียน

3.1 ทิศทางของแสงธรรมชาติที่ส่องเข้าหาตัวอาคาร

( ) สว่างกำลังดี ไม่แสบตา

( ) ค่อนข้างมืด ต้องใช้ไฟจากแสงประดิษฐ์ช่วย

3.2 มีเสียงรบกวนที่เกิดจากภายนอกและภายในอาคาร

( ) เสียงรบกวนจากภายนอกอาคาร เช่น รถยนต์   ( ) มี   ( ) ไม่มี

( ) เสียงรบกวนจากภายในอาคาร เช่น เสียงคุยกัน   ( ) มี   ( ) ไม่มี

3.3 อุปกรณ์ช่วยในการระบายอากาศภายในห้องเรียน

( ) ใช้พัดลม

( ) ใช้เครื่องปรับอากาศ

3.4 การระบายอากาศในตัวอาคาร

( ) ตัวอาคารมีการถ่ายเทอากาศที่ดี ไม่ร้อนอบอ้าว

( ) ค่อนข้างร้อนอบอ้าว นานๆ ถึงจะมีลมพัดสักครั้ง

3.5 ทางสัญจรภายในอาคาร

- ( ) สั้น   ( ) สะดวก   ( ) ไม่ค่อยสะดวก
- ( ) ไกล   ( ) สะดวก   ( ) ไม่ค่อยสะดวก

3.6 การดูแลรักษาความสะอาดภายในของอาคาร เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องพักอาจารย์

- ( ) สะอาดมาก
- ( ) สะอาดปานกลาง
- ( ) ไม่สะอาด

3.7 การตกแต่งภายในเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการเรียนรู้ เช่น ปลูกต้นไม้

- ( ) มี
- ( ) ไม่มี

3.8 รูปแบบการเรียนของนักศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) การฟังบรรยาย, อธิบายและสาธิต
- ( ) จัดกลุ่มอภิปราย
- ( ) การเรียนด้วยตัวนักศึกษาเอง เช่น การทำวิจัย
- ( ) ทดลองและปฏิบัติการทดลอง
- ( ) การปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักร
- ( ) เรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์
- ( ) การนำเสนอผลงาน (Present)
- ( ) การทดลองฝึกงานภายในสถาบันฯ
- ( ) การให้นักศึกษาทำงาน โดยจัดรูปแบบขององค์กรของคณะ

3.9 อุปกรณ์ช่วยในการสอน

เครื่องฉายข้ามศีรษะ	( ) เพียงพอกับการใช้งาน	( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน
โทรทัศน์, วีดีโอ	( ) เพียงพอกับการใช้งาน	( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน
เครื่องฉายที่บแสง	( ) เพียงพอกับการใช้งาน	( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน
เครื่องฉายสไลด์	( ) เพียงพอกับการใช้งาน	( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน
เครื่องถ่ายทอดสัญญาณจากคอมพิวเตอร์ขึ้นจอภาพ (LCD Projector)	( ) เพียงพอกับการใช้งาน	( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน
เครื่องคอมพิวเตอร์	( ) เพียงพอกับการใช้งาน	( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน
อุปกรณ์ทดลองทางวิทยาศาสตร์	( ) เพียงพอกับการใช้งาน	( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน
อื่นๆ(ระบุ).....	( ) เพียงพอกับการใช้งาน	( ) ไม่เพียงพอกับการใช้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์มาตรฐานของสถาบันการศึกษา

ความหมายความสำคัญและความจำเป็นของการมีเกณฑ์มาตรฐาน

เกณฑ์มาตรฐานของสถาบันการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดคุณลักษณะของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในด้านต่างๆ แบบเป็นกลางในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งแต่ละระดับการศึกษานั้นสามารถนำไปปฏิบัติปรับได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับภาวะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และนวัตกรรมเทคโนโลยีในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

เกณฑ์มาตรฐานของสถาบันการศึกษา ซึ่งอาจจะมีหลายหน่วยงานกำหนดขึ้น โดยเฉพาะเกี่ยวกับการศึกษาแล้ว ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จะกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขึ้นในด้านต่างๆ ส่วนระดับอุดมศึกษานั้นทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จะกำหนดตรวจสอบ ควบคุมดูแล ตามเกณฑ์มาตรฐานตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละสถาบันนั้นๆ ดังนั้นเกณฑ์มาตรฐานของสถาบันการศึกษาในแต่ละระดับจึงมีเรื่องที่ต้องการเน้นแตกต่างกัน

ความสำคัญและความจำเป็นของการต้องมีเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานของสถาบันการศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบกำหนดคุณลักษณะขึ้น โดยถือว่าเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถาบันมีความสำคัญและความจำเป็นดังนี้ คือ

1. เพื่อใช้ในการวัดผลสถาบันการศึกษา การประเมินผลในด้านต่างๆ ตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้
2. เพื่อเป็นการตรวจสอบว่า สถาบันการศึกษา สามารถปฏิบัติได้ตามกำหนดที่กำหนดไว้หรือไม่มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง เพื่อนำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงข้อกำหนดในด้านต่างๆ ให้เหมาะสมต่อไป
3. เพื่อให้เกิดความเสมอภาพในการจัดการศึกษาของชาติในด้านต่างๆ ป้องกันมิให้เกิดการเหลื่อมล้ำกันมากเกินไป ในด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ ต้องให้เหมาะสมในด้านปริมาณและคุณภาพ
4. เพื่อให้สถาบันการศึกษาสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดได้ง่ายขึ้น เพราะมีรายละเอียดของข้อกำหนด ได้รับความรู้แนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้นในด้านต่างๆ
5. เพื่อให้สถาบันการศึกษาในแต่ละระดับ ได้ยกมาตรฐานของตนเองให้สูงขึ้นดีขึ้นหรือได้มาตรฐานดีขึ้น เมื่อไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจจะขึ้นอยู่กับสภาวะทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. เพื่อผู้บริหารของสถาบันการศึกษาจะได้รับทราบข้อมูล ในด้านต่างๆ ว่ามีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องอะไรที่ควรปรับปรุง จะได้จัดลำดับความสำคัญก่อนหลังในการที่จะปรับปรุงและจะได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารการศึกษา ปรับปรุงสถาบันการศึกษาให้ถูกจุดเป็นการยกระดับมาตรฐานของสถาบันให้สูงขึ้นด้วย

7. เพื่อเปรียบเทียบและประเมินผลว่า สถาบันศึกษานั้นๆ อยู่ในระดับใด เป็นการร่วมมือตรวจสอบสถาบันนั้นๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุงให้สถาบันนั้นๆ มีมาตรฐานที่ทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น หรือดีขึ้น ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ

8. เพื่อเป็นการเอื้ออำนวยความสะดวกในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาให้ตรงตามความต้องการด้วยความเข้าใจตรงกันทุกฝ่าย เป็นความสะดวกในทางการปฏิบัติ เพราะความเข้าใจตรงกันทุกฝ่าย

องค์ประกอบที่สำคัญของเกณฑ์มาตรฐานของสถาบันการศึกษา

องค์ประกอบที่สำคัญของเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละสถาบันการศึกษา ของแต่ละระดับมีความแตกต่างกัน เพื่อความเหมาะสมกับแต่ละระดับการศึกษานั้น ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับนโยบายการบริหารการศึกษาคด้วย ได้โดยส่วนรวมแล้ว องค์ประกอบที่สำคัญของเกณฑ์มาตรฐานของสถาบันการศึกษามีดังนี้ คือ

1. เกณฑ์ในด้านบุคลากร
2. เกณฑ์ในด้านบริเวณอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
3. เกณฑ์ในด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน
4. เกณฑ์ในด้านการบริหารงานในสถาบัน
5. เกณฑ์ในด้านการเรียนการสอนทางด้านวิชาการ
6. เกณฑ์ในด้านนักเรียน
7. เกณฑ์ในด้านการเงิน
8. เกณฑ์ในด้านกิจกรรมของนักเรียน

เกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษา

เกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2518 แบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ

หมวด 1 อาคารสถานที่และอุปกรณ์ที่ติดตั้งโรงเรียน

หมวด 2 การบริหาร โรงเรียนและบริการ

หมวด 3 การเรียนการสอน

หมวด 4 ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาเฉพาะ อาคารสถานที่และอุปกรณ์ที่ตั้งโรงเรียน

1. โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้ย่านชุมชน หรือย่านที่พักอาศัยของนักเรียน ไปมาสะดวก
2. ที่ตั้งโรงเรียนถูกสุขลักษณะ เช่น บริเวณรอบๆ โรงเรียน ไม่มีน้ำขัง ไม่มีสิ่งปฏิกูล สิ่งเป็นภัยต่อสุขภาพหรือเป็นอันตรายต่อนักเรียน
3. โรงเรียนตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีงาม คือ ไม่อยู่ใกล้แหล่งเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรม และแหล่งที่ไม่เจริญตาเจริญใจ

บริเวณโรงเรียน

1. โรงเรียนมีบริเวณเพียงพอให้นักเรียนได้เล่น พักผ่อนและปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตร
2. บริเวณโรงเรียนได้รับการเอาใจใส่ดูแลแตกต่างกันอย่างเหมาะสม สวยงาม สะอาด เรียบร้อย และร่มรื่นอยู่เสมอ

อาคารเรียน

1. อาคารเรียนเป็นอาคารถาวร ใช้การได้ดี มีหลังคา เพดาน ฝ้าผนัง ประตู หน้าต่างที่สามารถกันแดด ลม และฝนได้ ถูกสุขลักษณะและสะดวกต่อการเรียนการสอน
2. อาคารเรียนมีจำนวนห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

สภาพห้องเรียน

1. ห้องเรียนจัดเป็นสัดส่วน สะอาด เรียบร้อย และใช้การได้ดี
2. ห้องเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนครบครัน ได้แก่ ครูภัณฑ์ (คือ โต๊ะ เก้าอี้ครู) โต๊ะ ม้านั่งนักเรียน กระดานดำ ชั้นหรือตู้วางหนังสือและอุปกรณ์ต่างๆ ป้ายชั้น ป้ายแสดงจำนวนนักเรียน ตารางสอน แผนที่ประเทศไทย ปฏิทิน สัญลักษณ์แทนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งอยู่ในสภาพดีมีขนาดถูกต้องเหมาะสม ได้รับการเอาใจใส่ ให้ใช้การได้ดีอยู่เสมอ
3. ห้องเรียนไม่ร้อนอบอ้าว อากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่างเหมาะสม ปราศจากสิ่งรบกวน เช่น เสียง ฝุ่น กลิ่นคาว ฯลฯ

ห้องอื่นๆ ห้องสมุด

1. โรงเรียนมีห้องสมุด ซึ่งจัดไว้อย่างมีระเบียบและถูกต้อง ให้ครูและนักเรียนได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่
2. โรงเรียนอาจจัดห้องพิเศษได้ตามความเหมาะสม เช่น ห้องประชุม ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องศิลปศึกษาและดนตรี ห้องพลานามัย ห้องอุปกรณ์ ฯลฯ ขึ้นในโรงเรียนได้อีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์

1. โรงเรียนมีอุปกรณ์ที่จำเป็น คือ ป้ายชื่อโรงเรียน เสาธง ธงชาติ ป้ายจำนวนนักเรียน ป้ายสถิติผู้เก็บเอกสาร ภาชนะใส่น้ำดื่ม นาฬิกา เครื่องบอกสัญญาณ ภาชนะใส่เศษขยะ อุปกรณ์สิ่งเหล่านี้ได้รับการดูแลรักษาให้สะอาดเรียบร้อยและใช้การได้คืออยู่เสมอ
2. ห้องเรียนมีอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนเพียงพอกับความต้องการ คือ ขอล็กแปลงลบกระดานดำ ไม้บรรทัดหรือไม้เวที วงเวียน สามเหลี่ยม ครึ่งวงกลม หรือไม้โปรแทรกเตอร์ ภาพประกอบการสอน แผนภูมิ หุ่นจำลอง และของจริง
3. โรงเรียนมีการผลิต การใช้อุปกรณ์การสอน และมีห้องผลิตและเก็บรักษาอุปกรณ์การสอน ถ้าไม่มีให้ใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารแทน

อาคารประกอบ

1. โรงฝึกงาน โรงเรียนใดที่เปิดทำการสอนถึงขั้นประถมศึกษาตอนปลาย จะต้องมีโรงฝึกงานพร้อมอุปกรณ์การเรียนเพียงพอ
2. เรือนเพาะชำ โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายต้องจัดให้มีเรือนเพาะชำสะสมตัวอย่างพืชพันธุ์ต่างๆ และเป็นที่ซึ่งใช้เป็นห้องปฏิบัติการกิจกรรมของนักเรียนได้ดีทั้งวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาเกษตร
3. โรงเรียนมีห้องส้วมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และแยกชายหญิง
4. ห้องส้วมสะอาดและมีอุปกรณ์ต่างๆ เช่น กระดาษชำระ น้ำและที่ล้างมือ

เกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2522 ของกรมสามัญการศึกษา มี 4 หมวด เช่นเดียวกัน ศึกษาเฉพาะหมวดที่ 1 เท่านั้น คือ

1. โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้ย่านชุมชนหรือย่านที่พักอาศัยของนักเรียน นักเรียนร้อยละ 95 ขึ้นไป เดินทางไปเรียนใช้เวลาไม่เกิน 45 นาที
2. สถานที่ตั้งของโรงเรียนต้องไม่เป็นที่ลุ่มเกินไป
3. โรงเรียนมีที่ดินตามเกณฑ์ คือ ไปด้วยนี้

ขนาด 1 – 24 ห้องเรียน	มีที่ดินไม่ต่ำกว่า 6 ไร่
ขนาด 25-36 ห้องเรียน	มีที่ดินไม่ต่ำกว่า 9 ไร่
ขนาด 37-48 ห้องเรียน	มีที่ดินไม่ต่ำกว่า 12 ไร่
ขนาด 49-60 ห้องเรียน	มีที่ดินไม่ต่ำกว่า 15 ไร่
4. บริเวณโรงเรียนได้รับการดูแลตกแต่งอย่างเหมาะสม สวยงาม สะอาด เรียบร้อยร่มรื่น

อยู่เสมอ มีดอกไม้ ไม้ประดับ ไม้ยืนต้น ที่นั่งพักผ่อน ถนน ทางเดิน สนามและเครื่องกันเขต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. โรงเรียนตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่คึกคัก บริเวณรอบๆ โรงเรียน ไม่มีแหล่งเสื่อมโทรมทางศีลธรรมสิ่งซึ่งจะเป็นอันตรายต่อครูและนักเรียน
6. บริเวณภายในโรงเรียนถูกสุขลักษณะ ไม่มีน้ำขัง ไม่มีน้ำค้ำ ไม่มีกองขยะหรือสิ่งปฏิกูลรวมทั้งสิ่งซึ่งจะเป็นอันตรายต่อครูและนักเรียน
7. บริเวณรอบๆ โรงเรียนถูกสุขลักษณะ ไม่มีน้ำขัง ไม่มีสิ่งปฏิกูล ไม่มีสิ่งรบกวนหรือสิ่งที่เป็นภัยต่อสุขภาพหรืออันตรายต่อครูและนักเรียน
8. ที่ตั้งของอาคารถูกสุขลักษณะ
9. โรงเรียนต้องมีผังบริเวณเต็มรูป

อาคารเรียนและอาคารประกอบ

1. อาคารเรียนต้องเป็นอาคารถาวร
2. อาคารเรียนสร้างถูกสุขลักษณะ
3. อาคารเรียนต้องอยู่ในสภาพใช้งานได้
4. โรงเรียนมีที่ใช้ส้วมและที่ใช้ปัสสาวะเพียงพอแก่นักเรียน โดยถือเกณฑ์เฉลี่ย ดังนี้
 ส้วมชาย 3 ที่ ต่อนักเรียน 100 คน และเพิ่มขึ้น 1 ที่ต่อนักเรียนทุกๆ 50 คน ส้วมหญิง 3 ที่ ต่อนักเรียน 100 คน และเพิ่มขึ้น 1 ที่ต่อนักเรียนทุกๆ 35 คน ที่ปัสสาวะชาย 1 ที่ ต่อนักเรียนทุกๆ 50 คน
5. โรงเรียนต้องแยกส้วมชาย-หญิง
6. ส้วมและที่ปัสสาวะต้องสะอาด ไม่มีกลิ่น
7. โรงเรียนมีโรงฝึกงานเพียงพอกับจำนวนนักเรียน โดยถือเกณฑ์ดังนี้
 ต่ำกว่า 24 ห้องเรียน มีโรงฝึกงาน 1 หน่วย
 ตั้งแต่ 24 ห้องเรียนขึ้นไป มีโรงฝึกงาน 2 หน่วย
8. โรงฝึกงานอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี จัดเป็นสัดส่วนสะดวกต่อการเรียนการสอน
9. โรงเรียนมีเรือนเพาะชำให้อำนวยความสะดวกและประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
10. จัดเรือนเพาะชำให้อำนวยความสะดวกและประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
11. โรงเรียนมีโรงอาหาร-ห้องประชุม โดยถือเกณฑ์ดังต่อไปนี้
 ตั้งแต่ 6-29 ห้องเรียน มีโรงอาหาร-ห้องประชุม 1 หน่วย
 ตั้งแต่ 30 ห้องเรียนขึ้นไป มีโรงอาหาร-ห้องประชุม 2 หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องเรียนและห้องพิเศษ

1. เนื้อที่ของห้องเรียนมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน โดยเฉลี่ยนักเรียน 1 คน ค่อนข้างน้อยต่ำกว่า 1.5 ตารางเมตร
2. ห้องเรียนต้องมีขนาด 6x8 เมตรขึ้นไป
3. จำนวนนักเรียนชั้น ป. 1 มี 25 คน ต่อห้องเรียน
4. จำนวนนักเรียน ชั้น ป. 2 – ป. 6 มี 35 คน ต่อห้องเรียน
5. โรงเรียนประถมศึกษาควรจัดชั้นเรียนไม่เกิน 36 ห้องเรียน
6. ห้องเรียนสะอาด ไม่อบอ้าว อากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่างพอเหมาะ ปราศจากสิ่งรบกวนจากเสียง ฝุ่น กลิ่น คิวและอื่นๆ
7. จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศสดชื่น เย็นตาเย็นใจ
8. โรงเรียนมีห้องพิเศษ ตามเกณฑ์ดังนี้
9. ห้องพิเศษอยู่ในสภาพใช้การได้ดี มีการจัดภายในเป็นสัดส่วน สะอาด สะดวกต่อการใช้ประโยชน์

ห้องพิเศษ	ขนาด โรงเรียน (ห้องเรียน)									
	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
ห้องพักผู้บริหารและห้องธุรการ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ห้องพักครูและห้องพยาบาล	-	1	1	2	2	3	3	4	4	5
ห้องสมุด	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
ห้องพัสดุและ โสตทัศนศึกษา	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1
ห้องแนะแนวและวัดผล	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
ห้องวิทยาศาสตร์	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1
รวม	2	4	4	5	5	7	7	10	10	11

อุปกรณ์

1. โรงเรียนจัดอุปกรณ์ที่จำเป็น มีป้ายชื่อ โรงเรียน เครื่องบอกสัญญาณและเวลา ป้ายชั้น ป้ายชื่อ ครูประจำชั้น เสาร์ง ธงชาติ ป้ายสถิติประจำโรงเรียน และป้ายนิเทศ
2. โรงเรียนจัดอุปกรณ์จำเป็นสำหรับห้องเรียน มีโต๊ะ เก้าอี้ ครู โต๊ะ เก้าอี้นักเรียน กระดานดำ แผนที่ประเทศไทย สัญลักษณ์แทนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบันหนังสือเรียน ห้องละ 1 ชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อุปกรณ์ที่ควรจะมีอยู่ในห้องเรียน ได้แก่ ป้ายนิเทศ ตู้หรือเนื้อที่สำหรับเก็บอุปกรณ์ เป็นสัดส่วน ตารางสอน กระดานดำข้างฝา (สำหรับ ป. 1) อุปกรณ์ทำความสะอาด ป้ายสถิติจำนวนนักเรียน ไม้ทิววงเวียนสามเหลี่ยม ครึ่งวงกลม กระดาษทราย(สำหรับ ป. 1)
4. ห้องครูใหญ่ มีโต๊ะ เก้าอี้ครูใหญ่ เก้าอี้สำหรับผู้มาติดต่อ กระดานบันทึกช่วยความจำ ชั้นหรือตู้เก็บเอกสาร
5. ห้องธุรการ มีโต๊ะเก้าอี้ครูธุรการ เก้าอี้สำหรับผู้มาติดต่อ ตู้เก็บเอกสารและวัสดุ สำหรับเครื่องพิมพ์ดีด
6. ห้องพัสดุ มีโต๊ะเก้าอี้ครู ตู้เก็บเอกสาร หลักระดาษและคู่มือครู ที่เก็บน้ำดื่ม
7. ห้องสมุด มีโต๊ะเก้าอี้บรรณารักษ์ ชั้นหรือตู้วางหนังสือ โต๊ะเก้าอี้สำหรับอ่านหนังสือ ป้ายนิเทศ
8. ห้องพยาบาล มีโต๊ะเก้าอี้ครูพยาบาล ตู้ยา เคียงพยาบาล อ่างล้างมือ เครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องวัดสัดส่วนสูงและตัวอักษรทดสอบสายตา
9. ห้องวิทยาศาสตร์ มีโต๊ะเก้าอี้ครูวิทยาศาสตร์ โต๊ะเก้าอี้นักเรียน โต๊ะทดลอง ชั้นหรือตู้เก็บอุปกรณ์ อย่างล้างหน้า
10. ห้องพัสดุและอุปกรณ์ มีที่สำหรับเก็บอุปกรณ์พัสดุเป็นสัดส่วนเพียงพอ
11. ห้องวัดผล มีโต๊ะเก้าอี้ ตู้หรือชั้นเก็บข้อสอบ และเอกสารที่เกี่ยวกับการวัดผล
12. ส่วนแต่ละหลัง มีที่สำหรับล้างมืออย่างน้อย 1 ที่
13. ส่วนแต่ละห้อง มีภาชนะใส่น้ำพร้อมที่ดัก
14. โรงฝึกงาน มีโต๊ะเก้าอี้ครู กระดานดำ ป้ายนิเทศ อุปกรณ์ทำความสะอาด โต๊ะสำหรับฝึกงานชั้นหรือตู้ที่เก็บอุปกรณ์ รวบรวมและแสดงผลงานของนักเรียน
15. เรือนเพาะชำ มีภาชนะสำหรับรดน้ำต้นไม้ กระบะเพาะ กระถาง ตัวอย่างพืช
16. โรงอาหาร มีโต๊ะม้านั่งรับประทานอาหาร มีสำหรับจำหน่ายอาหาร ภาชนะใส่น้ำดื่ม น้ำใช้ อุปกรณ์ทำความสะอาด
17. ห้องประชุม มีโต๊ะหมู่บูชา พระพุทธรูป พระบรมฉายาลักษณ์ ธงชาติ
18. ห้องแนะแนว มีโต๊ะเก้าอี้สำหรับครู และตู้สำหรับเก็บเอกสาร
19. โรงเรียนมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์อย่างอื่นด้วย และมีระบบการเก็บที่สะดวกแก่การนำไปใช้ประโยชน์(ใช้ง่าย-เก็บง่าย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมของไทยที่ใช้อยู่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งกรรมการยกร่างเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยม (เพิ่มเติม) พ.ศ. 2519 เพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการพัฒนาโรงเรียนดังนี้

- หมวดที่ 1 โรงเรียนกับชุมชน
- หมวดที่ 2 นักเรียน
- หมวดที่ 3 บุคลากร
- หมวดที่ 4 อาคารสถานที่
- หมวดที่ 5 อุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์
- หมวดที่ 6 การเงิน
- หมวดที่ 7 งานวิชาการ
- หมวดที่ 8 กลไกในการบริหารโรงเรียน
- หมวดที่ 9 งานบริหารของโรงเรียน

ศึกษาเฉพาะอาคารสถานที่

1. ที่ตั้ง

โรงเรียนตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสม มีสิ่งแวดล้อมที่ดี การไปมาและการจัดสาธารณูปโภค สะดวกแนวการพิจารณา

1. การตั้งโรงเรียนในที่ที่สามารถจัดอาคารสถานที่ได้สะดวก และประหยัดมั่นคงไม่เป็นที่ลุ่มที่ดอนเกินไป สามารถจัดระบายน้ำ
2. การตั้งโรงเรียนในที่ที่มีสิ่งแวดล้อมดี ห่างไกลแหล่งหรือสิ่งเสื่อมโทรม สิ่งรบกวน กลิ่นเหม็น เสียงดัง และการสั่นสะเทือนอย่างรุนแรง
3. การตั้งโรงเรียนในที่ที่ไปมาสะดวก ไม่ห่างไกลจากชุมชนเกินไป
4. การตั้งโรงเรียนในที่ที่สามารถจัดการประปา ไฟฟ้า หรือการสาธารณูปโภคอย่างอื่นได้สะดวก

2. บริเวณโรงเรียน

โรงเรียนจัดบริเวณได้เหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ปลอดภัย สวยงามบำรุงรักษาง่ายประหยัด

แนวการพิจารณา

1. การจัดผังบริเวณโรงเรียน คำนึงถึงหลักสูตร แผนชั้นเรียน และแผนเต็มรูปของโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การจัดเขตโรงเรียน ที่พักผ่อน ที่ฝึกงาน ที่พักอาศัย ได้สัดส่วนสัมพันธ์ต่อเนื่อง ไปมาสะดวก ปลอดภัย ไม่รบกวนซึ่งกันและกัน
3. การจัดอาคาร กลุ่มอาคาร ถูกทิศทางของแสงแดด ลม ฝน อาคาร สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน การก่อสร้างซ่อมแซมและบำรุงรักษาง่ายและประหยัด
4. การจัดทางสัญจร การสาธารณูปโภค การสุขาภิบาลพอเพียง ไปมาสะดวกปลอดภัย จัดและบำรุงรักษาง่ายและประหยัด
5. การจัดบริเวณ โรงเรียนให้ร่มรื่น สวยงาม โดยการใช้วัสดุสิ่งของและพันธุ์ไม้ที่หาง่าย บำรุงรักษาง่ายสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

3. อาคารเรียน

อาคารเรียนเป็นไปตามขนาดของโรงเรียน พอเหมาะกับจำนวนนักเรียน เนื้อที่และหลักสูตรแนวการศึกษา

1. การจัดให้มีอาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน จำนวนอาคารและห้องเรียนพอเหมาะกับขนาด จำนวนนักเรียน โปรแกรมการเรียน และเนื้อที่
2. การมีอาคารเรียนที่ถูกสุขลักษณะ ใช้ได้ดีทุกฤดูกาล มีระบบไฟฟ้าและประปา
3. การจัดให้มีห้องต่างๆ ในอาคารเรียน ซึ่งใช้ได้ตรงตามความต้องการของโปรแกรมการเรียน
4. การจัดอาคารเรียนให้อยู่ใกล้เคียงกันเมื่อมีหลายหลัง มีทางเดินติดต่อถึงกัน และเครื่องสื่อสารภายในที่สะดวก
5. การจัดให้มีส้วมภายในอาคารเรียน เพียงพอกับ ความจำเป็น
6. การจัดวางมาตรการป้องกันอัคคีภัย มีเครื่องดับเพลิงซึ่งสามารถใช้ได้ผลทันที

4. ห้องสำหรับการเรียนการสอน

โรงเรียนมีห้องเรียนห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และห้องประจำวิชาต่างๆ ตามความจำเป็น อย่างพอเพียงสำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตร

แนวการศึกษา

1. เนื้อที่เฉลี่ยของห้องเรียน ประมาณ 1.5 ม. ต่อนักเรียน 1 คน และเป็นห้องที่ถูกลักษณะ
2. การจัดให้มีห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน หรือห้องประจำวิชาต่างๆ ตามความจำเป็น และเหมาะสมกับโปรแกรมการเรียน เช่น ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องภาษาไทย โรงฝึกงานช่าง โลหะ ฯลฯ

3. ความยืดหยุ่นในการจัดห้องสำหรับการเรียนการสอนวิชาต่างๆ มีอัตราการใช้ห้อง อย่างต่ำ 70 เปอร์เซ็นต์ ของเวลาที่เปิดสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การจัดป้องกันอันตรายจากการปฏิบัติงานของครูและนักเรียน
5. การจัดระบบการเก็บรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ให้ถูกต้อง สะดวกและปลอดภัย

5. ห้องบริหารและห้องบริการ

โรงเรียนมีห้องบริหารและห้องบริการตามความจำเป็นอย่างเหมาะสมและพอเพียง
แนวการพิจารณา

1. การจัดให้มีห้องบริหารและห้องบริการต่างๆ ได้แก่ ห้องหรือสำนักงานของฝ่ายบริหารห้องสมุด ห้องแนะแนว ห้องครู ห้องพยาบาล ห้องคณงานการโรง ห้องพัสดุ ฯลฯ
2. การจัดห้องต่างๆ เหมาะสมพอเพียงกับจำนวนผู้ใช้หรือผู้รับบริการ มีอุปกรณ์ต่างๆ พร้อมสะดวกต่อการบริหารและบริการ

6. อาคารประกอบ

โรงเรียนมีอาคารประกอบตามความจำเป็น และเหมาะสมกับ โปรแกรมการเรียน
แนวการพิจารณา

1. มีอาคารประกอบที่จำเป็นครบ คือ โรงอาหาร หอประชุม โรงฝึกงาน อาคารพลศึกษา
2. การจัดที่ตั้งอาคารประกอบเหมาะสมตามลักษณะการใช้งาน เช่น โรงอาหาร หอประชุมอยู่ย่านกลางนักเรียน ไปมาสะดวก บุคคลภายนอกเข้าใช้ได้ในบางโอกาส โดยไม่รบกวนนักเรียน
3. การออกแบบอาคารประกอบเหมาะสมตามลักษณะประโยชน์ใช้สอย และถูกสุขลักษณะ
4. การจัดอาคารให้สามารถใช้งาน ได้อย่างอนอกประสงค์
5. การจัดให้มีทางเข้า – ออก สามารถขนถ่ายสิ่งของหรือวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ ได้สะดวก

7. บ้านพัก

โรงเรียนมีบ้านพักพอเพียงกับจำนวนครู คณงานการ โรง และจัด ได้อย่างเหมาะสม
แนวการพิจารณา

1. การจัดบ้านพักไว้ในบริเวณเดียวกัน แยกและห่างจากย่านการเรียน
2. การจัดสร้างบ้านพักที่เหมาะสมตามลักษณะภูมิประเทศ การก่อสร้าง ประหยัด การซ่อมบำรุงง่าย
3. การจัดบริเวณบ้านพักให้ร่มรื่นและสวยงาม อากาศถ่ายเทได้สะดวก
4. การจัดให้มีไฟฟ้า ประปา ทางเดิน ทางระบายน้ำ ที่ทิ้งขยะพอเพียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ส่วน

โรงเรียนมีบ้านพักพอเพียงกับจำนวนครู คนงานภารโรง และจัดได้อย่างเหมาะสม

แนวการพิจารณา

1. การจัดให้มีส่วนนักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนชาย ส่วนครูแยกกัน มีจำนวนพอเพียงกับนักเรียน และครู และตั้งอยู่ในที่อันเหมาะสม
2. การยกระดับส่วนให้สูงพื้นระดับน้ำสูงสุด เพื่อป้องกันการอุทกตัน
3. การจัดให้มีทางรถเข้าถึง เพื่อใช้ใน โอกาสที่คั้งสูง ขำระล้างบ่อเกรอะ

9. การบำรุงรักษา

โรงเรียนดูแลบำรุงรักษาบริเวณอาคารสิ่งปลูกสร้างและห้องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

แนวการพิจารณา

1. การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาอาคาร สิ่งปลูกสร้าง และบริเวณอย่างสม่ำเสมอ
2. การจัดทำประวัติ รูปถ่ายอาคารและสิ่งปลูกสร้าง และบริเวณอย่างสม่ำเสมอ
3. การจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดและบริเวณ
4. การจัดเวรยามรักษาความปลอดภัยของโรงเรียน

มาตรฐานของสถาบันระดับอุดมศึกษา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคมและวัฒนธรรม เพราะในการพัฒนาในด้านต่างๆ ดังกล่าวต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ และกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการการศึกษา แม้การศึกษาไม่ใช่ยาอเนกประสงค์ที่จะแก้ปัญหาทุกอย่างได้ แต่การศึกษาก็มีส่วนช่วยแก้ปัญหาสังคม และโน้มนำสังคมไปสู่แนวที่พึงประสงค์ได้ ถ้าเราจัดการศึกษาให้เป็นไปแนวทางที่ถูกต้อง และถ้ามองในแง่ทฤษฎีสังคม สังคมไทยเป็นสังคมเล็กๆ การศึกษาย่อมมีส่วนในการพัฒนาสังคมได้แน่นอน

สถาบันระดับอุดมศึกษาเป็นระบบหนึ่งของการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 สถาบันระดับอุดมศึกษาของไทย แบ่งเป็นระบบย่อยๆ ออกไปอีกเพื่อช่วยในการพัฒนาสังคมประเทศชาติในด้านต่างๆ ซึ่งตามมาตรฐานสากล สถาบันระดับอุดมศึกษามีบทบาทและหน้าที่ 3 ประการ คือ สอน วิจัยค้นคว้าหาสังธรรม และให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ดังนั้น การจัดสถาบันระดับอุดมศึกษาของไทยอาจจัดเป็นรูปของวิทยาลัย หรือสถาบันเฉพาะอย่างก็ได้ และอาจจัดในรูปที่ใช้เพื่อการเรียนในลักษณะต่างๆ โดยผู้เรียนไม่จำเป็นต้องมาเรียนในสถานศึกษา ก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมายและขอบข่ายของการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาเป็นเครื่องแสดงความเจริญของสังคม ในปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยได้รับความสนใจจากทุกฝ่าย จนได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงและปฏิรูปการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติในการที่จะนำผลผลิตไปพัฒนาในด้านต่างๆ เพราะถือว่าการศึกษาเป็นกิจการทางสังคมที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งในส่วนบุคคลและสังคมโดยรวม

ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งถือว่าเป็นระดับสูง ทางรัฐจึงจัดให้มีอิสระในการดำเนินงานภายในและเสรีภาพทางวิชาการ โดยไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับแนวนโยบายของรัฐและกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานในระดับอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

ในการจัดระบบการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ก็ให้กฎหมายของการศึกษาระดับอุดมศึกษาไว้ว่า “เป็นการศึกษาหลังระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาประเทศและมุ่งพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้และความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคมและประเทศชาติ

โดยทั่วไปถือว่า อุดมศึกษา เป็นการศึกษาในระดับที่สาม (Tertiary education) คือ เป็นระดับที่จัดหลังมัธยมศึกษา (Postsecondary education) โดยปกติมักจะบอกจำนวนปีบอกปริมาณการศึกษาของแต่ละระดับ เช่น ประเทศไทย จัดประถมศึกษา 6 ปี จัดมัธยมศึกษา 6 ปี รวมเป็น 12 ปี ถ้าถือตามเกณฑ์นี้ อุดมศึกษา ก็คือ การศึกษาที่เริ่มตั้งแต่ประมาณปีที่ 13 เป็นต้นไป

สำหรับความหมายของการอุดมศึกษาในแง่ของหลักสูตร การศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ การศึกษาที่ให้ความสามารถเฉพาะทาง (Specialization) เป็นการศึกษาที่มีการเรียนการสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนเกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เป็นการศึกษาที่เป็นวิชาชีพ (Professional) ซึ่งเป็นการศึกษาที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง ที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะต่างๆ โดยที่สถาบันนั้นต้องมีคุณลักษณะ 4 ประการ คือ

1. ต้องมีการเรียนการสอนหรือการฝึก โดยเฉพาะ (Training)
2. การเรียนการสอนต้องมีมาตรฐาน (Standard) กำหนดไว้ให้ชัดเจนว่าจัดไว้กี่ปี ควบคุมมาตรฐานการผลิตและการใช้โดยมีหลักเกณฑ์

3. ต้องมีการควบคุม โดยตนเองและดูแลด้วยตัวของตัวเอง

4. ต้องมีการปฏิบัติงานและบริการแก่ประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับความหมายในการบริหาร การอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่เป็นระบบอิสระต่างกว่าทุกระดับมีสภา มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย มีอิสระในด้านการตัดสินใจทุกประการ และอีกประการหนึ่ง มีเสรีภาพทางวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของสถาบันระดับอุดมศึกษา

ส่วนความหมายของการอุดมศึกษาในด้านปรัชญาที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย โดยสมัยแรกการอุดมศึกษา หมายถึงการศึกษาที่มุ่งพัฒนาจิตใจของคน ให้มีความฉลาด มีเหตุมีผลรู้จักตัดสินใจอย่างยุติธรรมและเป็นคนที่มีสุขภาพดี ต่อมาก็มุ่งให้การส่งเสริมวิชาชีพและการวิจัยถึงยุคปัจจุบัน การศึกษามีความหมายในด้านที่เป็นสถาบันทำหน้าที่สอน คือถ่ายทอดความรู้ วิจัยค้นคว้า บริการความรู้ แก่สังคม และรักษาถ่ายทอดวัฒนธรรม สร้างคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์

ขอบข่ายของการอุดมศึกษา

การอุดมศึกษาแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับด้วยกันคือ

1. ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ได้แก่ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและอนุปริญญา ซึ่งใช้เวลาเรียนประมาณ 2-3 ปี
2. ระดับปริญญาตรี ใช้เวลาศึกษาประมาณ 4-5 ปี หลังจากระดับมัธยมศึกษา
3. ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งเรียกว่า การศึกษามหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต แต่ก็อาจจะมีระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง เป็นหลักสูตรที่ต่อจากปริญญาตรี

ถ้าหากว่าจะนับระดับกันแล้วก็อาจแบ่งออกได้เป็น 5 ระดับ คือ

1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรืออนุปริญญาตรี
2. ระดับปริญญาบัณฑิต
3. ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง
4. ระดับปริญญามหาบัณฑิต
5. ระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต

ในการผลิตคนออกไปแต่ละระดับนี้ ก็สามารถที่จะแบ่งสถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่ในประเทศไทยออกเป็นประเภท ๆ ได้ เป็น 4 กลุ่มใหญ่ด้วยกันคือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับชาติ 2518 : 2)

1. กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ
2. กลุ่มวิทยาลัยของรัฐในสังกัดกระทรวงอื่น
3. กลุ่มวิทยาลัยเอกชน
4. สถาบันวิชาชีพเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดมุ่งหมายและบทบาทหน้าที่ของสถาบันระดับอุดมศึกษา

ในสมัยก่อนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ก็มีจุดมุ่งหมายอยู่หลายประการด้วยกัน โดยได้วิวัฒนาการมาเป็นระยะ เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย ซึ่งนักวิชาการได้เขียนไว้ว่า “จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษาไทยนี้ ตั้งแต่อดีตนั้นมีหลายประการด้วยกันคือ (ไพฑูริย์ ตินลารัตน์ 2522 : 16)”

1. อบรมคนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคม
2. ผลิคนเข้ารับราชการ
3. ส่งเสริมวิชาชีพชั้นสูง
4. สนับสนุนการพัฒนาประเทศ
5. แก้ปัญหาการเมือง

และคณะกรรมการวางแผนงานการปฏิรูปการศึกษา ก็ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษาไว้ดังนี้คือ

1. การพัฒนาความงอกงามทางสติปัญญา ความเจริญทางความคิดนำไปสู่ความก้าวหน้าด้านวิชาการและความเจริญของมนุษยชาติ
2. สร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาชีพชั้นสูงเพื่อพัฒนาสังคม
3. เป็นแหล่งวิทยาการ ที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนและชนบท
4. ทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
5. พัฒนาคนให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ด้วยคุณธรรมให้ดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าและบุคคลและสังคม

บทบาทและหน้าที่ของสถาบันระดับอุดมศึกษา

บทบาทและหน้าที่ของสถาบันระดับอุดมศึกษานี้ได้มีการศึกษา ได้ให้ข้อมูลศึกษาค้นคว้าสืบค้นกัน และในแต่ละสถาบันก็มีกฎหมายรับรอง ก็กำหนดคล้าย ๆ กัน จะแตกต่างกันบ้าง ไม่มากนัก ซึ่งก็พอที่จะสรุปบทบาทและหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาอย่างกว้าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ คือ การอบรมสั่งสอน มีบทบาทในการให้การศึกษาวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งจะทำให้นักศึกษาได้ยึดไปประกอบอาชีพ จึงมีหน้าที่ที่จะต้องปลูกฝังทักษะต่างๆ ในการที่จะออกไปประกอบอาชีพ ในการผลิตนักศึกษาวิชาชีพต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษาจึงสมควรที่จะมีการวางแผนที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ

2. ให้มีการวิจัยค้นคว้า เสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้มีการค้นคว้าใฝ่หาความจริง มุ่งให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีความคิด วินิจฉัย มีความคิดสร้างสรรค์ และมีจินตนาการเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ

3. ให้การศึกษาในด้านวิทยาการขั้นมูลฐาน คือ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อที่จะให้นักศึกษามีความรู้ ในการที่จะนำความรู้ต่างๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง คือ ต้องทำหน้าที่บริการทางวิชาการแก่สังคม จึงจัดให้มีกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อผู้ผู้ใดเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เป็นสถาบันที่จะถ่ายทอดความรู้ ศิลปวัฒนธรรม สถาบันอุดมศึกษาต้องทำหน้าที่ปลูกฝัง ทำนุบำรุง รักษา และถ่ายทอดความเป็นพลเมืองดี วัฒนธรรมที่ดีแก่นักศึกษา และพยายามรักษาสิ่งที่ดีงามไว้ให้แก่สังคม (วิจิตร ศรีธำณ 2518 : 11)

องค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างมาตรฐานการศึกษา

วิจิตร ศรีธำณ ได้ให้เกณฑ์มาตรฐานที่รับรองวิทยฐานะของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาไว้ว่า ต้องประกอบด้วยสิ่งเหล่านี้คือ

1. ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของสถาบัน
  2. องค์การบริหาร ซึ่งครอบคลุมถึงสถาบันการจัดระบบบริหารบุคลากรและบริหารด้านต่างๆ
  3. หลักสูตรการศึกษา รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายของสถาบันการรับนักศึกษา ปริมาณนักศึกษา ลักษณะของหลักสูตรและประสิทธิภาพของการสอน
  4. ทรัพยากรและการเงิน รวมถึงระบบการจัดดำเนินการเงิน งบประมาณค่าใช้จ่าย รายได้และการระดมทรัพยากรในอนาคต เพื่อจะประเมินความมั่นคงทางการเงิน และทรัพย์สินอันเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา
  5. คณาจารย์ พิจารณาในแง่คุณภาพ ประสบการณ์ เงินเดือนค่าจ้าง อัตราชั่วโมงการทำงาน สวัสดิการ และสภาพการทำงานด้านอื่นๆ เพื่อประเมินคุณภาพของอาจารย์
  6. ห้องสมุดและบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พิจารณาในแง่ของบริการและการใช้แหล่งวิทยาการเหล่านี้ในการจัดการศึกษาของสถาบัน
  7. บริการนักศึกษา ทางด้านแนะแนว ปฐมนิเทศการหางาน ทุนการศึกษา หอพักและกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ
  8. อาคารสถานที่ พิจารณาในแง่ความปลอดภัย การใช้และการบำรุงรักษา
  9. ในกรณีที่มีการสอนระดับบัณฑิตด้วย ก็จะมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานประเมินบัณฑิตวิทยาลัย โดยเฉพาะทางด้านคณาจารย์ นักศึกษา หลักสูตรการสอนและบริการวิชาการที่จำเป็นสำหรับการศึกษาระดับนี้
  10. กิจกรรมการวิจัย
  11. โครงการพัฒนาสถาบันในระยะยาว
- สำหรับขั้นตอนการรับรองวิทยฐานะ อาจจัดพิมพ์เป็นคู่มือ จัดทำเป็นรายงาน มีกรรมการตรวจสอบประเมินผลซึ่งทำเป็นระยะ ๆ โดยจัดเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้เป็นหลัก เพื่อให้สถาบันปรับปรุงและตื่นตัวอยู่เสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป

เกณฑ์มาตรฐานของสถาบันการศึกษา เป็นที่กำหนดคุณลักษณะที่สำคัญไว้ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การวัด การตรวจสอบ การจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษาจึงมีองค์ประกอบที่สำคัญแตกต่างกันไปในรายละเอียด แต่เกณฑ์มาตรฐานมีไว้ก็มีประโยชน์ในด้านการสร้างมาตรฐานการศึกษา ให้เกิดความเสมอภาค ผู้บริหาร ได้ยึดเกณฑ์ที่วางนี้ในการพัฒนาตรวจสอบ และประเมินผล การจัดการศึกษาได้ถูกต้องตรงแนวทางหรือเป้าหมาย เป็นการสร้างความสะดวกในทางการปฏิบัติ เพราะความเข้าใจตรงกันทุกฝ่าย

(บุญช่วย จินดาประพันธ์ : การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2536 : 151-163)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายสมคณ เกียรติกิจ
วัน เดือน ปีเกิด	7 พฤษภาคม 2513
สถานที่เกิด	อำเภอบางกอกใหญ่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	964/3 ซอยริมคลองบางกอกใหญ่ ตำบลวัดท่าพระ อำเภอบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 10600
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2536 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ สาขาก่อสร้าง-สถาปัตยกรรม จากวิทยาลัยครูพระนคร ปีการศึกษา 2546 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขา สถาปัตยกรรม จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาการ (ในพระบรมราชูปถัมภ์) ถนนพหลโยธิน ก.ม. 48 ประตูน้ำพระอินทร์ จังหวัดปทุมธานี 13180
สถานที่ทำงาน	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้